

sangham.net
Virtual AccessToInsight

-Namo tassa bhagavato arahato sammā-

 ព្រះត្រៃបិដកភាសាខ្មែរ - Tipitaka Khmer language

ភាគ ០០១ - Book 001

Ven. Members of the Sangha, Ven. Theras Valued Upasaka, valued Upasika This is a Work Edition!
1.Edition 20170101 Do not share it further except for editing and working purposes within the
transcription project on sangham.net. Only for personal use. If you find any mistake or like to join
the merits please feel invited to join here: [sangham.net \[http://sangham.net/index.php/board,85.0.html\]](http://sangham.net/index.php/board,85.0.html)
or Upasika Norum on sangham.net **Anumodana!**

សូមថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះសង្ឃ, ជំរាបសួរឧបាសក និងឧបាសិកាទាំងអស់ នេះគឺជាសេចក្តីព្រាងច្បាប់ការបោះពុម្ពផ្សាយ! 1.Edition
20170101 សូមកុំចែករំលែកបន្ថែមទៀត ប្រសិនបើមិនមែនសម្រាប់ការកែសម្រួលនៅ sangham.net និងកិច្ចការនេះ។ សូមគិតថា
លោកអ្នកត្រូវបានអញ្ជើញដើម្បីចូលរួមបុណ្យកុសលនេះ និងសូមប្រាប់ពួកយើងអំពីកំហុស និងប្រើវេទិកានេះ: [sangham.net](http://sangham.net/index.php/board,85.0.html)
[\[http://sangham.net/index.php/board,85.0.html\]](http://sangham.net/index.php/board,85.0.html) ឬប្រាប់ឧបាសិកា Norum នៅលើ sangham.net **សូមអនុមោទនា!**

A topic about progress and feedback can be found here: ព្រះត្រៃបិដក ភាគ ០០១ - Tipitaka Book 001
[\[http://forum.sangham.net/index.php/topic,8903.0.html\]](http://forum.sangham.net/index.php/topic,8903.0.html), for change log on ati.eu see here: [រាយការណ៍ ភាគ
០០១](http://ati.eu)

ភាគ ទី ១១០ | មាតិកា | ភាគ ទី ០០២

ព្រះត្រៃបិដក ភាគ ទី ១

១. ៤

វិន័យបិដក

CS [vin](#) | [ភាគ ទី១](#)

មហាវិភង្គ (បារាជិក)

CS [vin.vbu](#) | [ភាគ ទី១](#)

បឋមភាគ

ភាគទី ១

វេរញ្ចកណ្ណ

បារាជិកកណ្ណ

[បឋមសិក្ខាបទ](#) | [ទូតិយសិក្ខាបទ](#) | [តតិយសិក្ខាបទ](#) | [ចតុត្ថសិក្ខាបទ](#)

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។

សូមនមស្តារថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គនោះ។

វេរញ្ចកណ្ណ

CS [vin.vbu.ve](#) | [ភាគ ទី១](#)

(វេរញ្ចកណ្ណ)

[១] សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគ ទ្រង់គង់នៅក្បែរដើមស្មៅ ជាលំនៅរបស់និទ្ទេយក្ស ជិតស្រុកវេរញ្ចា ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ មានប្រមាណច្រើន ចំនួន៥០០រូប។ វេរញ្ចកណ្ណ¹ បានឮច្បាស់ (នូវដំណឹងនោះហើយ ទើបប្រកាសសេចក្តីថា) ម្ចាស់គ្នាយើង បានឮថា ព្រះសមណគោតម ជាសក្យបុត្រចេញចាកសក្យត្រកូល ទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស ឥឡូវមកគង់នៅក្បែរដើមស្មៅ ជាលំនៅរបស់និទ្ទេយក្ស ជិត ស្រុកវេរញ្ចា ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃមានប្រមាណច្រើនចំនួន៥០០រូប។ ក៏គ្លីសព្វដំពីរោះរបស់ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ឮខ្លខ្លាយ សុះសាយ យ៉ាង នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់ព្រះនាមថា អរហំ ព្រោះព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសេចក្តីសៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង ថា សម្មាសម្ពុទ្ធា ព្រោះព្រះអង្គ ត្រាស់ដឹងនូវញេយ្យធម៌ទាំងពួង ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ថា វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ ព្រោះព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជា និងចរណៈ គឺសេចក្តីចេះ ១. ២ ដឹងនិងក្រឹត្យដែលបុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្ត ថា សុគតោ ព្រោះព្រះអង្គមានដំណើរល្អ ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ថា លោកវិទូ ព្រោះព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃ លោក ថា អនុត្តរោ ព្រោះព្រះអង្គប្រសើរ ដោយសីលាទិកុណ រកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ថា បុរិសទម្មសារថិ ព្រោះព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មាននូវបុរស ដែលគួរទូន្មានបាន ថា សត្តា ទេវមនុស្សានំ ព្រោះព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតា និងមនុស្សទាំងឡាយ ថា ពុទ្ធា ព្រោះព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងនូវអរិយ សច្ចធម៌ ថា ភគវា ព្រោះព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀត ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ចំពោះព្រះអង្គនូវលោកនេះ ព្រម ទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ចំពោះព្រះអង្គ ទ្រង់ញ៉ាំងនូវពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេពនិង មនុស្សដ៏សេស ហើយទ្រង់ប្រកាស ទ្រង់សំដែងធម៌ ពីរោះបំផុត បទកណ្ណាលនិងបទចុង ព្រះអង្គប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ថ និង ព្យញ្ជនៈដ៏ពេញបរិបូណ៌បរិសុទ្ធទាំងអស់ ក៏ដំណើរដែលបានឃើញ បានជួបនឹងព្រះអរហន្តទាំងឡាយ មានសភាពយ៉ាងហ្នឹង ជាការប្រពៃពេក។

[២] គ្រានោះ វេរញ្ចកណ្ណក៏ចូលសំដៅទៅត្រង់ទីដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យរាក់ទាក់ សំណេះសំណាលទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួរព្យាបាលក្តីស្និទ្ធស្នាលហើយ ក៏អង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរ។ កាលដែលវេរញ្ចកណ្ណអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ផ្តើមពាក្យនេះក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ ១. ៣

ចម្រើន ខ្ញុំបានឮពាក្យថា ព្រះសមណគោតម មិនសំពះ មិនក្រោកទទួលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដែលចាស់គ្រាំគ្រា ជាព្រឹទ្ធាចារ្យ មានអាយុច្រើន រស់នៅបានយូរឆ្នាំមកហើយ មានអាយុក៏ជ្រុលចូលមកក្នុងបច្ច័យវ័យហើយ ទោះបីគ្រាន់តែអញ្ជើញហោរកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ (ព្រះអង្គក៏មិនធ្វើ) បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលខ្ញុំបានឮមកនោះ ជាប្រាកដថា ព្រះសមណគោតមដ៏ចម្រើន មិនសំពះ មិនក្រោកទទួលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដែលចាស់គ្រាំគ្រា ជាព្រឹទ្ធាចារ្យ មានអាយុច្រើន រស់នៅយូរឆ្នាំមកហើយ មានអាយុក៏ជ្រុលចូលមកក្នុងបច្ច័យវ័យហើយ ថា សូម្បីត្រឹមតែអញ្ជើញហោរកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ (ព្រះអង្គក៏មិនធ្វើ) បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កិច្ច មានមិនសំពះជាដើម នោះ ជាទំនងពុំសមគួរឡើយ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ក្នុងលោក (នេះ) ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វព្រមទាំងសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស តថាគតមិនឃើញអ្នកណាមួយ ល្មមឲ្យតថាគត ១. ៤ សំពះ ឬក្រោកទទួល ឬអញ្ជើញហោរកឲ្យអង្គុយលើអាសនៈនោះឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះថាបើតថាគតសំពះអ្នកណា ឬក្រោកទទួលអ្នកណា ឬអញ្ជើញហោរកអ្នកណាឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ ក្បាលរបស់អ្នកនោះ នឹងដាច់ធ្លាក់ចេញចាក-ក។ វេរញព្រាហ្មណ៍ ក៏ពោលពាក្យច្រឡោះបោះទៅរកព្រះសាស្តាថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាមនុស្សសោះកក្រោះ ឥតរសជាតិទេតើ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់តបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាមនុស្សសោះកក្រោះ ឥតរសជាតិ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពីព្រោះរសជាតិ គឺ រូប សម្លេង ក្លិន ខ្លឹមរស សម្ផស្ស ទាំងប៉ុន្មាននោះ តថាគតបានលះស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឬសគល់អស់ហើយ បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀតឲ្យអស់រលីងដូចជាដើមត្នោតដែលគេក្របែល គាស់រំលើង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ ជាធម៌លែងមានបែបភាពទៅទៀតហើយ ជាធម៌លែងមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀតហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាមនុស្សសោះកក្រោះ ឥតរសជាតិនោះ គឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន គ្មាន ១. ៥ គ្រឿងបរិភោគទេតើ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាមនុស្សគ្មានគ្រឿងបរិភោគ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពីព្រោះគ្រឿងបរិភោគ គឺ រូប សម្លេង ក្លិន រស សម្ផស្សទាំងប៉ុន្មាននោះ តថាគតបានលះស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឬសគល់អស់ហើយ បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀតឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមត្នោតដែលគេក្របែល គាស់រំលើង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ ជាធម៌លែងមានបែប ភាពទៅទៀតហើយ ជាធម៌មិនមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀតទេ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាមនុស្សគ្មានគ្រឿងបរិភោគនោះ គឺជាសំដៅត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាអ្នកពោលពាក្យយាត់កិច្ចការ ថាមិនត្រូវធ្វើទេតើ។ ព្រះសា ១. ៦ ស្ថាទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោលពាក្យយាត់កិច្ចការថា មិនត្រូវធ្វើ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះតថាគតប្រកាន់និយាយហាមឃាត់ថា មិនត្រូវអ្នកណាមួយធ្វើកាយទុច្ចរិត វចិទុច្ចរិត មនោទុច្ចរិតឡើយ តថាគតតែងនិយាយហាមឃាត់ថា មិនត្រូវអ្នកណាមួយ ធ្វើនូវធម៌ទាំងឡាយជាអកុសលដ៏អាក្រក់ច្រើនប្រការនោះឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោលពាក្យយាត់កិច្ចការថា មិនត្រូវធ្វើនោះ គឺជាសំដៅត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាអ្នកពោលពាក្យកាត់ផ្តាច់ផ្តិលទេតើ។ ព្រះសាស្តា ១. ៧ ទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោលពាក្យកាត់ផ្តាច់ផ្តិល ដែលគេថានោះ ត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះតថាគតប្រកាន់និយាយថា ឲ្យសត្វកាត់ផ្តាច់ផ្តិលនូវរាគៈ ទោសៈ មោហៈ តថាគតតែងនិយាយថា ឲ្យសត្វកាត់ផ្តាច់នូវធម៌ទាំងឡាយ ជាអកុសលដ៏អាក្រក់ ច្រើនយ៉ាងនោះចេញ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោលពាក្យផ្តាច់ផ្តិលនោះ គឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាអ្នកខ្ចើមរមើមណាស់ទេតើ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកខ្ចើមរមើម ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ តថាគតខ្ចើមសេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ ដោយកាយ វាចា ចិត្ត តថាគតខ្ចើមសេចក្តីប្រកបចិត្តផ្តេកផ្តិតទៅរកអកុសលធម៌ ទាំងឡាយដ៏អាក្រក់ច្រើនប្រការ (នោះណាស់) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកខ្ចើមរមើមនោះ គឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាអ្នកបំផ្លាញទេតើ។ ព្រះលោកនាថជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកបំផ្លាញ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ តថាគតសំដែងធម៌ចំពោះផ្លូវប្រតិបត្តិ ដែលបំផ្លាញបង់នូវរាគៈ ទោសៈ មោហៈ តថាគតសំដែងធម៌ចំពោះផ្លូវប្រតិបត្តិ ដែល រំលាងបង់នូវអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏អាក្រក់ច្រើនប្រការ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកបំផ្លាញនោះ គឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាអ្នកដុតកំដៅទេតើ។ ព្រះសព្វញ្ញជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតមជាអ្នកដុតកំដៅ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះតថាគតប្រកាន់និយាយថា ការប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ដោយកាយ វាចា ចិត្ត ជាទីតាំងនៃសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ជាអកុសលធម៌ដ៏អាក្រក់ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏អាក្រក់ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (នោះ) បើអ្នកណាបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឬសគល់អស់ហើយ បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀត ឲ្យអស់រលីងដូចជាដើមត្នោតដែលគេក្របែលគាស់រំលើង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាពទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌លែងមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀតហើយ តថាគតហៅអ្នកនោះថា អ្នកដុតកំដៅ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏អាក្រក់ជាទីតាំងនៃសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (នោះ) តថាគតឯងបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឬសគល់អស់ហើយ បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀត ឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមត្នោត ដែលគេក្របែល គាស់រំលើង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាពទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌លែងមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀតហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកដុតកំដៅនោះគឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាមនុស្សឥតកំណើតទេតើ។ ព្រះដ៏មានជោគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិតមែនហើយ មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាមនុស្សឥតកំណើត ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ កិរិយាដេកក្នុងគភ៌តទៅទៀត ដំណើរកើតក្នុងភពទៅមុខទៀត បើអ្នកណាបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឬសគល់អស់ហើយ បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀត ឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមត្នោត ដែលគេក្របែលគាស់រំលើង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាពទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌លែងមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀតហើយ តថាគតហៅអ្នកនោះថា អ្នកឥតកំណើត ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ កិរិយាដេកក្នុង គភ៌ តទៅទៀត ដំណើរកើតក្នុងភពទៅមុខទៀត (នោះ) តថាគតឯងបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឬសគល់អស់ហើយបានធ្វើវត្ថុសម្រាប់

កើតទៀត ឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមត្នោត ដែលគេក្របែលគាស់រលីង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាពតទៅទៀត ហើយ ឲ្យជាធម៌លែងមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀតហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាមនុស្សឥតកំណើតនោះ គឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ។

[៣] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ប្រៀបដូចជាពងមាន់ទាំងឡាយជុំ ១០ក្តី ១២ក្តី ពងមាន់ទាំងនោះ គឺមេមាន់ក្រាបដោយប្រពៃហើយ ធ្វើឲ្យកក់ក្តៅ ដោយប្រពៃហើយ ឲ្យចាប់ក្តិនវាជាមេដោយប្រពៃហើយ (លុះដល់វេលាញាស់) ក៏បណ្តាកូនមាន់ទាំងនោះ កូនមាន់ណា ទំលាយសម្បកពង ដោយចុងក្រចកជើង ឬដោយចុងចំពុះ ហើយញាស់ចេញមកដោយស្រួលមុនគេបំផុត បើដូច្នោះ តើអ្នកផងគួរហៅកូនមាន់នោះថា កូនច្បង ឬកូន ពៅហ៏។ ព្រាហ្មណ៍ក្រាបចូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន (កូនមាន់នោះ) គេគួរហៅថា កូនច្បង ព្រោះវាជាបងគេបំផុត។ ព្រះសាស្ត្រាទ្រង់ត្រាស់ ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ កាលបើពពួកសត្វ ដូចជាពងមាន់ កើតហើយ មានអវិជ្ជាគឺសេចក្តីល្ងង់ ដូចជាសម្បកពងកំពុងរូបរីតក្នុងលោក មានតែ តថាគតម្នាក់ឯង ដែលទំលាយសម្បកពង គឺសេចក្តីល្ងង់ ហើយត្រាស់ដឹងខ្លួនឯងដោយប្រពៃនូវសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ ដែលមិនមានគុណជាតង ទៀត ប្រសើរជាងឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ តថាគតឯងជាចម្បង ជាបុគ្គលប្រសើរបំផុតជាងសត្វលោក ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្យាយាម តថាគតបានតាំង ផ្តើមហើយ មិនបន្តបន្ថយទេ ទាំងស្មារតី តថាគតក៏ប្រុងមិនឲ្យមានភ្លាត់ កាយសោត ក៏ស្ងប់រំងាប់មិនក្រវល់ក្រវាយ ចិត្តក៏នឹងល្អ ជាចិត្តមាន អារម្មណ៍តែមួយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ តថាគតឯង លុះដល់ប្រាកដ ជាស្ងាត់ចាកកាយទាំងឡាយ ប្រាកដជាស្ងាត់ចាកធម៌ទាំងឡាយ ជាអកុសល ហើយ ក៏ចូលដល់បឋមជ្ឈាន ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ វិចារៈ មានបីតិ និងសុខ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ជាអារម្មណ៍នៅហើយ។ លុះ តថាគត ចូលទៅជិតរំងាប់វិតក្កៈ វិចារៈ រួចហើយ ក៏បានចូលដល់ទុតិយជ្ឈាន ជាទិវិជ្ជាផងប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក គ្មាន វិតក្កៈ វិចារៈ មានតែបីតិ និងសុខ កើតពីសមាធិនៅហើយ។ លុះលះបង់បីតិចេញហើយ តថាគតជាបុគ្គលព្រងើយ មានសតិ មានសេចក្តីដឹង ច្បាស់នៅហើយ តថាគតសោយសុខដោយកាយផង អរិយបុគ្គលទាំងឡាយ តែងសំដែងនូវបុគ្គល ដែលបានតតិយជ្ឈានណា ថាជាបុគ្គលមាន ចិត្តព្រងើយ ជាអ្នកមានស្មារតី មានប្រក្រតីនៅជាសុខ តថាគតក៏បានដល់នូវតតិយជ្ឈាននោះហើយនៅ។ ព្រោះលះបង់នូវសេចក្តីសុខផង ព្រោះ លះបង់នូវសេចក្តីទុក្ខផង ព្រោះរំលត់នូវសោមនស្ស និងទោមនស្ស អំពីមុនផង តថាគតបានចូលដល់ចតុត្ថជ្ឈានឥតទុក្ខ ឥតសុខ មានសតិដ៏ ស្ងាត់ព្រោះឧបេក្ខាហើយនៅ។ កាលដែលចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួន បរិសុទ្ធផ្លូវផង មិនមានកិលេស ប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ជាចិត្តទន់ សមគួរដល់កម្ម ជា ចិត្តនឹងផឹង មិនញាប់ញ័រ យ៉ាងនេះហើយ តថាគតឯង ក៏បានបង្កោនចិត្តចូលទៅ ក្នុងបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ (ញាណជាគ្រឿងរព្វកជាតិមុន បាន)។ តថាគតឯង ក៏រព្វកជាតិដែលបានអាស្រ័យនៅមកអំពីមុន ជាអនេកជាតិ។ រព្វកជាតិបានដូចម្តេច។ រព្វកបាន១ជាតិ ២ជាតិ ៣ជាតិ ៤ជាតិ ៥ជាតិ ១០ជាតិ ២០ជាតិ ៣០ជាតិ ៤០ជាតិ ៥០ជាតិ ១០០ជាតិ ១ពាន់ជាតិ ១សែនជាតិក៏បាន រព្វកបានច្រើនសំដក់ប្ប ច្រើនវិដ្តកប្ប ច្រើនសំដុវិដ្តកប្បក៏បាន ដូច្នោះថា តថាគតបានកើតក្នុងភពឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារ យ៉ាងនេះ ទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុប៉ុណ្ណោះ តថាគតច្បាស់ចាកអត្តភាពនោះ ហើយបានទៅកើតក្នុងភពឯណោះ ដែលទៅកើត ក្នុងភពនោះ តថាគត ក៏មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មាន កំណត់អាយុប៉ុណ្ណោះ តថាគតឯងច្បាស់ចាកអត្តភាពនោះហើយ មកកើតក្នុងភពនេះ។ តថាគតរព្វកតាមនូវជាតិ ដែលអាស្រ័យនៅពីមុន បាន ច្រើនជាតិ ព្រមទាំងអាការៈ ព្រមទាំងខន្ធសយ៉ាងនេះ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បឋមវិជ្ជានេះហើយ ដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹងក្នុងយាមជាដំបូងនៃរា ត្រី លុះដល់សេចក្តីល្ងង់ខ្ជាប់បាត់ទៅ សេចក្តីចេះដឹងប្រាកដ ក៏កើតឡើង ងងឹតខ្ជាប់បាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើងដល់តថាគត ដែលកំពុងអង្គុយប្រុង ស្មារតី មិនប្រហែសធ្វេសខំប្រឹងដុតបំផ្លាញកិលេស មានចិត្តមូលស្ងួតឥតមាននឹកនាដល់កាយ និងជីវិតឡើយ ដូចជាបណ្ឌិតទាំងឡាយ ដែល បាននូវបឋមវិជ្ជានុំដូច្នោះដែរ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាបឋមវិជ្ជាដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយ ដូចជាកូនមាន់ញាស់ចេញចាក សម្បកពង។ កាលដែលចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួនបរិសុទ្ធផ្លូវផង មិនមានកិលេស ប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មងជាចិត្តទន់សមគួរដល់កម្ម ជាចិត្តនឹងផឹងមិន ញាប់ញ័រយ៉ាងនេះហើយ តថាគតទើបបង្កោនចិត្តចូលទៅក្នុងញាណ ដែលនាំឲ្យបានត្រាស់ដឹងនូវចុតិ និងបដិសន្ធិនៃសត្វទាំងឡាយ គឺចូលបាតញ្ញាណ។ តថាគតពិចារណាមើលនូវសត្វទាំងឡាយ ដែល ច្បាត និងចាប់បដិសន្ធិទាបថោក និងខត្តម មានសណ្ឋានល្អ និងអាក្រក់ ទៅកាន់សុគតិ និងទុគ្គតិ ដោយចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ ក្រៃលែងជាងចក្ខុរបស់មនុស្សសាមញ្ញ ក៏ឃើញច្បាស់នូវសត្វទាំងឡាយ ដែលអន្ទោលទៅ តាមកម្មថា អើហ្ន៎ សត្វទាំងអម្បាលនេះ ប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយរចិទុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ប្រកាន់មាំនូវកម្ម ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ និយាយតិះដៀលអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ សត្វទាំងនោះ លុះដល់រំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏ទៅកើតឯអបាយ²⁾ ទុគ្គតិ³⁾ វិនិបាត⁴⁾ នរក⁵⁾ មួយសោត អើហ្ន៎ សត្វទាំងអម្បាលនេះ ប្រកបដោយកាយសុចរិត ប្រកបដោយរចិសុចរិត ប្រកបដោយមនោសុចរិត ជាសម្មា ទិដ្ឋិ ប្រកាន់មាំនូវកម្ម ជាសម្មាទិដ្ឋិ មិនតិះដៀលអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ សត្វទាំងអម្បាលនោះ លុះដល់រំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏ទៅកើតក្នុង លោក គឺសុគតិ⁶⁾ និងស្ថានសួគ៌⁷⁾ តថាគតពិចារណាមើលនូវសត្វទាំងឡាយ ដែលច្បាត នឹងចាប់បដិសន្ធិ ទាបថោក និងខត្តម មានសណ្ឋាន ល្អ និងអាក្រក់ ទៅកាន់សុគតិ និងទុគ្គតិ ដោយចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ ក្រៃលែងជាងចក្ខុរបស់មនុស្សសាមញ្ញ ក៏ឃើញច្បាស់នូវសត្វទាំងឡាយ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម ដោយប្រការដូច្នោះ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ វិជ្ជាទី២នេះឯងហើយ ដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹងក្នុងយាមជា កណ្តាលនៃរាត្រី លុះដល់សេចក្តីល្ងង់ខ្ជាប់បាត់ទៅ សេចក្តីចេះដឹងប្រាកដក៏កើតឡើង ងងឹតខ្ជាប់បាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើងដល់តថាគតដែលកំពុងប្រុងស្មារតី មិន ប្រហែសធ្វេស ខំប្រឹងដុតបំផ្លាញកិលេស មានចិត្តមូលស្ងួតឥតមាននឹកនាដល់កាយ និងជីវិតឡើយ ដូចជាបណ្ឌិតទាំងឡាយដែលបាននូវវិជ្ជា ទី២ នុំដូច្នោះដែរ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាវិជ្ជាទី២ ដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយ ដូចជាកូនមាន់ដែលញាស់ចេញចាកសម្បកពង។ កាលដែលចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួន បរិសុទ្ធផ្លូវផង មិនមានកិលេស ប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ជាចិត្តទន់ សមគួរដល់កម្ម ជាចិត្តនឹងផឹងមិនញាប់ញ័រ យ៉ាង នេះ ហើយ តថាគតទើបបង្កោនចិត្តចំពោះទៅក្នុងញាណជាហេតុឲ្យបានអស់ទៅនៃ អាសវៈទាំងឡាយ គឺអាសវៈក្លាយញ្ញាណ តថាគតក៏ដឹងប្រាកដ តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាសេចក្តីរលត់ទុក្ខ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាបដិបទាឲ្យបានដល់នូវសេចក្តីរលត់ទុក្ខ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា ធម៌ប៉ុណ្ណោះជាអាសវៈ ដឹងប្រាកដតាមពិតថាធម៌នេះជាហេតុនាំឲ្យ កើត អាសវៈ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាសេចក្តីរលត់នៃអាសវៈ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាបដិបទាឲ្យបានដល់នូវសេចក្តីរលត់នៃអាសវៈ កាល ដែលតថាគតដឹងយ៉ាងនេះ តថាគតឃើញយ៉ាងនេះ ចិត្តតថាគតក៏ផុតចាកគ្រឿងត្រាំគឺកាយផង គឺភពផង គឺអវិជ្ជាផង កាលបើចិត្តតថាគតបាន រួចផុតស្រឡះហើយ ប្រាជ្ញាក៏កើតប្រាកដដល់តថាគតថា ចិត្តរួចផុតស្រឡះចាកអាសវៈហើយ ទាំងតថាគតក៏ដឹងច្បាស់ថា កំណើតរបស់អញអស់ ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌អញបានប្រព្រឹត្តគ្រប់គ្រាន់ហើយ សោឡសកិច្ច អញក៏បានធ្វើស្រេចហើយ កិច្ចដទៃ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមាន

ឡើយ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ វិជ្ជាទី៣ នេះហើយ ដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹងក្នុងយាមជាប់ផុតនៃរាត្រី លុះដល់សេចក្តីល្ងង់ខ្លៅខ្លាត់ខ្លាត់ទៅ សេចក្តីចេះដឹងប្រាកដក៏កើតឡើង ងងឹតខ្លាត់ខ្លាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើងដល់តថាគតដែលកំពុងអង្គុយប្រុងស្មារតី មិនប្រហែសធ្វេស ខំប្រឹងដុតបំផ្លាញ កិលេស មានចិត្តមូលស្តង់តតមាននឹកនាដល់កាយ និងជីវិតឡើយ ដូចជាបណ្ឌិតទាំងឡាយ ដែលបាននូវវិជ្ជាទី៣ ទុំដូច្នោះដែរ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការត្រាស់ដឹងរបស់តថាគត ជាកំរប់៣នេះ ដូចគ្នានឹងការញាស់ចេញរបស់កូនមាន់អំពីសម្បកពង។

[៤] កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ វេរញ្ញព្រាហ្មណ៍ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើនព្រះអង្គជាចម្បងជាងមនុស្ស ប្រសើរដុះជាងមនុស្ស បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះអង្គសម្តែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយយ៉ាងនេះ (ភ្លឺច្បាស់ណាស់) គួរនាដូចជាមនុស្សចាប់របស់ដែលគេផ្តាបចុះឲ្យផ្ទៀងផ្ទាត់ឡើង ពុំនោះ ដូចជាមនុស្សបើកបង្ហាញរបស់ដែលគេលាក់បិទបាំង ពុំនោះសោត ដូចជាមនុស្សប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នករង្វេងទិស ឬក៏ដូចជាមនុស្សកាន់ប្រទិបទ្រាលបំភ្លឺក្នុងទីងងឹត ដោយគិតថា មនុស្សមានភ្នែកមែងមើលឃើញនូវរូបទាំងឡាយ ខ្ញុំព្រះអង្គនោះសូមដល់នូវព្រះគោតមដ៏ចម្រើនផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាទីពឹងទីរព្យា ចាប់ដើម តាំងពីថ្ងៃនេះទៅសូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើនជ្រាប នូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក ដល់សរណគមន៍ស្មើដោយជីវិត មិនតែប៉ុណ្ណោះទេ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទទួលនិមន្តកងចាំរស្សាជិតស្រុកវេរញ្ញាមួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ព្រមទទួលនិមន្តដោយតុណ្ណភាព។⁸⁾ លំដាប់នោះ វេរញ្ញព្រាហ្មណ៍ដឹងច្បាស់ថា ព្រះអង្គទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំលាព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយធ្វើប្រទក្សិណដើរចេញទៅ។

[៥] សម័យនោះឯង ស្រុកវេរញ្ញាកើតអំណត់អត់បាយ មនុស្សទាំងឡាយចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រក្រៃពេក មនុស្សណាដែលក្រលំបាកស្រាប់ក៏ស្លាប់ មានឆ្អឹងស (ដេរដាសលើផែនដី) មនុស្សដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្មមទិញដូរស្រូវអង្ករគេបាន ក៏មិនងាយនឹងទិញដូរ បើលុះតែមានស្លាកកាន់ជាសំគាល់ ទើបទិញដូរបាន ជនទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះព្យាយាមស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រក្រៃពេក។ សម័យនោះ មានពួកឈ្មួញសេះនៅក្នុងឧត្តរាបចម្រើន នាំសេះចំនួន៥០០ចូលមកនៅសម្រាកក្នុងស្រុកវេរញ្ញា ក្នុងរដូវខែរស្សា។ ពួកឈ្មួញដែលនៅក្នុងរោងសេះទាំងនោះ ក៏បានបញ្ជូនគ្នាឲ្យប្រគេនបាយក្រៀមចំនួន១នាឡិៗម្នាក់ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ លុះដល់ពេលបុព្វបុណ្ណសម័យ⁹⁾ ភិក្ខុទាំងឡាយស្លៀកស្បង់ទ្រង់ចីវរ និងបាត្រនាំគ្នាចូលទៅបិណ្ឌបាត ក្នុងស្រុកវេរញ្ញា ក៏មិនប្រទះបានអាហារបិណ្ឌបាតសោះឡើយ ទើបទៅបិណ្ឌបាតខាងពួកឈ្មួញឯរោងសេះវិញ ក៏បានបាយក្រៀម១នាឡិៗម្នាក់ ហើយវិលមកអាហារមកបាយក្រៀមនោះបុកក្នុងត្បាល់រួចនាំគ្នាឆាន់។ ចំណែកខាងព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ យកបាយក្រៀម១នាឡិ កិនក្នុងត្បាល់ចុះហើយយកទៅថ្វាយព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ទទួលសោយបាយក្រៀមនោះ។ វេលានោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់បានឮសូរត្បាល់ និងអង្រែនោះដែរ។ ព្រះតថាគតទាំងឡាយ បានជ្រាបនូវហេតុហើយសួរក៏មាន បានជ្រាបហើយមិនសួរក៏មាន ជ្រាបច្បាស់នូវកាលគួរហើយសួរក៏មាន ជ្រាបច្បាស់នូវកាលគួរហើយមិនសួរក៏មាន ឯព្រះតថាគតទាំងឡាយ ព្រះអង្គតែងសួរនូវការណាដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍ កម្មដែលមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ព្រះអង្គមិនសួរឡើយ ព្រោះព្រះតថាគតទាំងឡាយ ទ្រង់បានផ្តាច់បង់នូវកម្មមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ទាំងឡាយ ដោយអរិយមគ្គជ្រះស្រឡះហើយ។ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធដ៏មានជោគទាំងឡាយ ទ្រង់តែងសួរនូវភិក្ខុទាំងឡាយ ដោយហេតុពីរប្រការ គឺទ្រង់សួរដើម្បីនឹងសម្តែងនូវធម៌១ ដើម្បីនឹងបញ្ជូនសិក្ខាបទដល់សាវកទាំងឡាយ១។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហៅព្រះអានន្តដ៏មានអាយុមក ហើយទ្រង់សួរថា ម្ចាស់អានន្ត សូរសម្តែងនោះជាសូរត្បាល់អង្រែឬអ្វី។ ទើបព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ ក្រាបទូលរៀងទុំឲ្យព្រះដ៏មានព្រះភាគជ្រាបគ្រប់ប្រការ។ ព្រះអង្គត្រាស់សសើរថា ត្រូវហើយអានន្ត ប្រពៃហើយអានន្ត អ្នកឯងរាល់គ្នាជាសប្បុរសឈ្មោះវិសេសហើយ បណ្តាលជនខាងក្រោយគេនឹងនឹកចង់ឲ្យនូវចង្កាន់ដែលគេចម្អិន ដោយអង្ករស្រូវខ្សាយ ព្រមទាំងម្ហូបលាយដោយសាច់ដីឆ្ងាញ់ពិសារ (ដល់អ្នករាល់គ្នា)។

[៦] គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់បានក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គដោយគោរព រួចហើយក៏គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលស្នើសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះ មេត្តាប្រោស ឥឡូវនេះ ស្រុកវេរញ្ញាកើតអំណត់អត់បាយ មនុស្សទាំងឡាយនឹងចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រក្រៃពេក មនុស្សណាដែលក្រលំបាកស្រាប់ក៏ស្លាប់មានឆ្អឹងស (ដេរដាសលើផែនដី) មនុស្សដែលមានទ្រព្យ សម្បត្តិ ល្មមទិញដូរស្រូវអង្ករគេបាន ក៏មិនងាយនឹងទិញដូរ បើលុះតែមានស្លាកកាន់ជាសំគាល់នោះទើបទិញដូរបាន ជនទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះ នឹងព្យាយាមស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រក្រៃពេក សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា ប្រោស ផ្ទៃខាងក្រោមនៃផែនដីនេះ មានឱជារសផ្អែមដូចទឹកឃ្នុំ ដែលស្អាតបរិសុទ្ធតតលាយច្រឡំដោយមេឃុំ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គចង់ប្រែត្រឡប់ផែនដីនេះឲ្យផ្ទៀងផ្ទាត់ឡើង ដើម្បីនឹងឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយឆាន់នូវឱជារស ដែលកើតឡើងអំពីស្រទាប់នៃផែនដីនោះ។ ព្រះបរមសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មោគ្គល្លាន ចុះអ្នកនឹងយកមនុស្ស សត្វទាំងឡាយដែលនៅអាស្រ័យលើផែនដីនេះ អោយទៅនៅឯណា។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានទូលតបថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងនិម្មិតបាតដៃម្ខាង ឲ្យបានដូចជាផែនដី ធំ នឹងឲ្យសត្វទាំងឡាយដែលនៅអាស្រ័យលើផែនដី មកនៅលើបាតដៃម្ខាងនោះ ហើយខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រែនូវផែនដីដោយដៃម្ខាង។ ព្រះអង្គទ្រង់យាត់ថា មោគ្គល្លាន អ្នកកុំពេញចិត្តនឹងត្រឡប់ផែនដីនោះឡើយ សត្វទាំងឡាយនឹងបាននូវសេចក្តីជ្រួលជ្រើមរបស់។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រះពុទ្ធដីកាដែលទ្រង់ត្រាស់មកនោះប្រពៃហើយ (បើដូច្នោះ) សូមឲ្យភិក្ខុសង្ឃទាំងអស់ទៅបិណ្ឌបាតឯឧត្តរកុរុទ្ធិបវិញ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់មោគ្គល្លាន ចុះភិក្ខុទាំងឡាយឯណាដែលមិនមានប្ញដូ អ្នកនឹងធ្វើនូវភិក្ខុទាំងនោះដូចម្តេចទៅ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ភិក្ខុទាំងអស់នឹងទៅបានយ៉ាងណា ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងធ្វើយ៉ាងនោះ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់តបថា កុំ មោគ្គល្លាន អ្នកកុំពេញចិត្តឲ្យភិក្ខុសង្ឃទាំងអស់ទៅបិណ្ឌបាតឯឧត្តរកុរុទ្ធិប នោះឡើយ។

[៧] គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ លោកចូលទៅនៅក្នុងរហោឋានជាទីចេញចាកពួក ហើយសម្តែងនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ព្រហ្មចរិយធម៌¹⁰⁾ របស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទាំងឡាយអង្គណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនបិតនៅយូរ ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទាំងឡាយអង្គណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌បិតនៅយូរ។ គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តត្រូវដ៏មានអាយុ ចេញចាកទីសម្តែងក្នុងវេលាសាយណ្ណសម័យ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ បានក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គដោយគោរព ហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលសួរ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គចូលទៅនៅក្នុង

រហោឋានជាទីចេញចាកពួក ហើយសម្លឹងនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន មានសេចក្តីត្រិះរិះថា ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទាំងឡាយអង្គណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនបិតនៅយូរ ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទាំងឡាយអង្គណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌បិតនៅយូរ។ ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សារីបុត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមរិបស្សី១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមសិខី១ ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគព្រះនាមវេស្សក១ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនបិតនៅយូរ ម្ចាស់សារីបុត្ត ឯព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមកកុសន្ធ១ ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគព្រះនាមកោនាគមន១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមកស្សប១ ជាព្រហ្មចរិយធម៌បិតនៅបានយូរ។ ព្រះសារីបុត្តត្រូវក្រាបទូលសួរថា សូម ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមរិបស្សី១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមសិខី១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាម វេស្សក១ បានជាមិនបិតនៅយូរ នោះតើព្រោះហេតុ និងបច្ច័យដូចម្តេច។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សារីបុត្ត ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះ នាមរិបស្សី១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមសិខី១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវេស្សក១ ព្រះអង្គមិនសូវប្រឹងប្រែង¹¹ សំដែងធម៌ដល់សាវក ទាំងឡាយដោយពិស្តារប៉ុន្មានទេ ព្រហ្មចរិយធម៌មានអង្គ៤ប្រការ របស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយនោះគឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ពតធម្មៈ វេទល្លៈ ជាធម៌មានចំនួនតិចៗណាស់ សិក្ខាបទក៏ព្រះពុទ្ធទាំងនោះមិនបានបញ្ញត្តដល់សាវកទាំងឡាយទេ អាណាបាតិមោក្ខ ក៏ព្រះពុទ្ធទាំងនោះមិនបានសំដែងឡើយ ដល់អំណើះ ឥតព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទាំងឡាយនោះទៅ អំណើះឥតពីសាវក ទាំងឡាយជាអ្នកត្រាស់ដឹងតាមព្រះពុទ្ធនោះទៅ សាវកទាំងឡាយជាខាងក្រោយតមក ដែលមាននាមផ្សេងៗគ្នា មានគោត្តផ្សេងៗគ្នា មានជាតិ ផ្សេងៗគ្នា ចេញពីត្រកូលផ្សេងៗគ្នា ហើយបួសនោះ ក៏ញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌នោះឲ្យសាបសូន្យបាត់អស់ភ្លាមទៅ ម្ចាស់សារីបុត្ត ឧបមាដូចជា ផ្កាលើផ្សេងៗ ដែលគេមិនបានដោតក្រងចងដោយចេសហើយ គេដាក់លើបន្ទះក្តារ ខ្យល់ក៏រមែងតែបក់បោកចំបាត់ចំបាយផ្កាទាំងនោះឲ្យវិនាស អស់ទៅ ខ្យល់ដែលធ្វើនូវផ្កាទាំងនោះឲ្យវិនាស ព្រោះហេតុអ្វី ពីព្រោះផ្កាទាំងនោះ គេមិនបានដោតក្រង ចងដោយចេស ក៏សេចក្តីនេះ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់សារីបុត្ត លុះអំណើះឥតនឹងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ទ្រង់ព្រះភាគ (ទាំង៣ព្រះអង្គ) នោះ និងពួកសាវកដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងតាម ព្រះពុទ្ធទាំងនោះទៅហើយ ពួកសាវកជាន់ក្រោយៗ តមក មាននាម គោត្ត ជាតិផ្សេងៗគ្នា ដែលចេញចាកត្រកូលផ្សេងៗគ្នាមកបួសនោះ ក៏ញ៉ាំង ព្រហ្មចរិយធម៌នោះឲ្យវិនាសទៅឆាប់ភ្លាម ដូចជាផ្កាឥតកំរងយ៉ាងនោះឯង ម្យ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទាំងនោះ លោកមិនសូវប្រឹងប្រែងស្ទឹង ចិត្ត (របស់សាវក) ដោយព្រះហឫទ័យ (របស់ព្រះអង្គ) ហើយទូន្មាននូវសាវកទាំងឡាយប៉ុន្មានឡើយ ម្ចាស់សារីបុត្ត ពីដើមមកមានរឿង ដំណាលថា ព្រះអរហំសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់ព្រះនាមវេស្សក្ខ ព្រះអង្គកំណត់នូវចិត្ត (របស់សាវក) ដោយព្រះហឫទ័យ (របស់ព្រះអង្គ) ហើយទ្រង់ទូន្មានប្រៀនប្រដៅភិក្ខុសង្ឃចំនួន១៣០០នាក់នៅនាដងព្រៃមួយ ជាដងព្រៃគួរស្រើម ដោយពុទ្ធភាសិតថា អ្នកទាំងឡាយចូររិះគិតយ៉ាង នេះ កុំរិះគិតយ៉ាងនេះឡើយ ចូរយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងនេះ កុំយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងនេះឡើយ ចូរលះបង់អំពើយ៉ាងនេះចេញ ហើយចូរផ្តេកផ្តួល ចិត្តឲ្យប្រជិតប្រជិរទៅរកអំពើនេះវិញ ម្ចាស់សារីបុត្ត នៅវេលាដែលព្រះអរហំសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់ព្រះនាមវេស្សក្ខ ទ្រង់បានទូន្មានប្រៀន ប្រដៅយ៉ាងនេះៗហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុទាំង១៣០០នាក់នោះ ក៏បានរួចស្រឡះចាកអាសវក្តីលេស មិនមានសេចក្តីប្រកាន់មាំឡើយ ម្ចាស់សារីបុត្ត ដងព្រៃដែលមាននៅទីនោះ មុខគួរឲ្យស្រើមពេកណាស់ បើបុគ្គលណាមួយមិនទាន់ប្រោសចាកភាគៈនៅឡើយទេ លុះបានចូលទៅកាន់ដងព្រៃនោះ ហើយ បុគ្គលនោះនឹងព្រើរដោយច្រើន ម្ចាស់សារីបុត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះនាមរិបស្សី១ ព្រះនាមសិខី១ ព្រះនាម វេស្សក្ខ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនបិតនៅយូរ ព្រោះហេតុ និងបច្ច័យប៉ុណ្ណោះឯង។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបទូលសួរតទៅទៀតថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមកកុសន្ធ១ ព្រះនាមកោនាគមន១ ព្រះនាមកស្សប១ (ទាំង៣ព្រះអង្គនេះ) បានជាបិតនៅយូរ តើ ព្រោះហេតុ និងបច្ច័យអ្វី។ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធត្រាស់តបថា ម្ចាស់សារីបុត្ត ឯព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមកកុសន្ធ១ ព្រះនាមកោនាគមន១ ព្រះ នាមកស្សប១ (ទាំង៣ព្រះអង្គនោះ) ទ្រង់មានសេចក្តីឧស្សាហ៍ខ្វល់ខ្វាយសំដែងធម៌ដល់ពួកសាវកដោយពិស្តារ គឺសុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទាន ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ពតធម្មៈ វេទល្លៈ របស់ព្រះពុទ្ធទាំង៣ព្រះអង្គនោះក៏សឹងមានច្រើន ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទ ទ្រង់សំដែង អាណាបាតិមោក្ខដល់ពួកសាវក លុះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានជោគទាំងអម្បាលនោះ ទ្រង់ចូលនិព្វានទៅ ទាំងសាវកដែលត្រាស់ដឹងតាមព្រះពុទ្ធទាំងនោះ ក៏និព្វានអស់ទៅទៀត សាវកទាំងឡាយជាន់ក្រោយៗតមក ដែលមាននាមផ្សេងៗគ្នា មានគោត្តផ្សេងៗគ្នា មានជាតិផ្សេងៗគ្នា បានចេញអំពី ត្រកូលផ្សេងៗគ្នា ហើយបួសនោះ ក៏បានញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបិតថេរអស់កាលជាអង្វែងតមក ម្ចាស់សារីបុត្ត មានគួរនាដូចជា ផ្កាលើផ្សេងៗ ដែលគេក្រងដោយចេស ហើយដាក់លើបន្ទះក្តារ ខ្យល់ក៏មិន (អាច) បក់បោកផ្កាទាំងនោះឲ្យរាត់រាយខ្ចាត់ខ្ចាយវិនាសទៅបានឡើយ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះថា ផ្កាទាំងនោះ គេក្រងចងខ្ជាប់ដោយអម្បោះ នេះមានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់សារីបុត្ត សេចក្តីឧបមេយ្យក៏ដូចគ្នាដែរ លុះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទាំងអម្បាលនោះចូលនិព្វានទៅហើយ សាវកទាំងឡាយដែលត្រាស់ដឹងតាមព្រះពុទ្ធទាំងនោះ ក៏និព្វានទៅហើយដែរ សាវក ទាំងឡាយជាខាងក្រោយ ដែលមានឈ្មោះផ្សេងៗគ្នា មានគោត្តផ្សេងៗគ្នា មានជាតិផ្សេងៗគ្នា ចេញចាកត្រកូលផ្សេងៗហើយបួស ក៏ញ៉ាំង ព្រហ្មចរិយធម៌ (សាសនា) ឲ្យបិតនៅជាអង្វែងមក ម្ចាស់សារីបុត្ត នេះឯងជាហេតុ ជាបច្ច័យ ញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ ព្រះនាមកកុសន្តក្តី ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រះនាមកោនាគមនក្តី ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រះនាមកស្សបក្តីឲ្យបិតនៅបានយូរ។

[៨] លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុក្រោកចាកអាសនៈ ហើយធ្វើសម្តុតខត្តាសង្កៀងស្នាម្នាម ប្រណម្យអញ្ជូលិចំពោះព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ហើយក្រាបទូលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលនេះជាកាលគួរហើយ បពិត្រព្រះសុគត កាលនេះ ជាកាលគួរដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ៗគួរបញ្ញត្តសិក្ខាបទ គួរសំដែងអាណាបាតិមោក្ខដល់សាវកទាំងឡាយ ព្រោះកិច្ចដូច្នោះហើយ ជាហេតុ នឹងឲ្យព្រហ្មចរិយធម៌បិតថេរអស់កាលអង្វែងទៅ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សារីបុត្ត អ្នកចូរបង្អង់សិន ម្ចាស់សារីបុត្ត អ្នក ចូរបង្អង់សិន តថាគតឯងសឹងដឹងកាលគួរក្នុងកិច្ចដែលនឹងបញ្ញត្តសិក្ខាបទជាដើមនោះ ម្ចាស់សារីបុត្ត ក៏ធម៌ទាំងឡាយខ្លះ ដែលជាទីតាំងនៃ អាសវៈ មិនទាន់ប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះត្រឹមណា ព្រះសាស្តា ក៏មិនទាន់បញ្ញត្តសិក្ខាបទ មិនទាន់សំដែងអាណាបាតិមោក្ខ ដល់ សាវកទាំងឡាយត្រឹមនោះ ម្ចាស់សារីបុត្ត ធម៌ទាំងឡាយខ្លះជាទីតាំងនៃអាសវៈ មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះក្នុងកាលណា ទើបព្រះ សាស្តាបញ្ញត្តសិក្ខាបទ សំដែងអាណាបាតិមោក្ខដល់សាវកទាំងឡាយក្នុងកាលនោះ ដើម្បីនឹងការពាររាងនូវធម៌ទាំងឡាយ ដែលជាទីតាំងនៃ អាសវៈ ទាំងនោះប៉ុណ្ណោះ ម្ចាស់សារីបុត្ត សង្ឃនៅមិនទាន់មានភិក្ខុបួសចាស់វស្សាច្រើនគ្នាត្រឹមណា ធម៌ទាំងឡាយខ្លះដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏ មិនទាន់មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះត្រឹមនោះ ម្ចាស់សារីបុត្ត ម្យ៉ាងទៀត សង្ឃបានដល់នូវសេចក្តីចម្រើន មានភិក្ខុបួសចាស់វស្សា ច្រើនគ្នាក្នុងកាលណា ធម៌ទាំងឡាយខ្លះដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏នឹងមានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះក្នុងកាលនោះ ទើបព្រះសាស្តា បញ្ញត្តសិក្ខាបទ សំដែងអាណាបាតិមោក្ខដល់សាវកទាំងឡាយ ដើម្បីការពាររាងនូវធម៌ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈទាំងអម្បាល នោះ

ក្នុងកាលនោះឯង ម្ចាស់សារីបុត្រ សង្ឃមិនទាន់បាននូវសេចក្តីចម្រើន មានគ្នាច្រើនត្រឹមណា ធម៌ទាំងឡាយខ្លះដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏មិនទាន់ មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះត្រឹមនោះ ម្ចាស់សារីបុត្រ ម្យ៉ាងទៀត សង្ឃបានដល់នូវសេចក្តីចម្រើន មានគ្នាច្រើនក្នុងកាលណា ធម៌ ទាំងឡាយខ្លះដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះក្នុងកាលនោះ ទើបព្រះសាស្តាបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ សំដែង អាណាបាតិមោក្ខដល់សារីបុត្រ ដើម្បីការពាររាងនូវធម៌ដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈទាំងអម្បាលនោះ ក្នុងកាលនោះឯង ម្ចាស់សារីបុត្រ សង្ឃមិនទាន់ដល់នូវសេចក្តីចម្រើន ដោយលាភសក្ការៈដ៏ប្រសើរត្រឹមណា ធម៌ទាំងឡាយខ្លះដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏នៅមិនទាន់មានប្រាកដ ចំពោះសង្ឃត្រឹមនោះ ម្ចាស់សារីបុត្រ លុះសង្ឃដល់នូវសេចក្តីចម្រើន ដោយលាភសក្ការៈដ៏ប្រសើរក្នុងកាលណា ធម៌ទាំងឡាយខ្លះដែលជាទីតាំងនៃ អាសវៈ ក៏មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងកាលនោះដែរ ទើបព្រះសាស្តាបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ សំដែងអាណាបាតិមោក្ខដល់សារីបុត្រ ដើម្បីការពារ រាងនូវធម៌ដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈទាំងអម្បាលនោះ ក្នុងកាលនោះឯង ម្ចាស់សារីបុត្រ ពីព្រោះ (ឥឡូវ) ភិក្ខុសង្ឃនៅមិនទាន់មានពុត (ហ៊ាន លបលួចធ្វើអាក្រក់) នៅឡើយ មិនទាន់មានទោសមោះមែននៅឡើយ កំពុងនៅមានធម៌បរិសុទ្ធ ឥតទាន់មានពណ៌ខ្មៅសៅហ្មង សុទ្ធសឹងតែផ្លូវផង ផ្លូវចិត្តស្ថិតនៅក្នុងធម៌មានខ្លឹមនៅឡើយ ម្ចាស់សារីបុត្រ ក៏បណ្តាកិក្ខុទាំង៥០០រូប¹²) នេះ ភិក្ខុដែលមានមគ្គផលយ៉ាងទាបចុងគេបំផុតនោះ ក៏ គង់បានសម្រេចត្រឹមថ្នាក់សោតៈ ជាបុគ្គលទៀងទាត់ លែងធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយភូមិហើយ នឹងបានត្រាស់ដឹងមគ្គផលតៗទៅទៀតជាប្រាកដ។

[៩] (លុះដល់ចេញវស្សាហើយ) ព្រះដ៏មានជោគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអានន្តដ៏មានអាយុមក ហើយមានព្រះបន្ទូលថា អានន្ត ទំនៀមព្រះ តថាគតទាំងឡាយ បើអ្នកណាគេនិមន្តឲ្យនៅចាំវស្សាហើយ តែនៅមិនទាន់បានលាអ្នកនោះទេ ក៏មិនដែលចៀសចេញ (ពីទីនោះ) ទៅកាន់ ជនបទចារិកឡើយ ចរិតនេះជាទំនៀមរបស់ព្រះតថាគតទាំងឡាយ មកអានន្ត យើងនឹងទៅលាវេរញ្ជព្រាហ្មណ៍។ ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុក៏ទទួល ព្រះពុទ្ធដីកាថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មែនយ៉ាងនេះហើយ។ លំដាប់នោះ ព្រះភគវា ព្រះអង្គទ្រង់ស្បង់ចីវរ ព្រមទាំងបាត្រស្រេចហើយ ទ្រង់ យកព្រះអានន្តដ៏មានអាយុជាបច្ចាសមណៈ (ឲ្យនិមន្តតាមក្រោយព្រះអង្គទៅ) ទ្រង់យាងសំដៅទៅរកលំនៅរបស់វេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ លុះចូលទៅ ដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ។ គ្រានោះ វេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ ក៏ចូលមកគាល់ព្រះអង្គ លុះមកដល់ទីគាល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយ បង្គំព្រះអង្គដោយគោរព ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។ កាលបើវេរញ្ជព្រាហ្មណ៍អង្គុយស្រួលបួលហើយ ក៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគមានព្រះបន្ទូលថា ព្រាហ្មណ៍ អ្នកឯងបាននិមន្តយើងឲ្យនៅចាំវស្សា (ឥឡូវ) ចេញវស្សាហើយ យើងត្រូវលាអ្នកនឹងចេញទៅកាន់ជនបទចារិក។ វេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ ក៏ ក្រាបទូលតបថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មែនហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គបាននិមន្តសូមឲ្យព្រះអង្គគង់ចាំវស្សា តែថាទេយ្យធម៌ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបំរុងនឹង ថ្វាយនោះ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនទាន់បានថ្វាយនៅឡើយ ឯទេយ្យធម៌នោះ មិនមែនជាគ្មានទេ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងបានបំរុងថាមិនមែនថ្វាយនោះក៏ទេ (ចេះតែ ខានមិនទាន់បានថ្វាយ) ព្រោះជាតិជាគ្រហស្ថអ្នកគ្រប់គ្រងផ្ទះសម្បែង រមែងមានកិច្ចរលំច្រើន មានការងារក៏ច្រើន ចំណែកខាងព្រះអង្គសោត ទ្រង់នឹងបានទេយ្យធម៌នោះមកពីណា សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រមទាំងព្រះភិក្ខុសង្ឃទទួលចង្ហាន់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គក្នុងថ្ងៃស្អែក សិន។ ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ក៏ទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ណិភាព។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ត្រាស់សំដែងធម៌ ពន្យល់ណែនាំឲ្យវេរញ្ជព្រាហ្មណ៍យល់ ប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងបរលោក ឲ្យជឿជាក់ក្នុងកុសលធម៌ ឲ្យរីករាយ ខ្ចីឃ្មាតសង្វាតធ្វើការកុសល រួចទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយយាង ត្រឡប់មកវិញ។ ដល់វេលាព្រឹកឡើង វេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ បង្គាប់ជនទាំងឡាយឲ្យចាត់ចែងធ្វើខានីយភោជនីយាហារ (បង្អែម និងចំអាប) ដ៏ឆ្ងាញ់ ពិសារក្នុងលំនៅរបស់ខ្លួនស្រេចហើយ ទើបចាត់បំរើឲ្យទៅក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគតាមកំណត់ពេលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កាលនេះ ជាកាលគួរហើយ ចង្ហាន់ក៏បានរៀបចំស្រេចហើយ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គទ្រង់ស្បង់ ចីវរព្រមទាំងបាត្រ ហើយយាងចូលទៅ កាន់លំនៅនៃវេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ ជាមួយនឹងព្រះភិក្ខុសង្ឃក្នុងវេលាព្រឹកនោះ លុះដល់ហើយ ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ។ វេលានោះ វេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ បានអង្គាសថ្វាយខានីយភោជនីយាហារ (បង្អែម និងចំអាប) ដ៏ឆ្ងាញ់ពិសារដោយដៃខ្លួនឯង ចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជា ប្រធាន ឲ្យឆ្អែតស្តប់ស្តល់ត្រាតែដល់លោកប្រកែកលែងទទួលទៀត លុះព្រះដ៏មានជោគ ទ្រង់សោយស្រេច លែងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងបាត្រ ហើយ ក៏ថ្វាយចីវរទ្រត្រៃ ហើយប្រគេនសម្មត់ព្រះភិក្ខុសង្ឃ១គូៗរាល់អង្គ។ លំដាប់នោះ ព្រះភគវាទ្រង់ត្រាស់សំដែងធម៌ណែនាំពន្យល់ឲ្យ វេរញ្ជព្រាហ្មណ៍យល់ ប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងបរលោក ឲ្យជឿជាក់ក្នុងកុសលធម៌ ឲ្យរីករាយខ្ចីឃ្មាតសង្វាតធ្វើកុសល រួចព្រះអង្គក្រោកចាក អាសនៈ ហើយទ្រង់យាងត្រឡប់មកវិញ។ លុះព្រះអង្គគង់នៅជិតស្រុកវេរញ្ជា តាមគួរដល់អធ្យាស្រ័យហើយ ទ្រង់ក៏យាងចេញទៅកាន់ នគរសោយេយ្យ រួចទៅនគរសង្កស្ស ហើយហួសទៅនគរកណ្តកុជ្ជៈ (តពីនោះទៅ) ទ្រង់យាងសំដៅទៅស្រុកបយាគបតិដ្ឋាន លុះទៅដល់ហើយ ទ្រង់ឆ្លងកង្កាន់ទីក្នុងស្រុកបយាគបតិដ្ឋាន ហើយយាងទៅដល់នគរពារាណសី។ គ្រានោះ ព្រះអង្គគង់កំសាន្តក្នុងក្រុងពារាណសី ហើយទ្រង់ ចៀសទៅកាន់ចារិកនៃក្រុងវេសាលី កាលទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ ក៏បានទៅដល់ក្រុងវេសាលី។ បានឮថា ព្រះដ៏មានជោគ ព្រះអង្គ ទៅគង់សម្រាន្តតវិយាបថក្នុងក្លោងក្លាគារសាលា នៅនាមហារន (ព្រៃធំ) ជិតក្រុងវេសាលីនោះ។

រាវៈសំដែងអំពីនិទានវេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ ចប់។

បារាជិកកណ្តោ

CS vin.vbu.pr | ភាគ ទី១

(១. បារាជិកកណ្តោ)

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទំ

CS vin.vbu.pr.01 | ភាគ ទី១

(១. បឋមបារាជិក)

(សុទិន្ទភាណវារោ)

[១០] ក្នុងសម័យនោះឯង មានស្រុកមួយឈ្មោះកលន្ទនៅមិនឆ្ងាយប៉ុន្មានអំពីក្រុងវេសាលី។ ក្នុងស្រុកនោះមានកូនសេដ្ឋីម្នាក់ឈ្មោះសុទិន្ទ កុមារជាបុត្ររបស់ កលន្ទសេដ្ឋី។ គ្រានោះ សុទិន្ទកុមារកលន្ទបុត្រជាមួយនឹងសំឡាញ់ទាំងឡាយច្រើននាក់ នាំគ្នាទៅឯក្រុងវេសាលីដោយ មាន កិច្ចការអ្វីមួយ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអង្គម្ចាស់មានពពួកបរិសុទ្ធច្រើនគាល់គ្រៀបត្រា ទ្រង់កំពុងគង់សំដែងព្រះធម៌។ សុទិន្ទកលន្ទបុត្រ ក៏ទៅប្រទះបានឃើញព្រះអង្គមានបរិសុទ្ធច្រើនគាល់គ្រៀបត្រា កំពុងសំដែងធម៌។ លុះឃើញហើយ សុទិន្ទកុមារនោះក៏មាន សេចក្តីត្រិះរិះថា អាត្មាអញគួរតែស្តាប់ធម៌សិន។ គ្រានោះសុទិន្ទកលន្ទបុត្រក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលបរិសុទ្ធអង្គុយនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាន អង្គុយនៅក្នុងទីមួយដ៏សមគួរ។ កាលដែលសុទិន្ទកុមារកលន្ទបុត្របានអង្គុយនៅក្នុងទីមួយដ៏សមគួរហើយ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះថា ធម៌ដែល ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយដោយដំណើរយ៉ាងណាៗ អញក៏បានស្តាប់យល់តាមដំណើរទាំងនោះហើយ ប៉ុន្តែបើអញនៅជាគ្រហស្ថគ្រប់ គ្រងផ្ទះ មិនងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌អោយបរិបូណ៌តែម្យ៉ាង អោយបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាងដូចជាសង្ឃដែលគេខាត់ហើយនោះទេ បើលុះតែអញ កោរសក់និងពុកមាត់ពុកចង្កា រួចស្លៀកដណ្តប់សម្បត់ជ្រលក់អម្ពត់ ហើយចេញចាកផ្ទះទៅបួសប្រតិបត្តិក្នុងផ្នួសដែលគ្មានប្រយោជន៍ ដោយ កិច្ចការក្នុងផ្ទះ(នោះទើបប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌កើត)។ គ្រានោះ ពួកបរិសុទ្ធបានស្តាប់ធម៌ក៏ចាប់ផ្តើមព្រះភាគ ទ្រង់ណែនាំពន្យល់ អោយរៀបរយជាប់គ្នាហើយ ក៏ក្រោកចាកទីអង្គុយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ រួចដើរចេញចាកទីនោះហើយក៏ចេញអស់ទៅ។ ឯ សុទិន្ទកលន្ទកបុត្រ កាលបើពួកពុទ្ធបរិសុទ្ធក្រោកទៅអស់ហើយភ្លាម ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គដោយគោរព រួច អង្គុយក្នុងទីមួយដ៏សមគួរ។ លុះសុទិន្ទកលន្ទកបុត្រ អង្គុយនៅក្នុងទីមួយដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះអង្គថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ធម៌ ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ ដោយដំណើរយ៉ាងណាៗ ខ្ញុំព្រះអង្គបានយល់តាមដំណើរទាំងនោះដែរហើយ ប៉ុន្តែបើខ្ញុំព្រះអង្គនៅជាគ្រហស្ថគ្រប់ គ្រងផ្ទះ (យ៉ាងនេះ) ក៏មិនងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌តែម្យ៉ាង ឲ្យបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាង ដូចជាសង្ឃដែលគេខាត់ហើយនោះទេ សូមទាន ខ្ញុំព្រះអង្គចង់កោរសក់ និងពុកមាត់ពុកចង្កា រួចស្លៀកដណ្តប់សម្បត់ជ្រលក់អម្ពត់ ហើយចេញចាកផ្ទះមកបួសប្រតិបត្តិក្នុងផ្នួស ដែលគ្មាន ប្រយោជន៍ដោយកិច្ចការក្នុងផ្ទះ (នោះណាស់) សូមព្រះដ៏មានជោគ ទ្រង់បំបួសខ្ញុំព្រះអង្គផង។ ព្រះសាស្ត្រាទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់សុទិន្ទ ចុះអ្នក ឯងមាតាបិតាបានយល់ព្រមឲ្យចេញចាកផ្ទះមកបួសប្រតិបត្តិ ក្នុងបញ្ញត្តិ ដែលគ្មានប្រយោជន៍ដោយកិច្ចការក្នុងផ្ទះហើយឬ។ សុទិន្ទក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមាតាបិតាមិនទាន់បានយល់ព្រមឲ្យចេញចាកផ្ទះមកបួសក្នុង ព្រះពុទ្ធសាសនានៅឡើយទេ។ ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់សុទិន្ទ ព្រះតថាគតទាំងឡាយ មិនដែលបំបួសកូនដែលមាតាបិតា មិនទាន់អនុញ្ញាតនោះទេ។ សុទិន្ទក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទទួលមាតាបិតា ត្រាតែអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គចេញចាកផ្ទះមកបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ឲ្យបាន។

[១១] លំដាប់នោះ សុទិន្ទកលន្ទបុត្របានសម្រេចកិច្ចការដែលខ្លួនត្រូវធ្វើក្នុង ក្រុងវេសាលីនោះរួចស្រេចហើយ ក៏វិលត្រឡប់មកស្រុកកលន្ទ វិញ បានចូលទៅរកមាតាបិតា ហើយជំរាបមាតាបិតាថា បពិត្រអ្នកម្តាយ អ្នកឪពុក ខ្ញុំបានបានស្តាប់ធម៌ដែលព្រះដ៏មានជោគទ្រង់សំដែងដោយ ដំណើរយ៉ាងណាៗ ក៏យល់តាមដំណើរទាំងនោះហើយ ខ្ញុំបានគិតថា បើខ្ញុំនៅជាគ្រហស្ថគ្រប់គ្រងផ្ទះនោះ មិនងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យ បរិបូណ៌តែម្យ៉ាង ឲ្យបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាងដូចជាសង្ឃដែលគេខាត់ហើយនោះទេ ខ្ញុំបានចង់កោរសក់ និងពុកមាត់ពុកចង្កា រួចស្លៀកដណ្តប់សម្បត់ជ្រលក់ អម្ពត់ ហើយចេញចាកផ្ទះទៅបួសប្រតិបត្តិក្នុងផ្នួសដែលគ្មានប្រយោជន៍ដោយកិច្ចការ ក្នុងផ្ទះ(នោះណាស់) សូមអ្នកម្តាយ អ្នកឪពុកអនុញ្ញាតឲ្យ ខ្ញុំបានចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ឲ្យបាន។ មាតាបិតារបស់សុទិន្ទកលន្ទបុត្រ កាលបើបានព្រះពុទ្ធសាសនាដូច្នោះហើយ ក៏និយាយ យ៉ាងថា ម្ចាស់សុទិន្ទកូន បាងឯងជាបុត្រឯករបស់យើង ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់យើង ធ្លាប់បិតនៅក្នុងសេចក្តីសុខ មានអ្នកទំនុកបម្រុងឲ្យ បានសេចក្តីសុខ នៃសុទិន្ទកូន បាងឯងមិនដែលស្គាល់ទុក្ខបន្តិចសោះឡើយ ទោះបីបាងឯងស្លាប់ក្តី យើងក៏មិនចង់ព្រាត់ប្រោសចាកបាងឯងទេ យើងនឹងអនុញ្ញាតបាក់ពុំរស់នៅឲ្យចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុង ព្រះពុទ្ធសាសនាម្តេចបាន។ ទើបសុទិន្ទកលន្ទបុត្រនិយាយពាក្យនេះនឹងមាតាបិតា ជាគំរប់ពីរដងថា បពិត្រមាតាបិតា ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយដំណើរយ៉ាងណាៗ ខ្ញុំបានយល់តាមដំណើរទាំងនោះដែរ ហើយ ប៉ុន្តែបើខ្ញុំនៅជាគ្រហស្ថគ្រប់គ្រងផ្ទះ(យ៉ាងនេះ) ក៏មិនងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិបូណ៌តែម្យ៉ាង ឲ្យបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាង ដូចជាសង្ឃ ដែលគេខាត់ហើយនោះទេ ខ្ញុំចង់កោរសក់និងពុកមាត់ពុកចង្កា រួចស្លៀកដណ្តប់សម្បត់ជ្រលក់អម្ពត់ ហើយចេញចាកផ្ទះ មកបួសក្នុងព្រះពុទ្ធ សាសនា សូមមាតាបិតាអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាឲ្យបាន។ មាតាបិតារបស់សុទិន្ទកលន្ទបុត្រ ទើបនិយាយនឹង សុទិន្ទកលន្ទបុត្រជាគំរប់ពីរដងដូច្នោះថា នៃសុទិន្ទកូន បាងឯងជាបុត្រតែមួយ ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់យើង (បាងឯង) ធ្លាប់បិតនៅក្នុងសេចក្តី សុខ មានអ្នកថែរក្សាឲ្យបានសេចក្តីសុខ នៃសុទិន្ទ បាងឯងមិនស្គាល់សេចក្តីទុក្ខបន្តិចសោះ ទោះបីបាងឯងស្លាប់ក្តី យើងមិនចង់ព្រាត់ប្រោស ចាកបាងឯងទេ យើងនឹងអនុញ្ញាតបាក់ពុំរស់នៅឲ្យចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធ សាសនាម្តេចបាន។ សុទិន្ទកលន្ទបុត្រ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងមាតាបិតាជាគំរប់ពីរដងថា បពិត្រមាតាបិតា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងដោយអាការ យ៉ាងណាៗ ធម្មតាអ្នកនៅ គ្រប់គ្រងផ្ទះនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិបូណ៌ តែម្យ៉ាង ឲ្យបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាង ដូចជាសង្ឃដែលបុគ្គលដុសខាត់ហើយ មិនងាយធ្វើទេ ខ្ញុំប្រាថ្នា ដើម្បីកោរសក់ និងពុកមាត់ ហើយស្លៀកដណ្តប់សម្បត់កាសាយ ហើយចេញចាកផ្ទះទៅបួសជាបុគ្គលមិនត្រូវការដោយផ្ទះ ហេតុនេះសូមមាតា បិតាអនុញ្ញាតខ្ញុំ ឲ្យចេញចាកផ្ទះទៅបួសជាបុគ្គលមិនត្រូវការដោយផ្ទះវិញចុះ។ មាតាបិតារបស់សុទិន្ទកលន្ទបុត្រ បាននិយាយពាក្យនេះនឹង សុទិន្ទកលន្ទបុត្រជាគំរប់ពីរដងថា នៃសុទិន្ទកូន បាងឯងជាបុត្រតែមួយ ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់យើង ធ្លាប់បិតនៅក្នុងសេចក្តីសុខ មានអ្នក ថែទាំឲ្យបានសេចក្តីសុខ នៃសុទិន្ទ បាងឯងមិនស្គាល់សេចក្តីទុក្ខបន្តិចសោះ ទោះបីស្លាប់ទៅក្តី យើងក៏មិនប្រាថ្នាឲ្យព្រាត់ប្រោសចាកបា យើងនឹង អនុញ្ញាតបា ដែលកំពុងរស់នៅឲ្យចេញចាកផ្ទះហើយបួសក្នុងសាសនាម្តេចបាន។ គ្រានោះឯងសុទិន្ទកលន្ទបុត្រគិតថា មាតាបិតាមិនអនុញ្ញាត អញឲ្យចេញចាកផ្ទះបួសក្នុងសាសនា ដូច្នោះហើយ ក៏ដួលដៃក្តៅលើផែនដី ប្រោសចាកគ្រឿងកំរាលក្នុងទីនោះឯងដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ឬ នឹងបានបួសក្នុងទីនេះជាប្រាកដ។ គ្រានោះ សុទិន្ទកលន្ទបុត្រ មិនបានបរិភោគបាយអស់មួយពេល ២ពេលក៏មាន ៣ពេលក៏មាន ៤ពេលក៏មាន ៥ពេលក៏មាន ៦ពេលក៏មាន ៧ពេលក៏មាន។

[១២] លំដាប់នោះ មាតាបិតារបស់សុទិន្ទកលន្ទបុត្រនិយាយនឹងសុទិន្ទកលន្ទបុត្រថា ម្ចាស់សុទិន្ទកលន្ទ បាងឯងជាកូនប្រុសតែមួយ ហើយជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់យើង ធ្លាប់សុខធ្លាប់សប្បាយដោយមានស្រីពីលៀងថែរក្សា សុទិន្ទកលន្ទ បាងឯងមិនធ្លាប់ស្គាល់សេចក្តីទុក្ខតិចតួចសោះទេ ទោះបីបាស្លាប់ទៅក្តី យើងក៏មិនចង់ឲ្យព្រាត់ប្រាសចាកបាទឡើយ យើងនឹងអនុញ្ញាតអ្នកកំពុងរស់នៅ ឲ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយប្តូសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាដូចម្តេចបាន សុទិន្ទកលន្ទ អ្នកចូរក្រោកឡើងបរិភោគបាយ ផឹកទឹក និងឲ្យគេបំរើទៅ កាលបើអ្នកបរិភោគបាយ ផឹកទឹក និងឲ្យគេបំរើហើយ ចូររិះគិតកាមនិងធ្វើបុណ្យចុះ យើងមិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះ ហើយប្តូសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាទេ។ កាលបើមាតាបិតាពោលយ៉ាងនេះហើយ សុទិន្ទកលន្ទបុត្រក៏ស្ងៀមនៅ។ ឯមាតាបិតាសុទិន្ទកលន្ទបុត្រនិយាយល្អដល់មាតាបិតាសុទិន្ទកលន្ទបុត្រពីរដង។ បើ បីដងថា នៃសុទិន្ទកលន្ទ អ្នកឯងជាកូនប្រុសតែមួយ ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តយើង ធ្លាប់ចំរើនដោយសេចក្តីសុខ មានទាំងស្រីពីលៀងថែរក្សាសប្បាយ សុទិន្ទកលន្ទ អ្នកឯងមិនដែលស្គាល់សេចក្តីទុក្ខតិចតួចសោះ ទោះបីអ្នកឯងស្លាប់ទៅក្តី យើងមិនចង់ឲ្យព្រាត់ប្រាសចាកអ្នកឯងឡើយ យើងនឹងអនុញ្ញាតដល់អ្នកកំពុងរស់នៅឲ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយប្តូសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាដូចម្តេចបាន សុទិន្ទកលន្ទ អ្នកចូរក្រោកឡើងបរិភោគបាយ ផឹកទឹក និងឲ្យគេបំរើទៅ កាលបរិភោគបាយ ផឹកទឹក និងឲ្យគេបំរើហើយ ចូររិះគិតកាម និងធ្វើបុណ្យតាមប្រាថ្នាចុះ យើងមិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះ ហើយប្តូសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាទេ។ សុទិន្ទកលន្ទបុត្រក៏ស្ងៀមនៅទៅវិញជាគំរប់បីដង។

[១៣] លំដាប់នោះ ពួកសំឡាញ់សុទិន្ទកលន្ទបុត្របាននាំគ្នាចូលទៅនិយាយអង្វរសុទិន្ទកលន្ទបុត្រ ថា នៃសុទិន្ទសំឡាញ់ អ្នកឯងជាកូនប្រុសតែមួយ ហើយជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់មាតាបិតា ធ្លាប់បានសេចក្តីសុខ មានទាំងស្រីពីលៀងថែរក្សាសប្បាយ នៃសុទិន្ទសំឡាញ់ អ្នកឯងមិនធ្លាប់ស្គាល់សេចក្តីលំបាកតិចតួចសោះទេ ទោះបីអ្នកស្លាប់ទៅក្តី មាតាបិតារបស់អ្នក ក៏មិនចង់ឲ្យព្រាត់ប្រាសចាកអ្នកឡើយ មាតាបិតាទាំងឡាយរបស់អ្នកនឹងអនុញ្ញាតអ្នកដែលកំពុងរស់នៅឲ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយប្តូសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាដូចម្តេចបាន នៃសុទិន្ទសំឡាញ់ ចូរអ្នកក្រោកឡើងបរិភោគបាយ ផឹកទឹក ឲ្យគេបំរើទៅ កាលបើអ្នកបរិភោគបាយចំណី ផឹកទឹកឲ្យគេបំរើខ្លួនហើយ និងបរិភោគនូវកាមទាំងឡាយ ធ្វើបុណ្យ (ឲ្យទាន) រីករាយសប្បាយតាមសេចក្តីប្រាថ្នាចុះ មាតាបិតាទាំងឡាយរបស់អ្នក មិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះ ហើយប្តូសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាទេ។ កាលបើពួកសំឡាញ់របស់សុទិន្ទពោលពាក្យយ៉ាងនេះហើយ សុទិន្ទកលន្ទបុត្រក៏នៅស្ងៀម។ ពួកសំឡាញ់របស់សុទិន្ទកលន្ទបុត្របានពោលនូវពាក្យនេះនឹង សុទិន្ទកលន្ទបុត្រពីរដង។ បើ បីដងថា នៃសុទិន្ទសំឡាញ់ អ្នកឯង។ បើ សុទិន្ទកលន្ទបុត្រក៏នៅស្ងៀមអស់រវៈជាគំរប់បីដង។ គ្រានោះឯង មាតាបិតាទាំងឡាយរបស់សុទិន្ទកលន្ទបុត្រនៅក្នុងទីណា សំឡាញ់ទាំងឡាយរបស់សុទិន្ទកលន្ទបុត្រក៏ចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលនូវពាក្យនេះនឹងមាតាបិតាទាំងឡាយនៃសុទិន្ទកលន្ទបុត្រថា បពិត្រលោកម្តាយ លោកឪពុក សុទិន្ទនេះដេកនៅលើផែនដី រកគ្រឿងកំរាលអ្វីគ្មានសោះទេ ហើយគិតថា សេចក្តីស្លាប់ក្តី បព្វជញ្ជី គឺនឹងមានដល់អញក្នុងទីនេះឯង បើលោកទាំងឡាយមិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យសុទិន្ទចេញចាកផ្ទះហើយប្តូស ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាទេ សុទិន្ទនឹងដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ក្នុងទីនោះមិនខានឡើយ ប្រសិនណាបើលោកទាំងឡាយព្រមអនុញ្ញាតឲ្យសុទិន្ទចេញចាកផ្ទះហើយប្តូសក្នុង ព្រះពុទ្ធសាសនា គង់តែនឹងបានឃើញមុខសុទិន្ទ ដែលនៅជាអ្នកបួសតទៅ បើសុទិន្ទមិនត្រេកអរក្នុងបព្វជញ្ជីហើយ គតិរបស់សុទិន្ទនោះប្រព្រឹត្តទៅក្នុងទីដទៃដូចម្តេចបាន មុខជានឹងត្រឡប់មកក្នុងទីនេះវិញមិនខាន ដូច្នេះសូមលោកទាំងឡាយអនុញ្ញាតឲ្យសុទិន្ទចេញចាកផ្ទះហើយប្តូសក្នុង ព្រះពុទ្ធសាសនា។ មាតាបិតាទាំងឡាយនៃសុទិន្ទក៏ពោលថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ យើងទាំងឡាយព្រមអនុញ្ញាតឲ្យសុទិន្ទចេញចាកផ្ទះហើយប្តូសក្នុង ព្រះពុទ្ធសាសនាចុះ។

[១៤] គ្រានោះឯង សុទិន្ទកលន្ទបុត្រនៅក្នុងទីណា សំឡាញ់ទាំងឡាយនៃសុទិន្ទកលន្ទបុត្រ ក៏ចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលនូវពាក្យនេះនឹងសុទិន្ទកលន្ទបុត្រថា នៃសុទិន្ទសំឡាញ់ ចូរអ្នកក្រោកឡើង អ្នកឯងមាតាបិតាព្រមព្រៀងអនុញ្ញាតឲ្យចេញចាកផ្ទះប្តូសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាហើយ។ គ្រានោះសុទិន្ទកលន្ទបុត្របានដឹងថាមាតាបិតាព្រមព្រៀងអនុញ្ញាតឲ្យចេញចាកផ្ទះ ដើម្បីប្តូសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា (ដូច្នោះ) ហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយដូចជាអណ្តែតឡើង ដួតសំអាតខ្លួនដោយដៃទាំងឡាយ ហើយក្រោកឡើង។ គ្រានោះ សុទិន្ទកលន្ទបុត្រសំរាកកំលាំងបានពីរបីថ្ងៃ ព្រះដីមានព្រះភាគគង់ក្នុងទីណា ក៏ចូលទៅកាន់ទីនោះ លុះចូលទៅហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដីមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដីសមគួរ។ លុះសុទិន្ទកលន្ទបុត្រអង្គុយក្នុងទីដីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដីមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាបុគ្គល គឺមាតាបិតាអនុញ្ញាតឲ្យចេញចាកផ្ទះហើយប្តូសក្នុងភេទជាបុគ្គលមិន មានប្រយោជន៍ដោយការងារក្នុងផ្ទះហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដីមានព្រះភាគទ្រង់បំបួសខ្ញុំព្រះអង្គផងចុះ។ សុទិន្ទកលន្ទបុត្របានបព្វជញ្ជី និងឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់ព្រះដីមានព្រះភាគហើយ។ សុទិន្ទកិក្ខុដីមានអាយុបានឧបសម្បទាហើយមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏ប្រព្រឹត្តសមាទានផ្គត់ផ្គង់គុណ មានសភាពយ៉ាងនេះគឺ ជាអ្នកនៅក្នុងព្រៃប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ប្រើប្រាស់សម្ពត្តិបំបួសកូល និងត្រេចទៅ(បិណ្ឌបាត) តាមលំដាប់ផ្ទះ ហើយចូលទៅអាស្រ័យនៅក្នុងស្រុករដ្ឋធិណានីមួយ។

[១៥] សម័យនោះឯង ស្រុករដ្ឋមានអំណត់អត់បាយ មនុស្សទាំងឡាយនឹងចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រក្រៃពេក មនុស្សណាដែលក្រលំបាកស្រាប់ ក៏ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់មានផ្ទឹងស (ដេរដាសលើផែនដី) មនុស្សដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្មមទិញដូរស្រូវអង្ករគេបាន ក៏មិនងាយនឹងទិញដូរដែរ លុះតែមានស្លាកជាទិសំគាល់ទើបទិញដូរបាន ជនទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះនឹងព្យាយាមស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រក្រៃពេក។ លំដាប់នោះឯងសុទិន្ទកិក្ខុដីមានអាយុមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ក្នុងកាលតឡូវនេះ ស្រុករដ្ឋមានអំណត់អត់បាយ មនុស្សទាំងឡាយនឹងចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រក្រៃពេក មនុស្សណាដែលក្រលំបាកស្រាប់ ក៏ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់មានផ្ទឹងស (ដេរដាសលើផែនដី) មនុស្សដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្មមទិញដូរស្រូវអង្ករបាន ក៏មិនងាយនឹងទិញដូរដែរ លុះតែមានស្លាកជាទិសំគាល់ ទើបទិញដូរបាន ដងទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះ នឹងព្យាយាមស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រក្រៃពេក ញាតិទាំងឡាយរបស់អញមានច្រើនក្នុងក្រុងវេសាលី ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភមានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសប្រាក់ច្រើន មានគ្រឿងឧបករណ៍ច្រើន មានទ្រព្យនិងស្រូវច្រើន បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញគំប្បីចូលទៅអាស្រ័យនូវញាតិទាំងឡាយហើយនៅ ញាតិទាំងឡាយសោត អាស្រ័យនូវអាត្មាអញហើយ នឹងបានឲ្យទាន និងធ្វើបុណ្យ ភិក្ខុទាំងឡាយនឹងបានលាភផង អាត្មាអញនឹងមិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតផង។ ទើបសុទិន្ទកិក្ខុដីមានអាយុរៀបចំសេនាសនៈ ហើយកាន់យកបាត្រនិងចីវរ ក្រុងវេសាលីនៅក្នុងទិសណា ក៏ចៀសចេញទៅក្នុងទិសនោះ កាលដែលត្រាច់ទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ៗ ក្រុងវេសាលីនៅក្នុងទិសណា ក៏ចូលទៅដល់ទីនោះ។ មានដំណឹងថា សុទិន្ទកិក្ខុដីមានអាយុនៅក្នុងក្រុងវេសាលីព្រមហារនទៀបក្រុងវេសាលី នោះ។ ពួកញាតិសុទិន្ទកិក្ខុដីមានអាយុបានឮថាសុទិន្ទកិក្ខុជាកលន្ទបុត្រមកដល់ ក្រុងវេសាលីហើយ ពួកញាតិទាំងនោះ ក៏នាំនូវភោជនប្រមាណហុកសិបសម្រាប់ទៅប្រគេនសុទិន្ទកិក្ខុដីមានអាយុ។ លំដាប់នោះឯងសុទិន្ទកិក្ខុដីមានអាយុចែកចាយសម្រាប់ប្រមាណហុកសិបថាសនោះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយស្ងៀកស្ងៀមប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចីវរក្នុងវេសាលី

ព្រឹក ហើយចូលទៅកាន់កលនុគ្រាមដើម្បីបិណ្ឌបាត កាលដើរទៅដើម្បីបិណ្ឌបាតតាមលំដាប់ផ្ទះក្នុងកលនុគ្រាម លំនៅនៃបិតារបស់ខ្លួននៅក្នុង
ទិណា ក៏ចូលទៅក្នុងទីនោះ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង ទាសីរបស់ញាតិនៃសុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុ មានប្រាថ្នាដើម្បីចោលនំកុម្មាសផ្លុម។ គ្រានោះ
សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុនិយាយនឹងខ្ញុំស្រីរបស់ញាតិនោះថា ម្ចាស់នាងទាសី បើនំនោះជាប់របស់ចោលហើយ ចូរនាងចាក់ដាក់មកក្នុងបាតអាត្មានេះ
វិញ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំស្រីនៃញាតិរបស់សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុ ក៏ចាក់នំកុម្មាសផ្លុមនោះទៅក្នុងបាតរបស់សុទិន្ធកិក្ខុ ហើយបានស្គាល់ជាក់នូវដៃដឹង និង
សំឡេងរបស់សុទិន្ធកិក្ខុនោះច្បាស់។ វេលានោះ មាតារបស់សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុនៅក្នុងទិណា ខ្ញុំស្រីរបស់ញាតិនៃសុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុក៏ចូលទៅក្នុង
ទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងមាតារបស់សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ សូមអ្នកជ្រាប សុទិន្ធកិក្ខុជាអយ្យបុត្រនិមន្តមកដល់
ហើយ។ មាតារបស់សុទិន្ធកិក្ខុឆ្លើយថា នែហង បើហងឯងនិយាយពាក្យពិតមែន អញនឹងឲ្យហងរួចជាអ្នកជា។ សម័យនោះឯង សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មាន
អាយុក៏ឆាន់នំកុម្មាសផ្លុមនោះប្របជញ្ជាំងសាលា១។ ចំណែកខាងបិតារបស់សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុក៏ធ្វើការងារវិញ ក៏បានឃើញសុទិន្ធកិក្ខុកំពុងឆាន់នំកុម្មាសផ្លុម
នោះប្របជញ្ជាំងសាលា លុះឃើញហើយ សុទិន្ធកិក្ខុនៅក្នុងទិណា (បិតានោះ) ក៏ចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅហើយ ក៏និយាយនឹងសុទិន្ធកិក្ខុ
មានអាយុថា នែសុទិន្ធកិក្ខុ យើងជាអ្នកមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន ថ្វីក៏លោកមកឆាន់នំកុម្មាសផ្លុមវិញ សុទិន្ធកិក្ខុគួរតែលោកទៅឯផ្ទះរបស់ខ្លួនវិញ។
សុទិន្ធកិក្ខុឆ្លើយថា បពិត្រគហបតី អាត្មាបានទៅឯផ្ទះញោមហើយ នំកុម្មាសផ្លុមនេះ អាត្មាបានពីផ្ទះនោះមក។ លំដាប់នោះ បិតាសុទិន្ធកិក្ខុក៏ចាប់
កំភួនដៃសុទិន្ធកិក្ខុ ហើយនិយាយនឹងសុទិន្ធកិក្ខុថា សុទិន្ធកិក្ខុ លោកចូរមក យើងនឹងទៅផ្ទះ។ លំដាប់នោះ លំនៅបិតារបស់ខ្លួននៅក្នុងទិណា សុទិន្ធកិក្ខុ
ដ៏មានអាយុក៏ចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេបានក្រាលប្រគេន។ បិតាក៏និយាយនឹងសុទិន្ធកិក្ខុពេលនោះថា
សុទិន្ធកិក្ខុ សូមលោកនិមន្តឆាន់ចង្កាន់។ សុទិន្ធកិក្ខុឆ្លើយថា ណ្ហើយគហបតី ថ្ងៃនេះអាត្មាភាពឆាន់រួចហើយ។ បិតាឆ្លើយថា សុទិន្ធកិក្ខុ សូមលោកនិមន្ត
ទទួលចង្កាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក។ សុទិន្ធកិក្ខុក៏ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ណិភាព។ សុទិន្ធកិក្ខុក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយនិមន្តទៅក្នុងពេលនោះឯង។

[១៦] លុះដល់វេលាព្រឹកឡើង មាតាសុទិន្ធកិក្ខុប្រើមនុស្សឲ្យបង្ហាត់ប្រថពីដោយអាចមន៍គោស្រស់ រួចឲ្យគរគំនរទ្រព្យពីរគំនរ គឺប្រាក់១គំនរ
មាស១គំនរ ជាគំនរធំៗ បុរសឈរខាងអាយមើលទៅបុរសឈរខាងនាយមិនឃើញ បុរសឈរខាងនាយមើលមកបុរសឈរខាងអាយក៏មិន
ឃើញ ហើយឲ្យបិទបាំងគំនរទាំងពីរនោះដោយកន្ទេល ឲ្យក្រាលអាសនៈទុកត្រង់កណ្តាល រួចឲ្យបាំងនាំជុំវិញពីខាងក្រៅ (គំនរនោះ) ហើយហៅ
ស្រីជាតូពីមុនរបស់សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុមកបង្ហាត់ថា កូនស្រី បើដូច្នោះ គ្រឿងប្រដាប់ណាដែលឯងស្អិតស្អាងហើយជាទិស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់
សុទិន្ធកិក្ខុ កូនអញ ត្រូវឯងស្អិតស្អាងគ្រឿងប្រដាប់នោះចុះ។ ស្រីជាតូពីមុនរបស់សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុ ក៏ទទួលពាក្យមាតារបស់សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុថា
ចាស្រីអ្នកមាតា។ គ្រានោះ សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុស្លៀកស្បង់រួចកាន់យកបាតនិងថែវក្នុងវេលាព្រឹក លំនៅបិតារបស់ខ្លួននៅត្រង់ទិណា ក៏ចូលទៅ
ត្រង់ទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលទុកបំរុង។ លំដាប់នោះ បិតារបស់សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុ សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុនៅ
ត្រង់ទិណា ក៏ចូលទៅត្រង់ទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បង្ហាត់អ្នកបំរើឲ្យបើកគំនរទ្រព្យទាំងនោះ ហើយប្រាប់សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុថា សុទិន្ធកិក្ខុ
នេះជាទ្រព្យសម្បត្តិដើមខាងស្រីរបស់មាតាលោក នៅមានទ្រព្យសម្បត្តិដើមខាងប្រុសរបស់បិតានិងមត់ករបស់ជីតាផ្សេងទៀត សុទិន្ធកិក្ខុ បើ
លោកបានសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក នឹងបានប្រើប្រាស់សម្បត្តិផង ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយផង សុទិន្ធកិក្ខុ ចូរលោកសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក ហើយ
នឹងប្រើប្រាស់សម្បត្តិទាំងឡាយផង ធ្វើបុណ្យឲ្យទានផង។ សុទិន្ធកិក្ខុតបថា ញោម អាត្មាមិនអាចនឹងសឹកបានទេ ព្រោះអាត្មាពេញចិត្តតែក្នុងការ
ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌។ បិតាសុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុនិយាយនឹងសុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុជាគំរប់ពីរដងផង។ បេ។ ជាគំរប់បីដងផងថា សុទិន្ធកិក្ខុ នេះជា
ទ្រព្យសម្បត្តិដើមខាងស្រីរបស់មាតាលោក នៅមានទ្រព្យសម្បត្តិដើមខាងប្រុសរបស់បិតានិងមត់ករបស់ជីតាផ្សេងទៀត សុទិន្ធកិក្ខុ បើលោក
បានសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក នឹងបានគ្រប់គ្រងសម្បត្តិទាំងឡាយផង ធ្វើបុណ្យឲ្យទានផង។ សុទិន្ធកិក្ខុ ចូរលោកសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក ហើយ
គ្រប់គ្រងសម្បត្តិទាំងឡាយផង ធ្វើបុណ្យឲ្យទានផង។ សុទិន្ធកិក្ខុតបថា គហបតី បើញោមអត់ទោសឲ្យអាត្មាភាព ៗ នឹងសូមជំរាបញ្ជាមបន្តិច។ បិតា
ទទួលព្រមថា សុទិន្ធកិក្ខុ ចូរលោកនិយាយមកចុះ មិនជាអ្វីទេ។ សុទិន្ធកិក្ខុក៏ប្រាប់ថា គហបតី បើដូច្នោះ ញោមត្រូវបង្ហាត់មនុស្សឲ្យធ្វើការផ្ទៃផ្ទៃ
ហើយឲ្យច្រកប្រាក់និងមាសឲ្យពេញ រួចផ្ទុកដោយរទេះ យកទៅចាក់ចោលក្នុងកណ្តាលខ្សែទឹកទន្លេគង្គា ហេតុអ្វីបានជាអាត្មាដូច្នោះ គហបតី
ព្រោះថាទ្រព្យទាំងពួងតែមានដល់អ្នកណាហើយ សេចក្តីខ្លាចក្តី សេចក្តីតក់ស្លុតក្តី សេចក្តីព្រឺរោមក្តី ការថែរក្សាក្តី តែមានដល់អ្នកនោះមិនខាន
ព្រោះតែទ្រព្យទាំងនោះជាហេតុ (បើអ្នកយកមាសប្រាក់ទៅចាក់ចោលក្នុងខ្សែទឹកហើយ) សេចក្តីអន្តរាយមានភ័យជាដើមនោះ នឹងមិនមានដល់
អ្នកឡើយ។ កាលសុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុពេលយ៉ាងនេះហើយ បិតារបស់សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុ មានសេចក្តីទោមនស្សតូចចិត្តថា ហេតុដូចម្តេចបានជា
លោកសុទិន្ធកិក្ខុជាតូនពេលយ៉ាងនេះ។ គ្រានោះឯង បិតារបស់សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុ ទើបហៅស្រីបុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុមកប្រាប់ថា
នែនាងក្រមុំ បើដូច្នោះ នាងឯងជាទិស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់សុទិន្ធកិក្ខុនអញ នាងធ្វើដូចម្តេចនឹងឲ្យសុទិន្ធកិក្ខុនអញធ្វើតាមពាក្យនាងបាន។ គ្រានោះ
ឯង ស្រីបុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុបានប្រវាឱបជើងទាំងពីរ របស់សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងសុទិន្ធកិក្ខុថា
បពិត្រអយ្យបុត្រ លោកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រោះហេតុនៃស្រីអប្សរទាំងឡាយណា ស្រីអប្សរទាំងឡាយនោះមានទ្រង់ទ្រាយប្រពៃដូចម្តេចទៅ។
សុទិន្ធកិក្ខុឆ្លើយថា នែប្អូនស្រី អាត្មាមិនបានប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ដើម្បីស្រីអប្សរទាំងនោះទេ។ វេលានោះ ស្រីបុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្ធកិក្ខុក៏
នឹកទោមនស្សតូចចិត្តថា តាំងពីថ្ងៃនេះទៅ លោកសុទិន្ធកិក្ខុអយ្យបុត្រគ្រាន់តែហៅអញថាប្អូនស្រីៗប៉ុណ្ណោះទេ ដូច្នោះហើយក៏ជ្រប់ជួលដេកក្នុងទី
នោះឯង។ គ្រានោះ សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុទើបនិយាយពាក្យនេះនឹងបិតាថា គហបតី បើញោមមានភោជន គួរនឹងឲ្យទាន អាត្មាបានសូមញោមឲ្យ
ទានមកចុះ កុំធ្វើអាត្មាឲ្យលំបាកពេកឡើយ។ បិតាសុទិន្ធកិក្ខុឆ្លើយថា សុទិន្ធកិក្ខុ ភោជនាហារនោះមាន សូមលោកនិមន្តឆាន់ចុះ។ វេលានោះ មាតា
បិតារបស់សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុបានចាត់ចែងចង្កាន់ដីឆ្ងាញ់ពិសារឲ្យ សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុឆាន់ដោយដៃខ្លួនឯង។ សម័យនោះឯង មាតារបស់
សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុបាននិយាយនឹងសុទិន្ធកិក្ខុនៅវេលាឆាន់រួចហើយ លែងលូកដៃទៅក្នុងបាតហើយថា នែសុទិន្ធកិក្ខុ ត្រកូលនេះស្តុកស្តម្ភមាន
ទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសប្រាក់បរិបូណ៌ មានគ្រឿងឧបករណ៍បរិបូណ៌ មានស្រូវអង្កររបរិបូណ៌ នៃសុទិន្ធកិក្ខុ សូមលោកនិមន្តសឹក
ចេញជាគ្រហស្ថមក នឹងបានប្រើប្រាស់នូវទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយផង ធ្វើបុណ្យឲ្យទានផង សុទិន្ធកិក្ខុ សូមលោកនិមន្តសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក
ហើយនឹងចាយវាយនូវសម្បត្តិទាំងឡាយ ធ្វើបុណ្យឲ្យទានចុះ។ សុទិន្ធកិក្ខុឆ្លើយថា ញោម អាត្មាមិនអាចហ៊ាន (ធ្វើយ៉ាងនោះទេ) អាត្មាត្រេកអរ
ចំពោះតែគ្រងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌តែម្យ៉ាង។ មាតារបស់សុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុបាននិយាយពាក្យនេះនឹងសុទិន្ធកិក្ខុដ៏មានអាយុ ជាគំរប់ពីរដងផង។
បេ។ ជាគំរប់បីដងផងថា សុទិន្ធកិក្ខុ ត្រកូលនេះស្តុកស្តម្ភមានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសប្រាក់បរិបូណ៌ មានគ្រឿងឧបករណ៍បរិបូណ៌
មានស្រូវអង្កររបរិបូណ៌ សុទិន្ធកិក្ខុ បើដូច្នោះ សូមលោកអាណិតគ្រាន់តែឲ្យពូជបន្តិចចុះ កុំឲ្យពួកស្តេចលិច្ឆរឹមករិបដាន យកទ្រព្យសម្បត្តិរបស់
យើង ដែលជាត្រកូលឥតកូននោះឡើយ។ សុទិន្ធកិក្ខុឆ្លើយថា ញោម បើគ្រាន់តែធ្វើកិច្ចប៉ុណ្ណោះ អាត្មាអាចធ្វើឲ្យបាន។ មាតាសុទិន្ធកិក្ខុសួរថា សុទិន្ធកិ

កូន ឥឡូវនេះលោកគង់នៅឯណា។ សុទិន្ទរិក្ខតបថា ញោម អាត្មានៅក្នុងព្រៃមហាន។ គ្រានោះឯង សុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយចេញដើរទៅ។

[១៧] គ្រានោះ មាតារបស់សុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុ ហៅនាងបុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុមក ហើយនិយាយថា ម្ចាស់នាងកូនប្រសា បើកាលណានាងមានរដូវហើយ ផ្កាគឺឈាមរបស់នាងកើតឡើងហើយ នាងត្រូវប្រាប់ដល់ម៉ែក្នុងកាលនោះ។ នាងបុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្ទរិក្ខត មានអាយុ បានទទួលពាក្យមាតារបស់សុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុថា ចាំសម្តែង។ លំដាប់នោះ នាងបុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុ មិនយូរប៉ុន្មាន នាងក៏មានរដូវ ផ្កាគឺឈាមនៃនាងនោះក៏កើតឡើង។ ទើបនាងបុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុ បានប្រាប់មាតារបស់សុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុ យ៉ាងនេះថា ម៉ែ ខ្ញុំមានរដូវហើយ ផ្កាគឺឈាមរបស់ខ្ញុំកើតហើយ។ មាតាតបថា ម្ចាស់នាងកូនប្រសា បើដូច្នោះ នាងឯងប្រដាប់តាក់តែងដោយ គ្រឿងអលង្ការឯណា ដែលជាទិស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់សុទិន្ទរិក្ខត (យើង) នាងចូរប្រដាប់តាក់តែងដោយគ្រឿងសម្រាប់ស្អិតស្អាងនោះចុះ។ នាង បុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុ បានទទួលពាក្យមាតារបស់សុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុថា ចាំសម្តែង។ លំដាប់នោះ មាតារបស់សុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុ ក៏នាំនាងបុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុចូលទៅកាន់ព្រៃមហាន ដែលសុទិន្ទរិក្ខតនៅនោះឯង លុះចូលទៅហើយ ក៏បានពោលនូវពាក្យ នេះនឹងសុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុថា ម្ចាស់សុទិន្ទរិក្ខត ត្រកូលនេះស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានរបស់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ មានមាសប្រាក់ច្រើន មានគ្រឿង ឧបករណ៍ជាទីគាប់ចិត្តច្រើន មានធនធានស្រូវអង្ករច្រើន ម្ចាស់សុទិន្ទរិក្ខត អ្នកត្រឡប់មកដើម្បីហ៊ិនភេទ ក៏គង់នឹងបានបរិភោគនូវភោគសម្បត្តិផង ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយផង ម្ចាស់សុទិន្ទរិក្ខត អ្នកត្រឡប់មកកាន់ហ៊ិនភេទជាគ្រហស្ថវិញ ហើយបរិភោគនូវភោគសម្បត្តិផង ធ្វើបុណ្យទាំង ឡាយផង។ សុទិន្ទរិក្ខតថា ញោម អាត្មាសឹកមិនកើតទេ អាត្មាមិនព្រមសឹកទេ អាត្មាត្រេកអរតែប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌។ មាតារបស់សុទិន្ទរិក្ខតមាន អាយុ បាននិយាយនឹងសុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុអស់វៈ២-៣ដងយ៉ាងនេះថា នៃសុទិន្ទរិក្ខត ត្រកូលនេះស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគច្រើន មានមាសប្រាក់ច្រើន មានគ្រឿងឧបករណ៍ជាទីគាប់ចិត្តច្រើន មានធនធានស្រូវអង្ករច្រើន នៃសុទិន្ទរិក្ខត បើដូច្នោះ អ្នកចូរអោយត្រឹមតែពូជចុះ កុំឲ្យពួក ស្តេចលិច្ឆរឹមករវិបកសម្បត្តិទ្រព្យយើង ដែលជាត្រកូលឥតកូនទៅបាន។ សុទិន្ទរិក្ខតឆ្លើយថា ញោម អាត្មាអាចធ្វើកិច្ចនេះជូនបាន ហើយក៏ចាប់ដៃ នាងបុរាណទុតិយិការ កៀកចូលទៅកាន់ព្រៃមហាន យល់ឃើញថាមិនមានទោស ព្រោះសិក្ខាបទព្រះអង្គមិនទាន់បានបញ្ញត្តិ ហើយញ៉ាង មេចុះធម្មតាសម្រេចដោយនាងបុរាណទុតិយិការអស់វៈ៣ដង នាងក៏មានគភ៌ដោយមេចុះសេវនៈនោះ។

[១៨] ភុម្មទេវតាទាំងឡាយ ក៏ញ៉ាងសំឡេងឲ្យឮទូរឡើងទៅថា ម្ចាស់គ្នាយើងទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុមិនដែលរីករវ មិនដែលមានទោស (ឥឡូវ នេះ) សុទិន្ទរិក្ខតលន្តបុត្រធ្វើសេចក្តីរីករវ និងទោសឲ្យកើតឡើងហើយ។ ចាតុម្មហារាជិកាទេវតាទាំងឡាយពួសំឡេងភុម្មទេវតាទាំងនោះហើយ ក៏ញ៉ាងសំឡេងឲ្យឮឡើងទៅ ពួកទេវតាជាន់តាវតីង្ស យាមា តុសិលា និម្មានរតី បរិនិម្មិតសវត្តិ (រហូតដល់) ពួកព្រហ្ម (បានពួសំឡេងតៗគ្នាមក ហើយ) ក៏ញ៉ាងសំឡេងឲ្យឮឡើងទៅថា ម្ចាស់គ្នាយើងទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុមិនដែលរីករវ មិនដែលមានទោស (ឥឡូវនេះ) សុទិន្ទរិក្ខតលន្តបុត្រ មក ធ្វើសេចក្តីរីករវ និងទោសឲ្យកើតឡើងហើយ។ សូរសព្ទ (យ៉ាងនេះ) ក៏ពួកឯងឡើងទៅដរាបដល់ព្រហ្មលោកដោយ១ខណៈ ១រំពេចនោះឯង។ គ្រានោះ នាងបុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុ អាស្រ័យគភ៌នោះកាន់តែចាស់ឡើងជាលំដាប់ ទើបសំរាលនូវកូនប្រុសមួយ។ លំដាប់នោះ ពួកសំឡាញ់សុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុ បានតាំងឈ្មោះទារកនោះថា ពីជក បានតាំងឈ្មោះនាងបុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុថា ពីជកមាតា បានតាំងឈ្មោះសុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុថាពីជកបិតា។ លុះដល់សម័យខាងក្រោយមក អ្នកទាំងពីរនោះបានចេញចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងភេទជាបុគ្គល អ្នកមិនមានប្រយោជន៍ដល់ការងារក្នុងផ្ទះ ហើយបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះអរហត្តផល។

[១៩] គ្រានោះ សេចក្តីសង្ស័យ និងសេចក្តីក្តៅក្រហាយស្តាយក្រោយ ក៏កើតមានដល់សុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុថា អាត្មាអញពេញហៅជាឥតលាភ លាភមិនមានដល់អាត្មាអញទេ ភាពជាមនុស្ស ពេញហៅអាត្មាអញបានដោយអាក្រក់ មិនមែនអាត្មាអញបានដោយល្អទេ ដោយហេតុអាត្មាអញ បានបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះសាស្តាទ្រង់សំដែងដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ ហើយមិនអាចដើម្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធដរាបដល់ អស់ជីវិត។ ព្រោះសេចក្តីសង្ស័យ និងសេចក្តីក្តៅក្រហាយស្តាយក្រោយនោះឯង សុទិន្ទរិក្ខតទៅជាស្តេចប្រដក់ មានសម្បត្តិអាក្រក់កើតទៅជាភោគ ល្បឿងស្តេកស្តាំង មានខ្លួនរវាមដោយសរសៃ មានចិត្តក្រៀមក្រំទ្រមឹងទ្រមើយ កើតទុក្ខតូចចិត្តនឹកស្តាយក្រោយ សញ្ញប់សញ្ជឹង។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយជាសំឡាញ់របស់សុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងសុទិន្ទរិក្ខតមានអាយុថា អារុសោសុទិន្ទ កាលពីដើម លោកមានសម្បត្តិ មានឥន្ទ្រិយពេញលេញ មានសម្បត្តិមុខដ៏ថ្លា មានសម្បត្តិថ្លៃស្រស់បស់ផ្លូវផងល្អ ឥឡូវនេះលោកទៅជាស្តេចសៅហ្មង មានសម្បត្តិអាក្រក់ កើត ភោគល្បឿងស្តេកស្តាំង មានខ្លួនរវាមដោយសរសៃមានចិត្តក្រៀមក្រំទ្រមឹងទ្រមើយ កើតទុក្ខតូចចិត្តក្តៅក្រហាយសញ្ញប់សញ្ជឹង ម្ចាស់អារុសោ សុទិន្ទ លោកមិនសូវត្រេកអរហើយចេះតែខំប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ទៅទ្រប្បិក្ខិ។ សុទិន្ទឆ្លើយតបថា នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនមែនមិន ត្រេកអរហើយចេះតែខំប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ទេ ខ្ញុំបានធ្វើបាបកម្ម គឺសេពមេចុះធម្មនឹងស្រ្តីបុរាណទុតិយិការ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ សេចក្តី សង្ស័យ និងសេចក្តីស្តាយក្រោយក៏កើតមានដល់ខ្ញុំនោះឯងថា អាត្មាអញពេញហៅជាឥតលាភ លាភមិនមានដល់អាត្មាអញទេ ភាពជាមនុស្ស ពេញហៅអាត្មាអញបានដោយអាក្រក់ មិនមែនអាត្មាអញបានដោយល្អទេ ដោយហេតុអាត្មាអញបានបួសក្នុងធម្មវិន័យដែលព្រះសាស្តាទ្រង់ សំដែង ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ ហើយមិនអាចដើម្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធដរាបដល់អស់ជីវិត។ ភិក្ខុទាំងឡាយជាសំឡាញ់ក៏ និយាយថា អារុសោសុទិន្ទ លោកបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងល្អហើយយ៉ាងនេះ មិនអាចដើម្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិសុទ្ធពេញលេញដរាបដល់អស់ ជីវិតបាន ព្រោះមេចុះធម្មសេវនកិច្ចណា ម្ចាស់អារុសោ មេចុះធម្មសេវនកិច្ចនោះ ល្មមឲ្យលោកសង្ស័យ ល្មមឲ្យស្តាយក្រោយមែន ម្ចាស់អារុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ (សុទ្ធតែ) ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកភាគៈ មិនមែនសំដែងដើម្បីឲ្យប្រកបដោយភាគៈទេ ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកកិលេសជាគ្រឿងប្រកប មិនមែនសំដែងដើម្បី តម្រូវទៅរកកិលេសជាគ្រឿងប្រកបទេ ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ ដើម្បីមិនឲ្យប្រកាន់មាំ មិនមែនសំដែងដើម្បីឲ្យប្រកាន់មាំទេ (ក្រែងដូច្នោះ) មិនមែនឬ នៃអារុសោ ត្រង់ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកភាគៈ លោកត្រឡប់ជាយល់ក្នុងធម៌នោះថា ប្រកប ដោយភាគៈទៅវិញ ត្រង់ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកកិលេសជាគ្រឿងប្រកប លោកត្រឡប់ជាចូលចិត្តតម្រូវ ទៅរកកិលេសជាគ្រឿងប្រកបទៅវិញ ត្រង់ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដើម្បីមិនឲ្យប្រកាន់មាំ លោកទៅជាចូលចិត្តថាឲ្យ ប្រកាន់មាំវិញ ម្ចាស់អារុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ ដើម្បីប្រាសចាកភាគៈ ធម៌ដែលព្រះដ៏មាន ព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដើម្បីញ៉ាំងឲ្យសេចក្តីស្រវឹងដើម្បីកំចាត់បង្កនូវសេចក្តីស្រេកយ្មាន ក្នុងកាម ដើម្បីដកចេញនូវសេចក្តីអាល័យក្នុងកាម

ដើម្បីផ្តាច់បង់នូវរដ្ឋៈ ដើម្បីអស់ទៅនៃតណ្ហា ដើម្បីគ្មានភាគៈ ដើម្បីនិរោធ ដើម្បីព្រះនិព្វាន (ក្រែងដូច្នោះ) មិនមែនឬ ម្ចាស់អារុសោ កិរិយាលះបង់
នូវកាមទាំងឡាយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ការកំណត់ដឹងនូវសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកាម ព្រះអង្គក៏បានសំដែងហើយ កិរិយាកំចាត់បង់
នូវសេចក្តីស្រែកឃ្លានក្នុងកាម ព្រះអង្គក៏បានសំដែងហើយ កិរិយាដកចេញនូវសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងកាមទាំងឡាយ ក៏ព្រះអង្គបានសំដែងហើយ
កិរិយាចូលទៅរម្ងាប់នូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយអន្លះអន្លែងក្នុងកាមទាំងឡាយ ក៏ព្រះអង្គបានសំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ (យ៉ាងនេះ) មិន
មែនឬ ម្ចាស់អារុសោ កម្មដ៏លាមករបស់លោកនេះ មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នោះទេ មិនមែន
ដឹកនាំជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ម្ចាស់អារុសោ កម្មដ៏លាមករបស់លោកនេះ រមែងដឹកនាំសេចក្តីមិនជ្រះថ្លាឲ្យកើតមានដល់
ជនទាំងឡាយដែលមិន ទាន់ជ្រះថ្លានៅឡើយ ដឹកនាំជនទាំងឡាយខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យទាស់ចិត្តគំនិតទៅវិញទេតើ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំង
នោះក៏តិះដៀលសុទ្ធិនិព្វានអាយុដោយអនេកបរិយាយ ហើយនាំគ្នាប្រាបនូវសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។

[២០] ព្រោះរឿងនេះ ព្រោះដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរសុទ្ធិនិព្វានអាយុក្នុងកាលនោះថា នៃសុទ្ធិន្ត
ព្រះអង្គឯងសេពមេចុនធម្មនឹងនាងបុរាណទុតិយិកា ពិតមែនឬ។ សុទ្ធិន្តក្រាបទូលថា សូមទានពិតមែន។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
តិះដៀលថា នៃមោឃបុរស បាបកម្មដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជាបរិសុទ្ធិ មិនគួរធ្វើទេ នៃ
មោឃបុរស គួរបើដែរ អ្នកឯងបួសក្នុងធម្មវិន័យដែលតថាគតសំដែងហើយ ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះត្រឡាញ់ ទៅជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធ
ពេញលេញដល់អស់ជីវិត មិនកើត នៃមោឃបុរស ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ (សុទ្ធតែ) ដើម្បីប្រាសចាកភាគៈ
មិនមែនដើម្បីប្រកបដោយភាគៈទេ ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកកិលេសជាគ្រឿងប្រកប មិនមែនសំដែងដើម្បីតម្រូវទៅរក
កិលេសជាគ្រឿងប្រកបទេ ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយ ដើម្បីមិនឲ្យប្រកាន់មាំ មិនមែនសំដែងដើម្បីឲ្យប្រកាន់មាំទេ មិនមែនឬ ម្ចាស់មោឃ
បុរស ត្រង់ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកភាគៈ អ្នកឯងត្រឡប់ចូលចិត្តក្នុងធម៌នោះថាឲ្យប្រកបដោយភាគៈវិញ ត្រង់ធម៌ដែល
តថាគតសំដែងហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកកិលេសជាគ្រឿងប្រកប អ្នកឯងត្រឡប់ជាចូលចិត្តថា ឲ្យប្រកបដោយកិលេសជាគ្រឿងប្រកបវិញ ត្រង់
ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយ ដើម្បីមិនឲ្យប្រកាន់មាំ អ្នកឯងត្រឡប់ទៅជាចូលចិត្តថាឲ្យប្រកាន់មាំវិញ នៃមោឃបុរស ធម៌ដែលតថាគតសំដែង
ហើយដោយអនេកបរិយាយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកភាគៈ ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយ ដើម្បីញាំញីនូវសេចក្តីស្រវឹង ដើម្បីកំចាត់បង់នូវសេចក្តី
ស្រែកឃ្លានក្នុងកាម ដើម្បីដកចេញនូវសេចក្តីអាល័យក្នុងកាម ដើម្បីផ្តាច់បង់នូវរដ្ឋៈ ដើម្បីអស់ទៅនៃតណ្ហា ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីវិលត់
ដើម្បីព្រះនិព្វាន មិនមែនឬ នៃមោឃបុរស កិរិយាលះបង់នូវកាមទាំងឡាយ តថាគតបានសំដែងហើយ ការកំណត់ដឹងនូវសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកាម
ទាំងឡាយ តថាគតបានសំដែងហើយ កិរិយាកំចាត់បង់នូវសេចក្តីស្រែកឃ្លានក្នុងកាមទាំងឡាយ តថាគតបានសំដែងហើយ កិរិយាដកចេញនូវ
សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងកាមទាំងឡាយ តថាគតបានសំដែងហើយ កិរិយាចូលទៅរម្ងាប់នូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងកាមទាំងឡាយ តថាគតបានសំដែង
ហើយដោយអនេកបរិយាយ មិនមែនឬ ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងមាត់អាសិវពិស ជាសត្វមានពិសក្លៀវក្លា ប្រសើរជាងអ្នក
ឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងអង្គជាតរបស់មាតុគ្រាមមិនប្រសើរឡើយ មោឃបុរស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងមាត់ពស់វែកប្រសើរជាង អង្គជាត
ដែលអ្នកឯងដាក់ទៅក្នុងអង្គជាតរបស់មាតុគ្រាមមិនប្រសើរឡើយ មោឃបុរស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងគំនរដើកភ្លើងដែលឆេះភ្លឺច្រាល
រន្ធលាប្រសើរ ជាង អង្គជាតដែលអ្នកដាក់ទៅក្នុងអង្គជាតរបស់មាតុគ្រាមមិនប្រសើរឡើយ ហេតុអ្វី បានជាតថាគតពោលដូច្នោះ មោឃបុរស
ព្រោះថាមនុស្សដែលដាក់អង្គជាតទៅក្នុងគំនរដើកភ្លើង គ្រាន់តែដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ ឬដល់នូវសេចក្តីទុក្ខប្រហែលនឹងស្លាប់ប៉ុណ្ណោះ ឯនឹងបាន
ទំលាយរាងកាយស្លាប់ហើយ ទៅកើតក្នុងតិរច្ឆានកំណើត ប្រេត អសុរកាយ នរក ព្រោះបច្ច័យដែលដាក់អង្គជាតទៅក្នុងគំនរដើកភ្លើងនោះក៏ទេ
នៃមោឃបុរស ចំណែកខាងភិក្ខុដែលដាក់អង្គជាតទៅក្នុងអង្គជាតរបស់មាតុគ្រាមនោះ តែទំលាយរាងកាយហើយ ត្រូវទៅកើតក្នុងតិរច្ឆាន
កំណើត ប្រេត អសុរកាយ នរក ម្ចាស់មោឃបុរស កាលបើកម្មទាំងនោះ (សុទ្ធតែជាកម្មប្រកបដោយទោសយ៉ាងនេះ) អ្នកឯងនៅតែប្រព្រឹត្តធ្វើ
នូវអសម្ម ជាធម៌របស់អ្នកស្រុក ជាធម៌របស់មនុស្សថោកថយ អាត្រក់ មានកិច្ចដោយទឹកដីទឹកដីផុត ជាធម៌លាក់លៀង ជាធម៌របស់ជនពីរៗអ្នក
តែងប្រជុំធ្វើតាមតែប្រទះនោះ មោឃបុរស (ក្នុងសាសនានេះ) មានតែអ្នកឯងហើយ ជាអ្នកធ្វើអកុសលខាងដើមនៃអកុសលធម៌ទាំងឡាយមាន
ប្រមាណច្រើន ហៅថាជាអ្នកផ្តើមធ្វើមុនគេ ម្ចាស់មោឃបុរស កម្មដ៏លាមករបស់អ្នកឯងនេះ មិនបណ្តាលឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឡើយ មិនមែនដឹកនាំជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាថែមឡើងទៀតទេ ម្ចាស់មោឃបុរស កម្មដ៏លាមករបស់អ្នក
ឯងនេះ រមែងបណ្តាលឲ្យកើតសេចក្តីមិនជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នៅឡើយ ដឹកនាំជនទាំងឡាយខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យ
ត្រឡប់ទាស់ចិត្តគំនិតទៅវិញ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលសុទ្ធិនិព្វានភិក្ខុដ៏មានអាយុដោយអនេកបរិយាយ ហើយទ្រង់សំដែងនូវ
ទោសនៃការពិញ្ញាមក្រ ថែទាំរក្សាក្រ ប្រាថ្នាច្រើន មិនសន្តោស ច្រឡំច្រឡំដោយពួកគណៈ និងសេចក្តីខ្ជិលច្រអូស ទើបទ្រង់សំដែងដោយអនេក
បរិយាយនូវគុណនៃការដែលគេចិញ្ចឹមងាយ ការដែលគេថែទាំរក្សាងាយ ប្រាថ្នាតិច សន្តោស ចិត្តផ្អែមផង ការកំចាត់បង់នូវកិលេស ការនាំឲ្យកើត
សេចក្តីជ្រះថ្លា ការមិនសន្សំ និងការប្រារព្ធព្យាយាម ហើយទ្រង់សំដែងធម្មិកថាដ៏ល្មមសមគួរដល់សិក្ខាបទនោះ ដល់សំរះនោះចំពោះភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ហើយហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក (មានព្រះពុទ្ធដីកា)ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍១០យ៉ាងគឺដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ១ ដើម្បីនៅសប្បាយដល់សង្ឃ១ ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយ
ដែលមិនអៀនខ្មាស១ ដើម្បីនៅជាសុខស្រួលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់១ ដើម្បីរារាំងអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន១
ដើម្បីកំចាត់បង់នូវអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបរលោក១ ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង១ ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គល
ទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាច្រើនឡើង១ ដើម្បីឲ្យតំកល់នៅមាំនៃព្រះសុទ្ធម្ម១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងនូវសិក្ខាបទនេះដូច្នោះថា

ភិក្ខុណាមួយសេពមេចុនធម្ម (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាណជិក រកសំវាសគ្មាន។

សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយដោយប្រការ យ៉ាងនេះ។

វារៈពោលអំពីរឿងសុទ្ធិនិព្វានភិក្ខុ ចប់។

(មក្ខដីវត្ថុ)

[២១] សម័យនោះ មានភិក្ខុទ្រុបប្រលោមល្អមេស្វាដោយអាមិសៈ ក្នុងព្រៃមហាន ទៀបក្រុងវេសាលី ហើយសេពមេចុនធម្មនឹងមេស្វា នោះ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះស្ងៀកស្ងៀមប្រដាប់ដោយបាត្រ និងចីវរ ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងវេសាលីដើម្បីបិណ្ឌបាតក្នុងវេសាលីព្រៃក្រហម។ ក្នុង សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបដើរទៅកាន់សេនាសនចារិក ក៏នាំគ្នាចូលទៅត្រង់កន្លែងដែលភិក្ខុនោះនៅ។ មេស្វានោះបានឃើញភិក្ខុអម្បាល នោះមកអំពីចម្ងាយ ក៏ចូលទៅត្រង់កន្លែងដែលភិក្ខុទាំងនោះនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ (ក៏សំដែងអាការ) ធ្វើចង្កេះឲ្យញាក់ញ័រផង ធ្វើកន្ទុយឲ្យ កំរើកផង ពឹងចង្កេះផង បានធ្វើនូវនិមិត្តផង អំពីខាងមុខភិក្ខុទាំងឡាយនោះ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះ សេពមេចុនធម្មនឹងមេស្វានេះដោយពិតឥតសង្ស័យ ទើបនាំគ្នាពួនចាំឃ្នាំមើលក្នុងទឹកបាំង១។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះដើរវិញបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងវេ សាលី បានបិណ្ឌបាតហើយត្រឡប់មកវិញ។ គ្រានោះ មេស្វានោះក៏ចូលទៅត្រង់កន្លែងដែលភិក្ខុនោះនៅ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះនាំនិមិត្តបិណ្ឌបាត នោះមួយចំណែក បានឲ្យដល់មេស្វាមួយចំណែក។ គ្រានោះ មេស្វាស៊ីអាហារបិណ្ឌបាតនោះហើយ ក៏ពឹងចង្កេះចំពោះទៅភិក្ខុនោះ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះក៏សេពមេចុនធម្មនឹងមេស្វានោះ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះបានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា អារុសោ សិក្ខាបទ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ បញ្ញត្តិហើយមិនមែនប្តូរ នៃអារុសោ ហេតុអ្វីក៏បានជាអ្នកមកសេពមេចុនធម្មនឹងមេស្វានេះ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា នៃអារុសោទាំងឡាយ សិក្ខាបទ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិពិតមែនហើយ តែសិក្ខាបទនោះ ទ្រង់បញ្ញត្តិចំពោះតែស្រីមនុស្ស មិនមែនបញ្ញត្តិចំពោះសត្វតិរច្ឆានញីទេ។ ភិក្ខុទាំង ឡាយនោះពោលថា នៃអារុសោ សិក្ខាបទដែលព្រះអង្គបញ្ញត្តិចំពោះស្រីមនុស្ស ក៏ដូចសត្វតិរច្ឆានញីដែរ មិនមែនប្តូរ នៃអារុសោ (អំពីអាក្រក់ដែល អ្នកធ្វើនោះ) ជាអំពីមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជាបរសសមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ នៃអារុសោ គួរឃើញ អ្នកឯងបួសក្នុង ធម្មវិន័យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សំដែងល្អហើយ យ៉ាងនេះត្រឡាង ទៅជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធពេញលេញដរាបអស់ជីវិតមិន កើត នៃអារុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយដើម្បីប្រោសចាកភាគៈ មិនមែនដើម្បីប្រកបដោយភាគៈទេ។ បេ។ កិរិយារម្ងាប់នូវ សេចក្តីក្តៅក្រហាយ អន្ទះអន្ទែងក្នុងកាមទាំងឡាយ ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ មិនមែនប្តូរ ម្ចាស់អារុសោ អំពីអាក្រក់ដែល អ្នកធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ទេ មិនមែនដឹកនាំជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យវិវត្ត តែជ្រះថ្លាថែមទៀតទេ នៃអារុសោ អំពីអាក្រក់ដែលអ្នកធ្វើនេះ រមែងនាំឲ្យកើតសេចក្តីមិនជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ដឹកនាំ ជនទាំងឡាយខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យបាត់ជ្រះថ្លាទៅវិញ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏តិះដៀលភិក្ខុនោះដោយបរិយាយច្រើន ហើយនាំគ្នា ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។

[២២] ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរភិក្ខុនោះ ក្នុងវេសាលីនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ឮថាអ្នកឯង សេពមេចុនធម្មនឹងមេស្វា ពិតមែនឬ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមទានពិតមែន។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា នៃមោឃបុរស (អំពី អាក្រក់ដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ) ជាអំពីមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជាបរសសមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ នៃមោឃបុរស គួរឃើ ងដែរ អ្នកឯងបួសក្នុងធម្មវិន័យដែលតថាគត សំដែងហើយដោយល្អយ៉ាងនេះត្រឡាង ទៅជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធពេញលេញដរាប ដល់អស់ជីវិតមិន កើត នៃមោឃបុរស ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយដើម្បីប្រោសចាកភាគៈ មិនមែនដើម្បីប្រកបដោយភាគៈទេ។ បេ។ កិរិយា រម្ងាប់នូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយ អន្ទះអន្ទែងក្នុងកាមទាំងឡាយ តថាគតសំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ នៃមោឃបុរស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅ ក្នុងមាត់អាសិរពិស មានពិសដ៏ក្លៀវក្លាប្រសើរជាង អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងអង្គជាតរបស់មេស្វាមិនប្រសើរសោះឡើយ ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងមាត់ពស់វែកប្រសើរជាងដែលអ្នកឯងដាក់អង្គជាត ទៅក្នុងអង្គជាតរបស់មេស្វានោះពុំប្រសើរសោះឡើយ ម្ចាស់មោឃ បុរស សួរអ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងគំនរដើកភ្លើងក្តៅ ដែលកំពុងឆេះសន្ទោរសន្ទៅ មានអណ្តាតភ្លើងដ៏រុងរឿងវិញប្រសើរជាង ឯអង្គជាតដែល អ្នកឯងដាក់ទៅក្នុងអង្គជាតរបស់មេស្វានោះ ពុំប្រសើរឡើយ ពាក្យដែលតថាគតពោលនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់មោឃបុរស ព្រោះថាទោះបីបុគ្គល ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ ឬសេចក្តីទុក្ខស្ទើរនឹងស្លាប់ដោយហេតុដែលដាក់អង្គជាតទៅ ក្នុងមាត់ពស់វែកជាដើមនោះក៏ដោយ បុគ្គលនោះលុះរំលាងខន្ធ នឹងបានចូលទៅកាន់តិរច្ឆានកំណើត ប្រេត អសុរកាយ នរក ព្រោះតែដាក់អង្គជាតទៅក្នុងមាត់ពស់វែកជាដើមនោះក៏ទេ ម្ចាស់មោឃបុរស (ឯភិក្ខុ នោះ) លុះរំលាងខន្ធ ក៏រមែងតែទៅកាន់តិរច្ឆានកំណើត ប្រេត អសុរកាយ នរក ព្រោះហេតុដែលដាក់អង្គជាតទៅក្នុងអង្គជាតមេស្វានេះឯង ម្ចាស់ មោឃបុរស កាលបើកម្មនោះមានទោសធ្ងន់ដល់ម៉្លោះហើយ អ្នកឯងមិនគួរឃើញសេពមេចុនធម្មជាធម៌របស់អ្នកស្រុក ជាធម៌របស់មនុស្សចោក ទាប ត្រាស់ដោយអំពីអាក្រក់ មានកិច្ចដោយទឹកជាទីបំផុតរបស់ជនមានគូស្រុករ ជាធម៌លាក់លៀម ដែលគេត្រូវរូបរម្មគ្នាតែពីរនាក់នោះសោះ ម្ចាស់មោឃបុរស អំពីដែលអ្នកឯងធ្វើនោះ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ ជ្រះថ្លាទេ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា

ភិក្ខុណាមួយសេពមេចុនធម្ម ដោយហោចទៅ សូម្បីនឹងសត្វតិរច្ឆានញី ភិក្ខុនោះត្រូវអបត្តិបាណជិករកសំវាសគ្មាន។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទនេះ ចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង។

និទានមេស្វា ចប់។

សន្តតភាណវាវ

(សន្តតភាណវិហារ)

[២៣] ក្នុងសម័យនោះ ពួកភិក្ខុវដ្ឋីបុត្រនៅក្នុងក្រុងវេសាលីជាច្រើនរូប នាំគ្នាឆាន់ឆ្កែតហើយសឹង ៗស្តាប់ហើយស្រង់ទឹក ៗហើយឆាន់ ៗហើយសឹង ៗស្តាប់ស្តល់ហើយស្រង់ទឹក ឥតបានធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញាឡើយ មិនពោលលាសិក្ខា មិនធ្វើឲ្យច្បាស់នូវភាវៈជាអ្នកមានកំឡាំងថយ (គឺមិនសឹកសិន) ហើយសេពមេចុនធម្ម។ លុះសម័យតមកខាងក្រោយ ភិក្ខុទាំងនោះប្រទះសេចក្តីព្រាត់ប្រាសចាកញាតិខ្លះ ប្រទះសេចក្តីវិនាសភោគសម្បត្តិខ្លះ ប្រទះរោគមកបៀតបៀនខ្លះ (ក៏នាំគ្នា) ចូលទៅរកព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ ហើយពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអានន្តដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយមិនមែនជាអ្នកតិះដៀលព្រះពុទ្ធ តិះដៀលព្រះធម៌ តិះដៀលព្រះសង្ឃទេ បពិត្រព្រះអានន្តដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយជាអ្នកតិះដៀលតែខ្លួនឯង មិនមែនតិះដៀលអ្នកដទៃទេ យើងខ្ញុំទាំងឡាយ បានមកបួសក្នុងធម្មវិន័យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយដោយ ប្រពៃយ៉ាងនេះ ក៏ទៅជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធ ឲ្យបរិបូណ៌អស់មួយជីវិតមិនកើត យើងខ្ញុំទាំងឡាយហៅពេញជាមនុស្សឥតសំណាងវាសនា យើងខ្ញុំពេញជាមនុស្សឥតបុណ្យ បពិត្រព្រះអានន្តដ៏ចម្រើន បើប្រសិនជាយើងខ្ញុំបាននូវបំពេញ បាននូវឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឥឡូវនេះទៀត នោះយើងខ្ញុំគង់នឹងបានឃើញនូវកុសលធម៌ទាំងឡាយ និងខំប្រឹងប្រកបព្យាយាមជាក្រឡឹងញ៉ាំងធម៌ទាំងឡាយដែលជាចំណែកនៃពោធិញ្ញាណ ឲ្យចំរើនអស់រាត្រីមួយ និងរាត្រីក្រោយ (គឺបឋមយាមនិងបច្ឆិមយាម) ក្នុងកាលឥឡូវនេះឯង បពិត្រព្រះអានន្តដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំសូមអង្វរ សូមលោកម្ចាស់នាំសេចក្តីនេះទៅក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យទានផង។ ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុក៏ទទួលពាក្យរបស់ពួកភិក្ខុវដ្ឋីបុត្រអ្នកក្រុង វេសាលីថា អើ អារុសោ ហើយចូលទៅកាន់ទីដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ត តថាគតប្បដកសិក្ខាបទឈ្មោះបារាជិក ដែលតថាគត បានបញ្ញត្តិហើយដល់សារកទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនៃជនអ្នកនៅក្នុងដែនរដ្ឋទាំងឡាយក្តី ព្រោះហេតុនៃរដ្ឋបុត្រភិក្ខុទាំងឡាយក្តី ដោយអំពើណា អំពើនុ៎ះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាឱកាសឡើយ។

[២៤] ព្រោះនិទាននេះ ព្រោះដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់សំដែងធម៌ថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ហើយមានពុទ្ធដីកាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាមួយមិនពោលលាសិក្ខា មិនប្រកាសខ្លួនថាជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ហើយសេពមេចុនធម្ម បើភិក្ខុនោះមក (សូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃទៀត) សង្ឃមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទាឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុណាមួយពោលលាសិក្ខាហើយ ប្រកាសខ្លួនថាជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ហើយសេពមេចុនធម្ម បើភិក្ខុនោះ(សូមបួសទៀត) សង្ឃគប្បីឲ្យឧបសម្បទាចុះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា

ភិក្ខុណាមួយដល់ព្រមដោយសិក្ខានិងសាដីវៈ (ដែលតថាគតបញ្ញត្តិហើយ) សម្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយមិនពោលលាសិក្ខា មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវភាវៈជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ហើយសេពមេចុនធម្ម ដោយហោចទៅសូម្បីតែនឹងសត្វតិរច្ឆានញី ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបារាជិក រកសំវាសគ្មាន។

[២៥] ត្រង់ពាក្យថាណាមួយ អធិប្បាយថា ភិក្ខុជាថេរៈក្តី ភិក្ខុបួសថ្មីក្តី ភិក្ខុកណ្តាលក្តីឯណា គឺថាតាមតែភិក្ខុបណ្តាដែលប្រកបក្នុងកម្មយ៉ាងណា មានជាតិយ៉ាងណា មានឈ្មោះយ៉ាងណា មានគោត្រយ៉ាងណា មានប្រក្រតីយ៉ាងណា មានគ្រឿងនៅយ៉ាងណា មានគោត្រយ៉ាងណា ក៏ដោយ ភិក្ខុនេះតថាគតហៅថា (ភិក្ខុ) ណាមួយ។

[២៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុ មានវិគ្រោះថា សមណៈណាជាអ្នកសូម សមណៈនោះហៅថាភិក្ខុ។ សមណៈណាចូលទៅអាស្រ័យនូវភិក្ខុចរិយវគ្គសមណៈនោះហៅថាភិក្ខុ។ ជនណាទ្រទ្រង់សម្តត់ដែលគេកាត់ហើយ ជននោះហៅថាភិក្ខុ។ ជនដែលហៅថាភិក្ខុ ព្រោះហេតុវេហារបញ្ញត្តិថាសមណៈ។ ហៅថាភិក្ខុ ព្រោះបានប្តេជ្ញាខ្លួន។ ហៅថាភិក្ខុ ព្រោះសម្រេចជាងហិក្ខុ។ ហៅថាភិក្ខុ ព្រោះបានឧបសម្បទាដោយសរណគមន៍៣។ ហៅថាភិក្ខុ ព្រោះហេតុជាអ្នកចំរើន។ ហៅថាភិក្ខុ ព្រោះមានសារធម៌។ ហៅថាភិក្ខុព្រោះជាអ្នកសិក្សា។ ហៅថាភិក្ខុ ព្រោះមិនបាច់សិក្សា។ ហៅថាភិក្ខុ ព្រោះបានឧបសម្បទាដោយញត្តិចតុត្តកម្មវាចាដ៏សមគួរដល់ហេតុដែលមិនមាន សេចក្តីអន្តរាយ ដោយសង្ឃដែលព្រមព្រៀងហើយ។ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុណាដែលបានឧបសម្បទាដោយញត្តិចតុត្តកម្មវាចា ដ៏សមគួរដល់ហេតុដែលមិនមានវិបត្តិកំរើក ដោយសង្ឃដែលព្រមព្រៀងហើយ ភិក្ខុនេះ តថាគតសំដៅយកក្នុងអត្ថនេះ។

[២៧] ត្រង់ពាក្យថា សិក្ខា សំដៅត្រង់សិក្ខា៣គឺ អធិសីលសិក្ខា១ អធិចិត្តសិក្ខា១ អធិប្បញ្ញសិក្ខា១ បណ្តាសិក្ខាទាំង៣នោះ សិក្ខាណាដែលហៅថា អធិសីលសិក្ខា សិក្ខានេះ តថាគតសំដៅយកក្នុងសេចក្តីនេះ។

[២៨] ត្រង់ពាក្យថា សាដីវៈ គឺសិក្ខាបទណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ សិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយនុ៎ះ ហៅថាសាដីវៈ ភិក្ខុដែលសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទ ហៅថាសាដីវៈនោះ តថាគតហៅថា អ្នកដល់ព្រមដោយសាដីវៈដោយហេតុនោះឯង។

[២៩] ត្រង់ពាក្យថា មិនពោលលាសិក្ខា មិនធ្វើឲ្យច្បាស់នូវភាវៈជាអ្នកមានកំឡាំងថយ (មានព្រះពុទ្ធភាសិតថា) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កិរិយាដែលភិក្ខុគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់នូវភាវៈជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខាហៅថា ភិក្ខុមិនទាន់ពោលលាឡើយក៏មាន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កិរិយាដែលភិក្ខុបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវភាវៈជាអ្នកមានកំឡាំងថយហើយ សិក្ខាហៅថា ភិក្ខុបានពោលលាហើយក៏មាន។

[៣០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កិរិយាដែលភិក្ខុគ្រាន់តែធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវភាវៈជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខា ហៅថា ភិក្ខុមិនទាន់បានពោលលានៅឡើយ នោះតើដូចម្តេច។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ អដ្ឋកមិនរីករាយ ចង់ដើម្បីឲ្យឃ្លាតផុតចាកភោគជាសមណៈ ឆ្លើយណាយ ធុញទ្រាន់ ខ្លើមអើមនឹងភាពខ្លួនជាភិក្ខុ ប្រាថ្នាភាពជាគ្រហស្ថ ប្រាថ្នាភាពជាឧបាសក ប្រាថ្នាភាពជាអ្នករក្សាអារាម ប្រាថ្នាភាពជាសាមណេរ ប្រាថ្នាភាពជាតិរិយ ប្រាថ្នាភាពជាតិរិយសារក ប្រាថ្នាភាពនៃខ្លួនមិនមែនជាសមណៈ ប្រាថ្នាភាពនៃខ្លួនមិនមែនជាសក្យបុត្រ ក៏

មិនមានប្រាថ្នាឲ្យអ្នកដទៃឮ តែបែរជាឲ្យឮវិញ¹³) សិក្ខា ហៅថា ភិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ។ ភិក្ខុមានប្រាថ្នាឲ្យអ្នកដទៃឮ តែបែរជាមិនឲ្យឮ
វិញ¹⁴)។ សិក្ខា ហៅថាភិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់មនុស្សដែលមិនដឹងសេចក្តីច្បាស់។ សិក្ខាហៅថាភិក្ខុមិន
បានពោលលាឡើយ។ ភិក្ខុមិនពោលលាសិក្ខាឲ្យឮដល់មនុស្សដែលដឹងសេចក្តីច្បាស់។ សិក្ខា ហៅថាភិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ។ ម្យ៉ាងទៀត
ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាខ្សឹបៗ គ្រប់បទមិនឲ្យអ្នកដទៃឮ។ សិក្ខា ហៅថាភិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង សិក្ខា ហៅ
ថាភិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ។

[៣៣] ធម៌ដែលហៅថាមេចុននោះ គឺធម៌ដែលជារបស់អសប្បរុស ធម៌របស់អ្នកស្រុក ធម៌របស់មនុស្សចោកទាប ឬអំពើអាក្រក់ មានកិច្ច
ដោយទឹកជានិច្ច ជាអំពើដែលជនពីរនាក់តែងរួបរួមគ្នាក្នុងទីកំបាំង នេះឯងហៅថា មេចុនធម្ម។

[៣៤] បុគ្គលណា ឲ្យនិមិត្តខ្លួនចូលទៅដោយនិមិត្ត(គេ) ឲ្យអង្កកំណើត (ខ្លួន) ចូលទៅដោយអង្កកំណើត(គេ) ដោយហោចទៅសូម្បីអស់ទី
ត្រឹមតែ១គ្រាប់ល្ង បុគ្គលនោះហៅថាសេព។

[៣៥] ត្រង់ពាក្យថា ដោយហោចទៅសូម្បីដោយសត្វតិរច្ឆានញី អធិប្បាយថា ភិក្ខុសេពចំពោះមេចុនធម្ម សូម្បីដោយសត្វតិរច្ឆានញី ក៏
មិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាសក្យបុត្រឡើយ នឹងបាច់និយាយទៅថ្ងៃដល់ភិក្ខុដែលសេពមេចុនធម្មដោយស្រីមនុស្ស ព្រោះហេតុនោះបានជា
ហៅថា (ភិក្ខុសេពមេចុនធម្ម) យ៉ាងហោចទៅសូម្បីដោយសត្វតិរច្ឆានញី (ក៏ត្រូវអបត្តិបារាជិក)។

[៣៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុត្រូវអបត្តិបារាជិក អធិប្បាយថា ធម្មតា បុរសដែលមានក្បាលដាច់ មិនអាចនឹងតភ្ជាប់ដោយសរីរៈនោះ ហើយរស់នៅ
វិញបាន យ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុតែសេពមេចុនធម្មហើយ ក៏មិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាសក្យបុត្រ យ៉ាងនោះឯង ព្រោះហេតុនោះ បានជាហៅថា
ត្រូវអបត្តិបារាជិក។

[៣៧] ត្រង់ពាក្យថា រកសំវាសគ្មាន អធិប្បាយថា សង្ឃកម្មជាមួយគ្នាគឺ ឧទ្ទេសជាមួយគ្នាគឺ ការសិក្សាស្មើគ្នាគឺ នេះឯងហៅថាសំវាស សំវាស
នោះមិនមានជាមួយនឹងភិក្ខុដែលត្រូវអបត្តិបារាជិកនោះទេ ព្រោះហេតុនោះ បានជាហៅថា រកសំវាសគ្មាន។

[៣៨] ស្រីមាន៣ពួក គឺស្រីមនុស្ស១ ស្រីអមនុស្ស១ សត្វតិរច្ឆានញី១។ ឧកតោព្យញ្ជនក គឺជនដែលមានភេទពីរ មាន៣ពួក គឺមនុស្ស
មានភេទពីរ១ អមនុស្សមានភេទពីរ១ តិរច្ឆានមានភេទពីរ១។ បណ្ឌក គឺជនខ្មើយ មាន៣ពួកគឺ មនុស្សខ្មើយ១ អមនុស្សខ្មើយ១ តិរច្ឆានខ្មើយ១។
ប្រុសមាន៣ពួក គឺមនុស្សប្រុស១ អមនុស្សប្រុស១ តិរច្ឆានឈ្មោល១។ កាលបើភិក្ខុសេពមេចុនធម្មចំពោះទ្វារមគ្គទាំង៣ គឺវច្ឆមគ្គ (ទ្វារធំ)១
បស្សាវមគ្គ (ទ្វារតូច)១ មុខមគ្គ (ទ្វារមាត់)១ (ទ្វារមគ្គណាមួយ) របស់មនុស្សស្រី ត្រូវអបត្តិបារាជិក។ កាលបើភិក្ខុសេពមេចុនធម្មចំពោះទ្វារមគ្គ
ទាំង៣ គឺវច្ឆមគ្គ១ បស្សាវមគ្គ១ មុខមគ្គ១ (ទ្វារមគ្គណាមួយ) របស់អមនុស្សស្រី។ បេ។ របស់តិរច្ឆានញី ត្រូវអបត្តិបារាជិក។ កាលបើភិក្ខុសេព
មេចុនធម្មចំពោះទ្វារមគ្គទាំង៣ គឺវច្ឆមគ្គ១ បស្សាវមគ្គ១ មុខមគ្គ១ (ទ្វារមគ្គណាមួយ) របស់មនុស្សមានភេទពីរ។ បេ។ របស់អមនុស្សមានភេទ
ពីរ។ បេ។ របស់តិរច្ឆានមានភេទពីរ ត្រូវអបត្តិបារាជិក។ កាលបើភិក្ខុសេពមេចុនធម្មចំពោះទ្វារមគ្គទាំងពីរ គឺវច្ឆមគ្គ១ មុខមគ្គ១ (ទ្វារមគ្គ
ណាមួយ) របស់មនុស្សខ្មើយ ត្រូវអបត្តិបារាជិក។ កាលបើភិក្ខុសេពមេចុនធម្មចំពោះទ្វារមគ្គទាំងពីរ គឺវច្ឆមគ្គ១ មុខមគ្គ១ (ទ្វារមគ្គណាមួយ)
របស់អមនុស្សខ្មើយ។ បេ។ របស់តិរច្ឆានខ្មើយ។ បេ។ របស់អមនុស្សប្រុស។ បេ។ របស់តិរច្ឆានឈ្មោល ត្រូវអបត្តិបារាជិក។

[៣៩] ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពផ្អែមឡើង ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិរបស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារវច្ឆមគ្គមនុស្សស្រី ត្រូវអបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុមានចិត្ត
ចង់សេពផ្អែមឡើង ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិរបស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារបស្សាវមគ្គមនុស្សស្រី ត្រូវអបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពផ្អែមឡើង
ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិរបស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារមុខមគ្គមនុស្សស្រី ត្រូវអបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពផ្អែមឡើង ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ
របស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារវច្ឆមគ្គក្តី ទ្វារបស្សាវមគ្គក្តី ទ្វារមុខមគ្គក្តី (ទ្វារមគ្គណាមួយ) របស់អមនុស្សស្រី។ បេ។ របស់តិរច្ឆានញី របស់មនុស្សមានភេទ
ពីរ របស់អមនុស្សមានភេទពីរ របស់តិរច្ឆានមានភេទពីរ ត្រូវអបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពតាំងឡើងប្រាកដ ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិរបស់
ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារវច្ឆមគ្គក្តី។ បេ។ មុខមគ្គក្តី របស់មនុស្សខ្មើយ ត្រូវអបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពតាំងឡើងប្រាកដ ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ
របស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារវច្ឆមគ្គក្តី ទ្វារមុខមគ្គក្តី (ទ្វារមគ្គណាមួយ) របស់អមនុស្សខ្មើយ។ បេ។ របស់តិរច្ឆានខ្មើយ របស់មនុស្សប្រុស របស់អមនុស្ស
ប្រុស របស់តិរច្ឆានឈ្មោល ត្រូវអបត្តិបារាជិក។

[៤០] ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១នាក់) មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារវច្ឆមគ្គ (ស្រី
នោះ)។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិត
នៅ (ក្នុងទ្វារវច្ឆមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអបត្តិបារាជិក។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១នាក់) មកកាន់
សំណាក់ភិក្ខុ(១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារវច្ឆមគ្គ (ស្រីនោះ)។ បើភិក្ខុនោះមិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅទេ
តែថា ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារវច្ឆមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល
បន្ថយចេញក្តី ត្រូវអបត្តិបារាជិក។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១នាក់) មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ)
ទៅតាមទ្វារវច្ឆមគ្គ (ស្រីនោះ)។ បើភិក្ខុនោះមិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី មិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី តែ
ថាត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារវច្ឆមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអបត្តិបារាជិក។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវ
នាំយកមនុស្សស្រី (១នាក់) មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារវច្ឆមគ្គ (ស្រីនោះ)។ បើភិក្ខុនោះមិន
ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី មិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី មិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុង
ទ្វារវច្ឆមគ្គនោះ) ក្តី តែថាត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញ ត្រូវអបត្តិបារាជិក។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១នាក់) មកកាន់សំណាក់
ភិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារវច្ឆមគ្គ (ស្រីនោះ)។ បើភិក្ខុនោះមិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី មិន
ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី មិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារវច្ឆមគ្គនោះ)ក្តី មិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល

នៅភ្នាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្គួតក្តី ដែលភ្លេចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី។ បេ។ ត្រូវអាបត្តិបារាណិក។ បេ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១រូប) មកកាន់សំណាក់មនុស្សស្រីដែលស្លាប់ហើយសត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) ហើយញ្ចាំងទ្វារចម្រុះ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ស្រីនោះ) ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ(របស់ស្រី) មានស្រោមទ្រនាប់ អង្គជាត(របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ(របស់ស្រី) មានស្រោមទ្រនាប់ អង្គជាត(របស់ភិក្ខុ) មានស្រោមទ្រនាប់ ក្តី។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលស្លាប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ បេ។ (បើភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១រូប) មកកាន់សំណាក់មនុស្សស្រី។ បេ។ តិរច្ឆានញី មនុស្សមានភេទពីរ មនុស្សមានភេទពីរ តិរច្ឆានមានភេទពីរ មនុស្សខ្លីយ មនុស្សខ្លីយ តិរច្ឆានខ្លីយ មនុស្សប្រុស មនុស្សប្រុស តិរច្ឆានឈ្មោល ហើយញ្ចាំងទ្វារចម្រុះ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាត (របស់ភិក្ខុនោះ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ(របស់ជនទាំងនោះ) មានស្រោមទ្រនាប់ អង្គជាត(របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ(របស់ជនទាំងនោះ) មានស្រោមទ្រនាប់ អង្គជាត(របស់ភិក្ខុ) មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ(របស់ជនទាំងនោះ) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ អង្គជាត(របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលស្លាប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាណិក។ បេ។ (បើភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១រូប) មកកាន់សំណាក់ តិរច្ឆានឈ្មោល ដែលនៅភ្នាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្គួតក្តី ដែលភ្លេចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី។ បេ។ ត្រូវអាបត្តិបារាណិក។ បេ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១រូប) មកកាន់សំណាក់តិរច្ឆានឈ្មោលដែលស្លាប់ហើយសត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) ហើយញ្ចាំងទ្វារចម្រុះ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់តិរច្ឆានឈ្មោល) ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ(របស់តិរច្ឆានឈ្មោល) មានស្រោមទ្រនាប់ អង្គជាត(របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ(របស់តិរច្ឆានឈ្មោល) មានស្រោមទ្រនាប់ អង្គជាត(របស់ភិក្ខុ) មានស្រោមទ្រនាប់ ក្តី។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលស្លាប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ បេ។ (បើភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ។

[៤៤] ពួកភិក្ខុជាសត្រូវដែលបានសំដែងហើយដោយពិស្តារយ៉ាងណា ពួកស្តេចជាសត្រូវក្តី ពួកចោរជាសត្រូវក្តី ពួកអ្នកលេងជាសត្រូវក្តី ពួកសត្រូវអ្នកពុះទ្រូងអារយកបេះដូងក្តី បណ្ឌិតបញ្ជីពោលឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះដែរចុះ។

[៤៥] ភិក្ខុញ្ចាំងមគ្គឲ្យចូលទៅដោយមគ្គ¹⁵ ត្រូវអាបត្តិបារាណិក។ ភិក្ខុញ្ចាំងមគ្គឲ្យចូលទៅដោយមគ្គ¹⁶ ត្រូវអាបត្តិបារាណិក។ ភិក្ខុញ្ចាំងមគ្គឲ្យចូលទៅដោយមគ្គ¹⁷ ត្រូវអាបត្តិបារាណិក។ ភិក្ខុញ្ចាំងមគ្គឲ្យចូលទៅដោយមគ្គ¹⁸ ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។

[៤៦] ភិក្ខុសេពមេចុនធម្មនឹងភិក្ខុផងគ្នាដែលកំពុងដេកលក់ បើភិក្ខុនោះភ្ញាក់ឡើងហើយត្រេកអរដែរ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាស (គឺត្រូវផ្សិតចេញ)ទាំងពីររូប។ បើភិក្ខុនោះភ្ញាក់ឡើង ហើយមិនត្រេកអរទេ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសតែភិក្ខុដែលប្រទូស្ត (គឺភិក្ខុអ្នកសេពនោះ)។ ភិក្ខុសេពមេចុនធម្មនឹងសាមណេរដែលកំពុងដេកលក់ បើសាមណេរនោះភ្ញាក់ឡើង ហើយត្រេកអរដែរ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសទាំងពីររូប។ បើសាមណេរនោះភ្ញាក់ឡើង ហើយមិនត្រេកអរទេ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសតែភិក្ខុដែលប្រទូស្ត។ សាមណេរសេពមេចុនធម្មនឹងភិក្ខុដែលកំពុងដេកលក់ បើភិក្ខុនោះភ្ញាក់ឡើងហើយត្រេកអរដែរ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសទាំងពីររូប។ បើភិក្ខុនោះភ្ញាក់ឡើងហើយមិនត្រេកអរទេ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសតែសាមណេរដែលប្រទូស្ត។ សាមណេរសេពមេចុនធម្មនឹងសាមណេរផងគ្នាដែលកំពុងដេកលក់ បើសាមណេរនោះភ្ញាក់ឡើងហើយត្រេកអរដែរ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសទាំងពីររូប។ បើសាមណេរនោះភ្ញាក់ឡើងហើយមិនត្រេកអរទេ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសតែសាមណេរដែលប្រទូស្ត។

[៤៧] អាបត្តិមិទមាន (ដល់ភិក្ខុ៥ពួក) គឺភិក្ខុមិទដឹង១ ភិក្ខុឆ្កត១ ភិក្ខុមានចិត្តរវើរវាយ១ ភិក្ខុដែលវេទនាគ្របសង្កត់១ អាទិកម្មិកៈ (គឺភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ)១។

របៀបសំដែងអំពីអង្គជាត និងទ្វារមគ្គមានស្រោមទ្រនាប់ ចប់។

(វិនិត្យត្ថខទ្ទានតាថា បឋមសិក្ខាបទំ)

(វិនិត្យត្ថខទ្ទានតាថា)

[៤៨] (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែ ដែលនឹងសំដែងតទៅដូចមានខាងក្រោមនេះគឺ)

រឿងស្នាញើ រឿងពួកវដ្តិបុត្តភិក្ខុ រឿងភិក្ខុក្លែងភេទជាគ្រហស្ថ រឿងភិក្ខុអាគ្រាត រឿងពួកភិក្ខុប្រព្រឹត្តតាមលទ្ធិតិរិយ រឿងទារិកា រឿងឧប្បលវណ្ណភិក្ខុនី រឿងជនផ្សេងគ្នាពីររូប គឺភិក្ខុក្លាយភេទជាស្រី និងភិក្ខុនិក្លាយភេទជាបុរស រឿងមាតា រឿងផិតា រឿងបួនស្រី រឿងប្រពន្ធ រឿងភិក្ខុខ្លាំងទង រឿងភិក្ខុមានអង្គជាតយារ រឿងស្នាមដម្បៅពីរយ៉ាង រឿងរូបកំនួរ រឿងឈើចំឡាក់ជាម្តាយ រឿងភិក្ខុ៥រូបទាំងសុន្ទរភិក្ខុផង រឿងភិក្ខុ៥រូបនៅក្នុងព្រៃខ្មោច រឿងនាគញី រឿងយក្ខិនី រឿងស្រីប្រេត រឿងភិក្ខុខ្លីយ រឿងភិក្ខុកើតរោគស្តីក រឿងភិក្ខុចាប់មាតុក្រោមប្រុងនឹងសេព រឿងភិក្ខុសឹងលក់ក្នុងទីស្ងាត់ក្បែរក្រុងភទិយ រឿងភិក្ខុទាំងឡាយស្របទៀតក្នុងក្រុងសារតី រឿង

អ្នកចំបាប់ពានាក្នុងក្រុងវេសាលី រឿងភារកច្នកភិក្ខុយល់សុបិននិមិត្ត រឿងនាងសុបញ្ញា រឿងនាងសុទ្ធា រឿងភិក្ខុនី រឿងសិក្ខាមាស រឿងសាមណេរី រឿងស្រីផ្កាមាស រឿងមនុស្សខ្ចើយ រឿងគ្រហស្ថ រឿងភិក្ខុសេពគ្នានឹងគ្នា រឿងភិក្ខុបួសឯចាស់ រឿងសត្វម្រឹក។

(វិនិត្យ បឋមសិក្ខាបទ)

CS [vin.vbu.pr.01.05](#) | ភាគ ទី១

(វិនិត្យ)

[៤៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្រុបបានសេពមេចុនធម្មនឹងស្នាញ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យថា សិក្ខាបទ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្ត ហើយ អញប្រហែលជាត្រូវអាបត្តិបាណជិកហើយដឹង។ ទើបភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាណជិកហើយ។

[៥០] សម័យនោះឯង ពួកវដ្តិបុត្តភិក្ខុច្រើនរូបនៅក្នុងក្រុងវេសាលី មិនបានលាសិក្ខា មិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ថាខ្លួនមានកំឡាំងថយ ហើយ សេពមេចុនធម្ម។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា សិក្ខាបទ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយ យើងរាល់គ្នាប្រហែលជាត្រូវអាបត្តិ បាណជិកហើយដឹង។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកឯងទាំង អស់គ្នាត្រូវអាបត្តិបាណជិកហើយ។

[៥១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្រុបក្លែងខ្លួនជាគ្រហស្ថ ហើយសេពមេចុនធម្មដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិ ឡើយ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាណជិកហើយ។

[៥២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្រុបធ្វើជាអ្នកអាគ្រាត ហើយសេពមេចុនធម្មដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិ ឡើយ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាណជិកហើយ។

[៥៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្រុបស្លៀកសម្បុរក្រង។ បេ។ ស្លៀកសម្បុរសម្បុរឈើ ស្លៀកសម្បុរដែលត្បាញជាប្រដៃឈើ ស្លៀកសម្បុរដែល ត្បាញដោយសក់ ស្លៀកសម្បុរដែលត្បាញដោយរោមកន្ទុយសត្វ ស្លៀកសម្បុរដែលត្បាញដោយស្លាបម្រៀម ស្លៀកស្បែកខ្លាដែលនៅមានទាំង រោមទាំងក្រចក ហើយសេពមេចុនធម្ម ដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាណជិកហើយ។

[៥៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្រុបជាអ្នកប្រព្រឹត្តិបិណ្ឌបាត បានឃើញនាងទារិកាម្នាក់ដេកនៅលើតាំង ក៏មានចិត្តត្រេកអរ ហើយយកមេដឹង (ខ្លួន) ទៅរុករពលួចចំអង្គជាតនាងទារិកានោះ។ នាងក៏ធ្វើមរណកាលទៅ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបាណជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិសង្សារិសេស។

[៥៥] សម័យនោះឯង មាណពម្នាក់មានសេចក្តីប្រតិព័ទ្ធ ចាប់ចិត្តនឹងឧប្បលវណ្ណភិក្ខុនី។ កាលដែលឧប្បលវណ្ណភិក្ខុនីចូលទៅបិណ្ឌបាត ក្នុងស្រុក មាណពនោះក៏ចូលទៅពួននៅក្នុងកុដិតូចចាំ។ លុះដល់ឧប្បលវណ្ណភិក្ខុនីត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតវិញ ឆាន់រួចហើយ ក៏លាងជើងហើយ ចូលទៅក្នុងកុដិ អង្គុយនៅលើគ្រែ។ មាណពនោះក៏ស្ទុះមកសង្កេតឧប្បលវណ្ណភិក្ខុនី ហើយប្រទូស្ត។ ឧប្បលវណ្ណភិក្ខុនីក៏ប្រាប់ សេចក្តីនុះដល់ភិក្ខុនីផងគ្នា។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយក៏ប្រាប់សេចក្តីនុះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នាំសេចក្តីនុះទៅក្រាបបង្គំទូលចំពោះ ព្រះដ៏ មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧប្បលវណ្ណាមិនត្រូវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនមានសេចក្តីត្រេកត្រអាលឡើយ។

[៥៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្រុបក្លាយភេទខ្លួនប្រែទៅជាស្រី។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវឧបជ្ឈាយនោះដដែល និងឧបសម្បទានោះដដែល និងវស្សាទាំងនោះ¹⁹ និងអនុញ្ញាតឲ្យនៅ រួមជាមួយនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយ (ម្យ៉ាងទៀត) អាបត្តិណា ជាបស្ថិតិក្ខុដែលទូទៅដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវអាបត្តិទាំងនោះ ដើម្បី ឲ្យភិក្ខុដែលក្លាយភេទជាស្រីនោះនៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បាន អាបត្តិណាជាបស្ថិតិក្ខុដែលមិនទូទៅដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ភិក្ខុនីនោះមិន ត្រូវអាបត្តិព្រោះអាបត្តិនោះឡើយ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទ្រុប ក្លាយភេទខ្លួនទៅជាប្រុស។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏ មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវឧបជ្ឈាយនោះដដែល និងឧបសម្បទានោះដដែល និងវស្សាទាំង នោះ និងអនុញ្ញាតឲ្យនៅរួមជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិណាជាបស្ថិតិក្ខុដែលទូទៅដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវអាបត្តិទាំង នោះ ដើម្បីឲ្យភិក្ខុនីដែលក្លាយភេទខ្លួនជាប្រុសនោះនៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុ ទាំងឡាយបាន អាបត្តិណាជាបស្ថិតិក្ខុដែលមិនទូទៅដល់ភិក្ខុ ទាំងឡាយទេ (ភិក្ខុនីនេះ) មិនមានអាបត្តិព្រោះអាបត្តិទាំងនោះឡើយ។

[៥៧] សម័យនោះឯងភិក្ខុទ្រុបសេពមេចុនធម្មនឹងមាតា(របស់ខ្លួន) ដោយយល់ថា កាលបើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ។ បេ។ សេពមេចុនធម្មនឹងធីតា(របស់ខ្លួន)។ បេ។ សេពមេចុនធម្មនឹងប្អូនស្រី(របស់ខ្លួន)។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ទើបក្រាបបង្គំទូល សេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាណជិកហើយ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្រុបសេព មេចុនធម្មនឹងស្រីដែលមាតាបិតាផ្សំផ្គុំឲ្យអំពីមុន។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិ បាណជិកហើយ។

[៤៨] សម័យនោះឯងភិក្ខុទ្ធរូបមានខ្លួនទន់។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីអផ្សុកបៀតបៀន ហើយបានយកអង្គជាតខ្លួនមកប្រៀមនឹងមាត់។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯងភិក្ខុទ្ធរូបមានអង្គជាតយារវែង។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីអផ្សុកបៀតបៀន ក៏ចាប់បំពង់អង្គជាតខ្លួនបញ្ចូលទៅក្នុងវច្ឆមគ្គ (គឺទ្វារធំ) របស់ខ្លួន។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[៤៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្ធរូបឃើញសរីរមនុស្សស្លាប់។ ឯសរីរនោះ មានដង្ហើមជុំវិញអង្គជាត។ ភិក្ខុនោះបានបញ្ចូលអង្គជាត(ខ្លួន)ទៅក្នុងអង្គជាត(សរីរនោះ) ហើយបន្ថយអង្គជាតចេញមកវិញតាមដង្ហើមដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្ធរូបឃើញសរីរមនុស្សស្លាប់។ ឯសរីរនោះ មានដង្ហើមជុំវិញអង្គជាត។ ភិក្ខុនោះបានបញ្ចូលអង្គជាត(ខ្លួន)ទៅក្នុងដង្ហើម ហើយបន្ថយចេញមកវិញតាមអង្គជាតិ ដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[៦០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្ធរូបមានតម្រេក ហើយយកអង្គជាត(ខ្លួន)ទៅញល់នឹងនិមិត្តរបស់រូបគំនូរ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្ធរូបមានតម្រេក ហើយយកអង្គជាត(ខ្លួន)ទៅញល់នឹងនិមិត្តរបស់រូបតុក្កតាស្រីដែលធ្វើដោយ ឈើ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ។

[៦១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្ធរូបឈ្មោះសុន្ទរៈ ចេញពីក្រុងរាជគ្រឹះទៅបួស ហើយដើរទៅតាមថ្នល់។ មានស្រីម្នាក់បានឃើញភិក្ខុនោះ ហើយក៏និយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់បង្អង់ទំពេចសិន ខ្ញុំព្រះករុណានឹងថ្វាយបង្គំ។ ស្រីនោះកាលដែលថ្វាយបង្គំ ក៏សើយស្បង់ឡើង ហើយយកមាត់ទៅបៀមអង្គជាត(របស់ភិក្ខុនោះ)។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រេកអរដែរឬទេ? ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រេកអរទេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនត្រេកអរ។

[៦២] សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់បានឃើញភិក្ខុទ្ធរូប ហើយនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តលោកម្ចាស់មកសេពមេចុនឯនេះ។ ភិក្ខុនោះនិយាយថា កុំនាង ការសេពមេចុនធម្មនេះមិនគួរទេ។ ស្រីនោះអង្វរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់និមន្តមក (កុំប្រកែក) ខ្ញុំព្រះករុណានឹងព្យាយាម លោកម្ចាស់មិនបាច់ព្យាយាមទេ (នៅតែស្ងៀមបានហើយ) សេពយ៉ាងនេះ លោកម្ចាស់មិនត្រូវអាបត្តិទេ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យស្រីនោះ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់មាននាមមិនប្រាកដ ឃើញភិក្ខុទ្ធរូប ហើយនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តលោក មកសេពមេចុនធម្ម (នឹងខ្ញុំសិន)។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា កុំនាង អំពើនេះមិនគួរទេ។ ស្រីនោះក៏និយាយអង្វរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តមក សូមលោកម្ចាស់ព្យាយាមចុះ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនព្យាយាមទេ ធ្វើយ៉ាងនេះ លោកម្ចាស់មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យស្រីនោះទៅ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់បានឃើញភិក្ខុទ្ធរូប ក៏និយាយបបួលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តមកសេពមេចុនធម្ម (នឹងខ្ញុំព្រះករុណាឯនេះ)។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា កុំប្អូនស្រី អំពើនេះមិនគួរទេ។ ស្រីនោះក៏ពន្យល់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមក្នុងអង្គជាតខ្ញុំ ចុបបញ្ចេញអស្មិទ្ធិទៅខាងក្រៅអង្គជាតិវិញ។ បើ ព្យាយាមខាងក្រៅអង្គជាត ហើយបញ្ចេញអស្មិទ្ធិទៅខាងក្នុងអង្គជាតិវិញ ធ្វើយ៉ាងនេះ លោកម្ចាស់មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យស្រីនោះទៅ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[៦៣] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្ធរូប ចូលទៅកាន់ព្រៃខ្មោច ឃើញសរីរខ្មោចដែលសត្វមិនទាន់ស៊ី ហើយសេពមេចុនធម្មនឹងសរីរខ្មោចនោះ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្ធរូប ចូលទៅកាន់ព្រៃខ្មោច ឃើញសរីរខ្មោចដែលសត្វមិនទាន់ស៊ីច្រើនអន្លើប៉ុន្មាន ហើយសេពមេចុនធម្មនឹងសរីរខ្មោចនោះ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្ធរូបចូលទៅកាន់ព្រៃខ្មោច ឃើញសរីរខ្មោចដែលសត្វស៊ីច្រើនអន្លើ ហើយសេពមេចុនធម្មនឹងសរីរខ្មោចនោះ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិចូលច្នៃ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្ធរូប ទៅកាន់ព្រៃខ្មោច ឃើញក្បាលខ្មោចដាច់ ក៏បញ្ជាក់អង្គជាត (ខ្លួន) ឲ្យចូលទៅក្នុងមាត់ដែលបើកហា ឲ្យប៉ះទង្គិច(ក្នុងមាត់នោះ)។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្ធរូប ចូលទៅកាន់ព្រៃខ្មោច ឃើញក្បាលខ្មោចដាច់ ហើយបញ្ជាក់អង្គជាត(ខ្លួន) ទៅក្នុងមាត់ខ្មោចដែលបើកហា មិនឲ្យប៉ះទង្គិច(ក្នុងមាត់នោះ)។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្ធរូប មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធស្រឡាញ់ស្រីម្នាក់។ ស្រីនោះធ្វើកាលកិរិយាទៅហើយ គេនាំខ្មោចយកទៅចោលក្នុងព្រៃសួសាន។²⁰ ឆ្អឹងទាំងឡាយ (នៃខ្មោចស្រីនោះ) ក៏ខ្ចាត់ខ្ចាយរាត់រាយ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនោះទៅកាន់ព្រៃខ្មោច ហើយប្រមូលឆ្អឹងទាំងឡាយយកមកដំរៀប ហើយបញ្ចូលអង្គជាត(ខ្លួន)ទៅក្នុងនិមិត្ត(នៃរាងឆ្អឹងនោះ)។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ។

[៦៤] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្ធរូប ទៅសេពមេចុនធម្មនឹងនាគី (នាគញី)។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុទ្ធរូបសេពមេចុនធម្មនឹងយក្ខិនី។ បើ សេពមេចុនធម្មនឹងស្រីប្រេត។ បើ សេពមេចុនធម្មនឹងមនុស្សខ្ចើយ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[៦៥] សម័យនោះ មានភិក្ខុទ្ធរូប មានឥន្ទ្រិយសាបសូន្យ (គឺមានរោគស្លឹក)។ ភិក្ខុនោះក៏សេពមេចុនធម្មដោយគិតថា អញមិនដឹងសេចក្តីសុខ ទុក្ខ អាបត្តិនឹងមិនមានដល់អញឡើយ។ បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ បុរសសោះសូន្យនោះ ទោះបីដឹង(សេចក្តីសុខទុក្ខ)ក្តី មិនដឹងក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[៦៦] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្ធរូប គិតថាអញនឹងសេពមេចុនធម្មនឹងស្រី គ្រាន់តែយកដៃទៅចាប់ពាល់ ក៏មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ។ ភិក្ខុ នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ។

[៦៧] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្ធរូប ទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃក្នុងព្រៃជាតិយានន ជិតនគរវសាលី ហើយសឹងលក់ទៅ។ ឯអរយៈតូចធំ របស់ភិក្ខុនោះ មានខ្យល់បក់មកខបត្តម្ភ (នាំឲ្យលោកនោះសឹងលក់ស៊ប់)។ មានស្រីម្នាក់ឃើញហើយ ក៏អង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាតធ្វើ (សេវន កិច្ច) ស្រេចហើយក៏ចៀសចេញទៅ។ ភិក្ខុនោះ(ភ្ញាក់ឡើង) ឃើញសេចក្តីសៅហ្មង ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គុយជាតគួរដល់កម្មដោយអាការ៥យ៉ាងគឺ ដោយដម្រេក១ ដោយអាចមន៍ន១ ដោយទឹកមូត្រ១ ដោយខ្យល់១ ដោយ ដង្កូវរមាស់រោល១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គុយជាតគួរដល់កម្មដោយអាការ៥យ៉ាងនេះឯង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គុយជាតគួរដល់កម្ម ព្រោះតម្រេក របស់ភិក្ខុនោះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាទិឱកាសឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះជាអរហន្ត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះឥតមានត្រូវ អាបត្តិអ្វីឡើយ។

[៦៨] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្ធរូបទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃក្នុងព្រៃអន្ទវន ទៀបនគរសាវត្ថីហើយសឹងលក់ទៅ។ មានស្រីគង្វាលគោ ម្នាក់ឃើញហើយ ទៅអង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាតភិក្ខុនោះ។ ភិក្ខុនោះ កាលអង្គុយសង្កត់កំពុងតែចូលទៅ ក៏ត្រេកអរ ចូលស៊ប់ទៅហើយ ក៏ត្រេកអរ ស្ថិតនៅខាងក្នុង ក៏ត្រេកអរ បន្ថយចេញមកវិញ ក៏ត្រេកអរ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវ អាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្ធរូបទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃក្នុងព្រៃអន្ទវន ទៀបនគរសាវត្ថីហើយសឹងលក់ទៅ។ មានស្រី គង្វាលពពែម្នាក់បានឃើញភិក្ខុនោះ។ បេ។ មានស្រីអ្នករកខសម្លាក់បានឃើញភិក្ខុនោះ។ បេ។ មានស្រីអ្នកនាំអាចមន៍គោម្នាក់បានឃើញភិក្ខុ នោះ ក៏ទៅអង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាត។ ភិក្ខុនោះ កាលដែលអង្គុយសង្កត់កំពុងតែចូលទៅ ត្រេកអរ ចូលស៊ប់ទៅហើយ ត្រេកអរ ស្ថិតនៅខាងក្នុង ត្រេកអរ បន្ថយចេញមកវិញ ត្រេកអរ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[៦៩] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្ធរូបទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃក្នុងព្រៃមហាន ទៀបនគរវសាលី ហើយសឹងលក់ទៅ។ មានស្រីម្នាក់បាន ឃើញ ក៏ទៅអង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាត លុះធ្វើកិច្ចសម្រេចហើយ ក៏មកឈរសើចជិតភិក្ខុនោះ។ ភិក្ខុនោះភ្ញាក់ឡើង ហើយនិយាយទៅនឹងស្រី នោះថា អំពើនេះជាអំពើរបស់នាងឬ។ ស្រីនោះឆ្លើយថា ករុណាលោកម្ចាស់ អំពើនេះជាអំពើរបស់ខ្ញុំករុណា។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងដឹងដែរឬ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងទេ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងកាលបើមិនដឹង មិនមានអាបត្តិទេ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុទ្ធរូបទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃក្នុងព្រៃមហាន ជិត នគរវសាលី ហើយសឹងលក់ផ្នែកនឹងដើមឈើមួយ។ មានស្រីម្នាក់បានឃើញ ក៏ទៅអង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាត។ ភិក្ខុនោះ ក៏ក្រោកឡើងដោយ រហ័ស។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រេកអរដែរឬ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រេកអរទេ។ ព្រះដ៏មានបុណ្យទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងកាលបើមិនត្រេកអរ មិនត្រូវអាបត្តិទេ។ សម័យនោះ មាន ភិក្ខុទ្ធរូបទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃក្នុងព្រៃមហាន ជិតនគរវសាលី ហើយសឹងលក់ផ្នែកនឹងដើមឈើ១។ មានស្រីម្នាក់ឃើញហើយ ក៏ទៅ អង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាត។ ភិក្ខុនោះ ក៏ធ្លាក់ច្រាន (ឲ្យស្រីនោះ) ខ្ចាតចេញទៅ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រេកអរឬទេ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលវិញថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រេកអរទេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក កាលបើមិនត្រេកអរ មិនមានអាបត្តិទេ។

[៧០] សម័យនោះ មានភិក្ខុទ្ធរូបទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃក្នុងក្រុងសាលា ព្រះដ៏ព្រៃមហាន ជិតនគរវសាលី បើកទ្វារហើយ ចូលទៅ សឹង។ អរយៈតូចធំរបស់ភិក្ខុនោះ មានខ្យល់បក់មកខបត្តម្ភ (នាំឲ្យសឹងលក់ស៊ប់)។ សម័យនោះ មានស្រីទាំងឡាយច្រើនគ្នា មានប្រាថ្នានឹងទៅ វត្ត ទើបកាន់នូវគ្រឿងក្រអូបខ្លះ ផ្កាកម្រងខ្លះ ដើរទៅកាន់អាមាម។ គ្រានោះ ស្រីទាំងអស់នោះ បានឃើញភិក្ខុនោះហើយ ក៏អង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គ ជាតធ្វើ (សេវនកិច្ច) ដរាបដល់ហើយស្រេច ទើបនិយាយថា ឱហ្ន៎ ភិក្ខុនេះ ជាបុរសឧសភៈ ដូច្នេះហើយ លើកឡើងនូវគ្រឿងក្រអូប និងផ្កាកម្រង ហើយក៏ដើរចៀសចេញទៅ។ ភិក្ខុនោះឃើញសេចក្តីសៅហ្មង ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គុយជាតគួរដល់កម្មដោយអាការ៥យ៉ាងគឺ ដោយដម្រេក១ ដោយអាចមន៍ន១ ដោយទឹកមូត្រ១ ដោយខ្យល់១ ដោយដង្កូវ រមាស់រោល១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គុយជាតគួរដល់កម្ម ដោយអាការ៥យ៉ាងនេះឯង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គុយជាតគួរដល់កម្មព្រោះតម្រេករបស់ ភិក្ខុនោះ មិនមែនជាហេតុ ជាទីតាំង មិនមែនជាឱកាសឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះជាអរហន្ត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះមិនមាន អាបត្តិឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ កាលដែលសឹងសម្ងំក្នុងវេលាថ្ងៃ ត្រូវបិទទ្វារ ហើយសិមសឹងសម្ងំចុះ។

[៧១] សម័យនោះ មានភិក្ខុទ្ធរូបជាតូនអ្នកស្រុកភារុកច្នកៈ យល់សប្តិឃើញថា សេពមេចុនធម្មនឹងនាងបុរាណទុតិយិកា ហើយគិតថា ខ្លួនអញមិនមែនជាសមណទេ អញនឹងសឹកទៅវិញ ដូច្នេះ ហើយដើរទៅកាន់ជនបទឈ្មោះភារុកច្នកៈ ក៏បានឃើញព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុក្នុងទី ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ហើយនិយាយប្រាប់រឿងនុ៎ះ។ ព្រះឧបាលិចេរដ៏មានអាយុបានប្រាប់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ឥតមានអាបត្តិអ្វីដោយចំណែក នៃយល់សប្តិនោះទេ។

[៧២] សម័យនោះ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ មានឧបាលិកាម្នាក់ឈ្មោះសុបញ្ញា ជាស្រីមានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ។ នាងមានសេចក្តីយល់ឃើញយ៉ាង នេះថា ស្រីណាឲ្យនូវមេចុនធម្ម ស្រីនោះឈ្មោះថាឲ្យនូវទានដ៏ប្រសើរ។ លុះដល់នាងបានឃើញភិក្ខុទ្ធរូប ក៏និយាយនិមន្តថា លោកម្ចាស់ សូម លោកនិមន្តមកសេពមេចុនធម្មចុះ។ ភិក្ខុនោះប្រកែកថា កុំប្តូរស្រី ការសេពមេចុនធម្មនោះមិនគួរទេ។ នាងសុបញ្ញាពោលថា លោកម្ចាស់ សូម លោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ចន្លោះភ្លៅចុះ កាលបើលោកព្យាយាមដូច្នោះ លោកនឹងមិនមានអាបត្តិឡើយ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យនោះ។

ទើបភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាណិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិសង្ឃាទិសេស។ សម័យនោះ ក្នុងក្រុងរាជ គ្រឹះ មានឧបាសិកាម្នាក់ឈ្មោះសុបញ្ញា ជាស្រីមានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ។ នាងមានសេចក្តីយល់ឃើញយ៉ាងនេះថា ស្រីណាឲ្យនូវមេចុនធម្ម ស្រី នោះឈ្មោះថាឲ្យនូវទានដ៏ប្រសើរ។ លុះដល់នាងបានឃើញភិក្ខុទ្រុប ក៏និយាយនិមន្តថា លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកសេពមេចុនធម្មចុះ។ ភិក្ខុនោះប្រកែកថា កុំប្អូនស្រី ការសេពមេចុនធម្មនោះមិនគួរទេ។ នាងសុបញ្ញាពោលថា លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ផ្ចិតចុះ។ បេ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ពោះចុះ។ បេ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ភ្នែកចុះ។ បេ។ លោក ម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់កងចុះ។ បេ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់រន្ធត្រចៀកចុះ។ បេ។ លោកម្ចាស់ សូមលោក និមន្តមកព្យាយាមត្រង់ផ្ចងសក់ចុះ។ បេ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ចន្លោះម្រាមដៃចុះ។ បេ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្ត មកចុះ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងព្យាយាមឲ្យចេញទឹកស្កក្តៈដោយដៃខ្ញុំ កាលបើដូច្នោះ លោកនឹងមិនមានអាបត្តិឡើយ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យនោះ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាណិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិសង្ឃាទិសេស។

[៧៣] សម័យនោះ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី មានឧបាសិកាម្នាក់ឈ្មោះសន្ធា ជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ។ នាងមានសេចក្តីយល់ឃើញដូច្នោះថា ស្រីណាឲ្យនូវមេចុនធម្ម ស្រីនោះឈ្មោះថាឲ្យនូវទានដ៏ប្រសើរ។ លុះដល់នាងបានឃើញភិក្ខុទ្រុប ក៏និយាយនិមន្តថា លោកម្ចាស់ សូមលោក និមន្តមកសេពមេចុនធម្មចុះ។ ភិក្ខុនោះប្រកែកថា កុំប្អូនស្រី ការសេពមេចុនធម្មនោះមិនគួរទេ។ នាងសន្ធាពោលថា លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្ត មកព្យាយាមត្រង់ចន្លោះភ្នែកចុះ កាលបើដូច្នោះ លោកនឹងមិនមានអាបត្តិឡើយ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យនោះទៅ។ ទើបភិក្ខុនោះកើតមាន សេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាណិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិសង្ឃាទិសេស។

[៧៤] សម័យនោះ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី មានឧបាសិកាម្នាក់ឈ្មោះសន្ធា ជាស្រីមានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ។ នាងមានសេចក្តីយល់ឃើញដូច្នោះថា ស្រីណាឲ្យនូវមេចុនធម្ម ស្រីនោះឈ្មោះថាឲ្យនូវទានដ៏ប្រសើរ។ លុះនាងបានឃើញភិក្ខុទ្រុប ក៏និយាយនិមន្តថា លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក សេពមេចុនធម្មចុះ។ ភិក្ខុនោះប្រកែកថា កុំប្អូនស្រី ការសេពមេចុនធម្មនោះមិនគួរទេ។ នាងសន្ធាពោលថា លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក ព្យាយាមត្រង់ផ្ចិតចុះ។ បេ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ពោះចុះ។ បេ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ ភ្នែកចុះ។ បេ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់កងចុះ។ បេ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់រន្ធត្រចៀកចុះ។ បេ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ផ្ចងសក់ចុះ។ បេ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ចន្លោះម្រាមដៃចុះ។ បេ។ លោក ម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកចុះ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងព្យាយាមឲ្យចេញទឹកស្កក្តៈដោយដៃខ្ញុំ កាលបើដូច្នោះ លោកនឹងមិនមានអាបត្តិឡើយ។ ភិក្ខុនោះ ក៏បានធ្វើតាមពាក្យនោះទៅ។ ទើបភិក្ខុនោះកើតមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាណិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិ សង្ឃាទិសេស។

[៧៥] សម័យនោះ ពួកលិច្ឆវិកុមារក្នុងក្រុងវេសាលីនាំភិក្ខុទ្រុបទៅ ហើយឲ្យធ្វើមោះមិនគាប់ជាមួយនឹងភិក្ខុនី។ បើអ្នកទាំងពីរមានសេចក្តី ត្រេកអរដូចគ្នា សង្ឃគប្បីឲ្យអ្នកទាំងពីរសឹកចេញ។ បើអ្នកទាំងពីរឥតមានសេចក្តីត្រេកអរទេ អ្នកទាំងពីរមិនមានអាបត្តិឡើយ។ សម័យនោះ ក្នុង ក្រុងវេសាលី ពួកលិច្ឆវិកុមារនាំភិក្ខុទ្រុបទៅ ហើយឲ្យធ្វើមោះមិនគាប់ជាមួយនឹងសិក្ខុមាណា។ បេ។ ឲ្យធ្វើមោះមិនគាប់ជាមួយនឹងសាមណេរី។ បើ អ្នកទាំងពីរត្រេកអរដូចគ្នាហើយ សង្ឃត្រូវឲ្យអ្នកទាំងពីរសឹកចេញ។ បើអ្នកទាំងពីរឥតមានសេចក្តីត្រេកអរទេ អ្នកទាំងពីរឥតមានអាបត្តិឡើយ។

[៧៦] សម័យនោះ ក្នុងក្រុងវេសាលី ពួកលិច្ឆវិកុមារនាំភិក្ខុទ្រុបទៅ ហើយឲ្យធ្វើមោះមិនគាប់ជាមួយនឹងស្រីវេស្យា។ បេ។ ឲ្យធ្វើមោះមិនគាប់ ជាមួយនឹងមនុស្សខ្មើយ។ បេ។ ឲ្យធ្វើមោះមិនគាប់ជាមួយនឹងស្រីគ្រហស្ថ។ បើភិក្ខុមានសេចក្តីត្រេកអរ សង្ឃត្រូវឲ្យភិក្ខុ(នោះ)សឹកចេញ។ បើភិក្ខុ ឥតមានសេចក្តីត្រេកអរទេ ភិក្ខុនោះ ក៏ឥតមានអាបត្តិឡើយ។ សម័យនោះ ក្នុងក្រុងវេសាលី ពួកលិច្ឆវិកុមារនាំភិក្ខុទ្រុបទៅ ហើយឲ្យធ្វើមោះមិន គាប់ចំពោះគ្នានឹងគ្នា។ បើអ្នកទាំងពីរមានសេចក្តីត្រេកអរដូចគ្នា សង្ឃត្រូវឲ្យអ្នកទាំងពីរសឹកចេញ។ បើអ្នកទាំងពីរឥតមានសេចក្តីត្រេកអរទេ អ្នក ទាំងពីរឥតមានអាបត្តិឡើយ។

[៧៧] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប ឬសខាងឯចាស់ និងនូវស្ករវិយាដែលជាគ្រួសារ (របស់ខ្លួន) ពីដើម។ ឯភរិយាក៏និយាយថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកចូរនិមន្តសឹកចេញទៅ ថាហើយក៏ស្ទុះទៅចាប់។ ភិក្ខុនោះថយដោះខ្លួន ក៏ដួលធ្លាក់ទៅក្រោយ។ ភរិយាចាស់ក៏ឡើងជិះ អង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាត។ ទើបភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបានក្រាបទូលរៀងនុំចំពោះព្រះដីមានព្រះភាគ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងបានត្រេកអរដែរឬ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានត្រេកអរទេ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនបានត្រេកអរ មិនត្រូវអាបត្តិទេ។

[៧៨] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបនៅក្នុងព្រៃ។ មានកូនម្រឹគ១ ដើរមកកាន់ទីដែលភិក្ខុនោះកំពុងបន្ទោរបង់បស្សាវៈ ហើយផឹកនូវ បស្សាវៈ រួចបៀមនូវអង្កជាតដោយមាត់វា។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ ក៏ក្រាបទូលរៀងនុំចំពោះព្រះដីមាន ព្រះភាគ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាណិកហើយ។

បឋមបារាណិក ចប់។

បារាណិកកណ្តេ ទុតិយសិក្ខាបទំ

(២. ទុតិយបារាណិក)

(បឋមបារាណិកៈ ទុតិយសិក្ខាបទំ)

(-)

[៧៩] សម័យនោះ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅលើភ្នំគិរីយុគ ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះ មានភិក្ខុច្រើនរូបជាមិត្ត សម្លាញ់ គ្រាន់តែជួបឃើញគ្នាខ្លះ ជាមិត្តសម្លាញ់នៅរូបរម្មជាមួយគ្នាខ្លះ ធ្វើកុដិប្រក់ដោយស្មៅ ហើយចាំវស្សា (នៅនោះ)។ មានភិក្ខុ១រូប ឈ្មោះធនិយដ៏មានអាយុជាកូនស្មូនឆ្នាំង ធ្វើកុដិតូចប្រក់ដោយស្មៅ ហើយចាំវស្សានៅនោះដែរ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះ លុះចាំ វស្សាគ្រប់៣ខែហើយ ក៏រុះរើកុដិស្មៅនោះ ហើយរៀបចំទុកដាក់ស្មៅ និងឈើ (តាមដោយឡែកស្រួលបួល) ហើយចេញទៅកាន់ជនបទចារិក។ ចំណែកខាងធនិយដ៏មានអាយុជាកូនស្មូនឆ្នាំង ក៏នៅតែក្នុងទីនោះអស់វស្សានូវរដូវ ហើយនៅអស់ហេមនូវរដូវ និងគីម្ហរដូវក្នុងទីនោះ (តទៅ ទៀត)។ គ្រានោះ កាលដែលធនិយដ៏មានអាយុជាកូនស្មូនឆ្នាំង ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក មានពួកអ្នករកស្មៅ និងពួកអ្នករកឧស នាំគ្នារុះ កុដិប្រក់ដោយស្មៅ(របស់ធនិយដ៏ភិក្ខុ) ហើយប្រមូលយកស្មៅ និងឈើទៅអស់។ ធនិយដ៏មានអាយុជាកូនស្មូនឆ្នាំង ក៏រកស្មៅ និងឈើមក ហើយសង់កុដិប្រក់ដោយស្មៅជាគំរប់ពីរដង។ កាលធនិយដ៏មានអាយុជាកូនស្មូនឆ្នាំង ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក ពួកអ្នករកស្មៅ និងពួក អ្នករកឧស ក៏រុះកុដិស្មៅហើយជញ្ជូនយកស្មៅ និងឈើទៅទៀតជាគំរប់ពីរដង។ ធនិយដ៏មានអាយុជាកូនស្មូនឆ្នាំង ក៏រកស្មៅ និងឈើមក ហើយសង់កុដិស្មៅជាគំរប់បីដង។ កាលធនិយដ៏មានអាយុជាកូនស្មូនឆ្នាំង ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក ពួកអ្នករកស្មៅ និងពួកអ្នករកឧស ក៏រុះកុដិស្មៅហើយជញ្ជូនយកស្មៅ និងឈើទៅទៀត ជាគំរប់បីដង។ គ្រានោះ ធនិយដ៏មានអាយុជាកូនស្មូនឆ្នាំងគ្រឹះរិះថា កាលអញចូលទៅ បិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក មានពួកអ្នករកស្មៅ និងពួកអ្នករកឧសមករុះរើកុដិ ហើយយកស្មៅ និងឈើទៅអស់ ដរាបអស់រវៈបីដងហើយ ឯខ្លួនអញជា អ្នកសិក្សារៀនសូត្រដោយពេញលេញ ឥតមានខ្វះខាតដោយសិល្បសាស្ត្រណាមួយឡើយ បានចេះប្រាកដក្នុងសិល្បសាស្ត្រខាងការងារស្មូនឆ្នាំង ក្នុងសំណាក់ គ្រូអាចារ្យរបស់ខ្លួនមកហើយដែរ បើដូច្នោះ មានតែអញត្រូវជាន់ដីដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើកុដិតូច១ ឲ្យសុទ្ធដោយដីទាំងអស់។ លំដាប់នោះ ធនិយដ៏មានអាយុជាកូនស្មូនឆ្នាំង ក៏ជាន់ដីដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើកុដិតូចដោយដីសុទ្ធទាំងអស់ រួចហើយយកស្មៅ ឧស និង អាចមន៍គោមកដុតកុដិនោះ (ដើម្បីឲ្យឆ្អិន)។ កុដិនោះមានទ្រង់ទ្រាយល្អ គួរចង់មើល គួរឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មានពណ៌ក្រហម ដូចជាពណ៌នៃ សត្វមេភ្លៀង។ កុដិនោះ (កាលបើមានខ្យល់បក់មកត្រូវ ក៏មានសម្លេងលាន់ៗ) បីដូចជាសម្លេងកណ្តឹង។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ កាលយាងចុះពីភ្នំគិរីយុគជាមួយនឹងភិក្ខុច្រើនរូប ទ្រង់ទតទៅឃើញកុដិនោះ មានទ្រង់ទ្រាយល្អគួរចង់មើល គួរឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មានពណ៌ ក្រហម លុះទតហើយ ទើបត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ហើយមានព្រះបន្ទូលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កុដិនោះមានទ្រង់ទ្រាយល្អ គួរចង់មើល គួរឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មានពណ៌ក្រហម ដូចជាពណ៌នៃសត្វមេភ្លៀងឬអ្វី។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបបូជនសេចក្តីខ្ពង់ខ្ពស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុង គ្រា នោះ។ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ការងារ) របស់មោឃបុរសនោះជាការងារមិនសមគួរ មិនមាន ទំនង មិនមានបែបផែន មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុដូចម្តេចក៏បានជាមោឃបុរសនោះជាន់ ដីដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើកុដិសុទ្ធដោយដីទាំងអស់ (ដូច្នោះ) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីករុណា សេចក្តីអនុគ្រោះ និងសេចក្តីមិនបៀតបៀនដល់ ពួកសត្វមានជីវិត ទំនងជាមិនមានដល់មោឃបុរសនោះទេដឹង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយទៅទំលាយកុដិនោះចេញ កុំឲ្យបណ្តាជនជា ខាងក្រោយបៀតបៀនបំផ្លាញដល់បាណជាតិទៀតឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើកុដិឲ្យសុទ្ធដោយដីទាំងអស់ទេ បើភិក្ខុណាធ្វើ ភិក្ខុ នោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលពុទ្ធដីកាថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យ៉ាងនេះ រួចហើយ កុដិនោះនៅក្នុងទីណា នាំគ្នាចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏វាយបំបាក់កុដិនោះទៅ។ គ្រានោះ ធនិយដ៏មានអាយុជាកូនស្មូនឆ្នាំង សួរភិក្ខុទាំងនោះថា នៃលោកទាំងឡាយ ចុះ ហេតុអ្វីបានជាលោកនាំគ្នាមកវាយបំបាក់កុដិខ្ញុំដូច្នោះ។ ភិក្ខុទាំងនោះឆ្លើយថា ម្ចាស់អារុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ឲ្យវាយបំបាក់។ ធនិយដ៏ភិក្ខុឆ្លើយតបថា អើ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ បើព្រះដ៏មានព្រះភាគជាធម្មសាមី ទ្រង់ត្រាស់ឲ្យវាយបំបាក់ មិនន្តាយបំបាក់ចុះ។

[៨០] លំដាប់នោះ ធនិយដ៏មានអាយុជាកុម្មការបុត្រមានសេចក្តីគ្រឹះរិះថា កាលដែលអញចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក មានពួកអ្នករកស្មៅ និងពួកអ្នករកឧសមករុះកុដិដែលប្រក់ដោយស្មៅ ហើយជញ្ជូនយកស្មៅ និងឈើអស់ទៅ ដរាបអស់រវៈបីដង កុដិដែលអញធ្វើហើយឲ្យសុទ្ធ ដោយដីទាំងអស់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ត្រាស់ប្រើឲ្យភិក្ខុវាយបំបាក់ចេញអស់ មានបុរសអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំង²¹ ឃ្លាំង (១នាក់) អញធ្លាប់ស្គាល់ដែរ បើដូច្នោះមានតែអញត្រូវសុំឈើនឹងអ្នកដែលកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុង ឃ្លាំងរបស់ស្តេច ហើយធ្វើកុដិដោយឈើ វិញ។ លំដាប់នោះ ធនិយដ៏មានអាយុជាកូនស្មូនឆ្នាំង ក៏ចូលទៅរកអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេច លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ និយាយនឹងអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេចនោះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ កាលអាត្មាចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក មានពួកអ្នករក ស្មៅ និងពួកអ្នករកឧសមករុះកុដិដែលប្រក់ដោយស្មៅ ហើយជញ្ជូនយកស្មៅ និងឈើទៅអស់ (តែដូច្នោះឯង) អស់រវៈបីដងហើយ កុដិដែល អាត្មាធ្វើហើយឲ្យសុទ្ធដោយដីទាំងអស់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ប្រើឲ្យភិក្ខុវាយបំបាក់បំបែកចេញអស់ នៃអ្នកដ៏មានអាយុ ចូរអ្នក ប្រគេនឈើមកអាត្មា ៗចង់ធ្វើកុដិឈើ។ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេចឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ឈើដែលខ្ញុំករុណាល្មម គួរសមនឹងប្រគេនលោកម្ចាស់នោះ គ្មានទេ មានតែឈើព្រះរាជទ្រព្យសម្រាប់ជួសជុលព្រះនគរដែលទុកប្រយោជន៍ ការពារអន្តរាយ លោកម្ចាស់ បើព្រះរាជទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រគេន (មានអ្វី) លោកម្ចាស់ឲ្យគេមកនាំយកទៅចុះ។ ធនិយដ៏ភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់អារុសោ ស្តេចប្រគេនហើយតើ។ លំដាប់ នោះ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេចគិតថា សមណៈទាំងនេះជាសក្យបុត្ត ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តស្មើជាប្រក្រតី មានកិរិយាប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ លោកនិយាយតែពាក្យពិត លោកជាអ្នកមានសីល និងមានធម៌ដ៏ល្អ សូម្បីស្តេចក៏ជ្រះថ្លានឹងសមណៈទាំងនេះ ពេញទី (បើដូច្នោះ) របស់ដែលគេមិនទាន់ឲ្យ លោកមិនគួរនឹងនិយាយថាគេឲ្យទេ (លុះគិតដូច្នោះហើយ) ក៏និយាយនឹងធនិយដ៏មានអាយុជា កូនស្មូនឆ្នាំងថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់ឲ្យគេមកនាំយកឈើនោះទៅចុះ។ គ្រានោះ ធនិយដ៏មានអាយុជាកូនស្មូនឆ្នាំងឲ្យមនុស្ស កាត់ឈើនោះជាកំណាត់ តូចកំណាត់ធំ ហើយឲ្យដឹកនាំយកទៅដោយរទេះទាំងឡាយ ហើយបានចាត់ចែងធ្វើកុដិឈើ។

[៨១] គ្រានោះ វស្សាការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្យក្នុងដែនមគធៈ កាលដើរពិនិត្យត្រួតត្រាមើលការងារក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ក៏ចូលទៅរកអ្នកកាន់ កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេច លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេចនោះថា នៃនាយឈើ ព្រះរាជទ្រព្យឯណាសម្រាប់ជួសជុលព្រះនគរ ដែលទុកប្រយោជន៍ការពារអន្តរាយ ឈើនោះនៅឯណា។ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំងរបស់

ស្តេចឆ្លើយថា បពិត្រលោកជាម្ចាស់ ឈើនោះស្តេចបានប្រគេនទៅធនិយភិក្ខុជាម្ចាស់ជាកូនស្នូនឆ្នាំងហើយ។ លំដាប់នោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្យក្នុងដែនមគធៈមានសេចក្តីតូចចិត្ត (ដោយគិត) ថា ចុះហេតុអ្វីក៏បានជាស្តេចប្រគេនឈើព្រះរាជទ្រព្យសម្រាប់ជួសជុលព្រះនគរ ដែលទុកប្រយោជន៍ការពារអន្តរាយទៅធនិយភិក្ខុជាកូនស្នូនឆ្នាំងវិញ។ គ្រានោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្យ ក្នុងដែនមគធៈ ចូលទៅក្នុងទីដែលព្រះបាទពិម្ពិសារមាគធសេនិយរាជគង់នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបទូលថា បានឮថា ឈើព្រះរាជទ្រព្យសម្រាប់ជួសជុលព្រះនគរ ដែលទុកប្រយោជន៍ការពារអន្តរាយ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រគេនទៅធនិយភិក្ខុមែនឬ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារសួរថា អ្នកណានិយាយយ៉ាងនេះ។ មហាមាត្យឆ្លើយថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ អ្នកឯងឲ្យមនុស្សទៅនាំអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើមកមើល។ លំដាប់នោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្យក្នុងដែនមគធៈ ក៏ឲ្យមនុស្សទៅចាប់ចងអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើហើយនាំមក។

[៨២] ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្នូនឆ្នាំង បានឃើញអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើ ដែលជាប់ក្តី ហើយគេកំពុងបណ្តើរទៅ លុះឃើញហើយ ក៏សួរអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើនោះថា ចុះហេតុអ្វីអារុសោ បានជាអ្នកត្រូវគេចងបណ្តើរទៅដូច្នោះ។ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ព្រោះរឿងឈើនោះ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយថា អារុសោ អ្នកទៅចុះ អាត្មានឹងទៅដែរ។ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើឆ្លើយថា លោកម្ចាស់គួរមក ខ្ញុំព្រះករុណាលំបាកមុនហើយ។ លំដាប់នោះ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកុម្មារបុត្រ ក៏ចូលទៅកាន់ព្រះរាជដំណាក់នៃព្រះបាទពិម្ពិសារមាគធសេនិយរាជ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេបានក្រាលប្រគេន។ វេលានោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារមាគធសេនិយរាជ ក៏ចូលទៅត្រង់កន្លែងដែលធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកុម្មារបុត្រគង់នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំចំពោះធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកុម្មារបុត្រ ហើយគង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះព្រះបាទពិម្ពិសារមាគធសេនិយរាជ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបទ្រង់មានព្រះបន្ទូលសួរធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្នូនឆ្នាំងថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន បានឮថា ឈើព្រះរាជទ្រព្យសម្រាប់ជួសជុលព្រះនគរ ដែលទុកបម្រុងការពារអន្តរាយ ខ្ញុំបានប្រគេនលោកពិតមែនឬ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយថា ថ្វាយព្រះពរមហារាជ ពិតមែន។ ព្រះបាទពិម្ពិសារទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ធម្មតាយើងជាស្តេចមានកិច្ចច្រើន ការងារដែលត្រូវធ្វើក៏មានច្រើន បើទុកជាយើងឲ្យមែន ក៏នឹកមិនឃើញដែរ ហេតុនេះសូមលោករំលឹកខ្ញុំផង។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយថា ថ្វាយព្រះពរមហារាជ សូមព្រះអង្គទ្រង់រំពឹងទៅមើល កាលដែលទ្រង់ទើបបានរាជានិសេកនោះ ទ្រង់មានព្រះបន្ទូល មានសភាពយ៉ាងនេះថា ស្មៅ ឈើ និងទឹក ខ្ញុំបានឲ្យហើយ ដល់សមណៈ និងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ៗចូរប្រើប្រាស់ (នូវស្មៅឈើ និងទឹកនោះចុះ)។ ព្រះបាទពិម្ពិសារមានព្រះបន្ទូលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំនឹកឃើញហើយ (ប៉ុន្តែថា) សមណៈ និងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដែលមានសេចក្តីអៀនខ្មាសសេចក្តីសង្ស័យ និងមានសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា សមណៈ និងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ រមែងកើតមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងហេតុនីមួយៗសូម្បីតែបន្តិចបន្តួច ស្មៅ ឈើ និងទឹក ដែលខ្ញុំនិយាយថាឲ្យនោះ គឺឲ្យចំពោះសមណៈ និងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ព្រោះថា ស្មៅ ឈើ និងទឹកនោះឯង ដែលមានក្នុងព្រៃឥតមានអ្នកណាហ្នងហែងឡើយ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកសំគាល់អាងដោយហេតុបន្តិចបន្តួចនោះ ដើម្បីនាំយកឈើដែលគេមិនបានឲ្យយ៉ាងនេះ មនុស្សទាំងឡាយប្រហែលដូចខ្ញុំនឹងសម្លាប់ ឬចង ឬបំបែបបង់ នូវសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ ដូចម្តេចកើត បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកនិមន្តទៅចុះ លោករួច (ទោស) ហើយដោយសាររោម (គឺភេទនៃបព្វជិត) លោកកុំធ្វើយ៉ាងនេះទៀតឡើយ។

[៨៣] មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា សមណៈជាសក្យបុត្តទាំងនេះគ្មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ជាអ្នកទ្រុស្តសីលនិយាយកុហក គួរណាស់តែសមណៈទាំងនេះប្រព្រឹត្តនូវធម៌ មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តស្មើជាប្រក្រតី និងប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ និយាយទៀងត្រង់ មានសីល និងមានធម៌ល្អ ទើបនឹងប្តេជ្ញា (ខ្លួនជាសមណៈបាន) ភាវៈនៃសមណៈរបស់លោកទាំងនេះគ្មានទេ ភាវៈនៃធម៌ដ៏ប្រសើររបស់លោកទាំងនេះគ្មានទេ សាមញ្ញគុណរបស់លោកទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់លោកទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញគុណរបស់លោកទាំងនេះនឹងមានមកអំពីឯណា ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់លោកទាំងនេះនឹងមានមកអំពីឯណា លោកទាំងនេះប្រាសហើយចាកសាមញ្ញគុណ លោកទាំងនេះប្រាសហើយចាកព្រហ្មញ្ញគុណ សមណៈទាំងនេះហ៊ានបញ្ឆោតដល់ស្តេចផែនដី ចំណង់បើមនុស្សឯទៀតយ៉ាងណាទៅអេះ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ដូច្នោះហើយ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស អ្នកអៀនខ្មាសមានសេចក្តីរង្រៀស មានប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ចុះហេតុអ្វីបានជាធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្នូនឆ្នាំង ទៅយករបស់ដែលគេមិនបានឲ្យ គឺឈើរបស់ស្តេច (ដូច្នោះ)។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរចំពោះធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្នូនឆ្នាំងក្នុងវេលានោះថា ធនិយភិក្ខុ ឮថា អ្នកឯងបានយករបស់ដែលគេមិនបានឲ្យ គឺឈើរបស់ព្រះរាជា មែនឬ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន។ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលធនិយភិក្ខុថា នែមោយបុរស កម្មនេះជាកម្មមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែបផែន មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ នែមោយបុរស ហេតុអ្វីក៏បានជាអ្នកឯងទៅយករបស់ដែលគេមិនបានឲ្យ គឺឈើរបស់ព្រះរាជា (ដូច្នោះ) នែមោយបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ ជ្រះថ្លា និងមិនមែននាំឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ នោះទេ នែមោយបុរស អំពើនេះប្រាកដជានាំបណ្តាលមនុស្សពួកខ្លះ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យខាតខានមានសេចក្តីជ្រះថ្លា និងនាំបណ្តាលមនុស្សពួកខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យបាត់ជ្រះថ្លាទៅវិញ។ សម័យនោះ មានមហាមាត្យម្នាក់ ពីដើមធ្លាប់ធ្វើជាចៅក្រមចាស់ បានបួសក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុ (ភិក្ខុនោះឯង) បានទៅអង្គុយជិតព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ វេលានោះ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះបន្ទូលសួរភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ព្រះបាទពិម្ពិសារមាគធសេនិយរាជចាប់ចោរបានហើយ សម្លាប់ក្តី ឃុំខាំក្តី និរទេសក្តី ដោយរបស់មានដម្លែចំនួនប៉ុន្មាន។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយរបស់មានដម្លែចំនួន១បាន ឬគួរដល់១បាន ឬច្រើនជាង១បាន។ សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ គេចាយប្រាក់៥មាសក៏ជា១បាន។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្នូនឆ្នាំង ដោយអនេកបរិយាយ ហើយទ្រង់សំដែងនូវទោសនៃការដែលគេពិបាកចិញ្ចឹម។ បេ។ ហើយទ្រង់ត្រាស់សរសើរគុណនៃការប្រារព្ធព្យាយាម រួចទ្រង់សំដែងនូវធម្មិតថា ដ៏សមគួរដល់សិក្ខាបទនោះ ឲ្យមានទំនងតាមសិក្ខាបទនោះចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកជួបជុំ។ បេ។ ហើយទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះដូច្នោះថា

ភិក្ខុណាមួយកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយចំណែកនៃចិត្តលួច ស្តេចទាំងឡាយចាប់បានចោរហើយ ត្រូវសម្លាប់ក្តី ឃុំខាំងក្តី និងទេសក្តី ដោយពាក្យថា អាងជាចោរ ជាមនុស្សពាលវង្វេង ជាមនុស្សលួចព្រោះអទិន្នាទាន មានសភាពយ៉ាងណា ភិក្ខុកាលដែលកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យមានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិបាណជិក រកសំវាសគ្មាន (គឺឥតមានកិរិយានៅរូបរួមគ្នាបាន)។

សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះ៖

[៨៤] សម័យនោះ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ នាំគ្នាទៅកាន់កំពង់របស់ជាងជ្រលក់ ហើយលួចយកបង្វិចសំពត់របស់ជាងជ្រលក់ មកកាន់អាមាហើយចែកគ្នា។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកទាំងឡាយជាអ្នកមានបុណ្យច្រើន ចីវរកើតឡើងដល់លោកច្រើន។ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ បុណ្យរបស់យើងមានមកពីណា អម្បាញ់មិញយើងទៅឯកំពង់របស់ជាងជ្រលក់ ហើយយើងបានលួចយកបង្វិចសំពត់របស់ជាងជ្រលក់មកទេតើ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយថា អាវុសោ សិក្ខាបទ ព្រះបរមគ្រូទ្រង់បញ្ញត្តិរួចហើយតើ ចុះហេតុអ្វីបានជាលោកនាំគ្នាទៅលួចបង្វិចសំពត់របស់ជាងជ្រលក់មក។ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយតបថា ម្ចាស់អាវុសោ សិក្ខាបទ ព្រះបរមគ្រូជាម្ចាស់ទ្រង់បញ្ញត្តិរួចហើយក៏ពិតមែន តែថាសិក្ខាបទនោះ ទ្រង់បញ្ញត្តិចំពោះតែក្នុងស្រុក ត្រង់ក្នុងព្រៃទ្រង់មិនបញ្ញត្តិទេ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយថា អាវុសោ សិក្ខាបទដែលព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តិហើយក្នុងស្រុកនោះក៏ប្រាកដ ដូចជាក្នុងព្រៃដូច្នោះដែរ មិនមែនឬអ្វី នៃអាវុសោ អំពើដែលលោកធ្វើនេះ មិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែបផែន មិនមែនជាបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ នៃអាវុសោទាំងឡាយ ចុះហេតុដូចម្តេច ក៏បានជាលោកនាំគ្នាទៅលួចបង្វិចសំពត់របស់ជាងជ្រលក់មក ម្ចាស់អាវុសោ កម្មនេះមិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ ជ្រះថ្លា និងមិនមែននាំឲ្យរឹងរិតតែកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមាន សេចក្តីជ្រះថ្លាហើយនោះទេ ម្ចាស់អាវុសោ កម្មនេះប្រាកដជាទាំបណ្តាលឲ្យមនុស្សពួកខ្លះដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យខានបានកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា និងនាំបណ្តាលមនុស្សពួកខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យត្រឡប់ជាវាយមាយរសាយបាត់សេចក្តីជ្រះថ្លាទៅវិញ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏គិតដៀលឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ដោយអនេកបរិយាយ ហើយក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរចំពោះឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា ពួកអ្នកឯងនាំគ្នាទៅកាន់កន្លែងដែលជាងជ្រលក់គេលាត្រដាងសំពត់ ហើយបានលួចបង្វិចសំពត់របស់ជាងជ្រលក់មែនឬ។ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គិតដៀលឆព្វគ្គិយភិក្ខុថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកឯងធ្វើនេះ ជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែបផែន មិនមែនជាបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ ចុះហេតុអ្វីបានជាអ្នកនាំគ្នាទៅលួចបង្វិចសំពត់របស់ជាងជ្រលក់ នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យកើតជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លានោះ ទេ។ បើ។ និងនាំបណ្តាលឲ្យជនពួកខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ ត្រឡប់ជាវាយមាយរសាយបាត់សេចក្តីជ្រះថ្លាទៅវិញ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គិតដៀលឆព្វគ្គិយភិក្ខុដោយព្រះពុទ្ធដីកាជាអនេក បរិយាយ ហើយទ្រង់សំដែងទោសនៃការដែលគេពិបាកចិញ្ចឹម។ បើ។ ទើបទ្រង់ត្រាស់សរសើរគុណនៃការប្រារព្ធព្រះពុទ្ធវិញ្ញាយាម រួចហើយទ្រង់សំដែងនូវធម្មិកថាដ៏សមគួរដល់សិក្ខាបទនោះ។ ឲ្យមានទំនងតាមសិក្ខាបទនោះ។ ចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកជួបជុំ។ បើ។ ហើយទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះថា

ភិក្ខុណាមួយកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យដោយចំណែកនៃចិត្តលួច អំពីស្រុកក្តី ព្រៃក្តី ស្តេចទាំងឡាយចាប់បានចោរហើយត្រូវសម្លាប់ក្តី ឃុំខាំងក្តី និងទេសក្តី ដោយពាក្យថា ឯងជាចោរ ជាមនុស្សពាលវង្វេង ជាមនុស្សលួច ព្រោះអទិន្នាទាន មានសភាពយ៉ាងណា ភិក្ខុកាលដែលកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ មានសភាពយ៉ាងនោះ ភិក្ខុនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិបាណជិករកសំវាសគ្មាន (គឺឥតមានកិរិយានៅរូបរួមគ្នាបាន)។

[៨៥] ត្រង់ពាក្យថា ណាមួយ សេចក្តីថា ឯណា ប្រាកដដូចជាឯណា។ បើ។ ភិក្ខុនេះ តថាគតហៅថា ណាមួយ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុ។ បើ។ សេចក្តីថា ភិក្ខុនេះតថាគតអធិប្បាយក្នុងសេចក្តីនេះ។ ដែលឈ្មោះថា ស្រុក(នោះ) គឺស្រុកដែលមានខ្ទមមួយក្តី ស្រុកដែលមានខ្ទមពីរក្តី ស្រុកដែលមានខ្ទមបីក្តី ស្រុកដែលមានខ្ទមបួនក្តី ស្រុកដែលមានមនុស្សក្តី ស្រុកដែលឥតមនុស្សក្តី ស្រុកដែលមានរបងឬកំផែងក្តី ស្រុកដែលឥតរបងឬកំផែងក្តី ស្រុកដែលគេទើបតាំងនៅថ្មី (មានផ្ទះពីរបី) ដូចជាគោឈរក្តី ពុំនោះសោត ប្រទេសណាដែលមានពួកឈ្មួញបានអាស្រ័យនៅលើសជាង៤ខែឡើងទៅ ប្រទេសនោះក៏លោកហៅថាស្រុក។ ដែលឈ្មោះថាឧបចារនៃស្រុក (នោះ) គឺទីដែលធ្លាក់ចុះដុំដីរបស់មជ្ឈិមបុរសឈរប្របធរណីទ្វារស្រុកដែល មានរបង ឬកំផែង ចោលទៅ (ឬ) ទីដែលធ្លាក់ចុះដុំដីរបស់មជ្ឈិមបុរសឈរប្របឧបចារផ្ទះនៃស្រុកដែលឥតរបង ឬកំផែង ចោលទៅ។ ដែលឈ្មោះថាព្រៃ (នោះ) គឺទីដីសេស លើកលែងតែស្រុក និងឧបចារនៃស្រុកចេញ ឈ្មោះថាព្រៃ។ ដែលឈ្មោះថាទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ (នោះ) គឺរបស់ណាដែលគេមិនទាន់ឲ្យ មិនទាន់លះបង់ឲ្យ មិនទាន់ដាច់ចិត្តឲ្យ គេរក្សាទុក គេគ្រប់គ្រងទុក គេនៅប្រកាន់ គេនៅហ្នងហែង ទ្រព្យនោះឈ្មោះថា ទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ។ ត្រង់បទថា ដោយចំណែកនៃចិត្តលួច សេចក្តីថា ភិក្ខុមានចិត្តជាអ្នកលួច គឺថា ភិក្ខុមានចិត្តបម្រុងនឹងលួច។

[៨៦] ត្រង់បទថា គប្បីកាន់យក សេចក្តីថា ភិក្ខុគប្បីចាប់យក គប្បីនាំទៅ គប្បីលួចយក គប្បីឲ្យកំរើកតវិយាបថ គប្បីឲ្យឃ្លាតចាកទី គប្បីឈានកន្លងនូវទីដែលកំណត់។

[៨៧] ដែលឈ្មោះថា មានសភាពយ៉ាងណា (នោះ) គឺទ្រព្យចំនួនមួយបាន ឬទ្រព្យគួរដល់ថ្លៃមួយបាន ឬថា ក្រែលែងជាងមួយបានឡើងទៅ។ ដែលឈ្មោះថា ស្តេចទាំងឡាយ (នោះ) គឺស្តេចជាធំលើប្រចំពឹងទាំងអស់ ស្តេចជាធំក្នុងប្រទេស ពួកអ្នកគ្រួសារមណ្ឌល (ចៅហ្វាយខេត្ត) ពួកអ្នកបរិភោគស្រុកជាលំដាប់ (ចៅហ្វាយស្រុក) ពួកអ្នកកាត់ក្តី ពួកមហាមាត្យ ពុំនោះសោត ពួកឥស្សរជនណាជាអ្នកគ្រួសារក្នុងការកាប់សម្លាប់

ពួកវាស្បែកជនទាំងនោះ ឈ្មោះថាស្តេច។ ដែលឈ្មោះថា ចោរ(នោះ) គឺអ្នកណាដែលកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យ មានដំបូម្រមាណ ៥មាសក ឬច្រើនជាង៥មាសកឡើងទៅ ដោយចំណែកនៃចិត្តលួច អ្នកនោះឈ្មោះថា ចោរ។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីសម្លាប់ក្តី សេចក្តីថា គប្បីសម្លាប់ ដោយដៃក្តី ដោយជើងក្តី ដោយរំពាត់ខ្សែត្រីក្តី ដោយផ្តៅក្តី ដោយដង្ហែងក្តី ដោយកាប់កាត់ក្តី។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីចងក្តី សេចក្តីថា គប្បីចង ដោយចំណងគឺខ្សែក្តី ដោយចំណងគឺខ្លោះក្តី ដោយចំណងគឺច្រវាក់ក្តី ដោយបង្ហាត់ទុកក្នុងផ្ទះក្តី ដោយបង្ហាត់ទុកក្នុងក្រុងក្តី ដោយបង្ហាត់ទុកក្នុងស្រុកក្តី ដោយបង្ហាត់ទុកក្នុងនិគមក្តី ឬគប្បីធ្វើនូវការរុំខាងដោយបុរស។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីបំបែបក្តី ឬថាគប្បីនិរទេសក្តី សេចក្តីថា គប្បីបំបែបចាក ស្រុកក្តី ចាកនិគមក្តី ចាកក្រុងក្តី ចាកជនបទក្តី ចាកប្រទេសក្នុងជនបទក្តី។ ត្រង់ពាក្យថា អ្នកឯងជាចោរ អ្នកឯងជាពាល អ្នកឯងជាបុគ្គល រង្វេង អ្នកឯងជាអ្នកលួចនេះ ជាពាក្យជេរប្រទេច។

[៨៨] ដែលឈ្មោះថា មានសភាពដូច្នោះ (នោះ) គឺទ្រព្យចំនួនមួយបាន ឬទ្រព្យគួរដល់ដំបូមួយបាន ឬថា ក្រែលែងជាងមួយបានឡើងទៅ។ ត្រង់ពាក្យថា កាលកាន់យក សេចក្តីថា កាលចាប់យក កាលនាំទៅ កាលលួច កាលឲ្យកំរើកឥរិយាបថ កាលឲ្យឃ្លាតចាកទី កាលឲ្យកន្លងហួសទី ដែលកំណត់។

[៨៩] ត្រង់បទថា ភិក្ខុនេះដែរ គឺពោលប្រៀបធៀបនឹងភិក្ខុដែលមានក្នុងសិក្ខាបទមុន។ ត្រង់ពាក្យថា ជាបារាជិក អធិប្បាយជាសេចក្តី ឧបមាថា ធម្មតាស្លឹកឈើទុំដែលជ្រុះចាកទងហើយ មិនអាចត្រឡប់ទៅជាមានពណ៌ខៀវវិញបាន ដូចម្តេចមិញ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិន បានឲ្យចំនួន១បាន ឬគួរដល់ដំបូមួយបាន ឬថា ក្រែលែងជាង១បានឡើងទៅ ដោយចំណែកនៃចិត្តលួច ក៏មិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាពូជពង្ស របស់ព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ ដូច្នោះដែរ ព្រោះហេតុនោះ បានជាគាត់ចាកហៅភិក្ខុនោះជាបារាជិក។ ត្រង់បទថា រកសំវាសគ្មាន (នោះ) សេចក្តីថា សង្ឃកម្មជាមួយគ្នា ឧទ្ទេសជាមួយគ្នា ការសិក្សាស្នើគ្នា នេះឈ្មោះថា សំវាស សំវាសនោះមិនមានជាមួយនឹងភិក្ខុដែលត្រូវបារាជិកនោះឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាគាត់ចាកហៅថា រកសំវាសគ្មាន។

[៩០] (មាតិកាវាយឈ្មោះទ្រព្យ) ទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងដី ស្ថិតនៅលើគោក ស្ថិតនៅព្រៃដីអាកាស ស្ថិតនៅលើផ្ទៃ ស្ថិតនៅក្នុងទឹក ស្ថិតនៅ ក្នុងទុក ស្ថិតនៅលើឃ្លាន ស្ថិតនៅលើភារៈ ស្ថិតនៅក្នុងច្បារ ស្ថិតនៅក្នុងវត្ត ស្ថិតនៅក្នុងស្រែ ស្ថិតនៅក្នុងទីដី ស្ថិតនៅក្នុងស្រុក ស្ថិតនៅក្នុងព្រៃ ទឹក ឈើស្នួន ដើមឈើ របស់ដែលគេកំពុងនាំទៅ របស់ដែលគេធ្វើ ទីដែលហូតពន្ធ (គយ) សត្វមានជីវិត គឺមនុស្ស សត្វគ្មានជើង សត្វជើងពីរ សត្វជើងបួន សត្វជើងច្រើន អ្នកកំណត់របស់ដើម្បីឲ្យគេលួច អ្នករក្សារបស់ធ្វើរុកមួយរំពេច កិរិយាលួចយកដោយបបួលគ្នា សង្កេតកម្ម និមិត្ត កម្ម។

[៩១] ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងដី (នោះ) គឺទ្រព្យដែលគេកប់លាក់ទុកក្នុងដី។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តថា អញនឹងលួចនូវទ្រព្យដែលស្ថិត នៅក្នុងដី ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានពីរនាក់ក្តី ស្វែងរកចបក្តី កញ្ជើក្តី ដើរទៅតែឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ភិក្ខុកាត់នូវឈើ ឬរលីដែលកើតក្នុងទីនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ភិក្ខុជីក ឬកាយ ឬគាស់នូវអាចម៍ដី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ភិក្ខុចាប់ពាល់នូវឆ្នាំង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ឲ្យកំរើកត្រូវ អាបត្តិចុល្លច្នៃយ។ ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត បញ្ចូលនូវភាជនៈរបស់ខ្លួនទៅ ហើយចាប់ពាល់នូវវត្ថុមានដំឡៃ ប្រមាណ៥មាសកៈ ឬក្រែលែងជាង៥មាសកៈឡើងទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្នៃយ។ ធ្វើទ្រព្យឲ្យចូលទៅក្នុងភាជនរបស់ខ្លួនក្តី កាត់ដាច់នូវក្តាប់ដៃក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់នូវភណ្ឌដែលគេដោតក្រុងដោយខ្សែ គឺសង្វារក្តី ខ្សែក្តី ខ្សែចង្កេះក្តី សម្ពត់សាដកក្តី ឈ្នួតក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្នៃយ។ ចាប់ត្រង់ទីបំផុត ហើយលើកឡើង ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្នៃយ។ កាលបើប៉ះ ទង្កក រួចនាំយកចេញ ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្នៃយ។ ដោយហោចទៅសូម្បីតែឲ្យផុតពីមាត់ឆ្នាំង ប្រមាណប៉ុនចុងសក់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុមាន ថេយ្យចិត្ត ដឹកនូវសប្បីក្តី ប្រេងក្តី ទឹកឃ្មុំក្តី ទឹកអំពៅក្តី ជារបស់មានដំឡៃប្រមាណ៥មាសកៈ ឬក្រែលែងជាង៥មាសកៈឡើងទៅ ដោយប្រយោគ តែមួយ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុទំលាយក្តី ចាក់ចោលក្តី ដុតចោលក្តី ធ្វើ (នូវវត្ថុមានសប្បីជាដើមនោះ) ឲ្យជារបស់ប្រើប្រាស់មិនកើតក្តី ក្នុង ទីនោះឯង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។

[៩២] ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅលើគោក (នោះ) គឺទ្រព្យដែលគេដកម្តងទុកលើទីគោក។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែល ស្ថិតនៅលើទីគោក ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានពីរនាក់ក្តី ដើរទៅតែឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ចាប់ពាល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្នៃយ ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

[៩៣] ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅព្រៃដីអាកាស (នោះ) គឺភណ្ឌដែលទៅព្រៃដីអាកាស ទោះសត្វភ្ញាក់ក្តី ចចាតក្តី ទទាក្តី ចាបក្តី ឬជាសម្ពត់ សាដកក្តី ឈ្នួតក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី ដែលដាច់ធ្លាក់ចុះ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តថា អញនឹងលួចនូវភណ្ឌ ដែលស្ថិតនៅព្រៃដីអាកាស ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យ បានពីរនាក់ក្តី ដើរទៅតែឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្លាក់ចំបង់នូវដំណើរ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ចាប់ពាល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវ អាបត្តិចុល្លច្នៃយ។ ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

[៩៤] ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅលើផ្ទៃ (នោះ) គឺភណ្ឌដែលដកម្តងនៅលើផ្ទៃ (អធិប្បាយថា) ទ្រព្យដែលគេដកម្តងទុកលើគ្រែក្តី លើតាំងក្តី ឬទ្រព្យដែលគេពាក់លើឈើស្បៀងសម្រាប់ពាក់ចីរក្តី លើខ្សែសម្រាប់ពាក់ចីរក្តី លើចម្រើងជញ្ជាំងក្តី លើដៃកែវក្តី ដែលគេព្យួរទុកលើដើមឈើក្តី ដោយហោចទៅ ទ្រព្យដែលគេដកម្តងទុកលើដើងបាត្រក៏ដោយ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តថា អញនឹងលួចយកភណ្ឌដែលស្ថិតនៅលើផ្ទៃ ហើយ ស្វែងរកគ្នាឲ្យបានពីរនាក់ក្តី ដើរទៅតែឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ចាប់ពាល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្នៃយ។ ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវ អាបត្តិបារាជិក។

[៩៥] ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងទឹក (នោះ) គឺភណ្ឌដែលគេដកម្តងទុកក្នុងទឹក។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តថា អញនឹងលួចយកភណ្ឌដែល ស្ថិតនៅក្នុងទឹក ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានពីរនាក់ក្តី ដើរទៅតែឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ មុជចុះក្តី ងើបឡើងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ចាប់ពាល់ ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្នៃយ។ ធ្វើឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់ផ្តាខប្បលក្តី ផ្តាឈូកក្រហមក្តី

ផ្កាយកសត្តិ ក្រអៅល្អកត្តិ ត្រីក្តិ អណ្តើកក្តិ ដែលកើតក្នុងទឹកនោះ មានដំឡែងមាសកត្តិ លើសពី៥មាសកត្តិ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យ កំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

[៩៦] គេឆ្លង (នូវទីមានទឹក មានស្ទឹងនិងទន្លេដាច់ដើម) ដោយរបស់អ្វី របស់នោះឈ្មោះថាទូក។²²⁾ ទ្រព្យដែលគេដាក់ទុកនៅក្នុងទូក ឬលើ ទូក ឈ្មោះថាទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងទូក។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងទូក ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរ នាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ចាប់ពាល់(ទ្រព្យនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ (ធ្វើទ្រព្យនោះ)ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ (ធ្វើទ្រព្យនោះ) ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចយកទូក ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ចាប់ពាល់ (ទូកនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើទូកនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ស្រាយចំណង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ស្រាយ ចំណងរួចហើយ ចាប់ត្រូវ(ទូក) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ (ធ្វើទូក)ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ (ធ្វើទូក) ឲ្យអណ្តើកច្រាសទឹកក្តី បណ្តោយទឹកក្តី ទទឹង ទឹកក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីធ្វើឲ្យឃ្លាតចាកទីប៉ុនចម្រៀកសក់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

[៩៧] អង្រើងស្រែង រថ រទេះ រថទ្រង់ក្រៀង ឈ្មោះថាយាន។ ទ្រព្យដែលដាក់ក្នុងយាន ឬលើយាន ឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅលើយាន។ ភិក្ខុមាន ថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលស្ថិតនៅលើយាន ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ចាប់ ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុមាន ថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចយកយាន ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ចាប់ពាល់យាននោះ ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើយាននោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ធ្វើយាននោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

[៩៨] ទ្រព្យដែលនៅលើក្បាល (ទ្រនួល) នៅលើ ក (ទ្រព្យដែលរែក ឬលី) នៅលើចង្កេះ (កណ្តៀត) និងទ្រព្យដែលយូរនឹងដៃ ឈ្មោះថា ភារៈ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ភារៈដែលនៅលើក្បាល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើភារៈនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ដាក់ភារៈនោះចុះមក ដល់ត្រឹម-ក ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់ភារៈដែលនៅលើ ក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើភារៈនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ដាក់ចុះមកដល់ត្រឹមចង្កេះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ភារៈដែលនៅលើចង្កេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើភារៈនោះឲ្យកំរើក ត្រូវ អាបត្តិចុល្ល័យ។ ដាក់ចុះមកកាន់ជាប់នឹងដៃ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ដាក់ចុះនូវភារៈដែលនៅក្នុងដៃមកលើផែនដី ត្រូវអាបត្តិ បារាជិក។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តកាន់យកទ្រព្យអំពីផែនដីទៅ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

[៩៩] សួនផ្កាលើ សួនផ្លែលើ ឈ្មោះថាអាមាម (សួនច្បារ) ទ្រព្យដែលបុគ្គលដឹកលំទុកក្នុងសួនច្បារមាន៤កន្លែង គឺក្នុងដី១ លើគោក១ ឯ អាកាស១ លើធ្នើរ១ ឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងសួនច្បារ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យនៅក្នុងសួនច្បារ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យ បានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ធ្វើ ទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់បុសលើក្តី សម្បកលើក្តី ស្លឹកលើក្តី ផ្កាលើក្តី ផ្លែលើក្តី ដែលដុះ ក្នុងសួនច្បារនោះ ទោះមានដម្លែប្រមាណ៥មាសកត្តិ លើសពី៥មាសកត្តិទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ធ្វើរបស់ នោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុចោទប្រកាន់យកសួនច្បារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់សួនច្បារសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ បើម្ចាស់សួនច្បារដាក់ធុរៈថា សួនច្បារមុខជានឹងមិនបានមកអញវិញទេ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់របស់ចាញ់ (គឺ កាលដែលជំនុំជំរះក្នុងជំនុំសង្ឃ ឬក្នុងរាជត្រកូល ហើយស្លឹកពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យយកសាក្សីកោង ធ្វើម្ចាស់សួនច្បារឲ្យចាញ់) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់របស់ (គឺ បើពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យកាត់សេចក្តីនោះតាមធម៌វិន័យជាសត្តសាសនា ហើយត្រឡប់ចាញ់លើខ្លួនឯងវិញ) ត្រូវ អាបត្តិចុល្ល័យ។

[១០០] ទ្រព្យដែលបុគ្គលដឹកលំទុកក្នុងវិហារ (វត្ត) មាន៤កន្លែង គឺ ក្នុងដី១ លើគោក១ ឯអាកាស១ លើធ្នើរ១ ឈ្មោះថា ទ្រព្យនៅក្នុងវត្ត។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលបិតនៅក្នុងវត្ត ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុចោទ ប្រកាន់យកវត្ត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើម្ចាស់វត្តឲ្យកើតសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ បើម្ចាស់វត្តដាក់ធុរៈថា វត្តមុខជាមិនបានមកអញវិញទេ ភិក្ខុ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់របស់ចាញ់ (គឺកាលដែលជំនុំជំរះក្នុងជំនុំសង្ឃ ឬរាជត្រកូល ភិក្ខុបានស្លឹកដល់ពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យ កាត់សេចក្តីដោយមិនយុត្តិធម៌) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់របស់វិញ (គឺពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យកាត់ក្តីដោយយុត្តិធម៌ថា ឲ្យភិក្ខុ ចាញ់វិញ) ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។

[១០១] ស្រូវទាំងឡាយយ៉ាង មានស្រូវសាលីជាដើមក្តី ផ្លែលើទាំងឡាយ មានសណ្តែករាជមាសជាដើមក្តី ដុះក្នុងទីណា ទីនោះឈ្មោះថា ខេត្ត (ស្រែ)។ ទ្រព្យដែលបុគ្គលដឹកលំទុកក្នុងស្រែ មាន៤កន្លែង គឺ ក្នុងដី១ លើគោក១ ឯអាកាស១ លើធ្នើរ១ ឈ្មោះថា ទ្រព្យនៅក្នុងស្រែ។ ភិក្ខុ មានថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យនៅក្នុងស្រែដូច្នោះ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ចាប់ ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុមាន ថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់ស្រូវទាំងឡាយ មានស្រូវសាលីជាដើមក្តី ផ្លែលើទាំងឡាយ មានសណ្តែករាជមាសជាដើមក្តី ដែលដុះក្នុងស្រែនោះ មាន ដម្លែប្រមាណ៥មាសកត្តិ លើសពី៥មាសកត្តិទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវ អាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុចោទប្រកាន់យកស្រែ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់ស្រែកើតសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ បើម្ចាស់ស្រែដាក់ធុរៈថា ស្រែមុខ ជានឹងមិនបានមកអញវិញទេ ដូច្នោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់របស់ចាញ់ (គឺកាលដែលជំនុំជំរះក្នុងជំនុំសង្ឃ ឬក្នុងរាជ ត្រកូល ហើយស្លឹកពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យយកសាក្សីកោង ធ្វើម្ចាស់ស្រែឲ្យចាញ់) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់របស់ (គឺបើពួក អ្នកវិនិច្ឆ័យកាត់ក្តីនោះតាមធម៌ជាសត្តសាសនា ហើយត្រឡប់ជាចាញ់លើខ្លួនឯងវិញ) ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ភិក្ខុបង្ខិតគោលក្តី ខ្សែក្តី របងក្តី ទំនប់ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ នៅតែប្រយោគមួយមិនទាន់មកដល់ ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ លុះប្រយោគមួយនោះមកដល់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

[១០២] ទីសួនច្បារ និងទីវត្ត ឈ្មោះថាវត្ត (ទីដី)។ ទ្រព្យដែលគេដកម្តងទុកក្នុងទីដី មាន៤កន្លែង គឺ ក្នុងដី១ លើគោក១ ឯអាកាស១ លើផ្ទៃដី១ ឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងទីដី។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលគេដកម្តងទុកក្នុងទីដី ស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរ ទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្នាតផុត ចាកទី ត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។ ភិក្ខុចោទប្រកាន់យកទីដី ត្រូវអារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់ដីកើតសង្ស័យ ត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។ បើម្ចាស់ដីដាក់ផ្ទះថា ដី មុខជាមិនបានមកអញវិញទេ ដូច្នោះ ភិក្ខុត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់របស់ចាញ់ (គឺកាលដែលជំនុំជំរះក្នុងជំនុំសង្ឃ ឬក្នុងរាជ ត្រកូល ហើយសូកពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យយកសាក្សីកោង ធ្វើម្ចាស់ដីឲ្យចាញ់) ត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់របស់ (គឺបើពួកអ្នក វិនិច្ឆ័យនោះកាត់តាមធម៌វិន័យជាសត្តសាសនា ហើយត្រឡប់ជាចាញ់ខ្លួនឯងវិញ) ត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។ ភិក្ខុបង្ខិតគោលក្តី ខ្សែក្តី របងក្តី កំផែងក្តី ត្រូវអារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។ នៅតែប្រយោគមួយមិនទាន់មកដល់ ត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។ លុះប្រយោគមួយនោះមកដល់²³ ត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។

[១០៣] ទ្រព្យដែលគេដកម្តងទុកក្នុងស្រុក មាន៤កន្លែង គឺ ក្នុងដី១ លើគោក១ ឯអាកាស១ លើផ្ទៃដី១ ឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងស្រុក។ ភិក្ខុ មានថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងស្រុក ដូច្នោះ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអារម្មណ៍ ទុក្ខដ៏។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្នាតផុតចាកទី ត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។

[១០៤] ដែលហៅថាព្រៃ គឺទីណាដែលពួកមនុស្សហ្នឹងហែងរក្សា ទីនោះឈ្មោះថាព្រៃ។ ទ្រព្យដែលបុគ្គលដកម្តងទុកក្នុងព្រៃ មាន៤កន្លែង គឺ ក្នុងដី១ លើគោក១ ឯអាកាស១ លើផ្ទៃដី១ ឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងព្រៃ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងព្រៃ ដូច្នោះ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្នាតផុតចាកទី ត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ហើយចាប់ពាល់ឈើក្តី រលីក្តី ស្មៅក្តី កើតក្នុងព្រៃ នោះ មានដំឡូងប្រមាណ៥មាសកក្តី ដែលលើសពី៥មាសកក្តី ត្រូវអារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យឃ្នាត ផុតចាកទី ត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។

[១០៥] ទឹកដែលមាននៅក្នុងភាជនៈក្តី ក្នុងស្រះក្តី ក្នុងបឹងក្តី ឈ្មោះថាទឹក។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់ទឹកនោះ ត្រូវអារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។ ធ្វើទឹក នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។ ធ្វើទឹកនោះឲ្យឃ្នាតផុតចាកទី ត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់ទឹកដែលមានដម្លែ ប្រមាណ៥មាសកក្តី ដែលលើសពី៥មាសកក្តី ឲ្យចូលទៅក្នុងភាជនៈរបស់ខ្លួន ត្រូវអារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។ ធ្វើទឹកនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។ ធ្វើទឹក នោះឲ្យបានដម្លែក្នុងភាជនៈរបស់ខ្លួន ត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។ ភិក្ខុទំលុះភ្លឺស្រែគេ ត្រូវអារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។ ទំលុះភ្លឺស្រែហើយបង្ហូរយកទឹកមានដម្លែ ប្រមាណ៥មាសកក្តី លើសពី៥មាសកក្តី ត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។ ភិក្ខុបង្ហូរយកទឹកមានដម្លែលើសពី១មាសកក្តី ថយពី៥មាសកក្តី ត្រូវអារម្មណ៍ ចូលច្រើន។ ភិក្ខុបង្ហូរយកទឹកមានដម្លែ១មាសកក្តី ថយចុះពី១មាសកក្តី ត្រូវអារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។

[១០៦] (ឈើសម្រាប់ជំរះឆ្មេញ) ទោះគេកាត់ហើយក្តី គេមិនបានកាត់ក្តី ហៅថាឈើស្ទន់។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់ឈើស្ទន់ដែល មានដម្លែ៥មាសកក្តី លើសពី៥មាសកក្តី ត្រូវអារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។ ធ្វើឲ្យកំរើក ត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។ ធ្វើឲ្យឃ្នាតផុតចាកទី ត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។

[១០៧] ឈើណាជាគ្រឿងប្រើប្រាស់ ដែលមានពួកមនុស្សថែរក្សាទុក ឈើនោះឈ្មោះថាដើមឈើ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត កាត់ឈើនោះ ត្រូវ អារម្មណ៍ទុក្ខដ៏គ្រប់ៗប្រហារ។ នៅប្រហារម្តងទៀតមិនទាន់មកដល់ (គឺថានៅតែប្រហារម្តងទៀតនឹងដាច់) ត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។ លុះប្រហារម្តង ទៀតមកដល់ (គឺថាបានកាត់ដាច់ហើយ) ត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។

[១០៨] ទ្រព្យដែលបុគ្គលដកម្តងទុកក្នុងទីនោះ ឈ្មោះថា ទ្រព្យដែលគេកំពុងនាំទៅ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្នាតផុតចាកទី ត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងលួចយកទ្រព្យព្រមទាំងអ្នក នាំទ្រព្យ ហើយឲ្យមនុស្សនោះដើរទៅ ១ជំហានដំបូង ភិក្ខុត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។ ឲ្យមនុស្សនោះដើរទៅបាន២ជំហាន ភិក្ខុត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។ ភិក្ខុ មានថេយ្យចិត្ត គិតថា អញនឹងយករបស់ដែលជ្រុះចុះ ហើយធ្វើរបស់គេឲ្យជ្រុះ ឬឲ្យធ្លាក់ចុះ ត្រូវអារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់របស់ ដែលជ្រុះនោះ មានដម្លែ៥មាសកក្តី លើសពី៥មាសកក្តី ត្រូវអារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។ ធ្វើឲ្យកំរើក ត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។ ធ្វើឲ្យឃ្នាតផុតចាកទី ត្រូវអារម្មណ៍ បារមីក។

[១០៩] ទ្រព្យដែលគេធ្វើទុក ឈ្មោះថាបញ្ជី។ ម្ចាស់បញ្ជីនិយាយថា លោកចូរឲ្យទ្រព្យមកខ្ញុំ ភិក្ខុពោលថា អាត្មាមិនបានទទួលទុកទេ ត្រូវ អារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់របស់គេកើតសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។ ម្ចាស់របស់ដាក់ផ្ទះថា (ភិក្ខុនេះ) នឹងមិនឲ្យអញវិញទេ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។ ភិក្ខុពឹងក្រមវិនិច្ឆ័យឲ្យសម្រេចសេចក្តី ឲ្យម្ចាស់បញ្ជីចាញ់ ត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។ កាលក្រមវិនិច្ឆ័យសម្រេចសេចក្តីដោយធម៌ ភិក្ខុត្រឡប់ចាញ់វិញ ត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។

[១១០] ទិសម្រាប់ហូតពន្លឺ ដែលព្រះបរមក្សត្រទ្រង់បញ្ញត្តិថា ជនណានាំរបស់ចូលទៅក្នុងទីនោះ។ គឺក្នុងទីភ្នំខណ្ឌក្តី ក្នុងទីកំពង់ទឹកក្តី ក្នុង ទីទៀបទ្វារស្រុកក្តី ពួករាជបុរសត្រូវយកពន្ធពីជននោះ ឈ្មោះថាគយ។ ភិក្ខុចូលទៅក្នុងខេត្តគយនោះហើយ មានថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់នូវទ្រព្យដ៏ គួរដល់ព្រះរាជានឹងយកពន្ធ មានដំឡូង៥មាសកក្តី លើសពី៥មាសកក្តី ត្រូវអារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។ ភិក្ខុញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។ ភិក្ខុ ឈានជំហានទី១ ឲ្យកន្លងខេត្តគយទៅ ត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។ ភិក្ខុឈានជំហានទី២ ឲ្យកន្លងខេត្តគយទៅ ត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។ ភិក្ខុប្រើនៅខាង ក្នុងខេត្តរបស់គយ ហើយបោះផ្លោងរបស់ឲ្យធ្លាក់ចុះទៅខាងក្រៅខេត្តរបស់គយ ត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។ ភិក្ខុនាំទ្រព្យរត់ពន្ធ (ដោយរាងខេត្តគយ) ត្រូវអារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។

[១១១] សត្វ គឺមនុស្ស ហៅថាសត្វមានជីវិត។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់មនុស្សនោះ ត្រូវអារម្មណ៍ទុក្ខដ៏។ ធ្វើឲ្យកំរើក ត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។ ឲ្យផុតចាកទីទៅ ត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងនាំមនុស្សដើរទៅដោយជើង ហើយឲ្យឈានជំហានទី១ទៅ ត្រូវអារម្មណ៍ចូលច្រើន។ ឲ្យឈានជំហានទី២ទៅ ត្រូវអារម្មណ៍បារមីក។

[១១២] ពស់ ត្រី ហៅថា សត្វគ្មានជើង។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាលនូវសត្វគ្មានជើង មានដំឡែង៥មាសកក្កី លើសពី៥មាសកក្កី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ឲ្យផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

[១១៣] មនុស្ស សត្វស្លាប ហៅថា សត្វមានជើងពីរ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាលនូវសត្វមានជើងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងនាំបណ្តើរសត្វមានជើងពីរទៅដោយជើង ហើយឲ្យឈានជំហានទី១ ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ឲ្យឈានជំហានទី២ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

[១១៤] ដំរី សេះ ខ្នង គោ លា ជាពួកសត្វចិញ្ចឹមហៅថា សត្វមានជើង៤។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាលសត្វមានជើង៤នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ឲ្យផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងនាំបណ្តើរនូវសត្វមានជើង៤ទៅដោយជើង ហើយឲ្យឈានជំហានទី១ទៅ ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ឲ្យឈានជំហានទី២ទៅ ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ឲ្យឈានជំហានទី៣ទៅ ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ឲ្យឈានជំហានទី៤ទៅ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

[១១៥] ខ្នុរ ក្រែប ដង្កូវមាស់ ហៅថា ពួកសត្វមានជើងច្រើន។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាលសត្វមានជើងច្រើននោះ មានដំឡែង៥មាសកក្កី ហួសពី៥មាសកក្កី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ឲ្យផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងនាំបណ្តើរសត្វមានជើងច្រើនទៅដោយជើង ហើយញ៉ាំងសត្វមានជើងច្រើនឲ្យឈានទៅ ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ គ្រប់ជំហាន។ ញ៉ាំងជើងទីបំផុតរបស់សត្វនោះ ឲ្យឈានទៅ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

[១១៦] ភិក្ខុគយគន់ទ្រព្យដែលគេទុកដាក់ឆ្នេសប្រហែស ហើយប្រាប់ (ភិក្ខុដទៃ) ថា លោកចូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក (ភិក្ខុនោះ) ហៅថា អ្នកកំណត់របស់ឲ្យគេលួច ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះលួចយកទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីររូប។

[១១៧] ភិក្ខុអ្នកថែរក្សាទ្រព្យដែលគេនាំមកធ្វើទុកមួយសំណើរ ហៅថា អ្នករក្សាបញ្ជី។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាលនូវទ្រព្យមានដំឡែង៥មាសកក្កី លើសពី៥មាសកក្កី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ឲ្យផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

[១១៨] ដែលហៅថាកិរិយាលួចយកដោយបបួលគ្នា (នោះ) គឺភិក្ខុដែលរួមគំនិតចូលគ្នាច្រើនរូប ភិក្ខុ១រូបទៅលួចយកទ្រព្យបានមក ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងអស់គ្នា។

[១១៩] ភិក្ខុធ្វើសញ្ញាកំណត់ពេលឲ្យលួច ហៅថា សង្កេតកម្ម ភិក្ខុប្រើភិក្ខុឲ្យទៅលួចថា អ្នកចូលលួចយកទ្រព្យនោះ ដោយសង្កេតនោះ ក្នុងពេលព្រឹកក្តី ល្ងាចក្តី យប់ក្តី ថ្ងៃក្តី ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុលួចទ្រព្យនោះបានមកតាមសង្កេតនោះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីររូប។ ភិក្ខុទៅលួចទ្រព្យនោះមុនសង្កេតនោះក្តី ក្រោយក្តី ភិក្ខុអ្នកប្រើដើមមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកតែភិក្ខុអ្នកលួច។

[១២០] ភិក្ខុធ្វើនិមិត្តគ្រឿងសំគាល់ឲ្យលួច ហៅថា និមិត្តកម្ម គឺភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា ខ្ញុំនឹងបំប្រិចភ្នែកក្តី ញ៉ាក់ចិញ្ចឹមក្តី ងក់ក្បាលក្តី អ្នកចូរលួចយកទ្រព្យនោះមកតាមនិមិត្តនោះ ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ លួចទ្រព្យនោះបានមកតាមនិមិត្តនោះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីរនាក់។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទៅលួចទ្រព្យនោះបានមកមុននិមិត្តនោះក្តី ក្រោយក្តី ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ដើម មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកតែភិក្ខុអ្នកលួច។

[១២១] ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកចូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះសំគាល់ទ្រព្យនោះបានហើយ ទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីរនាក់។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកចូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះ សំគាល់ទ្រព្យនោះបានហើយ ទៅលួចទ្រព្យដទៃបានមកវិញ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ដើម មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកតែភិក្ខុអ្នកលួច។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះ ត្រឡប់សំគាល់ទ្រព្យដទៃវិញ តែទៅលួចទ្រព្យបានមក ត្រូវពានលើទ្រព្យដែលភិក្ខុប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីរនាក់។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកចូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះ ត្រឡប់សំគាល់ទ្រព្យដទៃវិញ តែទៅលួចទ្រព្យបានមក ត្រូវពានលើទ្រព្យដែលភិក្ខុប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីរនាក់។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅប្រាប់តដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះឯងទៅប្រាប់តដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះចូរទៅលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើដើម ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី១នោះទៅប្រាប់ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី២ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី១នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុងខណៈប្រាប់។ (ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី២ ទៅប្រាប់ដល់អ្នកទទួលបង្គាប់ទី៣) ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី៣ ព្រមទទួលនឹងទៅលួច ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ដំបូង ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី៣នោះទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងអស់គ្នា។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅប្រាប់តដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះឯង ទៅប្រាប់តដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះចូរទៅលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើដើម ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី១នោះ ទៅប្រើភិក្ខុដទៃ (គឺអ្នកទទួលបង្គាប់ទី៣វិញ) ខ្លួនអ្នកទទួលបម្រើទី១នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុងខណៈប្រើ។ អ្នកទទួលបង្គាប់ទី៣ ទទួលនឹងទៅលួច អ្នកទទួលបង្គាប់ទី៣នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុងខណៈទទួល។ អ្នកទទួលបង្គាប់ទី៣នោះទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក អ្នកប្រើដើមមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកតែភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី១ និងភិក្ខុអ្នកលួចទី៣។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅលួចយកទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុងខណៈប្រើ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះ ទៅហើយត្រឡប់មកវិញ ប្រាប់ថា ខ្ញុំមិនអាចនឹងទៅលួចយកទ្រព្យនោះមកទេ។ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ ប្រើម្តងទៀតថា លោកអាចលួចយកបានក្នុងពេលណា ចូរលួចទ្រព្យនោះក្នុងពេលនោះចុះ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់លួចយកទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីរនាក់។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរលួចយកទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ លុះដល់បង្គាប់ភិក្ខុនោះហើយ មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយស្តាយក្រោយវិញ តែមិនទាន់បានប្រាប់ភិក្ខុនោះថា អ្នកកុំលួចឡើយ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះ ទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីរនាក់។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅលួចយកទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុងខណៈ

បង្គាប់។ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ លុះដល់បង្គាប់ភិក្ខុនោះហើយ មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយស្មាយក្រោយវិញ ត្រឡប់ហាមឃាត់ថា លោកកុំលួចឡើយ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះ មិនព្រមត្រឡប់ខានលួចតាម ពោលតបថា លោកបង្គាប់ខ្ញុំហើយ រួចទៅលួចយកទ្រព្យនោះបានមក ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់មិន ត្រូវអាបត្តិ ត្រូវអាបត្តិបាណិកតែភិក្ខុអ្នកលួច។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរលួចយកទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ។ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ លុះដល់បង្គាប់ភិក្ខុនោះហើយ មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយស្មាយក្រោយវិញ ត្រឡប់ឃាត់ថា លោកកុំទៅលួចឡើយ ភិក្ខុ អ្នកទទួលបង្គាប់ ទទួលពាក្យថា ប្រពៃហើយ ក៏លែងលួចទៅ ភិក្ខុទាំងពីររូបមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ។

[១២២] ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយអាការ៥យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាណិក គឺទ្រព្យដែលអ្នកដទៃហ្មងហែងរក្សា រក្សាសំគាល់ថា ទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្មងហែងរក្សា បរិក្ខារមានដំឡើងច្រើន ចំនួន៥មាសក ឬលើសពី៥មាសក មានថេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ១ ញ៉ាំងទ្រព្យ នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី១ ត្រូវអាបត្តិបាណិក។ (បើមិនទាន់ឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី១) ភិក្ខុចាប់ពាល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវ អាបត្តិចុល្ល័យ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយអាការ៥យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ គឺទ្រព្យដែលអ្នកដទៃហ្មងហែងរក្សា រក្សា សំ គាល់ថា ទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្មងហែងរក្សា បរិក្ខារមានដំឡើងតិច ប្រមាណលើសពី១មាសក ឬថយពី៥មាសកចុះមក១ មានថេយ្យចិត្តកើតឡើង ប្រាកដ១ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី១ ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ (បើមិនទាន់ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតចាកទី១) ភិក្ខុចាប់ពាល់ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ។ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយអាការ៥យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ គឺទ្រព្យដែល អ្នកដទៃហ្មងហែងរក្សា រក្សា សំគាល់ថា ទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្មងហែងរក្សា បរិក្ខារមានដំឡើងតិច ប្រមាណ១មាសក ឬថយពី១មាសក១ មាន ថេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ១ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី១ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ (សូម្បីមិនទាន់ឲ្យឃ្លាតចាកទី១) ភិក្ខុចាប់ពាល់ ក៏ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ។ ធ្វើឲ្យកំរើក ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។

[១២៣] ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយអាការ៦យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាណិក គឺមិនបានសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន១ មិនបានកាន់ យកដោយវិស្សាសៈ១ មិនបានកាន់យកជារបស់ខ្លួន១ បរិក្ខារមានដំឡើងច្រើន ប្រមាណ៥មាសក ឬលើសពី៥មាសក មានថេយ្យចិត្តតាំងឡើង ប្រាកដ១ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី១ ត្រូវអាបត្តិបាណិក។ (បើមិនទាន់ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី១) ភិក្ខុចាប់ពាល់ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ។ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយអាការ៦យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ គឺមិន បានសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន១ មិនបានកាន់យកដោយស្មិទ្ធស្នាល១ មិនបានកាន់យកជារបស់ខ្លួន១ បរិក្ខារមានដំឡើងតិច ប្រមាណលើសពី១មាសក ឬថយពី៥មាសកមក១ មានថេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ១ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី១ ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ (បើមិនទាន់ឲ្យឃ្លាតផុត ចាកទី១) ភិក្ខុចាប់ពាល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់របស់មិនបានឲ្យដោយអាការ៦ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ គឺមិនបានសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន១ មិនបានកាន់យកដោយស្មិទ្ធស្នាល១ មិនបានកាន់យកជារបស់ខ្លួន១ បរិក្ខារមានដំឡើ ងតិច ប្រមាណ១មាសក ឬថយពី១មាសកមក១ មានថេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ១ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី១ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ (បើមិន ទាន់ឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី១) ភិក្ខុចាប់ពាល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។

[១២៤] ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់របស់មិនបានឲ្យដោយអាការ៥យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ គឺទ្រព្យដែលអ្នកដទៃមិនបានហ្មងហែងរក្សា រក្សា សំ គាល់ថាជាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្មងហែងរក្សា បរិក្ខារមានដំឡើងច្រើន ប្រមាណ៥មាសក ឬលើសពី៥មាសក មានថេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ១ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី១ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ (បើមិនទាន់ឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី១) ភិក្ខុចាប់ពាល់ ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យ កំរើក ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់របស់មិនបានឲ្យដោយអាការ៥យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ គឺទ្រព្យដែលអ្នកដទៃមិនបានហ្មង ហែងរក្សា រក្សា សំគាល់ថាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្មងហែងរក្សា បរិក្ខារមានដំឡើងតិច ប្រមាណលើសពី១មាសក ឬថយពី៥មាសកចុះមក១ មាន ថេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ១ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី១ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ (បើមិនទាន់ឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី១) ភិក្ខុចាប់ពាល់ ក៏ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ។ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់របស់មិនបានឲ្យដោយអាការ៥យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ គឺ ទ្រព្យដែលអ្នកដទៃមិនបានហ្មងហែងរក្សា រក្សា សំគាល់ថាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្មងហែងរក្សា បរិក្ខារមានដំឡើងតិច ប្រមាណ១មាសក ឬថយ ពី១មាសកចុះមក១ មានថេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ១ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី១ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ (បើមិនទាន់ឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី១) ភិក្ខុចាប់ពាល់ ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។

[១២៥] ភិក្ខុកាន់យកដោយសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន កាន់យកដោយស្មិទ្ធស្នាលនឹងគ្នា កាន់យកជារបស់ខ្លួនគ្នា កាន់យករបស់ដែលពួកប្រេត ហ្មងហែងរក្សា កាន់យករបស់ដែលសត្វតិរច្ឆានហ្មងហែងរក្សា កាន់យកដោយសំគាល់ថាជារបស់បំសុក្ខល ភិក្ខុផ្គត ភិក្ខុអ្នកដើមបញ្ញត្តិ (អម្បាល នេះ) មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ។

អទិន្នាទាន បឋមភាណារៈ ចប់។

(វិនិត្យត្ថខន្ធភាថា ទុតិយសិក្ខាបទំ)

CS vin.vbu.pr.02.01 | ភាគ ទី១

(វិនិត្យត្ថខន្ធភាថា)

[១២៦] (មាតិកានុក្រម បញ្ជីរឿងតាមរបៀបដែលនឹងសំដែងតទៅ ដូចមានខាងក្រោមនេះ)

រឿងភិក្ខុវេទនាបណ្ណៈរបស់ជាងជ្រលក់ រឿងភិក្ខុវេទនាបណ្ណៈក្រៀងកម្រាល រឿងភិក្ខុវេទនាបណ្ណៈទ្រព្យក្នុងវេលាយប់ (ដោយចំណាំទុក ពីថ្ងៃ) រឿងភិក្ខុវេទនាបណ្ណៈទ្រព្យគេដែលខ្លួនកំពុងជួយនាំទៅ រឿងភិក្ខុវេទនាបណ្ណៈពោលតែពាក្យថា លួច (តែគ្មានថេយ្យចិត្ត) រឿងភិក្ខុវេទនា ទៀត រើសសម្បត្តិសាដក និងឈ្មួតដែលប្តឹងទៅដោយខ្យល់ រឿងភិក្ខុវេទនាបណ្ណៈយកសម្បត្តិបំសុក្ខលអំពីសាកអស្មុកដែលមិនទាន់

បែកធ្លាយ រឿងភិក្ខុទ្ធរូបល្អចម្រើនស្លឹកចីវរ រឿងព្រះអានន្តត្រូវច្រឡំស្លៀកស្បែករបស់ភិក្ខុដទៃក្នុងរោងភ្លើង រួមទាំងរឿងភិក្ខុ៥ពួកដែល
ឆាន់រំពា²⁴ សត្វផង ត្រូវជា១០ រឿងភិក្ខុ៥រូបមិនមានហេតុ កុហកយកខាននីយភោជនីយាហារ ដែលគេចែកដល់សង្ឃ រឿងភិក្ខុ
៥រូបល្អចាយ សាច់ នំ ស្ករក្រាម នំអន្សម ក្នុងវេលាស្រុកអត់បាយ រឿងពួកភិក្ខុល្អចបរិក្ខារព្រមទាំងថង់យាម រឿងពួកភិក្ខុល្អចពួក
របស់សង្ឃ និងចីវរលើខ្សែស្បៀង រឿងភិក្ខុល្អចចីវរក្នុងវិហារ ហើយមិនហ៊ានចេញទៅក្រៅ រឿងភិក្ខុឆាន់ខាននីយរបស់ភិក្ខុជា
សំឡាញ់ ព្រោះសេចក្តីស្មិទ្ធស្នាល រឿងភិក្ខុ២រូបទៀតយកខាននីយរបស់ភិក្ខុដទៃឆាន់ ដោយសំគាល់ថា ជាប់របស់ខ្លួន រឿងភិក្ខុ៧ពួក
ប្រកែកមិនទទួលខ្លួនថាល្អចយក រឿងភិក្ខុ៧ពួកតាំងចិត្តល្អចយកពិត រឿងភិក្ខុ៧រូបល្អចយកខាននីយរបស់សង្ឃ រឿងភិក្ខុ២រូប
ទៀតល្អចផ្កា រឿងភិក្ខុ៧រូបទៅនិយាយយករបស់អំពីត្រកូលឧបដ្ឋាកនៃភិក្ខុដទៃ តាមពាក្យដែលលោកម្ចាស់ត្រកូលផ្តាំ រឿងភិក្ខុ
៧រូបយកកែវមណីវលងគយ រឿងពួកភិក្ខុដោះជ្រូកជាប់អន្ទាក់លែង រឿងពួកភិក្ខុដោះម្រឹកជាប់អន្ទាក់លែង រឿងពួកភិក្ខុដោះត្រី
ជាប់លបលែង រឿងភិក្ខុទ្ធរូប ល្អចប្រមៀលភណ្ឌនៅក្នុងឃ្លាន រឿងភិក្ខុ២រូបល្អចយកដុំសាច់ រឿងភិក្ខុ២ពួក ល្អចយកឈើក្បួន
របស់គេ រឿងភិក្ខុទ្ធរូបបំបុកលយកសម្ពត់សាដករបស់គេ រឿងភិក្ខុ២រូប រើសយកសម្ពត់សាដកអណ្តែតទឹក រឿងភិក្ខុទ្ធរូបល្អចផឹក
សប្បី²⁵ រឿងពួកភិក្ខុចូលដៃគ្នាល្អចទ្រព្យគេ ហើយចែកគ្នាមិនពេញ៥មាសកម្មាក់ រឿងភិក្ខុ៤រូបល្អចធម្មជាតិម្នាក់១ក្តាប់ វេលា
ក្រុងសារត្តិអត់បាយ រឿងភិក្ខុ២ពួកបំបុកលយកសាច់ដែលសល់អំពីចោរបរិភោគ រឿងភិក្ខុ២រូបល្អចស្មៅគេ រឿងភិក្ខុ៧ពួកយក
ខាននីយរបស់សង្ឃចែកគ្នាឆាន់ រឿងភិក្ខុ៧ពួកមិនហ៊ានទទួលខាននីយដែលមនុស្សមិនមែនម្ចាស់ប្រគេន រឿងភិក្ខុយកឈើរបស់
សង្ឃធ្វើជញ្ជាំងក្នុងដោយគិតថាខ្លី រឿងភិក្ខុល្អចទឹកសង្ឃ រឿងភិក្ខុល្អចដីស្អិតសង្ឃ រឿងភិក្ខុ២រូបល្អចស្មៅយាប្តងរបស់សង្ឃ រឿង
ភិក្ខុ៧រូបល្អចគ្រឿងសេនាសនៈរបស់សង្ឃ រឿងភិក្ខុយកសេនាសនៈសម្រាប់វិហារ មានម្ចាស់ទៅប្រើប្រាស់ ហើយចោល រឿងភិក្ខុ
១ពួក ព្រះដីមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យខ្លីគ្រឿងសេនាសនៈរបស់គេប្រើប្រាស់បាន រឿងពួកភិក្ខុនិជាសិស្សរបស់ចុល្លនន្ទភិក្ខុនី
ក្នុងក្រុងចម្បា និងក្រុងរាជគ្រឹះ ទៅនិយាយយកបបរលាយល្អច្រឡំដោយសណ្តែកបាយ និងក្បាលទឹកឃ្នុំក្នុងត្រកូលឧបដ្ឋាករបស់
ចុល្លនន្ទភិក្ខុនី រឿងអដ្ឋកត្ត្រក្នុងក្រុងវេសាលី ចែកមត៌កដល់ក្មួយគហបតី រឿងបិណ្ឌវត្តត្រក្នុងក្រុងពោណសីនាំយកក្មេងពីរ
នាក់របស់ឧបដ្ឋាក អំពីដៃចោរបានមកដោយប្រទិ រឿងភិក្ខុជាសំឡាញ់នឹងគ្នា២នាក់ ក្នុងក្រុងកោសម្មីរើសរំងកជ្រូក គិតថានឹងឲ្យ
ដល់ម្ចាស់ រឿងភិក្ខុជាសន្ទិវារិករបស់ទន្ទិកត្រក្នុងក្រុងសាគល ល្អចយកឈ្នួតរបស់គេ។

(វិនិត្យ ទុតិយសិក្ខាបទ)

CS vin.vbu.pr.02.02 | ភាគ ទី១

(វិនិត្យ)

[១២៧] សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ ទៅកាន់ទឹកនៃឯហាលភណ្ណៈនៃជាងជ្រលក់ ហើយល្អចយកទ្រព្យរបស់ជាងជ្រលក់។ ភិក្ខុ
អម្បាលនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យថា សិក្ខាបទ ព្រះដីមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ យើងទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយឬហ្ន៎។ ទើប
ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដីមានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១២៨] សម័យនោះ មានភិក្ខុទ្ធរូប ទៅកាន់កន្លែងហាលភណ្ណៈនៃជាងជ្រលក់ បានឃើញសម្ពត់មានដំឡូងច្រើន ហើយញ៉ាំងថេយ្យចិត្តឲ្យកើត
ឡើង។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយឬហ្ន៎។ ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដីមានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើថេយ្យចិត្តកើតឡើងប៉ុណ្ណោះ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុទ្ធរូប ទៅកាន់កន្លែងហាលភណ្ណៈនៃជាង
ជ្រលក់ ឃើញសម្ពត់មានដំឡូងច្រើន មានថេយ្យចិត្តគិតល្អច ហើយចាប់ពាល់សម្ពត់នោះ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុកដ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្ធរូប ទៅកាន់កន្លែងហាលភណ្ណៈនៃជាងជ្រលក់
បានឃើញសម្ពត់មានដំឡូងច្រើន មានថេយ្យចិត្តគិតល្អច ហើយធ្វើសម្ពត់នោះឲ្យកំរើក។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិចុល្លច្នៃយ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្ធរូប ទៅកាន់កន្លែងហាលភណ្ណៈនៃជាងជ្រលក់ បាន
ឃើញសម្ពត់មានដំឡូងច្រើន មានថេយ្យចិត្តគិតល្អច ហើយញ៉ាំងសម្ពត់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១២៩] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្ធរូប អ្នកត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត បានឃើញកំរាលដីប្រសើរមានដំឡូងច្រើន ហើយញ៉ាំងថេយ្យចិត្តឲ្យកើត
ឡើង។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើថេយ្យចិត្តកើតឡើងប៉ុណ្ណោះ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ។ សម័យ
នោះឯង មានភិក្ខុទ្ធរូប អ្នកត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត បានឃើញកំរាលដីប្រសើរមានដំឡូងច្រើន មានថេយ្យចិត្តគិតល្អច ហើយចាប់ពាល់។ បេ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុកដ។ បេ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិចុល្លច្នៃយ។ បេ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី។ ភិក្ខុនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១៣០] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្ធរូប ឃើញទ្រព្យក្នុងវេលាថ្ងៃ ហើយបានធ្វើនិមិត្តសំគាល់ថា អញនឹងល្អចយកទ្រព្យនោះក្នុងវេលាយប់។
ភិក្ខុនោះ កាលបើសំគាល់ទ្រព្យនោះបានហើយ ក៏ល្អចយកទ្រព្យនោះមក។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ បេ។ ភិក្ខុសំគាល់ទ្រព្យនោះបាន (ក្នុងវេលាថ្ងៃហើយ ដល់វេលាយប់) ល្អចយកទ្រព្យដទៃបានមកវិញ។ បេ។
(វេលាថ្ងៃ) សំគាល់ទ្រព្យដទៃ (តែដល់វេលាយប់) ត្រឡប់ល្អចបានទ្រព្យនោះមក។ បេ។ សំគាល់ទ្រព្យដទៃបានហើយ ទៅល្អចយកទ្រព្យដទៃ
បានមក។ បេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្ធរូប
ឃើញទ្រព្យក្នុងវេលាថ្ងៃ ហើយបានធ្វើនិមិត្តសំគាល់ថា អញនឹងល្អចយកទ្រព្យនោះក្នុងវេលាយប់។ ភិក្ខុនោះ សំគាល់ទ្រព្យនោះបានហើយ

(វេលាយប់) ត្រឡប់លួចបានទ្រព្យរបស់ខ្លួនមកវិញ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ឃឹម។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិ បារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុក្ខដ។

[១៣១] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រុប ទូលនាំយកទ្រព្យរបស់អ្នកដទៃទៅឲ្យគេ (វេលាកំពុងដើរ) កើតមានថេយ្យចិត្ត ហើយចាប់ពាល់របស់ តាំងនៅលើក្បាល។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុក្ខដ។ បេ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ហើយធ្វើ របស់នោះឲ្យកំរើក។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុក្ខដ។ បេ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយដាក់របស់ចុះមកត្រង់-ក។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ បេ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយចាប់ ពាល់ភារៈដែលតាំងនៅលើ ក។ បេ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយធ្វើភារៈ^{២៦} នោះឲ្យកំរើក។ បេ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយដាក់ ភារៈចុះមកត្រង់ចង្កេះ។ បេ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយចាប់ពាល់ភារៈដែលតាំងនៅលើចង្កេះ។ បេ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយធ្វើ ភារៈឲ្យកំរើក។ បេ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយបានកាន់យកដោយដៃ។ បេ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយដាក់ភារៈដែលតាំងនៅ នឹងដៃមកលើផ្ទៃផែនដី។ បេ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយបានចាប់យករបស់អំពីផែនដី។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ឃឹម។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១៣២] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រុបហាលចីវរក្នុងទីវាល ហើយចូលទៅកាន់វិហារ។ មានភិក្ខុឯទៀតទុកដាក់ចីវរនោះដោយគិតថា កុំឲ្យចីវរ នេះបាត់ទៅឡើយ។ ភិក្ខុនោះ ចេញពីវិហារទៅហើយ សួរភិក្ខុនោះថា អារុសោ ចីវររបស់ខ្ញុំ លោកណាលួចយកទៅ។ ភិក្ខុនោះពោលតបយ៉ាងនេះ ថា (ចីវរលោក) យើងលួចយកហើយ។ ភិក្ខុម្ចាស់ចីវរនោះ ចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ឃឹម។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមានចិត្តគិតដូចម្តេច។ ភិក្ខុនោះទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គគ្រាន់តែដោយពាក្យ (តែគ្មានថេយ្យចិត្តទេ) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើត្រឹមតែដោយពាក្យ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុទ្រុប ទុកដាក់ ចីវរលើតាំង។ បេ។ ទុកដាក់សម្តែងនិស័ទនលើតាំង។ បេ។ ទុកដាក់បាត្រក្រោមតាំង ហើយចូលទៅកាន់វិហារ។ មានភិក្ខុឯទៀតទុកដាក់បាត្រនោះ ដោយគិតថា កុំឲ្យបាត្រនេះបាត់ទៅឡើយ។ ភិក្ខុម្ចាស់បាត្រនោះ ចេញពីវិហារ ហើយទៅសួរភិក្ខុនោះថា អារុសោ បាត្ររបស់ខ្ញុំ លោកណាលួច យកទៅ។ ភិក្ខុនោះពោលតបយ៉ាងនេះថា (បាត្ររបស់លោក) យើងលួចយកហើយ។ ភិក្ខុម្ចាស់បាត្រ ចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជា សមណៈទេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ឃឹម។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើត្រឹមតែពោលពាក្យទេ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ។ សម័យ នោះឯង មានភិក្ខុនីទ្រុប ហាលចីវរនឹងរបង ហើយចូលទៅកាន់វិហារ។ មានភិក្ខុនីឯទៀតទុកដាក់ចីវរនោះដោយគិតថា កុំឲ្យចីវរនេះបាត់ទៅ ឡើយ។ ភិក្ខុនីជាម្ចាស់ចីវរនោះចេញពីវិហារទៅ ហើយសួរភិក្ខុនីនោះថា នាង ចីវររបស់ខ្ញុំ អ្នកណាលួចយកបាត់ទៅ។ ភិក្ខុនីនោះពោលតបយ៉ាង នេះថា (ចីវរនាង) យើងលួចយកហើយ។ ភិក្ខុនីម្ចាស់ចីវរនោះ ចោទប្រកាន់ភិក្ខុនីនោះថា នាងមិនមែនជាសមណីទេ។ ភិក្ខុនីនោះមានសេចក្តី សង្ឃឹម។ ទើបភិក្ខុនីនោះប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាន ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើត្រឹមតែពោលពាក្យទេ (ភិក្ខុនីនេះ) មិនត្រូវអាបត្តិអ្វី ឡើយ។

[១៣៣] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រុប ឃើញសម្ពត្តសាដកប្លើងទៅដោយខ្យល់កំបុតត្បូង ក៏បានរើសយក ដោយគិតថា អញនឹងឲ្យដល់ជន ទាំងឡាយជាម្ចាស់សម្ពត្ត។ ពួកម្ចាស់សម្ពត្តចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ឃឹម។ បេ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមានចិត្តគិតដូចម្តេច។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គគ្មានថេយ្យចិត្តគិតលួចទេ។ ព្រះ ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនមានថេយ្យចិត្ត ឥតមានអាបត្តិអ្វីឡើយ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រុប មានថេយ្យចិត្ត ហើយ បានរើសយកល្អិតក្បាលរបស់គេដែលប្លើងទៅដោយខ្យល់កំបុតត្បូង ដោយគិតថា ក្រែងម្ចាស់របស់ទាំងឡាយឃើញមុន (ហើយយកទៅ)។ ពួក ម្ចាស់របស់ចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ឃឹម។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមាន ចិត្តគិតដូចម្តេច។ ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានថេយ្យចិត្តមែន។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១៣៤] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រុបទៅកាន់ទីស្នូសាន ហើយបានកាន់យកសម្ពត្តបំបុក្ខល់អំពីសរិះខ្មោចដែលមិនទាន់បែកឆ្លាយ។ ក៏ក្នុង សរិះខ្មោចនោះ មានប្រេតមកអាស្រ័យនៅ។ គ្រានោះ ប្រេតនោះបាននិយាយនឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកកុំយកសាដក របស់ខ្ញុំឡើយ។ ភិក្ខុនោះមិនអើពើនឹងពាក្យប្រេតនោះ ក៏ចេះតែកាន់យកទៅ។ ខណៈនោះ សរិះនោះក្រោកឡើង ហើយដេញជាប់តាមក្រោយខ្នង ភិក្ខុនោះ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនោះរត់ចូលទៅក្នុងវិហារហើយបិទទ្វារ។ សរិះនោះ ក៏ដួលខ្មោកក្នុងទីនោះឯង។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ឃឹម។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តែតទៅ ពួកភិក្ខុកុំគប្បីកាន់យកសម្ពត្តបំបុក្ខល់អំពីសរិះ ខ្មោចដែលមិនទាន់ បែកឆ្លាយ ភិក្ខុណាកាន់យក ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។

[១៣៥] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រុប កាលគេកំពុងចែកចីវរដើម្បីសង្ឃ មានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយបានផ្លាស់ស្លាកខ្លួន លួចយកចីវរភិក្ខុ ដទៃ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ឃឹម។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១៣៦] សម័យនោះឯង ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ សំគាល់ស្បែងរបស់ភិក្ខុដទៃថា ជារបស់ខ្លួន ហើយស្លៀកក្នុងរោងភ្លើង។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុ ម្ចាស់ស្បែងនោះ បានសួរព្រះអានន្តដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោអានន្ត ហេតុអ្វីបានជាលោកស្លៀកស្បែងរបស់ខ្ញុំ។ ព្រះអានន្តនិយាយ តបថា អារុសោ ខ្ញុំសំគាល់ថាជារបស់ខ្ញុំ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នកកាន់យកដោយសំគាល់ថា ជារបស់ខ្លួនទេ។

[១៣៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ចុះចាកភ្នំភ្នំជ្រូក បានឃើញរំពាសត្វសីហា ហើយយកមកចម្អិនចែកគ្នាឆាន់។ ភិក្ខុទាំងនោះ មានសេចក្តីសង្ឃឹម ទើបនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការឆាន់រំពាសត្វសីហា

មិនត្រូវអាប់ត្តិឡើយ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ចុះអំពីភ្នំគិរិយក្នុង ហើយបានឃើញពិសេសខ្លាច។ បេ។ ឃើញពិសេសខ្លាចដំបង។ បេ។ ឃើញពិសេសខ្លាចខិន។⁽²⁷⁾ បេ។ ឃើញពិសេសខ្លាចឆ្មៃព្រៃ ហើយនាំគ្នាយកមកចម្អិនបរិភោគ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ រត្តុជារបស់សត្វតិរច្ឆាន មិនត្រូវអាប់ត្តិឡើយ។

[១៣៨] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទូរូប កាលគេកំពុងចែកបាយដល់សង្ឃ ខ្លួននិយាយថា លោកចូរឲ្យចំណែកទៀតដើម្បីភិក្ខុដទៃ ថាដូច្នោះ ហើយ ក៏កាន់យកបាយដោយឥតមានមូល។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាប់ត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាប់ត្តិបារាជិកឱ្យ ព្រោះដឹងខ្លួនហើយពោលពាក្យកុហកប៉ុណ្ណោះ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទូរូប កាលគេកំពុងចែកខានីយាហារដល់ សង្ឃ។ បេ។ កាលគេកំពុងចែកនីយាហារដល់សង្ឃ។ បេ។ កាលគេកំពុងចែកអំពៅដល់សង្ឃ។ បេ។ កាលគេកំពុងចែកផ្លែទន្លាប់ដល់សង្ឃ បានពោលថា លោកចូរឲ្យចំណែកដើម្បីភិក្ខុឯទៀតផង ថាដូច្នោះហើយក៏កាន់យកចំណែកនោះដោយឥតមានមូល។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាប់ត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាប់ត្តិបារាជិកឱ្យ ព្រោះដឹងខ្លួនហើយពោលពាក្យកុហកប៉ុណ្ណោះ។

[១៣៩] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទូរូបចូលទៅកាន់ផ្ទះដែលគេដាំបាយ ក្នុងវេលាស្រុកអត់បាយ មានថេយ្យចិត្តហើយបានលួចយកបាយ ពេញ១បាត។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាប់ត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទូរូប ចូលទៅកាន់ផ្ទះសម្រាប់ចម្អិនសាច់លក់ក្នុងវេលាស្រុកអត់បាយ ហើយមានថេយ្យចិត្តលួចយកសាច់ដាក់ពេញ១បាត។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី សង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាប់ត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទូរូប ចូលទៅកាន់ផ្ទះធ្វើនំក្នុងវេលាស្រុក អត់បាយ ហើយមានថេយ្យចិត្តបានលួចយកនំដាក់ពេញ១បាត។ បេ។ មានថេយ្យចិត្តហើយលួចយកនំក្រៀបដាក់ពេញ១បាត។ បេ។ មាន ថេយ្យចិត្តហើយបានលួចយកនំអន្សមដាក់ពេញ១បាត។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាប់ត្តិ បារាជិកហើយ។

[១៤០] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទូរូបឃើញបរិក្ខារក្នុងវេលាថ្ងៃ ហើយធ្វើនិមិត្តទុកថា អញនឹងលួចយកក្នុងវេលាយប់។ ភិក្ខុនោះសំគាល់ របស់នោះបានហើយ លួចយករបស់នោះបានមក។ បេ។ សំគាល់របស់នោះបានហើយ លួចបានរបស់ដទៃមកវិញ។ បេ។ សំគាល់របស់ដទៃទេ ត្រឡប់លួចបានរបស់នោះមកវិញ។ បេ។ សំគាល់របស់ដទៃ លួចបានរបស់ដទៃមក។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាប់ត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទូរូប ឃើញបរិក្ខារក្នុងវេលាថ្ងៃ ហើយបានធ្វើនិមិត្តទុកថា អញនឹងលួចយកក្នុង វេលាយប់។ ភិក្ខុនោះសំគាល់របស់នោះបានហើយ ត្រឡប់លួចបានបរិក្ខាររបស់ខ្លួនឯងមកវិញ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាប់ត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាប់ត្តិទុក្ខដ។

[១៤១] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទូរូបឃើញចង់យាមនៅលើតាំង ហើយគិតថា កាលអញយកចង់យាមអំពីទីនេះ មុខជានឹងត្រូវអាប់ត្តិ បារាជិក ហើយរំកិលយកចង់យាមនោះ ព្រមទាំងតាំងទៅផង។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវ អាប់ត្តិបារាជិកហើយ។

[១៤២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទូរូបមានថេយ្យចិត្តហើយលួចយកពូករបស់សង្ឃ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាប់ត្តិបារាជិកហើយ។

[១៤៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទូរូប មានថេយ្យចិត្តហើយលួចយកចីវរដែលពាក់លើខ្សែស្បៀង។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាប់ត្តិបារាជិកហើយ។

[១៤៤] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទូរូប លួចយកចីវរក្នុងវិហារ ហើយគិតថា កាលអញចេញអំពីវិហារនេះទៅ អញនឹងត្រូវអាប់ត្តិបារាជិក មិនខាន ហើយពុំបានចេញអំពីវិហារឡើយ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ មោឃបុរសនោះគប្បីចេញទៅក្តី មិនគប្បីចេញទៅក្តី គង់តែត្រូវអាប់ត្តិបារាជិកដែរ។

[១៤៥] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ២រូប ជាសំឡាញ់នឹងគ្នា ភិក្ខុទូរូបចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ឯភិក្ខុទី២ កាលគេចែកខានីយាហារ ដល់សង្ឃ ក៏បានកាន់យកចំណែករបស់ភិក្ខុជាសំឡាញ់ ហើយបរិភោគដោយសេចក្តីស្ម័គ្រចិត្តនឹងគ្នា។ ភិក្ខុសំឡាញ់នោះដឹងហើយ ចោទ ប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមានចិត្តគិតដូចម្តេច។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គកាន់យកដោយស្ម័គ្រចិត្តនឹងគ្នា។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើកាន់យកដោយ សេចក្តីស្ម័គ្រចិត្តដូច្នោះ អ្នកមិនត្រូវអាប់ត្តិឡើយ។

[១៤៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុច្រើនរូបធ្វើនូវចីវរកម្ម។ កាលគេចែកខានីយាហារដល់សង្ឃ ខានីយាហារជាចំណែករបស់ភិក្ខុទាំងអស់នោះ គេក៏បាននាំយកទៅទុកដាក់១កន្លែងហើយ។ មានភិក្ខុទូរូប សំគាល់ចំណែករបស់ភិក្ខុឯទៀត ថាជារបស់ខ្លួន ហើយឆាន់អស់ទៅ។ ភិក្ខុម្ចាស់របស់ ដឹងហើយ ចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាប់ត្តិ មិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុច្រើនរូបធ្វើនូវចីវរកម្ម។ កាលគេចែកខានីយាហារដល់សង្ឃ ភិក្ខុយកបាត្រ ភិក្ខុឯទៀតមកទទួលយកចំណែករបស់ភិក្ខុឯទៀត ហើយយកទៅទុក។ ភិក្ខុម្ចាស់បាត្រសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន ហើយឆាន់អស់ទៅ។ ភិក្ខុនោះដឹង ហើយ ចោទប្រកាន់ភិក្ខុម្ចាស់បាត្រនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាប់ត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន។

[១៤៧] សម័យនោះឯង ពួកចោរលួចស្វាយ បេះផ្លែស្វាយបាន ហើយថែជាសំពាយ ស្វាយដើរទៅ។ ពួកមនុស្សជាម្ចាស់ស្វាយនាំគ្នាដេញ តាមចោរអម្បាលនោះ។ ពួកចោរឃើញម្ចាស់ស្វាយទាំងឡាយដេញតាម ក៏ទំលាក់សំពាយស្វាយរត់ចោលទៅ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសំគាល់សំពាយ

ស្វាយនោះ ថាជាបស់បំប៉នសុក្ខល ហើយទស្សនាទៅ។ ពួកម្ចាស់ស្វាយចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ទើបនាំគ្នាប្រកាន់សេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមានចិត្តគិតដូចម្តេច។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយសំគាល់ថាជាបស់បំប៉នសុក្ខល។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជាបស់បំប៉នសុក្ខលឡើយ។ សម័យនោះឯង ពួកចោរលួចព្រឺង។ បើ ពួកចោរលួចខ្លួនសំឡា។ បើ ពួកចោរលួចខ្លួនណាំង។ បើ ពួកចោរលួចភ្នែកទុំ។ បើ ពួកចោរលួចអំពៅ។ បើ ពួកចោរលួចផ្លែទន្លាប់ នាំគ្នាលួចបេះផ្លែទន្លាប់ទាំងឡាយ បានហើយវេចជាសំពាយ ស្ពាយដើរទៅ។ ពួកម្ចាស់ទន្លាប់ដេញតាមពួកចោរអម្បាលនោះ។ ចោរទាំងឡាយឃើញពួកម្ចាស់ទន្លាប់ហើយ ទំលាក់សំពាយចោល រត់ទៅ។ ភិក្ខុទាំងឡាយឃើញ សំគាល់នូវសំពាយនោះ ថាជាបស់បំប៉នសុក្ខល ហើយនាំគ្នាទស្សនាទៅ។ ពួកជនជាម្ចាស់នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជាបស់បំប៉នសុក្ខលឡើយ។

[១៤៨] សម័យនោះឯង ពួកចោរលួចស្វាយ បេះផ្លែស្វាយបាន ហើយវេចជាសំពាយ ស្ពាយដើរទៅ។ ពួកម្ចាស់ស្វាយដេញតាមចោរទាំងអម្បាលនោះ។ ចោរទាំងឡាយឃើញពួកម្ចាស់ស្វាយហើយ ទំលាក់សំពាយចោល រត់ទៅ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានចេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងម្ចាស់ស្វាយគេឃើញមុន ទើបនាំគ្នាឆាន់អស់ទៅ។ ពួកម្ចាស់ស្វាយនាំគ្នាចោទប្រកាន់ពួកភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង ពួកចោរលួចព្រឺង។ បើ ពួកចោរលួចខ្លួនសំឡា។ បើ ពួកចោរលួចខ្លួនណាំង។ បើ ពួកចោរលួចភ្នែកទុំ។ បើ ពួកចោរលួចអំពៅ។ បើ ពួកចោរលួចផ្លែទន្លាប់ លួចបេះផ្លែទន្លាប់ទាំងឡាយបាន ហើយវេចជាសំពាយ ស្ពាយដើរទៅ។ ម្ចាស់ទន្លាប់ទាំងឡាយដេញតាមពួកចោរអម្បាលនោះ។ ចោរទាំងឡាយឃើញម្ចាស់ទន្លាប់ហើយ ទំលាក់សំពាយចោល ហើយរត់ទៅ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានចេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងម្ចាស់ទន្លាប់ទាំងឡាយគេមកឃើញមុន ទើបនាំគ្នាឆាន់អស់ទៅ។ ម្ចាស់ទន្លាប់ទាំងឡាយនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១៤៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្រុប មានចេយ្យចិត្តលួចយកស្វាយរបស់សង្ឃ។ បើ លួចយកព្រឺងរបស់សង្ឃ។ បើ លួចយកផ្លែខ្លួនសំឡាបស់សង្ឃ។ បើ លួចយកផ្លែខ្លួនណាំងរបស់សង្ឃ។ បើ លួចយកផ្លែភ្នែកទុំរបស់សង្ឃ។ បើ លួចយកអំពៅរបស់សង្ឃ។ បើ មានចេយ្យចិត្តហើយលួចយកផ្លែទន្លាប់របស់សង្ឃ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១៥០] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រុបទៅកាន់សួនផ្កា ហើយមានចេយ្យចិត្តលួចយកផ្កាមានដំឡែង៥មាសក ដែលម្ចាស់គេបានបេះទុក។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រុបទៅកាន់សួនផ្កា ហើយមានចេយ្យចិត្តលួចបេះផ្កាមានដំឡែង៥មាសក។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១៥១] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រុបទៅកាន់ស្រុកតូចមួយ ហើយបាននិយាយនឹងភិក្ខុទ្រុបថា អារុសោ លោកផ្តាំខ្ញុំហើយ ខ្ញុំនឹងទៅប្រាប់ត្រកូលជាឧបដ្ឋាករបស់លោក។ ភិក្ខុនោះទៅហើយ បានឲ្យត្រកូលនោះយកសម្ពត់សាដក១មក ហើយប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯង។ ភិក្ខុអ្នកជិតជិតនឹងត្រកូលដឹងហើយ ចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តែភិក្ខុកុំគប្បីពោលថា អ្នកផ្តាំខ្ញុំហើយ ខ្ញុំនឹងប្រាប់ដូច្នោះ តែភិក្ខុណាពោល ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រុបទៅកាន់ស្រុកតូចមួយ។ ភិក្ខុឯទៀតបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា អារុសោ ខ្ញុំផ្តាំហើយ លោកប្រាប់ត្រកូលឧបដ្ឋាករបស់ខ្ញុំចុះ។ ភិក្ខុនោះទៅហើយ ឲ្យត្រកូលឧបដ្ឋាកនោះយកសម្ពត់សាដក១មក ហើយប្រើប្រាស់សម្ពត់សាដក១ដោយខ្លួនឯង រួចឲ្យសម្ពត់សាដក១ដល់ភិក្ខុអ្នកជិតជិតនឹងត្រកូលនោះ។ ភិក្ខុនោះដឹងហើយ ចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ តែភិក្ខុកុំគប្បីពោលថា លោកផ្តាំហើយ ប្រាប់ចុះ ដូច្នោះ តែភិក្ខុណាពោល ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រុបទៅកាន់ស្រុកតូចមួយ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុឯទៀតថា អារុសោ លោកផ្តាំនឹងខ្ញុំហើយ ខ្ញុំនឹងប្រាប់ត្រកូលឧបដ្ឋាករបស់លោក។ ភិក្ខុនោះក៏បាននិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំបានផ្តាំនឹងលោកហើយ លោកប្រាប់ចុះ។ ភិក្ខុនោះទៅហើយ ឲ្យត្រកូលឧបដ្ឋាកនោះយកសប្បិទអារាគៈ^{២៨} ស្ករ អំពៅ១គុល^{២៩} អង្ករ១ទោណៈ^{៣០} មកហើយ បរិភោគដោយខ្លួនឯង។ ភិក្ខុអ្នកជិតជិតនឹងត្រកូលនោះដឹងហើយ ចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តែភិក្ខុកុំគប្បីពោលថា លោកផ្តាំនឹងខ្ញុំហើយ ខ្ញុំនឹងប្រាប់ដូច្នោះ ម្យ៉ាងទៀត កុំគប្បីពោលថា ខ្ញុំផ្តាំនឹងលោកហើយ លោកប្រាប់ចុះ តែភិក្ខុណាពោល ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។

[១៥២] សម័យនោះឯង បុរសម្នាក់នាំយកកែវមណីមានដំឡែងច្រើន ហើយដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងភិក្ខុឯទៀត។ លំដាប់នោះ បុរសនោះឃើញទឹកយហើយ ដាក់កែវមណីក្នុងថង់យាមរបស់ភិក្ខុនោះ ៗឥតដឹងឡើយ លុះកន្លងផុតទឹកយហើយ ក៏យកកែវមណីពីថង់យាមមកវិញ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកគិតដូចម្តេច។ ភិក្ខុនោះទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានដឹងសោះឡើយ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នកមិនដឹង។ សម័យនោះឯង បុរសម្នាក់នាំយកកែវមណីមានដំឡែងច្រើន ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងភិក្ខុឯទៀត។ លំដាប់នោះ បុរសនោះឃើញទឹកយហើយ ក៏ធ្វើអាការហាក់ដូចជាឈឺ ហើយបានប្រគល់បង្វិចកែវមណីរបស់ខ្លួនដល់ភិក្ខុនោះ។ គ្រានោះឯង បុរសនោះដើរលងហួសទឹកយទៅហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ចូរលោកយកបង្វិចរបស់ខ្ញុំមក ខ្ញុំមិនឈឺទេ។ ភិក្ខុនោះសួរថា អារុសោ ចុះហេតុអ្វីបានជាអ្នកធ្វើអាការយ៉ាងនេះ។ ទើបបុរសនោះប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុនោះ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកគិតដូចម្តេច។ ភិក្ខុនោះទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងសោះឡើយ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នកមិនដឹង។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រុប ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងល្អិត្យនេះ។ បុរសម្នាក់ក៏លួងលោមភិក្ខុនោះដោយអាមិស លុះឃើញទឹកយហើយ បានឲ្យកែវមណីមាន

ដំឡើងច្រើន ដល់ភិក្ខុនោះដោយពាក្យថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់យកកែវមណីនេះ ឲ្យរំលងទឹកយទៅផង។ ភិក្ខុនោះយកកែវមណីនោះ រំលងទឹកយទៅក្នុងកាលនោះឯង។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១៥៣] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រង់ ដោះលែងជ្រូកជាប់អន្ទាក់ ដោយសេចក្តីករុណា។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកគិតដូចម្តេច? ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីប្រាថ្នាដោយសេចក្តីករុណា (ហើយដោះលែងទៅ)។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាដោយសេចក្តីករុណាទេ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រង់ ឃើញជ្រូកជាប់អន្ទាក់ ក៏មានថេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងពួកម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយដោះលែងជ្រូកនោះទៅ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រង់ ដោះលែងសត្វម្រឹកជាប់អន្ទាក់ ដោយសេចក្តីករុណា។ បើ ភិក្ខុឃើញម្រឹកជាប់អន្ទាក់ មានថេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងពួកម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយដោះលែងម្រឹកនោះទៅ។ បើ ភិក្ខុដោះលែងត្រីទាំងឡាយដែលជាប់លបដោយសេចក្តីករុណា។ បើ ភិក្ខុឃើញត្រីទាំងឡាយជាប់លប មានថេយ្យចិត្តថា ក្រែងពួកម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយដោះលែងត្រីនោះទៅ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១៥៤] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រង់ ឃើញទ្រព្យនៅក្នុងឃ្លាន ហើយគិតថា បើអញយកចាកទីនេះ មុខជានឹងត្រូវអាបត្តិបារាជិក ទើបល្ងូសប្រមៀលឲ្យឆ្លាក់ចុះ ហើយក៏កាន់យកទៅ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១៥៥] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រង់ បានរើសយកដុំសាច់ដែលសត្វរអាតពាំយកទៅ ដោយគិតថា អញនឹងប្រគល់ឲ្យពួកម្ចាស់សាច់។ ពួកម្ចាស់សាច់នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលមិនមានថេយ្យចិត្ត។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រង់ឃើញដុំសាច់ដែលសត្វរអាតពាំយកទៅ មានថេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងពួកម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយក៏កាន់យកដុំសាច់នោះទៅ។ ពួកម្ចាស់សាច់នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១៥៦] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយចងក្បែរ ហើយបណ្តែតតាមស្ទឹងអចិន្តរតី។ កាលចំណងក្បែរដាច់ ឈើទាំងឡាយក៏អណ្តែតខ្ចាត់ខ្ចាយទៅ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសំគាល់ថា ជារបស់បំបុក្ខល ហើយនាំគ្នាស្រង់យកឡើង។ ពួកម្ចាស់ក្បែរនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់បំបុក្ខល។ សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយចងក្បែរ ហើយបណ្តែតតាមស្ទឹងអចិន្តរតី។ កាលចំណងក្បែរដាច់ ឈើទាំងឡាយក៏អណ្តែតខ្ចាត់ខ្ចាយទៅ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានថេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងម្ចាស់ឈើគេឃើញមុន ហើយស្រង់យកឡើង ពួកម្ចាស់ឈើនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១៥៧] សម័យនោះឯង មានបុរសគង្វាលគោម្នាក់ ពាក់សម្ពត់សាដកនឹងដើមឈើ ហើយក៏ដើរទៅបន្ទោចធូរ។ ភិក្ខុទ្រង់សំគាល់ថាជារបស់បំបុក្ខល ហើយក៏កាន់យកទៅ។ គ្រានោះ បុរសគង្វាលគោនោះចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់បំបុក្ខល។

[១៥៨] សម័យនោះឯង កាលភិក្ខុទ្រង់កំពុងឆ្លងស្ទឹង សម្ពត់សាដកក៏រូតអំពីដៃជាងជ្រលក់ទាំងឡាយ ហើយទៅជាប់នឹងជើងភិក្ខុ។ ភិក្ខុនោះបានកាន់យកសម្ពត់សាដកនោះដោយគិតថា អញនឹងឲ្យដល់ម្ចាស់ទាំងឡាយ។ ពួកម្ចាស់សម្ពត់សាដកក៏នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលមិនមានថេយ្យចិត្ត។ សម័យនោះឯង កាលភិក្ខុទ្រង់កំពុងឆ្លងស្ទឹង សម្ពត់សាដករូតអំពីដៃនៃជាងជ្រលក់ទាំងឡាយ ហើយរសាត់ទៅជាប់នឹងជើងភិក្ខុ។ ភិក្ខុនោះ មានថេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងពួកម្ចាស់សម្ពត់សាដកឃើញមុន ហើយក៏កាន់យកទៅ។ ម្ចាស់សម្ពត់សាដកទាំងឡាយនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១៥៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្រង់បានឃើញឆ្នាំងដាក់សប្បិ ហើយបានឆាន់បន្តិចៗម្តង។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុក្ខដ។

[១៦០] កាលណោះ ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបបាននិយាយបបួលគ្នាថា យើងទាំងឡាយនឹងទៅលួចទ្រព្យ ហើយនាំគ្នាទៅ។ ភិក្ខុទ្រង់លួចទ្រព្យបានមក។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ បាននិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ពួកយើងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ លោកណាណាបានមក លោកនោះត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ កាលណោះ ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប បបួលគ្នាលួចទ្រព្យបានមកហើយ ក៏ចែកគ្នា។ កាលដែលភិក្ខុអម្បាលនោះកំពុងចែកគ្នា ភិក្ខុទ្រង់ៗ បានចំណែកមិនពេញ៥ម៉ាសក។ ភិក្ខុទាំងនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ។ ទើបនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១៦១] សម័យនោះ ភិក្ខុទ្រង់ កាលក្រុងសាវត្ថីកើតទូរភិក្ខុ អត់បាយ (ភិក្ខុនោះ) មានថេយ្យចិត្ត ហើយលួចយកអង្កររបស់អ្នកផ្សារប្រមាណ ១ក្តាប់។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះ ភិក្ខុទ្រង់ កាលក្រុងសាវត្ថីកើតទូរភិក្ខុអត់បាយ មានថេយ្យចិត្ត ហើយលួចយកសណ្តែកបាយរបស់អ្នកផ្សារ១ក្តាប់។ បើ សណ្តែករាជមាស១ក្តាប់។ បើ ល្ងរ១ក្តាប់។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១៦២] សម័យនោះ ពួកចោរសម្លាប់មេគោ ស៊ីសាច់ហើយ ក៏ទុកដាក់សាច់ដីសេសសល់ក្នុងព្រៃអន្ទរន ទៀបក្រុងសាវត្តី ហើយនាំគ្នាទៅ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសំគាល់ថាជារបស់បំបុកូល ហើយនាំគ្នាកាន់យកសាច់នោះបរិភោគទៅ។ ពួកចោរនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់បំបុកូល។ សម័យនោះ ពួកចោរសម្លាប់ជ្រូក ស៊ីសាច់ ហើយទុកដាក់សាច់ដីសេសសល់ក្នុងព្រៃអន្ទរន ទៀបក្រុងសាវត្តី ហើយនាំគ្នាទៅ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសំគាល់ថាជារបស់បំបុកូល ហើយនាំគ្នាកាន់យកសាច់នោះមកឆាន់ទៅ។ ពួកចោរនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់បំបុកូល។

[១៦៣] កាលណោះ ភិក្ខុទ្រុបទៅកាន់ស្រែស្មៅ (ចម្ការស្មៅ) មានថេយ្យចិត្ត ហើយបានលួចយកស្មៅដែលគេច្រូតទុក មានដំឡើងមាសក។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១៦៤] សម័យនោះ ភិក្ខុទ្រុបទៅកាន់ស្រែស្មៅ មានថេយ្យចិត្ត ហើយលួចច្រូតយកស្មៅគេមានដំឡើងមាសក។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១៦៥] សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយជាអាគន្ធក (ភិក្ខុអ្នកមកថ្មី) ញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឲ្យចែកផ្លែស្វាយរបស់សង្ឃ ហើយបរិភោគទៅ។ ភិក្ខុម្ចាស់អាសាទាំងឡាយ នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុជាអាគន្ធកអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុអាគន្ធកអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ ទើបនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកគិតដូចម្តេច។ ភិក្ខុអម្បាលនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ មានចិត្តប្រាថ្នាដើម្បីនឹងបរិភោគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលប្រាថ្នាដើម្បីនឹងបរិភោគទេ។ សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយជាអាគន្ធក ញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឲ្យចែកផ្លែព្រីងរបស់សង្ឃ។ បេ។ ផ្លែខ្នុរសំរូបរបស់សង្ឃ។ បេ។ ផ្លែខ្នុរណាំងរបស់សង្ឃ។ បេ។ ផ្លែត្នោតទំរុំរបស់សង្ឃ។ បេ។ អំពៅរបស់សង្ឃ។ បេ។ ផ្លែទន្លាប់របស់សង្ឃ ហើយនាំគ្នាបរិភោគទៅ។ ពួកភិក្ខុដែលជាម្ចាស់អាសា នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអាគន្ធកអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុអាគន្ធកអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលប្រាថ្នាដើម្បីនឹងបរិភោគទេ។

[១៦៦] សម័យនោះ ពួកមនុស្សអ្នករក្សាស្វាយ នាំគ្នាប្រគេនផ្លែស្វាយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនមានទទួល ដោយគិតថា មនុស្សអម្បាលនេះ ជាតស្សៈត្រឹមតែរក្សាថែទាំប៉ុណ្ណោះ មនុស្សអម្បាលនេះ មិនជាតស្សៈដើម្បីនឹងឲ្យបានទេ។ ទើបនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើទានដែលបុគ្គលអ្នករក្សាគេឲ្យហើយ (ភិក្ខុអ្នកទទួល) មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ។ សម័យនោះឯង មនុស្សអ្នករក្សាព្រីងទាំងឡាយ។ បេ។ អ្នករក្សាខ្នុរសំរូបទាំងឡាយ។ បេ។ អ្នករក្សាខ្នុរណាំងទាំងឡាយ។ បេ។ អ្នករក្សាផ្លែត្នោតទំរុំទាំងឡាយ។ បេ។ អ្នករក្សាអំពៅទាំងឡាយ។ បេ។ អ្នករក្សាផ្លែទន្លាប់ទាំងឡាយ បានប្រគេនផ្លែទន្លាប់ទាំងឡាយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនហ៊ានទទួល ដោយគិតថា មនុស្សអម្បាលនេះ ជាតស្សៈត្រឹមតែរក្សាប៉ុណ្ណោះ មនុស្សអម្បាលនេះ មិនជាតស្សៈដើម្បីនឹងឲ្យទេ។ ទើបនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុ ព្រោះទានដែលអ្នកថែរក្សាឲ្យនោះទេ។

[១៦៧] សម័យនោះ ភិក្ខុទ្រុបខ្លីឈើរបស់សង្ឃយកទៅឧបត្ថម្ភ (ជួសជុល) ជញ្ជាំងវិហាររបស់ខ្លួន។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកគិតដូចម្តេច។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គតាំងចិត្តថាជារបស់ខ្លី។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើកាន់យកជារបស់ខ្លីដូច្នោះ អ្នកមិនមានអាបត្តិឡើយ។

[១៦៨] សម័យនោះ ភិក្ខុទ្រុប មានថេយ្យចិត្ត ហើយបានលួចយកទឹករបស់សង្ឃ។ បេ។ មានថេយ្យចិត្ត ហើយបានលួចយកដីរបស់សង្ឃ។ បេ។ មានថេយ្យចិត្ត ហើយបានលួចយកស្មៅយាប្តងរបស់សង្ឃ។ បេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្រុប មានថេយ្យចិត្ត ហើយលួចដុតស្មៅយាប្តងរបស់សង្ឃ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុក្ខដ។

[១៦៩] សម័យនោះ ភិក្ខុទ្រុប មានថេយ្យចិត្ត ហើយលួចយកគ្រែរបស់សង្ឃ។ សេចក្តីសង្ស័យមានដល់ភិក្ខុនោះ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្រុប មានថេយ្យចិត្ត ហើយលួចយកតាំងរបស់សង្ឃ។ បេ។ ពួករបស់សង្ឃ។ បេ។ ខ្នើយរបស់សង្ឃ។ បេ។ សន្ទះទ្វាររបស់សង្ឃ។ បេ។ សន្ទះបង្អួចរបស់សង្ឃ។ បេ។ ឈើបង្អងរបស់សង្ឃ។ សេចក្តីសង្ស័យមានដល់ភិក្ខុនោះ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[១៧០] សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយយកសេនាសនៈរបស់ឧបាសកម្នាក់ ដែលគេទុកជារបស់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងវត្ត ទៅប្រើប្រាស់ក្នុងទីដទៃ។ គ្រានោះ ឧបាសកនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាប់ថា លោកដ៏ចំរើនទាំងឡាយមិនសមនឹងមកយករបស់គេសំរាប់ទុកប្រើប្រាស់ក្នុងទីដទៃ ទៅប្រើប្រាស់ក្នុងទីដទៃវិញ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រឿងប្រើប្រាស់របស់គេក្នុងទីដទៃ ភិក្ខុមិនគប្បីយកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងទីដទៃទេ តែភិក្ខុណាយកទៅប្រើប្រាស់ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយប្រុងនឹងនាំយកអាសនៈសំរាប់អង្គុយក្នុងរោងឧបោសថ តែមានសេចក្តីសង្ស័យ មិនហ៊ាននាំយកទៅ ហើយក៏អង្គុយផ្ទាល់លើផែនដី។ ខ្លួនក្តី ចីរក្តី ក៏ប្រឡាក់ទៅដោយធូលី។ ភិក្ខុទាំងឡាយយកសេចក្តីនុ៎ះក្រាបបង្គំទូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកទាំងឡាយខ្លឹរបស់ទាំងនោះទៅប្រើប្រាស់បាន។

[១៧១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនិទ្ទរុប ជាសិស្សរបស់ចូលនន្ទាភិក្ខុនិទ្ទរុបនៅក្នុងក្រុងចម្បា ទៅកាន់ត្រកូលជាឧបដ្ឋាករបស់ចូលនន្ទាភិក្ខុនិទ្ទរុប ហើយបង្គាប់ត្រកូលនោះថា ចូលនន្ទាភិក្ខុនិទ្ទរុបជាម្ចាស់ ចង់ឆាន់បបរដែលលាយសណ្តែកនិងល្ង ហើយក៏យកទៅបរិភោគដោយខ្លួនឯង។ ចូលនន្ទាភិក្ខុនិទ្ទរុបនោះដឹងហើយ ចោទប្រកាន់សិស្សនោះថា នាងឯងមិនមែនជាសមណីទេ។ ភិក្ខុនិទ្ទរុបនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ ទើបភិក្ខុនិទ្ទរុបនោះនាំយករឿងនេះទៅដំណាលប្រាប់ភិក្ខុនិទ្ទរុបទៀត។ ពួកភិក្ខុនិទ្ទរុបនាំយករឿងនេះទៅប្រាប់ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ ពួកភិក្ខុនាំយករឿងនេះទៅក្រាបទូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិទ្ទរុបនោះមិនត្រូវអាបត្តិបាណិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិបាចិគ្គិយ ព្រោះដឹងខ្លួនហើយពោលពាក្យកុហក។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនិទ្ទរុបជាសិស្សចូលនន្ទាភិក្ខុនិទ្ទរុបនៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ទៅកាន់ត្រកូលជាឧបដ្ឋាករបស់ចូលនន្ទាភិក្ខុនិទ្ទរុប ហើយបង្គាប់ត្រកូលនោះថា ចូលនន្ទាភិក្ខុនិទ្ទរុបជាម្ចាស់ ចង់ឆាន់នំមានរសឆ្ងាញ់ក្រៃពេក ហើយក៏យកទៅបរិភោគដោយខ្លួនឯង។ ចូលនន្ទាភិក្ខុនិទ្ទរុបនោះដឹងហើយ ចោទប្រកាន់សិស្សនោះថា នាងឯងមិនមែនជាសមណីទេ។ ភិក្ខុនិទ្ទរុបនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិទ្ទរុបនោះមិនត្រូវអាបត្តិបាណិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិបាចិគ្គិយ ព្រោះដឹងខ្លួនហើយពោលពាក្យកុហក។

[១៧២] សម័យនោះឯង ក្មេងពីរនាក់ គឺកូនប្រុស១ ក្មួយប្រុស១របស់គហបតីជាឧបដ្ឋាករបស់ព្រះអង្គត្រូវដឹងមានអាយុ ក្នុងក្រុងវេសាលី។ គ្រានោះ គហបតីនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអង្គត្រូវដឹងមានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ជំនុំក្មេងទាំងពីរនាក់នេះ ក្មេងណាមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ព្រះករុណាគប្បីប្រាប់ឱកាសនេះដល់ក្មេងនោះ។ គហបតីនោះធ្វើកាលកិរិយាទៅ។ សម័យនោះឯង ក្មួយរបស់គហបតីនោះមានសទ្ធាជ្រះថ្លា។ លំដាប់នោះ ព្រះអង្គត្រូវដឹងមានអាយុ បានប្រាប់ឱកាសនោះដល់ទារកដែលជាក្មួយនោះ។ ទារកដែលជាក្មួយនោះ ក៏បានបីបាច់រក្សានូវទ្រព្យ និងចាត់ចែងនូវទានដោយសម្បត្តិនោះ។ លំដាប់នោះ កូនរបស់គហបតីនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអង្គត្រូវដឹងមានអាយុថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន អ្នកណាជាអ្នកទទួលមតិករបស់បិតា កូន ឬក្មួយ។ ព្រះអានន្ទនិយាយតបថា ម្ចាស់អ្នកដឹងមានអាយុ កូនទើបត្រូវទទួលទ្រព្យមតិករបស់បិតាបាន។ កូនរបស់គហបតីនោះ បាននិយាយតទៅទៀតថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់អង្គត្រូវនេះប្រាប់សម្បត្តិរបស់ខ្ញុំដល់បងប្អូនដ៏ដូនមួយ របស់ខ្ញុំហើយ។ ព្រះអានន្ទពោលថា ម្ចាស់អ្នកដឹងមានអាយុ អង្គត្រូវដឹងមានអាយុនេះ មិនមែនជាសមណៈទេ។ គ្រានោះ ព្រះអង្គត្រូវដឹងមានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់អារុសោអានន្ទ លោកចូរឲ្យសេចក្តីវិនិច្ឆ័យដល់ខ្ញុំចុះ។ សម័យនោះឯង ព្រះឧបាសិដ៏មានអាយុ ជាបក្ខពួករបស់ព្រះអង្គត្រូវដឹងមានអាយុ។ លំដាប់នោះ ព្រះឧបាសិដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់អារុសោអានន្ទ ភិក្ខុណាដែលម្ចាស់ទ្រព្យផ្តាច់ទុកថា លោកចូរប្រាប់ឱកាសនេះដល់អ្នកនេះ ហើយភិក្ខុនោះទៅប្រាប់ដល់អ្នកនោះ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិអ្វី។ ព្រះអានន្ទឆ្លើយតបទៅវិញថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនោះមិនត្រូវអាបត្តិអ្វីបន្តិចទេ ដោយហេតុទៅ តែអាបត្តិទុក្ខដ៏ក៏មិនត្រូវដែរ។ ព្រះឧបាសិដ៏ឆ្លើយថា ម្ចាស់អារុសោ ព្រះអង្គត្រូវដឹងមានអាយុនេះ ម្ចាស់ទ្រព្យបានផ្តាច់ទុកថា លោកចូរប្រាប់ឱកាសនេះដល់ជនឈ្មោះនេះ ក៏បានប្រាប់ដល់អ្នកនោះមែន ម្ចាស់អារុសោ អង្គត្រូវដឹងមានអាយុមិនត្រូវអាបត្តិទេ។

[១៧៣] សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងពារាណសី ពួកចោរនាំគ្នាប្លន់ត្រកូលឧបដ្ឋាករបស់ព្រះបិណ្ឌិវរ្ម័នត្រូវដឹងមាន អាយុ ហើយក៏នាំយកកូនក្មេងពីរនាក់ទៅ។ លំដាប់នោះ ព្រះបិណ្ឌិវរ្ម័នត្រូវដឹងមានអាយុ សំដែងប្បទិទៅនាំយកក្មេងទាំងពីរនាក់នោះបានមក ហើយទុកក្នុងប្រាសាទ។ មនុស្សទាំងឡាយបានឃើញក្មេងទាំងពីរនាក់នោះហើយ និយាយថា នេះជាប្បន្ទានុភាពរបស់លោកម្ចាស់បិណ្ឌិវរ្ម័នត្រូវដឹងមាន ហើយក៏នាំគ្នាជ្រះថ្លានឹងព្រះបិណ្ឌិវរ្ម័នត្រូវដឹងមានអាយុពេកណាស់។ ភិក្ខុទាំងឡាយ នាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្គាប់ថា បិណ្ឌិវរ្ម័នត្រូវដឹងមានអាយុ មិនសមគួរនឹងទៅនាំយកក្មេងពីរនាក់ ដែលពួកចោរនាំយកទៅហើយ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នកមានប្បទិទេ ព្រោះវិស័យនៃប្បទិទេ។

[១៧៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុពីររូបជាសំឡាញ់គ្នា ឈ្មោះបណ្ឌុកៈ១ កបិលៈ១។ ភិក្ខុទ្ធរូបនៅស្រុកក្រៅ ទ្រុបនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពី។ គ្រាដែលភិក្ខុនោះចេញពីស្រុកក្រៅ ទៅកាន់ក្រុងកោសម្ពី កាលកំពុងឆ្លងទឹកស្ទឹងក្នុងរាងពាក់កណ្តាលផ្លូវ កន្សោមខ្លាញ់រូបតំរូវដៃនៃមនុស្សអ្នកសម្លាប់ជ្រូកទាំងឡាយ ទៅជាប់នូវជើងរបស់ភិក្ខុនោះ។ ភិក្ខុនោះបានកាន់យកដោយគិតថា នឹងឲ្យដល់ជនទាំងឡាយជាម្ចាស់វិញ។ ពួកម្ចាស់នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ។ ស្រីគង្វាលគោម្នាក់ឃើញភិក្ខុនោះឆ្លងទឹកស្ទឹងរួចហើយ បាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកចូរមកសេពមេចុនធម្មនឹងខ្ញុំ។ ភិក្ខុនោះគិតថា អញមិនមែនជាសមណៈតាមប្រក្រតីទេ ទើបព្រមសេពមេចុនធម្មនឹងស្រីនោះ ហើយទៅកាន់ក្រុងកោសម្ពី ប្រាប់សេចក្តីនុះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា នៃភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះមិនត្រូវអាបត្តិបាណិកព្រោះអទិន្នាទានទេ ត្រូវអាបត្តិបាណិក ព្រោះសេពមេចុនធម្ម។

[១៧៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុជាសន្ធិវិហារិករបស់ព្រះទន្ធិកត្រូវដឹងមានអាយុ ក្នុងសាគលនគរ មានសេចក្តីមិនសប្បាយមកបៀតបៀន ក៏ទៅលួចយកឈ្នួតរបស់អ្នកផ្សារ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះទន្ធិកត្រូវដឹងមានអាយុយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំមិនមែនជាសមណៈទេ ខ្ញុំនឹងសឹក (ឥឡូវនេះ)។ ព្រះទន្ធិកត្រូវ បានសួរថា ម្ចាស់អារុសោ អំពើដូចម្តេចដែលអ្នកធ្វើហើយ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំលួចយកឈ្នួតរបស់អ្នកផ្សារ។ ព្រះទន្ធិកត្រូវ ក៏ឲ្យយកឈ្នួតនោះមក ហើយកាត់ថ្លៃ។ ឈ្នួតនោះកាត់ថ្លៃទៅ ដំឡើងមិនដល់៥មាសក។ ព្រះទន្ធិកត្រូវប្រាប់ថា ម្ចាស់អារុសោ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបាណិកទេ ដូច្នេះហើយ ក៏បានសំដែងធម្មិកថា។ ឯភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រេកអរក្រៃពេក។

ទុតិយបាណិក ចប់។

បាណិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទំ

(៣. តតិយបាណិកំ)

(បឋមភាណាវរៈ តតិយសិក្ខាបទំ)

(-)

[១៧៦] សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងក្រុងកុដាលា³¹) ក្បែរព្រៃហារន³²) ទៀបក្រុងវេសាលី³³)។ កាលនោះ ព្រះ ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងអសុភកថា ទ្រង់សំដែងរៀបរាប់អំពីអសុភ ទ្រង់សំដែងគុណនៃការចំរើនអសុភកម្មដ្ឋាន ទ្រង់សំដែងគុណនៃអសុភ សមាបត្តិក្នុងអសុភកម្មដ្ឋានជាញឹកញយ ដោយបរិយាយដ៏ច្រើន។ លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយដោយ ព្រះពុទ្ធដ៏កាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតចង់គេចចាកអារម្មណ៍ សម្លឹងអស់កាលកន្លះខែ (ក្នុងកម្មដ្ឋាន) កុំឲ្យអ្នកណាមួយចូលទៅរក តថាគតឡើយ រៀបរយតែភិក្ខុមួយរូបជាអ្នកនាំបិណ្ឌបាតទៅឲ្យតថាគត។ ទើបពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដ៏ការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ឯរំកន្ត (យ៉ាងហ្នឹងព្រះអង្គ) តាំងពីកាលនោះមក មិនមានអ្នកណាមួយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ រៀបរយតែភិក្ខុមួយរូបជាអ្នកនាំ បិណ្ឌបាតទៅថ្វាយព្រះអង្គ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអសុភកថា ទ្រង់សំដែងរៀបរាប់អំពីអសុភ ទ្រង់សំដែងគុណ នៃការចំរើនអសុភកម្មដ្ឋាន ទ្រង់សំដែងគុណនៃអសុភសមាបត្តិ ក្នុងអសុភកម្មដ្ឋានជាញឹកញយ។ ដោយបរិយាយមិនតែមួយ លុះគិតដូច្នោះហើយ ក៏ នាំគ្នាប្រកបសេចក្តីព្យាយាមក្នុងការចំរើនអសុភកម្មដ្ឋានជា ច្រើនបែបច្រើនវិធី។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះកើតសេចក្តីទុក្ខ នឿយណាយ ខ្ពើមខ្ពើមនឹងរាង កាយរបស់ខ្លួនឯង មានគួរនាដូចជាស្រីក្រមុំ ឬប្រុសកំឡោះ ជាអ្នកមានកិរិយាស្អិតស្អាងជាប្រក្រតី លុះបានដូចគ្នា កក់ក្បាលហើយ រមែងជាទុក្ខ នឿយណាយ ខ្ពើមខ្ពើមសាកអសុភពស័ លាកអសុភឆ្កែ ឬសាកអសុភមនុស្សដែលគេព្យួរនិងក យ៉ាងណាមិញ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ជាទុក្ខនឿយ ណាយ ខ្ពើមខ្ពើមនឹងកាយរបស់ខ្លួន យ៉ាងនោះឯង ទើបផ្តាច់ជីវិតខ្លួនដោយខ្លួនឯងខ្លះ ផ្តាច់ជីវិតគ្នាទៅវិញទៅមកខ្លះ ភិក្ខុខ្លះចូលទៅរក សមណកុត្តក³⁴) ឈ្មោះមិគលណ្ឌិក ហើយពោលយ៉ាងនេះថា នែអ្នកដ៏មានអាយុ យើងសូមអង្វរអ្នក ៗចូរផ្តាច់បង់ជីវិតពួកយើងចុះ បាត្រនិងចីវរ ទាំងនេះ នឹងបានជារបស់អ្នក។ គ្រានោះឯង សមណកុត្តកឈ្មោះមិគលណ្ឌិកទទួលស៊ីល្អៗយកបាត្រ និងចីវរហើយ ទើបផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុ ទាំងឡាយជាច្រើនរូប ហើយកាន់ដាវប្រឡាក់ឈាមដើរទៅកាន់ស្ទឹងឈ្មោះរត្នមុទា កាលដែលសមណកុត្តកឈ្មោះមិគលណ្ឌិកកំពុងលាងដាវ ប្រឡាក់ឈាមនោះ (គាត់) ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ក្តៅក្រហាយស្នាយក្រោយក្នុងកាលនោះ ដោយគិតឃើញថា ការនេះមិនមែនជាលាភ របស់អញទេតើ នឹងចាត់ថាជាលាភរបស់អញមិនបានឡើយ ជាតិជាមនុស្សអញបានដោយក្រណាស់ ជាតិជាមនុស្សឈ្មោះថា អញបានដោយ ងាយមិនមែនឡើយ អញបានបាបច្រើនណាស់ ព្រោះអញបានផ្តាច់បង់ជីវិតពួកភិក្ខុអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ។ លំដាប់នោះ ទេវតា ជាពួក របស់មារ ដើរមកលើទឹកមិនមានបែកផ្លាយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងសមណកុត្តកឈ្មោះមិគលណ្ឌិកថា ល្អហើយៗអ្នកសប្បុរស ការនេះ ជាលាភរបស់អ្នកហើយ អ្នកសប្បុរស ជាតិជាមនុស្សអ្នកក៏បានដោយប្រពៃហើយ អ្នកសប្បុរស អ្នកបានប្រទះបុណ្យច្រើនហើយ អ្នកសប្បុរស ព្រោះអ្នកបានញ៉ាំងជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ឆ្លងសង្សារដ៏ឲ្យឆ្លងផុត ទៅបាន។ គ្រានោះឯង សមណកុត្តកឈ្មោះមិគលណ្ឌិក ក៏នឹកអរថា ពួកថា (ការនេះ) ជាលាភរបស់អញ ពួកថា ជាតិមនុស្ស អញបានដោយល្អហើយ ពួកថា អញបានប្រទះបុណ្យជាច្រើន ពួកថា អញបានញ៉ាំង ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ឆ្លង (សង្សារដ៏) ឲ្យឆ្លងផុតទៅបាន លុះគិតដូច្នោះហើយ ក៏កាន់ដាវមុតដើរចេញពីវិហារចូលទៅកាន់វិហារ ចេញពី បរិវេណចូលទៅកាន់បរិវេណ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា លោកណាមិនទាន់ឆ្លង (សង្សារដ៏) ខ្ញុំនឹងឲ្យលោកណាឆ្លងសង្សារដ៏បាន។ បណ្តាភិក្ខុ ទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណាដែលមិនទាន់ប្រាសចាករាគៈ សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីញាប់ញ័រ និងសេចក្តីព្រឺរោម ក៏មានដល់ភិក្ខុទាំងនោះជាប្រាកដ ក្នុងសម័យនោះ។ ចំណែកភិក្ខុទាំងឡាយណា ដែលប្រាសចាករាគៈហើយ សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីញាប់ញ័រ និងសេចក្តីព្រឺរោម ក៏មិនមានដល់ភិក្ខុ ទាំងនោះក្នុងសម័យនោះឡើយ។ គ្រានោះ សមណកុត្តកឈ្មោះមិគលណ្ឌិក ក៏ផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុក្នុងមួយថ្ងៃរូបក៏មាន ក្នុង១ថ្ងៃ ផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុ ពីររូបក៏មាន ១ថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុបីរូបក៏មាន ១ថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុបួនរូបក៏មាន ១ថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុប្រាំរូបក៏មាន ១ បើ ១ថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិត ភិក្ខុដប់រូបក៏មាន ១ថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុម្ភៃរូបក៏មាន ១ថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុសាមសិបរូបក៏មាន ១ថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុសែសិបរូបក៏មាន ១ថ្ងៃ ផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុហាសិបរូបក៏មាន ១ថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុហុកសិបរូបក៏មាន

[១៧៧] គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញចាកទីសម្ងំក្នុងព្រះកម្មដ្ឋានដោយកន្លងកន្លះខែនោះទៅ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះអានន្តដ៏ មានអាយុ ដោយព្រះពុទ្ធដ៏កាថា ដូចម្តេចហ្ន៎ អានន្ត បានជាភិក្ខុសង្ឃហាក់ដូចជាស្តេចស្ទើងទៅ។ ទើបព្រះអានន្តត្រូវ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រ ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពិតដូចព្រះពុទ្ធដ៏កាណាស់ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអសុភកថា ដោយបរិយាយជាច្រើន ទ្រង់សរសើររៀបរាប់អំពី អសុភ ទ្រង់សរសើរគុណអសុភភាវនា ទ្រង់សរសើរគុណនៃអសុភសមាបត្តិ ក្នុងអសុភកម្មដ្ឋានជាញឹកញយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏គិតគ្នាថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងអសុភកថា ដោយបរិយាយដ៏ច្រើន ទ្រង់សរសើររៀបរាប់អំពីអសុភកថា ទ្រង់សរសើរគុណអសុភ ភាវនា ទ្រង់សរសើរគុណនៃការប្រកបដោយអសុភកម្មដ្ឋានជាញឹកញយ ហើយ (នាំគ្នា) ប្រកបសេចក្តីព្យាយាមក្នុងអសុភភាវនា ជាច្រើនវិធី ណាស់។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះ ជាទុក្ខនឿយណាយ ខ្ពើមខ្ពើមនឹងកាយរបស់ខ្លួន ប្រៀបដូចជាស្រីក្រមុំ ឬបុរសក្មេងកំឡោះ មានជាតិជាអ្នកស្អិតស្អាង លុះដូចគ្នា កក់ក្បាលហើយ រមែងជាទុក្ខនឿយណាយ ខ្ពើមខ្ពើមសាកអសុភពស័ក្តិ លាកអសុភឆ្កែ លាកអសុភមនុស្សក្តី ដែលចង់ភ្ជាប់នឹងក មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ កាលជាទុក្ខនឿយណាយ ខ្ពើមខ្ពើមនឹងកាយរបស់ខ្លួន ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះ ទើបផ្តាច់បង់ ជីវិតខ្លួនដោយខ្លួនឯងក៏មាន ខ្លះផ្តាសគ្នាឲ្យផ្តាច់បង់ជីវិតទៅវិញទៅមកក៏មាន រូបខ្លះបានចូលទៅរកសមណកុត្តកឈ្មោះមិគលណ្ឌិក ហើយ ពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកយើងសូមអង្វរអ្នក អ្នកចូរផ្តាច់បង់ជីវិតពួកយើងចុះ បាត្រ និងចីវរនេះនឹងបានជារបស់អ្នក បពិត្រព្រះអង្គដ៏ ចំរើន គ្រានោះឯង សមណកុត្តកឈ្មោះមិគលណ្ឌិក លុះបានទទួលស៊ីល្អៗយកបាត្រ និងចីវរហើយ ទើបផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុមួយរូបមួយថ្ងៃក៏ មាន។ បើ មួយថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុហុកសិបរូបក៏មាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមអង្វរ ភិក្ខុសង្ឃនេះគប្បីស្ថិតស្ថេរនៅបានដោយហេតុ ណា សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហេតុនោះដទៃទៀត។ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ត បើដូច្នោះ ភិក្ខុទាំងអម្បាល មាណាដែលអាស្រ័យនៅក្នុងក្រុងវេសាលី អ្នកចូរឲ្យភិក្ខុអម្បាលនោះទាំងអស់ប្រជុំគ្នាក្នុងឧបដ្ឋានសាលាចុះ។ ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ ទទួល ព្រះពុទ្ធដ៏ការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ដូច្នោះហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយមានប្រមាណប៉ុន្មានដែលអាស្រ័យនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ព្រះអានន្តក៏បង្គាប់ភិក្ខុអម្បាលនោះទាំងអស់ឲ្យប្រជុំគ្នាក្នុង ឧបដ្ឋានសាលា³⁵) ទើបចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយបានក្រាបបង្គំទូលព្រះ ដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុសង្ឃប្រជុំគ្នាព្រមហើយ ព្រះករុណាម្ចាស់ សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំគាល់កាលដ៏សមគួរ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ។

[១៧៨] គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងចូលទៅកាន់ឧបដ្ឋានសាលា លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់ប្រាប់លើអាសនៈដែលគេ
តាក់តែងថ្វាយ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ប្រាប់ស្រេចហើយ ទើបត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អាសាបានស្សតិសមាធិនេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនជាប្រក្រតីហើយ ជាធម៌ល្អិតផង ជាធម៌ខ្ពស់ផង ជាធម៌មិនច្រឡកច្រឡំ គឺជា
ធម៌ដោយឡែកផង ជាក្រឡឹងនៅ នាំមកនូវសេចក្តីសុខផង តែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលកើតឡើងៗឲ្យសាបសូន្យទៅផង ឲ្យ
ស្ងប់រម្ងាប់ទៅផង ដោយទំនងដ៏សមគួរ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចកំទេចធូលីដែលខ្យល់បក់ក្នុងក្នុងខែដែលជាចុងតិម្ភន្តរដូវ គឺខែ
អាសាឡ មហាអាលមេយ (ភ្លៀងធំបង្ហូរចុះខុសកាលវេលា) តែងញ៉ាំងកំទេចធូលីនោះឲ្យអន្តរធាន ឲ្យស្ងប់ទៅបាន ដោយទំនងដ៏សមគួរ មាន
ឧបមាយ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាសាបានស្សតិសមាធិ ដែលបុគ្គលបានអប់រំ ធ្វើឲ្យច្រើនជាប្រក្រតីហើយ ជាធម៌ល្អិតផង ជាធម៌ខ្ពស់
ផង ជាធម៌មិនច្រឡកច្រឡំ គឺជាធម៌ដោយឡែកផង ជាក្រឡឹងនៅ នាំមកនូវសេចក្តីសុខផង តែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលកើត
ឡើងៗ ឲ្យសាបសូន្យទៅ ឲ្យស្ងប់រំងាប់ទៅដោយទំនងដ៏សមគួរ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាសាបានស្សតិសមាធិដែល
បុគ្គលចំរើនហើយ តើដូចម្តេច ដែលបុគ្គលធ្វើឲ្យច្រើនជាប្រក្រតីហើយ ជាធម៌ល្អិតផង ជាធម៌ខ្ពស់ផង ជាធម៌មិនច្រឡកច្រឡំ គឺជាធម៌
ដោយឡែកផង ជាក្រឡឹងនៅ នាំមកនូវសេចក្តីសុខផង តែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលកើតឡើងៗ ឲ្យសាបសូន្យទៅ ឲ្យស្ងប់រំ
ងាប់ទៅដោយទំនងដ៏សមគួរ តើដូចម្តេច ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទៅកាន់ព្រៃក្តី ទៅកាន់ទីជិតនៃដើមឈើក្តី ទៅកាន់ផ្ទះដ៏ស្ងាត់
ក្តី អង្គុយពែនភ្នែក តាំងកាយឲ្យត្រង់ ដំកល់សតិឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅរកមជ្ឈដ្ឋាន ភិក្ខុនោះមានសតិ ដកដង្ហើមចេញ មានសតិដកដង្ហើមចូល កាល
ដកដង្ហើមចេញវែង ក៏ដឹងច្បាស់ថា អញដកដង្ហើមចេញវែង ឬកាលដកដង្ហើមចូលវែង ក៏ដឹងច្បាស់ថា អញដកដង្ហើមចូលវែង កាលដកដង្ហើម
ចេញខ្លី ក៏ដឹងច្បាស់ថា អញដកដង្ហើមចេញខ្លី ឬកាលដកដង្ហើមចូលខ្លី ក៏ដឹងច្បាស់ថា អញដកដង្ហើមចូលខ្លី (ភិក្ខុ) សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹង
ច្បាស់នូវរាងខ្យល់ទាំងពួង សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវរាងខ្យល់ទាំងពួង សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញ
រម្ងាប់កាយសង្ខារ (គឺខ្យល់អស្សាសបស្សាស) សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងរម្ងាប់កាយសង្ខារ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹង
កំណត់ដឹងច្បាស់នូវបីតិ (គឺសេចក្តីឆ្អែតកាយឆ្អែតចិត្ត) សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវបីតិ សឹមដកដង្ហើមចូល
សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសុខ (គឺសុខកាយ សុខចិត្ត) សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសុខ សឹមដក
ដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវចិត្តសង្ខារ (គឺវេទនា និងសញ្ញា) សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវ
ចិត្តសង្ខារ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងរម្ងាប់ចិត្តសង្ខារ សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងរម្ងាប់ចិត្តសង្ខារ សឹមដកដង្ហើមចូល
សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវចិត្ត សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវចិត្ត សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញ
នឹងធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយ សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងតាំងចិត្តខ្ជាប់ សឹមដកដង្ហើម
ចេញ សិក្សាថា អញនឹងតាំងចិត្តខ្ជាប់ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងដោះចិត្តឲ្យផុតស្រឡះ សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងដោះ
ចិត្តឲ្យផុតស្រឡះ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងពិចារណាដោយសភាពជារបស់មិនទៀង សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹង
ពិចារណាដោយសភាពជារបស់មិនទៀង សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងពិចារណាដោយសភាពឥតរាគៈ សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា
អញនឹងពិចារណាដោយសភាពឥតរាគៈ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងពិចារណាដោយសភាពរលត់ទៅ សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា
អញនឹងពិចារណាដោយសភាពរលត់ទៅ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងពិចារណារឿយៗ ដោយកិរិយាលះបង់នូវសេចក្តីប្រកាន់ សឹមដក
ដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងពិចារណារឿយៗ ដោយកិរិយាលះបង់នូវសេចក្តីប្រកាន់ សឹមដកដង្ហើមចូល ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាសាបានស្សតិ
សមាធិ ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយយ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលធ្វើឲ្យច្រើនហើយយ៉ាងនេះ ជាធម៌ល្អិតផង ជាធម៌ខ្ពស់ផង ជាធម៌មិនច្រឡកច្រឡំ
គឺជាធម៌ដោយឡែកផង ជាក្រឡឹងនៅ នាំមកនូវសេចក្តីសុខផង តែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកដែលកើតឡើងៗ ឲ្យសាបសូន្យទៅ ឲ្យ
ស្ងប់ទៅ ដោយទំនងដ៏សមគួរ។

[១៧៩] ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សាកសួរភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងគ្រានោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បានឮថា ពួកភិក្ខុផ្តាច់បង់ជីវិតខ្លួនដោយខ្លួនឯងខ្លះ ផ្តាសុំគ្នាឲ្យផ្តាច់បង់ជីវិតទៅវិញទៅមកខ្លះ ភិក្ខុខ្លះចូលទៅរកសមណកុត្តក ឈ្មោះ
មិគលណ្ឌិក ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ពួកយើងសូមអង្វរអ្នក ៗច្រមុផ្តាច់បង់ជីវិតពួកយើងចុះ បាត្រ និងថែវទាំងនេះនឹងបានជា
របស់អ្នក (យ៉ាងនេះ) ពិតមែនឬ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន។ ព្រះពុទ្ធដ៏ទ្រង់ព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកទាំងឡាយបានធ្វើហើយនេះ មិនសម មិនទំនង មិនគួរ មិនមែនជាកិច្ចរបស់សមណៈ មិនគប្បីសោះ មិនគួរ
ធ្វើសោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូចម្តេច បានជាពួកភិក្ខុទាំងនោះទៅផ្តាច់បង់ជីវិតខ្លួនដោយខ្លួនឯងខ្លះ ផ្តាសុំគ្នាឲ្យផ្តាច់ជីវិតទៅវិញទៅមកខ្លះ
ភិក្ខុខ្លះចូលទៅរកសមណកុត្តក ឈ្មោះមិគលណ្ឌិក ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ពួកយើងសូមអង្វរអ្នក ៗច្រមុផ្តាច់បង់ជីវិតពួកយើងចុះ
បាត្រ និងថែវនេះនឹងបានជារបស់អ្នក ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីស្រែងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា

**ភិក្ខុណាមួយក្លែងផ្តាច់បង់រាងកាយរបស់មនុស្សឲ្យឃ្លាតចាកជីវិតក្តី ទោះបីស្វែងរកគ្រឿងសង្រ្គាវធ (ឲ្យគេសម្លាប់) រាង
កាយមនុស្សនោះក្តី ភិក្ខុនេះឯងហៅថា ត្រូវអាបត្តិបាណជិក រកសំរាសគ្មាន។**

សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ។

[១៨០] សម័យនោះឯង មានឧបាសកម្នាក់មានជម្ងឺ។ ប្រពន្ធរបស់ឧបាសកនោះ មានរូបល្អស្រស់សម្រស់មុខគួរឲ្យគយគន់ជាទីនាំមកនូវសេចក្តី
ជ្រះថ្លា។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមានចិត្តប្រតិព័ទ្ធចំពោះស្រីនោះ។ គ្រានោះសេចក្តីបរិវិតក្តុនេះបានមានដល់ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដូច្នោះថា ម្ចាស់អារុសោទាំង
ឡាយ បើឧបាសកនោះនឹងរស់នៅ ពួកយើងមុខជានឹងមិនបានស្រីនោះទេ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះ យើង (នាំគ្នា) ពណ៌នាគុណនៃ
សេចក្តីស្លាប់ដល់ឧបាសកនោះ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាចូលទៅកាន់ទីដែលឧបាសកនោះនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយ
ពាក្យនេះនឹងឧបាសកនោះថា ម្ចាស់ឧបាសក អ្នកឯងបានធ្វើអំពើល្អមកហើយ បានធ្វើកុសលមកហើយ បានធ្វើកម្មជាគ្រឿងការពារភ័យរួចអស់

ហើយ អ្នកឯងមិនដែលធ្វើបាប មិនដែលធ្វើអំពើលាមក មិនដែលធ្វើអំពើអាក្រក់ អំពើល្អអ្នកបានធ្វើហើយ បាបអ្នកមិនធ្លាប់ធ្វើឡើយ អ្នកឯង មានប្រយោជន៍អ្វីដោយជីវិតអាក្រក់លាមកនេះ អ្នកស្លាប់ទៅប្រសើរជាងរស់នៅ អ្នកធ្វើកាលកិរិយា រំលោងខន្ធស្លាប់ចាកមនុស្សលោកនេះ ទៅ កាន់បរលោក នឹងកើតក្នុងមនុស្សសុគតិ ឬស្ថានសួគ៌ អ្នកនឹងបានឆ្លែតស្តប់ស្តល់ (នឹងបានឲ្យស្រីអប្សរទាំងឡាយ) បម្រើដោយកាមគុណទាំង៥ ដ៏ជាទិព្វក្នុងស្ថានសួគ៌នោះ។ គ្រានោះឯង ឧបាសកនោះគិតថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិយាយ (នេះ) ពិតណាស់ ដ្បិតខ្លួនអញជាមនុស្សបានធ្វើ អំពើល្អមកហើយ បានធ្វើកុសលមកហើយ បានធ្វើវិធានការពារភ័យ (ក្នុងអបាយភូមិ) ហើយ បាប អញមិនដែលធ្វើឡើយ អំពើអាក្រក់ ក៏អញមិន ដែលធ្វើ មិនធ្លាប់ធ្វើអំពើអាក្រក់សោះ អំពើប្រពៃ អញបានធ្វើហើយ បាប អញមិនធ្លាប់ធ្វើឡើយ អញមានប្រយោជន៍អ្វីដោយជីវិតអាក្រក់លាមក នេះ អញស្លាប់ទៅប្រសើរជាងរស់នៅ អញធ្វើកាលកិរិយា រំលោងខន្ធស្លាប់ចាកមនុស្សលោកនេះ ទៅកាន់បរលោក នឹងកើតក្នុងមនុស្សសុគតិ ឬ ស្ថានសួគ៌ អញមុខជានឹងបានឆ្លែតស្តប់ស្តល់ (ឲ្យស្រីទេពអប្សរទាំងឡាយ) បម្រើដោយកាមគុណទាំង៥ ដែលជាទិព្វក្នុងស្ថានសួគ៌នោះ។ ឧបាសកនោះបរិភោគភោជនទាំងឡាយដែលមិនសប្បាយ (គឺអាហារដែលស្លែងនាំឲ្យកើតរោគ) ទំពាស៊ីតែខាទនីយ (គ្រឿងទំពា) ដែលមិន សប្បាយផង ជញ្ជាប់ជញ្ជាក់តែវត្ថុសម្រាប់ជញ្ជាប់ជញ្ជាក់ដែលមិនសប្បាយផង ផឹកទឹកដែលមិនសប្បាយផង។ កាលឧបាសកនោះបរិភោគភោជន ដែលមិនសប្បាយតែម្យ៉ាងផង កាលទំពាស៊ីខាទនីយវត្ថុដែលមិនសប្បាយផង កាលជញ្ជាប់ជញ្ជាក់វត្ថុសម្រាប់ជញ្ជាប់ជញ្ជាក់មិនសប្បាយផង ផឹក ទឹកដែលមិនសប្បាយផង អាពាធដ៏ក្លៀវក្លាក៏កើតឡើង។ ឧបាសកនោះក៏ធ្វើកាលកិរិយាស្លាប់ទៅដោយអាពាធនោះឯង។ ទើបប្រពន្ធរបស់ ឧបាសកនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តះបង្កាប់ថា ពួកសមណៈទាំងនេះ ជាសក្យបុត្រ ជាបុគ្គលឥតខ្ចាស ជាមនុស្សទ្រុស្តសីល មានប្រក្រតី ពោលពាក្យមុសា ពួកសមណៈទាំងនេះនឹងប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តរៀបរយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ជាអ្នកពោលពាក្យ សត្យ ជាអ្នកមានសីល ជាអ្នកមានកល្យាណធម៌ ដូចម្តេចបាន ភាពសមណៈរបស់ភិក្ខុទាំងនេះគ្មានទេ ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ភិក្ខុទាំងនេះក៏គ្មានទេ សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំង នេះនឹងមានមកពីណា ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះនឹងមានមកពីណា សមណៈទាំងនេះប្រាសចាកសាមញ្ញគុណហើយ សមណៈទាំង នេះប្រាសចាកព្រហ្មញ្ញគុណហើយ (ព្រោះ) សមណៈទាំងនេះបានពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ដល់ស្វាមីរបស់អញ ស្វាមីរបស់អញ គឺសមណៈ ទាំងនេះសម្លាប់ហើយ។ ទាំងពួកមនុស្សឯទៀតក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តះបង្កាប់ថា សមណៈពួកនេះ ជាសក្យបុត្រ ជាមនុស្សឥតខ្ចាស ជា មនុស្សទ្រុស្តសីល ពោលតែពាក្យមុសា ពួកសមណៈទាំងនេះប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ប្រព្រឹត្តរៀបរយ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ពោលពាក្យ សត្យ មានសីល មានកល្យាណធម៌ ដូចម្តេចបាន (ព្រោះ) សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះគ្មានទេ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះក៏ គ្មានទេ សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញគុណរបស់ សមណៈទាំងនេះនឹងមានមកពីណា ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះនឹងមានមកពីណា ពួកសមណៈទាំងនេះប្រាសចាកសាមញ្ញគុណ ហើយ ពួកសមណៈទាំងនេះប្រាសចាកព្រហ្មញ្ញគុណហើយ (ព្រោះ) សមណៈទាំងនេះបានពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ដល់ឧបាសក ឧបាសក ដែលស្លាប់ ពីព្រោះតែសមណៈទាំងនេះ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សពួកនោះកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តះបង្កាប់។ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នកមាន សេចក្តីប្រាថ្នាតិច។ បើ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តះបង្កាប់ថា ហេតុម្តេចបានជាពួកឥន្ទ្រិយភិក្ខុទៅពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ ដល់ ឧបាសក (ដូច្នោះ)។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុទាំងនោះ បានក្រាបទូលសេចក្តីនុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ បើ ព្រះបរមសាស្តាត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ដល់ឧបាសក មែនឬ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ពិតមែន។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ (អំពើដែលអ្នកទាំងអស់គ្នាធ្វើហើយនុំ) មិនសមគួរ មិន ត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជាប់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើសោះ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ហេតុម្តេច បានជាអ្នកទាំងឡាយ ទៅ ពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ដល់ឧបាសក (ដូច្នោះ) ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះ ថ្លាទេ។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីស្រីដៃសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា

ភិក្ខុណាមួយក្លែងផ្តាច់បង់រាងកាយរបស់មនុស្ស ឲ្យឃ្លាតចាកជីវិតក្តី ទោះបីស្វែងរកគ្រឿងសស្ត្រាវុធ (ឲ្យគេសម្លាប់) រាង កាយមនុស្សនោះក្តី ពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ក្តី ឬនិយាយណែនាំដើម្បីសេចក្តីស្លាប់ថា នៃបុរសដ៏ចម្រើន អ្នកមាន ប្រយោជន៍អ្វីដោយជីវិតអាក្រក់លាមកនេះ អ្នកស្លាប់ទៅប្រសើរជាងរស់នៅ (ភិក្ខុ) មានចិត្តគិតដូច្នោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុង ចិត្តដូច្នោះ គប្បីពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ ឬគប្បីណែនាំដើម្បីសេចក្តីស្លាប់ដោយអនេកបរិយាយ ភិក្ខុនេះក្តី ហៅថាត្រូវ អាបត្តិបារាជិក មិនមានសំរាមឡើយ។

[១៨១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ (ក្នុងបេយ្យាលទាំងពីរ មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចក្នុងបារាជិកកណ្តាទី១)។ ត្រង់បទថា ក្លែង (នោះ) គឺដឹង ជាក់ច្បាស់ហើយ ក្លែងសម្លាប់។ ដែលហៅថា រាងកាយនៃមនុស្ស (នោះ) គឺបឋមចិត្តណាដែលកើតឡើងហើយ បឋមវិញ្ញាណណាដែលកើត ឡើងប្រាកដហើយ ក្នុងផ្ទៃនៃមាតា ដរាបដល់ពេលស្លាប់ ក្នុងរាងកាលប៉ុណ្ណោះ នេះឯងហៅថា រាងកាយរបស់មនុស្ស។ ត្រង់ពាក្យថា ផ្តាច់បង់ ចាកជីវិត គឺចូលទៅផ្តាច់បង់ ញ៉ាំងឥន្ទ្រិយ គឺជីវិតឲ្យរលត់ទៅ គឺថាញ៉ាំងសន្តតិ (ខ្សែតនៃចិត្ត) ឲ្យកំរើក។ ត្រង់ពាក្យថា ទោះបីស្វែងរកគ្រឿង សាស្ត្រាវុធ (ឲ្យគេសម្លាប់) រាងកាយមនុស្សនោះក្តី សេចក្តីថា គឺគប្បីស្វែងរកដាវក្តី លំពែងក្តី ច្បួកក្តី ឈើស្រួចក្តី អន្លូងក្តី ថ្មក្តី កាំបិតក្តី ថ្នាំពិសក្តី ខ្សែក្តី។

[១៨២] ត្រង់ពាក្យថា ពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ក្តី សេចក្តីថា សំដែងទោសក្នុងកិរិយារស់នៅ ពោលសរសើរគុណក្នុងការស្លាប់។

[១៨៣] ត្រង់ពាក្យថា និយាយណែនាំដើម្បីសេចក្តីស្លាប់ក្តី សេចក្តីថា និយាយណែនាំថា អ្នកចូរនាំគ្រឿងសស្ត្រាមកក្តី ថាអ្នកចូរស៊ីថ្នាំពិសក្តី ថាអ្នកចូរចងវិលដោយខ្សែ ហើយធ្វើមរណកាលទៅក្តី (យ៉ាងនេះហៅថា និយាយណែនាំដើម្បីសេចក្តីស្លាប់)។

[១៨៤] ត្រង់ពាក្យថា នៃបុរសដ៏ចម្រើន (នេះ) ជាឈ្មោះនៃពាក្យអាឈបន (ពាក្យសម្រាប់ហៅរក) ថា ម្ចាស់បុរសដ៏ចម្រើន។ ត្រង់ពាក្យថា អ្នក មានប្រយោជន៍អ្វីដោយជីវិតអាក្រក់លាមកនេះ អ្នកស្លាប់ទៅប្រសើរជាងកិរិយារស់នៅ មានអធិប្បាយថា ជីវិតរបស់ពួកមនុស្សកំសត់ បើធៀប

ផ្ទៃមិនដីវិលរបស់ពួកមនុស្សស្តុកស្តម្ភ (ក៏ឃើញថា) ជាដីវិលលាមក ដីវិលរបស់ពួកមនុស្សឥតទ្រព្យ បើធៀបផ្ទៃមិនដីវិលរបស់ពួកមនុស្សមាន ទ្រព្យ (ក៏ឃើញថា) ជាដីវិលលាមក ដីវិលរបស់មនុស្សទាំងឡាយ បើធៀបផ្ទៃមិនដីវិលរបស់មនុស្សទាំងឡាយ (ក៏ឃើញថា) ជាដីវិលលាមក (យ៉ាងនេះ) ហៅថា ដីវិលលាមក។ ដីវិលរបស់មនុស្សដាច់ដៃ ដាច់ជើង ដាច់ទាំងដៃទាំងជើង មនុស្សដាច់ត្រចៀក មនុស្សដាច់ច្រមុះ មនុស្សដាច់ ទាំងត្រចៀក ទាំងច្រមុះ (ទាំងនេះ) ហៅថា ដីវិលអាត្រក់។ អ្នកមានប្រយោជន៍អ្វីនឹងដីវិលដីលាមកនេះ និងដីវិលដីអាត្រក់នេះ អ្នកស្លាប់ទៅប្រសើរ ជាងរស់នៅ។ ត្រង់ពាក្យថា មានចិត្តគិតដូច្នោះ សេចក្តីថា ធម្មជាតិណាជាចិត្ត ធម្មជាតិណាជាមនោ ធម្មជាតិណាជាមនោ ធម្មជាតិណាជាមនោ ធម្មជាតិណាជាមនោ ធម្មជាតិណាជាមនោ ត្រង់ពាក្យថា មានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តដូច្នោះ សេចក្តីថា មានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសេចក្តីស្លាប់ មានចេតនាចង់ឲ្យស្លាប់ មានសេចក្តីប៉ុនប៉ងចង់ឲ្យ ស្លាប់។ ត្រង់ពាក្យថា ដោយអនេកបរិយាយ គឺដោយអាការៈទាំងឡាយខ្ពស់និងទាប (ដោយឧបាយច្រើនយ៉ាង)។ ត្រង់ពាក្យថា ពណ៌នាគុណនៃ សេចក្តីស្លាប់ អធិប្បាយថា ភិក្ខុសំដែងទោសក្នុងការរស់នៅ ពោលសរសើរគុណក្នុងការស្លាប់ទៅដូច្នោះថា អ្នកស្លាប់អំពីលោកនេះ គឺអ្នករំលង ខន្ធស្លាប់ទៅកាន់បរលោក នឹងកើតក្នុងមនុស្សសុគតិ ឬស្ថានសួគ៌ អ្នកនឹងបានឆ្លែតស្តប់ស្តល់ (ឲ្យស្រីទេពអប្សរទាំងឡាយ) បម្រើដោយកាម គុណទាំង៥ដីជាទិព្វក្នុងស្ថានសួគ៌នោះ។

[១៨៥] ត្រង់ពាក្យថា ឬនិយាយណែនាំដើម្បីសេចក្តីស្លាប់ សេចក្តីថា (និយាយដឹកនាំ) ថា អ្នកចូរនាំគ្រឿងសស្ត្រាមកក្តី អ្នកចូរស៊ីថ្នាំពិសក្តី អ្នកចូរចងវិលដោយខ្សែ ហើយធ្វើកាលកិរិយាទៅក្តី អ្នកចូរលោតទម្លាក់ទៅក្នុងបឹងក្តី អណ្តូងក្តី ជ្រោះក្តី។

[១៨៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនេះក្តី មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចខាងដើម (ត្រង់បារាណិកកណ្ឌទី១)។ ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវអាបត្តិបារាណិក អធិប្បាយថា ថ្មក្រាស់បែកជាពីរចំណែក ជារត្តភ្ជាប់គ្នាមិនបានទៀតយ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុក្លែងផ្តាច់បង់រាងកាយរបស់មនុស្សឲ្យចាកដីវិល មិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាសក្យបុត្រ មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារាណិក។ ត្រង់ពាក្យថា រកសំវាសគ្មាន សេចក្តីថា កម្មជា មួយគ្នា ឧទ្ទេសជាមួយគ្នា សិក្ខាស្មើគ្នា នេះហៅថា មានសំវាស ភិក្ខុនោះគ្មានសំវាសដូច្នោះទេ ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថា រកសំវាសគ្មាន។

[១៨៧] ភិក្ខុស្ថិតនៅក្នុងទីជិត (តាំងចិត្តនឹងសម្លាប់មនុស្ស) ដោយខ្លួនឯង ដោយប្រើបម្រើ ដោយប្រើបម្រើ តៗគ្នា ដោយបម្រើទៅធ្វើការខុស សង្កេត ដោយបម្រើទៅហើយ ត្រឡប់មកវិញ ភិក្ខុនៅក្នុងទីមិនកំបាំង សំគាល់ថាកំបាំង នៅក្នុងទីកំបាំង សំគាល់ថាមិនកំបាំង នៅក្នុងទីមិនកំ បាំង សំគាល់ថាមិនកំបាំង នៅក្នុងទីកំបាំង សំគាល់ថាកំបាំង ភិក្ខុពណ៌នា (សេចក្តីស្លាប់) ដោយកាយ ពណ៌នាដោយវាចា ពណ៌នាដោយកាយ និងវាចា ពណ៌នាដោយប្រើបម្រើ ពណ៌នាដោយចារិកអក្សរ ដឹករណ៍ ធ្វើបង្អែក បង្អាប់ចម្រូង ឲ្យភេសជ្ជៈ សម្លាប់ដោយរូប សម្លាប់ដោយសម្លេង សម្លាប់ដោយក្លិន សម្លាប់ដោយរស សម្លាប់ដោយសម្ផស្ស សម្លាប់ដោយធម៌ បង្អាប់ឲ្យស្លាប់ ប្រៀនប្រដៅដើម្បីឲ្យស្លាប់ ធ្វើសង្កេតកម្ម ធ្វើនិមិត្ត កម្ម។

[១៨៨] ត្រង់ពាក្យថា ដោយខ្លួនឯង គឺភិក្ខុសម្លាប់ (គេ) ខ្លួនឯង ដោយកាយក្តី ដោយអារុយៈដែលជាប់នឹងកាយក្តី ដោយគ្រឿងប្រយោលក្តី។ ត្រង់ពាក្យថា ចិត្តនៅក្នុងទីជិត សេចក្តីថា ចិត្តនៅ (ក្នុងទីជិត) ក៏បង្អាប់ថា អ្នកចូរចាក់យ៉ាងនេះ អ្នកចូរប្រហារយ៉ាងនេះ អ្នកចូរសម្លាប់យ៉ាងនេះ។

[១៨៩] ភិក្ខុបង្អាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរផ្តាច់បង់ដីវិលមនុស្សឈ្មោះនេះ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្អាប់នោះចំណាំមនុស្សនោះ បាន ហើយផ្តាច់បង់ដីវិលមនុស្សនោះ ត្រូវអាបត្តិបារាណិកទាំងពីររូប។ ភិក្ខុបង្អាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរផ្តាច់បង់ដីវិលមនុស្សឈ្មោះនេះដូច្នោះ ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្អាប់ចំណាំមនុស្សបាន (ប៉ុន្តែ) ទៅផ្តាច់បង់ដីវិលមនុស្សដទៃវិញ ភិក្ខុអ្នកបង្អាប់មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ភិក្ខុអ្នកសម្លាប់ ត្រូវអាបត្តិបារាណិក។ ភិក្ខុបង្អាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរផ្តាច់បង់ដីវិលមនុស្សឈ្មោះនេះដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្អាប់ចំណាំមនុស្ស ដទៃវិញ (ប៉ុន្តែ) ទៅផ្តាច់បង់ដីវិលមនុស្សនោះ (គឺមនុស្សដែលអ្នកប្រើ ប្រាប់ឲ្យសម្លាប់នោះ) ត្រូវអាបត្តិបារាណិកទាំងពីររូប។ ភិក្ខុបង្អាប់ភិក្ខុផង គ្នាថា លោកចូរផ្តាច់បង់ដីវិលមនុស្សឈ្មោះនេះ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្អាប់ចំណាំមនុស្សដទៃវិញ (លុះវេលា) ទៅផ្តាច់បង់ ៗ ដីវិលមនុស្សដទៃនោះ (បើធ្វើខុសបង្អាប់ដូច្នោះ) ភិក្ខុអ្នកបង្អាប់មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ភិក្ខុអ្នកសម្លាប់ត្រូវអាបត្តិបារាណិក។

[១៩០] ភិក្ខុបង្អាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា³⁶⁾ លោកចូរប្រាប់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះប្រាប់ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះចូរផ្តាច់បង់ដីវិល បុគ្គលឈ្មោះនេះដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្អាប់នោះទៅប្រាប់អ្នកដទៃវិញ (ដូច្នោះ) ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដែរ។ ភិក្ខុអ្នកសម្លាប់ទទួល បង្អាប់ ភិក្ខុអ្នកប្រើដើមត្រូវអាបត្តិចុល្លថ្មយ។ លុះភិក្ខុអ្នកសម្លាប់បានផ្តាច់បង់ដីវិលបុគ្គលនោះសម្រេច ត្រូវអាបត្តិបារាណិកគ្រប់ទាំងបួនរូប។ ភិក្ខុ បង្អាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅប្រាប់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះទៅប្រាប់ភិក្ខុឈ្មោះនេះថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ចូរទៅផ្តាច់បង់ដីវិលបុគ្គលឈ្មោះ នេះ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្អាប់នោះ ទៅបង្អាប់ភិក្ខុដទៃវិញ (ធ្វើខុសបង្អាប់ដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុអ្នកសម្លាប់ទទួល បង្អាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុអ្នកសម្លាប់នោះ បានផ្តាច់បង់ដីវិលបុគ្គលនោះសម្រេច ភិក្ខុអ្នកបង្អាប់ដើមមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ត្រូវអាបត្តិបារាណិកតែ ភិក្ខុអ្នកបង្អាប់ និងភិក្ខុអ្នកសម្លាប់។

[១៩១] ភិក្ខុបង្អាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរផ្តាច់បង់ដីវិលបុគ្គលឈ្មោះនេះ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្អាប់នោះ ទៅហើយ ត្រឡប់ មកប្រាប់វិញថា ខ្ញុំមិនអាចនឹងផ្តាច់បង់ដីវិលបុគ្គលនោះទេ។ ភិក្ខុនោះបង្អាប់ទៀតថា លោកអាចវេលាណា លោកចូរទៅផ្តាច់បង់ដីវិលគេវេលានោះ ចុះ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ លុះភិក្ខុអ្នកទទួលបង្អាប់នោះ បានផ្តាច់បង់ដីវិលបុគ្គលនោះសម្រេច ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាណិកទាំងពីររូប។

[១៩២] ភិក្ខុបង្អាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅផ្តាច់បង់ដីវិលបុគ្គលឈ្មោះនេះ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុនោះ លុះបង្អាប់ភិក្ខុផងគ្នានោះ ហើយ ក៏ស្រាប់តែកើតសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (ស្តាយក្រោយ) តែនឹងបានប្រាប់ឲ្យដឹងថា លោកកុំទៅសម្លាប់ដូច្នោះក៏ទេ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្អាប់ លុះ ផ្តាច់បង់ដីវិលបុគ្គលនោះស្រេច ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាណិកទាំងពីររូប។ ភិក្ខុបង្អាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅផ្តាច់បង់ដីវិលបុគ្គលឈ្មោះនេះ ដូច្នោះ ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ។ (តែ) ភិក្ខុនោះ លុះបង្អាប់រួចហើយ ក៏ស្រាប់តែកើតសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (ស្តាយក្រោយ) ទើបប្រាប់វិញថា លោកកុំទៅសម្លាប់ ឡើយ។ ភិក្ខុនោះអាងថា លោកបង្អាប់ខ្ញុំហើយ ក៏ទៅផ្តាច់បង់ដីវិលបុគ្គលនោះទៅ (យ៉ាងនេះ) ភិក្ខុអ្នកប្រើដើមមិនត្រូវអាបត្តិទេ ត្រូវអាបត្តិបារាណិកតែ អ្នកសម្លាប់។ ភិក្ខុបង្អាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅផ្តាច់បង់ដីវិលបុគ្គលឈ្មោះនេះ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ លុះភិក្ខុនោះ បង្អាប់ហើយ ក៏កើតសេចក្តី

ក្តៅក្រហាយ (ស្នាយក្រោយ) ទើបប្រាប់វិញថា លោកកុំទៅសម្លាប់ឡើយ។ ភិក្ខុអ្នកសម្លាប់នោះទទួលថា សាធុ ហើយឈប់វិញ (ដូច្នោះ) មិនត្រូវ អាបត្តិទាំងពីររូប។

[១៩៣] ភិក្ខុសំគាល់ទីដែលមិនស្ងាត់ថាទីស្ងាត់ ទើបពោលថា ឱ បុគ្គលឈ្មោះនេះ អញត្រូវតែសម្លាប់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុសំគាល់ទី ដែលស្ងាត់ថាទីមិនស្ងាត់ ទើបពោលថា ឱ បុគ្គលឈ្មោះនេះ សូមឲ្យវិនាសទៅចុះ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុសំគាល់ទីដែលមិនស្ងាត់ថាទីមិន ស្ងាត់ ទើបពោលថា ឱ បុគ្គលឈ្មោះនេះ សូមវិនាសទៅចុះ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ភិក្ខុសំគាល់ទីដែលស្ងាត់ថាស្ងាត់ ទើបពោលថា ឱ បុគ្គល ឈ្មោះនេះ សូមឲ្យវិនាសទៅចុះ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។

[១៩៤] ដែលហៅថា ពណ៌នាដោយកាយ (នោះ) គឺភិក្ខុធ្វើការដោយកាយដូច្នោះ បុគ្គលណា ស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬ នឹងបានយសស័ក្តិ ឬនឹងទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ (ភិក្ខុធ្វើយ៉ាងនេះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ (បើមនុស្សស្លាប់សេចក្តីពណ៌នានោះហើយ) ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យ កើតឡើងដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយកិរិយាពោលពណ៌នានោះ ដូច្នោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ។ (បើ) មនុស្សនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ បារាជិក។ ដែលហៅថា ពោលពណ៌នាដោយវាចា (នោះ) គឺភិក្ខុពោលដោយវាចាថា បុគ្គលណាស្លាប់យ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបាន យសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ (បើមនុស្សស្លាប់សេចក្តីពណ៌នានោះហើយ) ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើងដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយកិរិយាពោលពណ៌នានោះ ដូច្នោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ។ (បើបុគ្គលនោះ) ស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ដែលហៅថា ពោលពណ៌នាដោយកាយ និងវាចា (នោះ) គឺភិក្ខុធ្វើការដោយកាយផង ពោលដោយវាចាផង ដូច្នោះថា បុគ្គលណាស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គល នោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ (បើមនុស្សស្លាប់សេចក្តីពណ៌នានោះហើយ) ញ៉ាំងទុក្ខវេទនា ឲ្យកើតឡើងដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយកិរិយាពោលពណ៌នានោះ ដូច្នោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ។ បើបុគ្គលនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ បារាជិក។

[១៩៥] ដែលហៅថា ពោលពណ៌នាដោយប្រើបម្រើ (នោះ) គឺភិក្ខុប្រាប់ដំណឹងដល់បម្រើថា បុគ្គលណាស្លាប់យ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបាន ទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬពុំនោះទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ (បើ) បុគ្គលនោះបានស្លាប់ដំណឹងរបស់បម្រើ ហើយគិតថា អញ នឹងស្លាប់ ហើយក៏ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើងភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ។ (បើ) បុគ្គលនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ដែលហៅថា ពណ៌នា ដោយវិធីសរសេរអក្សរ (នោះ) គឺភិក្ខុធ្លាក់អក្សរ (ជាសេចក្តី) ថា បុគ្គលណាស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬទៅ កាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដគ្រប់ៗអក្សរ។ (បុគ្គលនោះ) ឃើញអក្សរចារិកហើយគិតថា អញនឹងស្លាប់ទៅ ហើយញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើត ឡើង ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ។ (បើ) បុគ្គលនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

[១៩៦] ដែលហៅថា រណ្តៅ (នោះ) គឺភិក្ខុជីករណ្តៅចំពោះមនុស្សដោយតាំងចិត្តថា អ្នកណាមួយធ្លាក់ទៅ គង់ស្លាប់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ កាលបើអ្នកណាមួយធ្លាក់ទៅហើយ កើតទុក្ខវេទនាឡើង (ដល់អ្នកនោះ) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ។ បើអ្នកនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុ ជីករណ្តៅមិនចំពោះ (មនុស្ស ឬមនុស្ស) ដោយគិតថា ជនណាមួយធ្លាក់ទៅ គង់ស្លាប់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ (បើ) មនុស្សធ្លាក់ទៅក្នុងរណ្តៅ នោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ កាលមនុស្សនោះធ្លាក់ទៅ កើតទុក្ខវេទនាឡើង ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ។ (បើមនុស្សនោះ) ស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ បារាជិក។ (បើ) យក្សក្តី ប្រេតក្តី សត្វតិរច្ឆានដែលមានរាងកាយដូចមនុស្សក្តី ធ្លាក់ទៅក្នុងរណ្តៅនោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ កាលបើជន មាន យក្សជាដើមនោះធ្លាក់ទៅហើយ កើតទុក្ខវេទនា ភិក្ខុក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដែរ។ (បើ) ជនមានយក្សជាដើមនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ។ (បើ) សត្វតិរច្ឆានធ្លាក់ទៅក្នុងរណ្តៅនោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ កាលបើធ្លាក់ទៅហើយ កើតទុក្ខវេទនា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ (បើ) វាស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបា ចិត្តិយ។

[១៩៧] ដែលហៅថា បង្អែក (នោះ) គឺភិក្ខុបង្អប់សស្ត្រាក្នុងទិសម្រាប់ផ្នែកក្តី លាបដោយថ្នាំពិសក្តី ធ្វើឲ្យទ្រុឌទ្រោមក្តី បង្អប់សស្ត្រាក្នុង ត្រពាំងក្តី ក្នុងអណ្តូងក្តី ក្នុងជ្រោះក្តី ដោយគិតថា មនុស្សណាមួយនឹងធ្លាក់ទៅស្លាប់ដោយគ្រឿងប្រហារនេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ បើមនុស្សនោះ មានទុក្ខវេទនាកើតឡើងដោយសស្ត្រាក្តី ដោយថ្នាំពិសក្តី ដោយដំណើរដែលធ្លាក់ចុះទៅ (តាមធម្មតា) ក្តី ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ។ បើមនុស្សនោះ ស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

[១៩៨] ដែលហៅថា បង្អប់ចម្រូង (នោះ) គឺភិក្ខុបង្អប់ដាវក្តី លំពែងក្តី ច្យូកក្តី ឈើស្រួចក្តី អន្លូងក្តី ថ្មក្តី កាំបិតក្តី ថ្នាំពិសក្តី ខ្សែក្តី ដោយគិតថា មនុស្សណាមួយនឹងស្លាប់ដោយវត្ថុមានដាវជាដើមនេះ (យ៉ាងនេះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ (បើ) មនុស្សនោះញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើងដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយវត្ថុមានដាវជាដើមនោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ។ (បើ) មនុស្សនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

[១៩៩] ដែលហៅថា ភេសជ្ជៈ (នោះ) គឺភិក្ខុឲ្យសប្បិក្តី នរនីតក្តី ប្រេងក្តី ទឹកឃ្មុំក្តី ស្ករអំពៅក្តី [អដ្ឋកថា ពន្យល់ថា ភិក្ខុឲ្យភេសជ្ជៈ មានសប្បិ ជាដើម ដល់ភិក្ខុដែលមានជម្ងឺ ដោយមានបំណងថា តែឆាន់ទៅនឹងលាបស្លាប់។] ដោយតាំងចិត្តថា មនុស្សដែលជញ្ជក់ជញ្ជាប់ (ស៊ី) ភេសជ្ជៈ មានសប្បិជាដើមនេះហើយ គង់នឹងស្លាប់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ កាលបើមនុស្សស៊ីភេសជ្ជៈ មានសប្បិជាដើមនោះហើយ កើតទុក្ខវេទនា ភិក្ខុ ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ។ (បើ) មនុស្សនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

[២០០] ដែលហៅថា សម្លាប់ដោយរូប (នោះ) គឺភិក្ខុនាំយករូបដែលមិនគាប់ចិត្ត មុខគួរឲ្យខ្លាច ភិតភ័យ ស្ងប់ស្ងែង ដោយតាំងចិត្តថា មនុស្ស ណាមួយមកឃើញរូបនេះហើយ នឹងតក់ស្លុតស្លាប់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ (បើ) មនុស្សឃើញរូបនោះហើយតក់ស្លុត ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ។ (បើ) មនុស្សស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុនាំយករូបដែលជាទីគាប់ចិត្ត គួរឲ្យស្រឡាញ់ ពេញចិត្ត ដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយ មកឃើញរូបនេះហើយ តែមិនបាន (រូបនេះ) មុខជានឹងសង្រេងសង្រែង រឹងរ៉ៃស្លាប់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ (បើ) មនុស្សឃើញរូបនោះហើយ ក្រៀមក្រំ ព្រោះមិនបាន (តាមប្រាថ្នា) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ។ (បើ) មនុស្សនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ដែលហៅថា សម្លាប់ដោយ សម្លេង (នោះ) គឺភិក្ខុនាំយកសម្លេងមិនជាទីគាប់ចិត្ត មុខគួរឲ្យខ្លាច ភិតភ័យ ស្ងប់ស្ងែង ដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយបានឮសម្លេងនេះ

ហើយ នឹងតក់ស្លុតស្លាប់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ លុះមនុស្សឮសម្លេងនោះហើយតក់ស្លុត ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ (បើ) គេស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ បារាជិក។ ភិក្ខុនាំយកសម្លេងជាទីគាប់ចិត្ត មុខគួរស្រឡាញ់ ចូលចាប់ដួងចិត្ត ដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយបានឮសម្លេងនេះហើយ នឹង ក្រៀមក្រំស្លាប់ ព្រោះចង់បានមិនបាន ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ លុះមនុស្សឮសម្លេងនោះហើយ ក្រៀមក្រំចិត្ត ព្រោះចង់បានមិនបាន ភិក្ខុត្រូវ អាបត្តិចុល្ល័យ។ (បើ) មនុស្សនោះស្លាប់ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ដែលហៅថា សម្លាប់ដោយក្លិន (នោះ) គឺភិក្ខុនាំយកក្លិនមិនគាប់ចិត្ត មុខគួរ ខ្ពើមឆ្អើម ដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយហិតក្លិនហើយ គង់នឹងស្លាប់ ព្រោះជារបស់គួរខ្ពើម គួរឆ្អើម ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ កាលបើគេហិត ក្លិននោះហើយ មានទុក្ខវេទនាកើតឡើង ព្រោះខ្ពើម ព្រោះឆ្អើម ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ គេស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុនាំយកក្លិនជាទី គាប់ចិត្តចូលទៅ ដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយបានហិតក្លិននេះហើយ នឹងក្រៀមក្រំស្លាប់ ព្រោះចង់បានមិនបាន ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ លុះគេហិតក្លិននោះហើយ ក្រៀមក្រំព្រោះមិនបាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ (បើ) គេស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ដែលហៅថា សម្លាប់ ដោយរស (នោះ) គឺភិក្ខុនាំយករសដែលមិនជាទីគាប់ចិត្ត មុខគួរខ្ពើមឆ្អើម ដោយតាំងចិត្តថា មនុស្សណាមួយបានជញ្ជាក់ជញ្ជាប់រសនេះហើយ នឹងស្លាប់ ព្រោះជារសគួរខ្ពើមឆ្អើម ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ កាលបើគេជញ្ជាក់ជញ្ជាប់រសនោះហើយ មានទុក្ខវេទនាកើតឡើង ព្រោះជារសគួរ ខ្ពើមឆ្អើម ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ លុះគេស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុនាំយករសជាទីគាប់ចិត្ត ដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយបាន ជញ្ជាក់ជញ្ជាប់រសនេះហើយ នឹងក្រៀមក្រំស្លាប់ ព្រោះមិនបាន (ដូចបំណង) ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ លុះគេជញ្ជាក់ជញ្ជាប់រសនោះហើយ កើត ក្រៀមក្រំ ព្រោះមិនបាន (តាមបំណង) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ (បើ) គេស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ដែលហៅថា សម្លាប់ដោយសម្បជញ្ជូន (នោះ) គឺភិក្ខុនាំយកដេដាដូចមិនជាទីគាប់ចិត្ត ដែលមានសម្បជញ្ជូនសំរាប់កន្លែងសេចក្តីទុក្ខ ដែលមានសម្បជញ្ជូនដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយបាន ពាល់ត្រូវសម្បជញ្ជូននេះ មុខជានឹងស្លាប់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ (បើ) ទុក្ខវេទនាកើតឡើងដល់បុគ្គលដែលបានពាល់ត្រូវសម្បជញ្ជូននោះ ភិក្ខុត្រូវ អាបត្តិចុល្ល័យ។ លុះគេស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុនាំយកដេដាដូចជាទីគាប់ចិត្ត ដែលមានសម្បជញ្ជូនសុខ ដែលមានសម្បជញ្ជូនទន់ ដោយ បំណងថា បុគ្គលណាមួយមកពាល់ត្រូវសម្បជញ្ជូននេះហើយ នឹងក្រៀមក្រំស្លាប់ ព្រោះមិនបាន (តាមប្រាថ្នា) ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ លុះគេពាល់ ត្រូវសម្បជញ្ជូននោះហើយ កើតក្រៀមក្រំ ព្រោះមិនបាន (តាមប្រាថ្នា) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ (បើ) គេស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ដែលហៅថា សម្លាប់ដោយធម៌ (នោះ) គឺភិក្ខុពោលអំពីរឿងនរក នៃសត្វដែលទៅកើតក្នុងនរក ដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយបានស្តាប់រឿងនរកនេះហើយ នឹងតក់ស្លុត ហើយស្លាប់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ លុះគេបានស្តាប់រឿងនរកនោះហើយ កើតតក់ស្លុត ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ (បើ) គេស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុពោលអំពីរឿងស្ថានសួគ៌នៃបុគ្គលដែលបានធ្វើកម្មដ៏ល្អ ដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយបានស្តាប់និទានអំពីស្ថាន សួគ៌នេះហើយ នឹងអត់ដង្ហើមស្លាប់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ លុះគេបានស្តាប់និទានអំពីស្ថានសួគ៌នោះហើយ ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ដោយ គិតថា អញនឹងអត់ដង្ហើមស្លាប់ ដូច្នោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ (បើ) គេស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

[២០១] ដែលហៅថា បង្គាប់ឲ្យស្លាប់ (នោះ) គឺមានមនុស្សសួរភិក្ខុ ៗឆ្លើយថា អ្នកឯងចូរស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះចុះ ព្រោះបុគ្គលណាមួយស្លាប់ទៅ យ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ បុគ្គលនោះញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ តាមបង្គាប់នោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ លុះគេស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ដែលហៅថា ប្រៀនប្រដៅដើម្បីឲ្យ ស្លាប់ (នោះ) គឺគេមិនបានសួរភិក្ខុទេ តែភិក្ខុនិយាយថា អ្នកចូរស្លាប់យ៉ាងនេះចុះ (ព្រោះ) បុគ្គលណាស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ព្រោះពាក្យប្រៀនប្រដៅប៉ុណ្ណោះ ទើបបុគ្គលនោះញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ ដូច្នោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ លុះបុគ្គលនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

[២០២] ដែលហៅថា ធ្វើសង្កេតកម្ម (នោះ) គឺភិក្ខុកំណត់វេលាថា លោកចូរទៅផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះ តាមសេចក្តីកំណត់នោះ នោះនៅ វេលាមុនបាយក្តី ក្រោយបាយក្តី យប់ក្តី ថ្ងៃក្តី ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ បើភិក្ខុទទួលបង្គាប់ទៅផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះតាមសេចក្តីកំណត់នោះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីររូប។ (បើ) ភិក្ខុទទួលបង្គាប់ទៅផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះ មុនក្តី ក្រោយក្តី អំពីកំណត់នោះ ភិក្ខុអ្នកប្រើដើម មិនត្រូវអាបត្តិ ទេ ឯអ្នកសម្លាប់ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ដែលហៅថា ធ្វើនិមិត្តកម្ម (នោះ) គឺភិក្ខុធ្វើនិមិត្តសញ្ញាដូច្នោះថា បើខ្ញុំប្រិចភ្នែកក្តី ញ៉ាក់ចិញ្ចើមក្តី ងក់ ក្បាលក្តី លោកចូរផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះ តាមនិមិត្តសញ្ញានោះចុះ (ធ្វើនិមិត្តសញ្ញាប៉ុណ្ណោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ (បើ) ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទៅ ផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះតាមនិមិត្តសញ្ញានោះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីររូប។ (បើ) ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទៅផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះ មុន ឬ ក្រោយនិមិត្តសញ្ញានោះ ភិក្ខុអ្នកប្រើខាងដើម មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ឯអ្នកសម្លាប់ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

[២០៣] ភិក្ខុមិនក្លែង១ ភិក្ខុមិនដឹង១ ភិក្ខុមិនប្រាថ្នាឲ្យស្លាប់១ ភិក្ខុឆ្គួត១ ភិក្ខុមានចិត្តរវើរវាយ១ ភិក្ខុមានវេទនាគ្របសង្កត់១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ១ (ភិក្ខុទាំងនេះ) មិនត្រូវអាបត្តិទេ។

ចប់ បឋមភាណាវរក្ខុងមនុស្សវិគ្គហបារាជិក។
(វិនិត្យត្ថខន្ទានគាថា តតិយសិក្ខាបទំ)

(វិនិត្យត្ថខន្ទានគាថា)

[២០៤] (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែដែលនឹងសំដែងតទៅ ដូចមានខាងក្រោមនេះ)

រឿងភិក្ខុពណ៌នាសេចក្តីស្លាប់ រឿងភិក្ខុអង្គុយសង្កត់ក្មេង រឿងអង្រែនិងត្បាល់ រឿងបិសា និងបុត្របួសឯចាស់ រឿងសាច់ជាប់បំពង់ក រឿងភិក្ខុបិណ្ឌបាតបានចង្កាន់លាយថ្នាំពិស រឿងភិក្ខុពាក្យធ្វើការរកសាងទីលំនៅ រឿងភិក្ខុពាក្យទៀតធ្វើការរកសាងដោយឥដ្ឋ រឿង កាំបិតព្រា រឿងបង្កង់ រឿងវន្ទា រឿងឡើងភ្នំ រឿងនត្តិថ្នាំឲ្យចេញញើស រឿងច្របាច់ រឿងផ្លូវទឹក រឿងលាបប្រេង រឿងភិក្ខុធ្វើភិក្ខុមាន

ជម្ងឺឲ្យក្រោក រឿងភិក្ខុផ្តល់ភិក្ខុមានជម្ងឺ រឿងភិក្ខុសម្លាប់ភិក្ខុដោយបាយនិងទឹក រឿងស្រីមានផ្ទៃពោះព្រោះសហាយ រឿងស្រីរួមប្តី រឿងភិក្ខុសម្លាប់ម្តាយនិងកូនទាំងពីរនាក់ រឿងស្រីពីរនាក់រំលូតកូន តែមិនស្លាប់ រឿងកំដៅផ្ទៃពោះ រឿងស្រីអារ រឿងស្រីមានកូន រឿងភិក្ខុចាក់ក្រឡេក រឿងខ្មោចចូលភិក្ខុ រឿងភិក្ខុបញ្ជូនភិក្ខុទៅកាន់ទីមានខ្មោចលង រឿងភិក្ខុចំណាំភិក្ខុជាសត្រូវហើយប្រហារ រឿង ភិក្ខុពោលពីស្មារតីស្តី និងនរក រឿងភិក្ខុស្រុកអាឡាវិប្បិរុបនាំគ្នាកាប់ដើមឈើ រឿងភិក្ខុប៊ីរុបទៀតដុតភ្លើងព្រៃ រឿងភិក្ខុនិយាយនឹង មនុស្សសម្លាប់ចោរ រឿងប្រេងខ្លាញ់គោ និងថ្នាំត្រាំទុកយូរ។

(វិនិត្យ តតិយសិក្ខាបទំ)

CS vin.vbu.pr.03.02 | ភាគ ទី១

(វិនិត្យ)

[២០៥] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយពណ៌នាកុណនៃសេចក្តីស្លាប់ដល់ភិក្ខុមានជម្ងឺនោះ ដោយចិត្តអាណិត អាសូរ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា យើងទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេដឹង។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាប ទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាល នោះឯង។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[២០៦] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបកាន់បិណ្ឌបាតចារិកវត្ត អង្គុយសង្កត់ក្មេងដែលគេដណ្តប់ដោយកំណាត់សម្លត់នៅលើតាំងស្លាប់ ទៅ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា អាត្មាត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេដឹង។ ទើបភិក្ខុនោះក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមិនទាន់បានពិនិត្យទេ កុំអាលអង្គុយលើអាសនៈ ភិក្ខុណាអង្គុយ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។

[២០៧] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបឲ្យគេក្រាលអាសនៈក្នុងរោងភត្តត្រង់ចន្លោះផ្ទះ ហើយបានឈោងទៅចាប់អង្រែមួយត្រង់កន្លែង ដែលគេបញ្ឈរអង្រែ។ អង្រែជាគំរប់ពីរ រលំទៅសង្កត់លើក្បាលទារកម្នាក់។ ទារកនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមានចិត្តគិតដូចម្តេច។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានក្លែងទេ។ ទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិនក្លែង មិនត្រូវអាបត្តិទេ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបឲ្យគេក្រាលអាសនៈក្នុងរោងភត្តត្រង់ចន្លោះផ្ទះ បានទៅ ជាន់ឈើ ដែលគេសម្រាប់ដម្កល់ស្បាល ឲ្យរិលទៅសង្កត់ទារកម្នាក់ស្លាប់។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិន ក្លែង មិនត្រូវអាបត្តិទេ។

[២០៨] សម័យនោះឯង បិតានិងបុត្របានចេញបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ កាលដល់ពេលចង្កាន់គេបានប្រាប់ហើយ ភិក្ខុជាបុត្របាន និយាយនឹងភិក្ខុជាបិតាថា បពិត្រលោកឪពុកដ៏ចម្រើន លោកឪពុកនិមន្តទៅចុះ ព្រះសង្ឃនឹងអង្គាសលោកឪពុក (ថាហើយក៏) ចាប់ខ្នងច្រានទៅ។ ភិក្ខុជាបិតានោះក៏ដួលស្លាប់។ ភិក្ខុជាបិតានោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តដូចម្តេច។ ភិក្ខុនោះ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គឥតមានបំណងឲ្យស្លាប់ទេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិនមានបំណងឲ្យស្លាប់ទេ មិនត្រូវ អាបត្តិទេ។ សម័យនោះឯង បិតានិងបុត្របានមកបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ កាលដល់ពេលឆាន់គេប្រាប់ហើយ ភិក្ខុជាបុត្របាននិយាយ នឹងភិក្ខុជាបិតាថា បពិត្រលោកឪពុកដ៏ចម្រើន លោកឪពុកនិមន្តទៅចុះ សង្ឃនឹងអង្គាសលោកឪពុក (ថាហើយ) មានបំណងចង់ឲ្យស្លាប់ ក៏ចាប់ ខ្នងច្រានទៅ។ ភិក្ខុជាបិតានោះក៏ដួលចុះហើយស្លាប់ទៅ។ ភិក្ខុជាបុត្រនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវ អាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង បិតានិងបុត្របានចេញបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ កាលដល់ពេលចង្កាន់គេបានប្រាប់ហើយ ភិក្ខុ ជាបុត្របាននិយាយនឹងភិក្ខុជាបិតាថា បពិត្រលោកឪពុកដ៏ចម្រើន លោកឪពុកនិមន្តទៅចុះ សង្ឃនឹងអង្គាសលោកឪពុក (ថាហើយ) មានបំណង ចង់ឲ្យស្លាប់ ទើបចាប់ខ្នងច្រានទៅ។ ភិក្ខុជាបិតានោះក៏ដួលទៅ តែមិនស្លាប់។ ភិក្ខុជាបុត្រនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិចុល្លថ្មយ។

[២០៩] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបកំពុងឆាន់ចង្កាន់ សាច់ក៏ស្លាក់ជាប់ក្នុងបំពង់ក។ មានភិក្ខុមួយរូបទៀត បានវាយចំបំពង់កនៃភិក្ខុ នោះ។ ក៏ធ្លាក់សាច់ដោយទាំងឈាមមកផង។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ។ ភិក្ខុអ្នកវាយនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ ភិក្ខុ (បើ) មិនមានបំណងចង់ឲ្យស្លាប់ទេ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបកំពុងឆាន់ សាច់ក៏ស្លាក់ជាប់ក្នុងបំពង់ក។ មាន ភិក្ខុមួយរូបទៀតចង់សម្លាប់ ទើបវាយចំបំពង់កនៃភិក្ខុនោះ។ ក៏ធ្លាក់សាច់ដោយទាំងឈាមមកផង។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ។ ភិក្ខុអ្នកវាយ នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបកំពុងឆាន់ សាច់ ក៏ស្លាក់ជាប់ក្នុងបំពង់ក។ មានភិក្ខុមួយរូបទៀតមានប្រាថ្នាចង់ឲ្យស្លាប់ ទើបវាយបំពង់កនៃភិក្ខុនោះ។ ក៏ធ្លាក់សាច់ដោយទាំងឈាមមកផង តែភិក្ខុ នោះមិនស្លាប់។ ភិក្ខុអ្នកវាយនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិចុល្លថ្មយ។

[២១០] សម័យនោះឯង មានបិណ្ឌចារិកភិក្ខុមួយរូប បានចង្កាន់លាយដោយថ្នាំពិស ហើយនាំចេញទៅ បានប្រគេនភោជនដ៏ខត្តមដល់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ (នាំគ្នាឆាន់) ពុលស្លាប់អស់ទៅ។ ភិក្ខុអ្នកប្រគេនបិណ្ឌបាតនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា នៃ ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងសោះ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិនដឹង មិនត្រូវអាបត្តិទេ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប មានប្រាថ្នាចង់ល្បួងលេង បានឲ្យថ្នាំពិសដល់ភិក្ខុមួយរូប។ ភិក្ខុនោះស្លាប់។ ភិក្ខុអ្នកឲ្យនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំ ព្រះអង្គមានបំណងនឹងល្បួងលេងទេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិចុល្លថ្មយ។

បាននិយាយនឹងភិក្ខុជាដ៏ត្រូវថា សូមទានមេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ ខ្ញុំមិនសម្រាលកូនដោយថ្នាំណា សូមលោកម្ចាស់ឲ្យថ្នាំនោះ (ដល់ខ្ញុំ)។ លោកនោះទទួលថា ស្រួលហើយប្អូនស្រី (ថាហើយ) ក៏បានឲ្យថ្នាំដល់ស្រីនោះ។ នាងនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអារម្មណ៍ពិបាកទេ ត្រូវត្រឹមតែអារម្មណ៍ទុក្ខដុំ។

[២១៦] សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ បានចាក់ក្រឡេកភិក្ខុ (មួយរូប) ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកសត្វសរគ្គិយភិក្ខុ ដោយចុងម្រាមដៃ។ ភិក្ខុនោះ (រសើបភ័យខ្លាំង) តក់ស្លុត ផុតដង្ហើមស្លាប់ទៅ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអារម្មណ៍ពិបាកទេ ត្រូវត្រឹមតែអារម្មណ៍ចិត្តិយ។

[២១៧] សម័យនោះឯង ពួកសត្វសរគ្គិយភិក្ខុគិតគ្នាថា យើងនឹងធ្វើកម្ម³⁸ (គិតហើយ) ក៏ចាប់សង្កត់សម្រុញឆព្វគ្គិយភិក្ខុមួយរូបទាល់តែស្លាប់ទៅ។ ពួកសត្វសរគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យកើតឡើង។ បើ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអារម្មណ៍ពិបាកទេ ត្រូវត្រឹមតែអារម្មណ៍ចិត្តិយ។

[២១៨] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបជាពេទ្យចាប់ខ្មោច បានផ្តាច់បង់ជីវិតយក្ខមួយ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យកើតឡើង។ បើ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអារម្មណ៍ពិបាកទេ ត្រូវតែត្រឹមអារម្មណ៍ចិត្តិយ។

[២១៩] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប បានបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់វិហារដែលមានយក្ខកាច (អាស្រ័យនៅ)។ ពួកយក្ខក៏ (នាំគ្នា) ផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុនោះទៅ។ ឯភិក្ខុដែលជាអ្នកបញ្ជូនក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមានអារម្មណ៍ដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបមានបំណងនឹងសម្លាប់ ក៏បញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់វិហារដែលមានយក្ខកាច។ ពួកយក្ខក៏ផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុនោះទៅ។ បើ ពួកយក្ខមិនបានផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុនោះទេ។ ឯភិក្ខុជាអ្នកបញ្ជូននោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអារម្មណ៍ពិបាកទេ ត្រូវតែត្រឹមអារម្មណ៍ចិត្តិយ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប បញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្លូវលំបាកមានសត្វសាហាវ។ សត្វសាហាវទាំងឡាយ ក៏ផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុនោះទៅ។ ភិក្ខុអ្នកបញ្ជូនមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមានអារម្មណ៍ដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបមានបំណងនឹងសម្លាប់ បានបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដាច់ស្រយាលមានសត្វសាហាវ។ សត្វសាហាវទាំងឡាយក៏ផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុនោះទៅ។ បើ ពួកសត្វសាហាវមិនបានផ្តាច់ជីវិតភិក្ខុនោះទេ។ ភិក្ខុអ្នកបញ្ជូននោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអារម្មណ៍ពិបាកទេ ត្រូវតែត្រឹមអារម្មណ៍ចិត្តិយ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប បានបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដាច់សង្វែង មានចោរ (អាស្រ័យនៅ)។ ពួកចោរក៏ផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុនោះទៅ។ ភិក្ខុអ្នកបញ្ជូននោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអារម្មណ៍ទេ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបមានបំណងនឹងសម្លាប់ ក៏បញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដាច់សង្វែង ដែលមានចោរ (អាស្រ័យនៅ)។ ពួកចោរក៏ផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុនោះទៅ។ បើ ពួកចោរមិនបានផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុនោះទេ។ ភិក្ខុអ្នកបញ្ជូននោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអារម្មណ៍ពិបាកទេ ត្រូវតែត្រឹមអារម្មណ៍ចិត្តិយ។

[២២០] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបចំណាំភិក្ខុជាសត្រូវនោះបាន ហើយក៏ទៅផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុជាសត្រូវនោះទៅ។ ចំណាំភិក្ខុជាសត្រូវនោះបាន តែទៅផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុដទៃវិញ។ ចូលចិត្តថាជាភិក្ខុដទៃ តែទៅផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុជាសត្រូវនោះវិញ។ សំគាល់ថាជាភិក្ខុដទៃ ក៏ទៅផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុដទៃ (នោះ)។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអារម្មណ៍ពិបាកហើយ។

[២២១] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបខ្មោចចូល។ មានភិក្ខុមួយរូបទៀតបានវាយភិក្ខុនោះ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ។ ភិក្ខុដែលវាយនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអារម្មណ៍ទេ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបខ្មោចចូលដែរ។ មានភិក្ខុមួយរូបទៀតមានបំណងនឹងសម្លាប់ បានវាយភិក្ខុនោះ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ។ បើ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមរណកាល។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអារម្មណ៍ពិបាកទេ ត្រូវតែត្រឹមអារម្មណ៍ចិត្តិយ។

[២២២] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបពោលសត្តកថា (ថ្លែងអំពីស្ថានសួគ៌) ដល់បុគ្គលដែលបានធ្វើអំពើល្អ។ បុគ្គលដែលបានស្តាប់នោះក៏អត់ដង្ហើមធ្វើមរណកាលទៅ។ ភិក្ខុអ្នកសំដែង មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអារម្មណ៍ទេ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបសំដែងសត្តកថា របស់បុគ្គលដែលបានធ្វើអំពើល្អមកហើយ។ បុគ្គលនោះ ក៏អត់ដង្ហើមធ្វើមរណកាលទៅ។ បើ បុគ្គលនោះ បានអត់ដង្ហើមដែរ តែមិនបានធ្វើមរណកាលទេ។ ឯភិក្ខុអ្នកសំដែងមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអារម្មណ៍ពិបាកទេ ត្រូវតែត្រឹមអារម្មណ៍ចិត្តិយ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបសំដែងនិរយកថា (ដំណាលអំពីនរក) នៃសត្វដែលទៅកើតក្នុងនរក។ ភិក្ខុអ្នកស្តាប់នោះតក់ស្លុត ហើយធ្វើមរណកាលទៅ។ ភិក្ខុអ្នកសំដែងនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានប្រាថ្នានឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអារម្មណ៍ទេ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានប្រាថ្នានឹងសម្លាប់ ទើបពោលនិរយកថា នៃសត្វដែលទៅកើតក្នុងនរក។ បុគ្គលនោះ តក់ស្លុត ហើយធ្វើមរណកាលទៅ។ បើ បុគ្គលនោះតក់ស្លុត តែមិនបានធ្វើមរណកាលឡើយ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអារម្មណ៍ពិបាកទេ ត្រូវតែត្រឹមអារម្មណ៍ចិត្តិយ។

[២២៣] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅស្រុកអារុរិ កាលធ្វើនរកម្ម ទើបនាំគ្នាកាប់ដើមឈើ។ មានភិក្ខុមួយរូបបាននិយាយនឹងភិក្ខុមួយរូបទៀតថា ម្ចាស់អារុរិសោ លោកចូរឈរត្រង់ទីនេះកាប់ឈើទៅ។ ដើមឈើក៏រលំសង្កត់ភិក្ខុនោះដែលកំពុងឈរកាប់ ស្លាប់ក្នុងទីនោះទៅ។ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុដែលមិនប្រាថ្នានឹងសម្លាប់មិនត្រូវអារម្មណ៍ទេ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅស្រុកអារុរិ កាលនឹងធ្វើនរកម្ម បាននាំគ្នាកាប់ដើមឈើ។ មានភិក្ខុមួយរូប មានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបនិយាយនឹងភិក្ខុមួយរូបទៀតថា ម្ចាស់អារុរិសោ លោកចូរឈរត្រង់ទីនេះកាប់ឈើទៅ។ ដើមឈើក៏រលំសង្កត់ភិក្ខុនោះដែលកំពុងឈរកាប់ ស្លាប់ក្នុងទីនោះទៅ។ បើ ដើមឈើរលំសង្កត់មិនស្លាប់។ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអារម្មណ៍ពិបាកទេ ត្រូវតែត្រឹមអារម្មណ៍ចិត្តិយ។

[២២៤] សម័យនោះឯង ឆព្វគ្រិយភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាដុតភ្លើងព្រៃ។ មនុស្ស (ដែលនៅក្នុងព្រៃ) ត្រូវភ្លើងនេះស្លាប់ (ជាច្រើននាក់)។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្រិយភិក្ខុមានបំណងនឹងសម្លាប់ ក៏នាំគ្នាដុតភ្លើងព្រៃ។ មនុស្សទាំងឡាយ ត្រូវភ្លើងព្រៃនេះស្លាប់ (ជាច្រើននាក់)។ បេ។ ពួកមនុស្សត្រូវភ្លើងព្រៃនេះ តែមិនស្លាប់។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិចុល្លច្នៃ។

[២២៥] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបដើរទៅកាន់ទីសម្លាប់ចោរ ហើយបាននិយាយនឹងពេជ្ឈយាតថា ម្ចាស់អារុសោ អ្នកកុំធ្វើឲ្យបុរសនេះ លំបាកឡើយ អ្នកចូរផ្តាច់បង់ជីវិតដោយប្រហារត្រឹមតែម្តងទៅ។ ពេជ្ឈយាតទទួលពាក្យថា ស្រួលហើយ លោកម្ចាស់ (ថាហើយ) ក៏ផ្តាច់បង់ជីវិត (ចោរ) ដោយប្រហារតែត្រឹមម្តង។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបដើរទៅកាន់ទីសម្លាប់ចោរ ហើយបាននិយាយនឹងពេជ្ឈយាតថា ម្ចាស់អារុសោ អ្នកកុំធ្វើឲ្យបុរសនេះឲ្យលំបាកឡើយ ចូរអ្នកផ្តាច់បង់ជីវិតដោយប្រហារតែត្រឹមម្តងទៅ។ ពេជ្ឈយាតឆ្លើយថា ខ្ញុំព្រះករុណាមិនធ្វើតាមពាក្យលោកទេ (ថាហើយ) ក៏ផ្តាច់បង់ជីវិតបុរសនោះទៅ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ។

[២២៦] សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់ គេកាត់ដៃកាត់ជើង (មកនៅ) ក្នុងផ្ទះត្រកូល មានពួកញាតិមកប្រជុំគ្នាព្យាបាល។ មានភិក្ខុមួយរូប បាននិយាយនឹងពួកមនុស្សទាំងនោះថា ម្ចាស់អារុសោ អ្នកទាំងឡាយចង់ឲ្យបុរសនេះស្លាប់ទេ។ ពួកមនុស្សឆ្លើយតបថា ករុណា យើងចង់ឲ្យគាត់ស្លាប់ដែរ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យគាត់ផឹកខ្លាញ់ទឹកដោះគោទៅ។ ពួកមនុស្សក៏ឲ្យបុរសនោះផឹកខ្លាញ់ទឹកដោះគោ។ បុរសនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់ គេកាត់ដៃកាត់ជើង (មកនៅ) ក្នុងផ្ទះត្រកូល ពួកញាតិក៏ប្រជុំគ្នាមកព្យាបាល។ មានភិក្ខុនី (មួយរូប) និយាយនឹងពួកមនុស្សទាំងនោះថា ម្ចាស់អារុសោ អ្នកទាំងឡាយចង់ឲ្យបុរសនេះស្លាប់ឬទេ។ ពួកមនុស្សឆ្លើយថា ករុណា លោកមែនម្ចាស់ យើងចង់ឲ្យស្លាប់ដែរ។ ភិក្ខុនីនោះប្រាប់ថា បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យគាត់ផឹកថ្នាំត្រាំដោយអំបិលទៅ។ មនុស្សទាំងនោះក៏ឲ្យបុរសនោះផឹកថ្នាំត្រាំដោយអំបិលនោះ។ បុរសនោះធ្វើមរណកាលទៅ។ ភិក្ខុនីនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនីនោះបានប្រាប់ដំណឹងនេះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ។ ពួកភិក្ខុនីក៏ដំណាលសេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ ពួកភិក្ខុក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

បារាជិកទី ៣ ចប់។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទំ

CS [vin.vbu.pr.04](#) | ភាគ ទី១

(៤. ចតុត្ថបារាជិកំ)

(បឋមភាណវារៈ ចតុត្ថសិក្ខាបទំ)

CS [vin.vbu.pr.04.00](#) | ភាគ ទី១

(-)

[២២៧] សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងការសាលា ព្រៃមហាន ទៀបក្រុងវេសាលី។ គ្រានោះ មានភិក្ខុច្រើនរូបជាមិត្តបានជួបប្រទះគ្នាថ្មី និងមិត្តស្និទ្ធស្នាលមាំមួន បាននៅចាំវស្សាប្របន្ទេរស្ទឹងវត្តមុខ។ កាលនោះ ស្រុកវដ្តីកើតទុរិក្សអត់បាយ មនុស្សទាំងឡាយចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រក្រៃពេក មនុស្ស (ដែលក្រលំបាកស្រាប់ ក៏ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់) មានឆ្អឹងស (ដេរដាសលើផែនដី) មនុស្ស (ដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្មមទិញដូរស្រូវអង្ករគេបាន) ក៏មិនងាយនឹងទិញដូរដែរ លុះតែមានស្លាកកាន់ជាសំគាល់ ទើបទិញដូរបាន មនុស្សទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះនឹងព្យាយាមស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រក្រៃពេក។ វេលានោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះក៏គិតគ្នាថា ឥឡូវនេះ ស្រុកវដ្តីកើតទុរិក្សអត់បាយ មនុស្សទាំងឡាយចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រក្រៃពេក មនុស្ស (ដែលក្រលំបាកស្រាប់ ក៏ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់) មានឆ្អឹងស (ដេរដាសលើផែនដី) មនុស្ស (ដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្មមទិញដូរស្រូវអង្ករគេបាន) ក៏មិនងាយនឹងទិញដូរដែរ លុះតែមានស្លាកកាន់ជាសំគាល់ ទើបទិញដូរបាន មនុស្សទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះនឹងព្យាយាមស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រក្រៃពេក តើយើងនឹងគិតធ្វើឧបាយដូចម្តេចឲ្យបានសាមគ្គីស្មោះសរ កុំឲ្យមានវិវាទទាស់ទែងគ្នា នៅចាំវស្សាឲ្យបានស្រួលផង កុំឲ្យលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតផង។ ភិក្ខុខ្លះឆ្លើយថា ម្ចាស់អារុសោ បើដូច្នោះ យើងត្រូវទទួលរ៉ាប់រងការងាររបស់ពួកគ្រហស្ថចុះ កាលបើយើងធ្វើយ៉ាងនេះហើយ ពួកគ្រហស្ថទាំងនោះ គង់នឹងនឹកនាឲ្យអាហារដល់យើងមិនខាន កាលបើបានអាហារយ៉ាងនេះហើយ យើងក៏បានសាមគ្គីស្មោះសរ មិនវិវាទទាស់ទែងគ្នា នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលផង ហើយមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតផង។ ភិក្ខុខ្លះឆ្លើយថា ម្ចាស់អារុសោ កុំ ប្រយោជន៍អ្វីនឹងទទួលរ៉ាប់រងការងាររបស់គ្រហស្ថ (នោះ) ម្ចាស់អារុសោ ណ្ហើយចុះ យើងត្រូវធ្វើជាអ្នកបំរើ នាំដំណឹងដល់ពួកគ្រហស្ថវិញ កាលបើយើងធ្វើយ៉ាងនេះហើយ ពួកជនទាំងនោះ គង់នឹងនឹកនាឲ្យអាហារបិណ្ឌបាតដល់យើងមិនខាន កាលបើបានអាហារយ៉ាងនេះ យើងនឹងព្រមព្រៀងស្មោះសរ មិនវិវាទទាស់ទែងគ្នា នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលផង ហើយមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតផង។ ភិក្ខុខ្លះឆ្លើយថា ម្ចាស់អារុសោ កុំ ប្រយោជន៍អ្វីនឹងទទួលរ៉ាប់រងការងាររបស់គ្រហស្ថ ប្រយោជន៍អ្វីនឹងធ្វើជាអ្នកបំរើនាំដំណឹងដល់ពួកគ្រហស្ថ (នោះ) ម្ចាស់អារុសោ ណ្ហើយចុះ យើងត្រូវពោលអត្ថបទមនុស្សធម៌ឲ្យឃើញទៅមក ឲ្យពួកគ្រហស្ថ (គេស្តាប់វិញ) ថា ភិក្ខុឯណោះបានឈានទី១ ភិក្ខុឯណោះបានឈានទី២ ភិក្ខុឯណោះបានឈានទី៣ ភិក្ខុឯណោះបានឈានទី៤ ភិក្ខុឯណោះជាសោតាបន្ត ភិក្ខុឯណោះជាសកទតាមី ភិក្ខុឯណោះជាអនតាមី ភិក្ខុឯណោះជាព្រះអរហន្ត ភិក្ខុឯណោះបានត្រូវវិជ្ជា ភិក្ខុឯណោះបានអភិញ្ញា៦

កាលបើយើងពោលយ៉ាងនេះហើយ ពួកជនទាំងនោះ គង់នឹងនឹកនា ឲ្យអាហារបិណ្ឌបាតដល់យើងមិនខាន កាលបើបានអាហារយ៉ាងនេះហើយ យើងក៏នឹងមានសាមគ្គីស្មោះសរនឹងគ្នា មិនរំវាទទាស់ទែងគ្នាឡើយ នៅចាំវស្សាក៏ស្រួល ហើយមិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតផង។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ យល់ព្រមថា ម្ចាស់អាវុស្តទាំងឡាយ ការពោលអ្នកឧត្តរិមនុស្សធម្មរបស់គ្នាយើងទៅវិញទៅមកដល់ពួកគ្រហស្ថ ដែលលោកថាមកនឹងយើង (អម្បាញ់មិញនេះ) ស្រួលហើយ។ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយមក ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានពោលអ្នកឧត្តរិមនុស្សធម្មទៅវិញទៅមកដល់ពួកគ្រហស្ថថា ភិក្ខុឯណោះបានឈានទិវា។ បើ ភិក្ខុឯណោះបានឈានទិវា ភិក្ខុឯណោះជាសោតាបន្ទ។ បើ ភិក្ខុឯណោះបានអភិញ្ញាប្រាណ។ គ្រានោះ មនុស្សទាំង នោះក៏និយាយគ្នាថា យើងរាល់គ្នាបានភិក្ខុបែបនេះមកនៅចាំវស្សា អើប្បុ ហៅពេញជាលាភរបស់យើង ឈ្មោះថាយើងបានបុណ្យដោយងាយ ណាស់ហ្ន៎ ពីដើមយើងរាល់គ្នាមិនដែលបានពួកភិក្ខុមានសីល មានធម៌ជាកុសល ដូចជាពួកភិក្ខុនេះមកនៅចាំវស្សា (ដល់ម្តង) សោះឡើយ។ មនុស្សទាំងនោះ (កាលបើបាន) ភោជនាហារដែលឆ្ងាញ់ពីសា ក៏បំរុងទុកតែនឹងប្រគេនភិក្ខុទាំងនោះ មិនហ៊ានបរិភោគមាត់ខ្លួនឡើយ ហើយមិន ដែលបានជូនទៅមាតាបិតា កូន ប្រពន្ធ ខ្ញុំកំដរ កម្មករបុរស³⁹) មិត្ត អមាត្យ មន្ត្រី និងញាតិសាលាហិតសោះឡើយ ឬបានខាននិយាហារដែល ឆ្ងាញ់ពីសា ក៏បំរុងទុកតែនឹងប្រគេនភិក្ខុទាំងនោះ មិនហ៊ានបរិភោគមាត់ខ្លួនឡើយ ហើយមិនដែលបានជូនទៅមាតាបិតាទេ។ បើ មិនដែលបាន ឲ្យទៅញាតិសាលាហិតឡើយ ឬបានគ្រឿងសម្រាប់ជញ្ជក់ជញ្ជាប់ ដែលឆ្ងាញ់ពីសា ក៏បំរុងទុកតែនឹងប្រគេនភិក្ខុទាំងនោះ មិនហ៊ានជញ្ជក់ជញ្ជាប់ មាត់ខ្លួនឡើយ ហើយមិនដែលបានជូនទៅមាតាបិតាទេ។ បើ មិនដែលបានឲ្យទៅញាតិសាលាហិតឡើយ ឬបានទឹកដែលមានរសល្អ ក៏បំរុង ទុកតែនឹងប្រគេនភិក្ខុទាំងនោះ មិនហ៊ានផឹកមាត់ខ្លួនឡើយ ហើយមិនដែលបានជូនទៅមាតាបិតា កូន ប្រពន្ធ ខ្ញុំកំដរ កម្មករបុរស មិត្ត អមាត្យ ញាតិសាលាហិតឡើយ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះ (លុះបានអាហារឆាន់បរិបូណ៌) ក៏មានសម្បុរល្អ មានឥន្ទ្រិយពេញលេញ មានទឹកមុខស្រស់បស់ សម្បុរស្បែកក៏ជ្រះថ្លា។ ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើចេញវស្សាហើយ តែងនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះដីមានព្រះភាគ នេះជាទំនៀមមិនដែលខាន ឡើយ។ វេលានោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ លុះបាននៅចាំវស្សាគ្រប់ពេលហើយ ក៏រៀបចំទុកដាក់គ្រឿងសេនាសនៈរួចហើយ នាំយកបាត្រ និងចីវរចូល ទៅក្រុងវេសាលី ដើរទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ បានចូលទៅគាល់ព្រះដីមានព្រះភាគ ដែលគង់នៅក្នុងគោរពសាលាព្រៃមហានទៀបក្រុងវេសាលី លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដីមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដីសមគួរ។

[២២៨] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដែលនៅចាំវស្សាក្នុងទិសទាំងឡាយ (រាល់ដំបូងទៀត) សឹងដីមានកាយស្នាំងស្នមសៅហ្មង មានសម្បុរ អាហារក៏ កើតជាហេតុល្បីស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរាមដោយសរសៃ។ ឯពួកភិក្ខុដែលនៅទៀបត្រើយស្ទឹងវត្តមុខា សឹងដីមានសម្បុរល្អ មានឥន្ទ្រិយ ពេញលេញ មានមុខមាត់ស្រស់បស់ សម្បុរស្បែកក៏ជ្រះថ្លាទាំងអស់គ្នា។ មានសេចក្តីថា ការស្មោះសរចំពោះជាមួយនឹងអាគន្ធកិក្ខុ គឺភិក្ខុដែល ទើបនឹងមកដល់ថ្មី នេះជាទំនៀមរបស់ព្រះពុទ្ធដីមានព្រះភាគគ្រប់ព្រះអង្គ។ គ្រានោះ ព្រះដីមានព្រះភាគជាម្ចាស់ ទ្រង់ត្រាស់សួរទៅពួកភិក្ខុដែល នៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងវត្តមុខាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នាល្មមអត់ធនបានទេឬ⁴⁰ អ្នករាល់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលទេឬ⁴¹ អ្នក ទាំងឡាយមានសេចក្តីសាមគ្គីស្មោះសរ មិនរំវាទទាស់ទែងគ្នា នៅចាំវស្សាស្រួលឬល មិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតទេឬ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដីមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមអត់ធនបាន បពិត្រព្រះដីមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នា ល្មមប្រព្រឹត្តទៅ បានដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាមានសេចក្តីសាមគ្គីស្មោះសរ ឥតមានរំវាទទាស់ទែងគ្នាទេ នៅចាំវស្សា ក៏ស្រួលឬល មិន លំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតទេ។ (មានសេចក្តីថា) ព្រះតថាគតទាំងឡាយ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវហេតុ ហើយត្រាស់សួរក៏មាន ជ្រាបច្បាស់ហើយ មិនត្រាស់សួរក៏មាន ជ្រាបច្បាស់នូវកាលគួរហើយ ត្រាស់សួរក៏មាន ជ្រាបច្បាស់នូវកាលគួរហើយ មិនត្រាស់សួរក៏មាន ព្រះតថាគតទាំងឡាយ ទ្រង់សួរចំពោះតែអំពើដែលមានប្រយោជន៍ អំពើដែលមិនមានប្រយោជន៍ ទ្រង់មិនសួរឡើយ ព្រោះព្រះតថាគតទាំងឡាយ ទ្រង់ផ្តាច់បង្គំអំពើ ដែលមិនមានប្រយោជន៍ដោយអរិយមគ្គអស់ហើយ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទាំងឡាយដីមានជោគ ទ្រង់សួរពួកភិក្ខុដោយហេតុពីរប្រការ គឺទ្រង់សួរ ដើម្បីនឹងសំដែងធម៌១ ដើម្បីនឹងបញ្ញត្តិសិក្ខាបទដល់ពួកសាវក១។ កាលនោះ ព្រះដីមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរពួកភិក្ខុដែលនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹង វត្តមុខាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នា បានជាមានសេចក្តីសាមគ្គីស្មោះសរ មិនរំវាទទាស់ទែងគ្នា នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលឬល មិនលំបាកដោយ អាហារបិណ្ឌបាត នោះតើដោយហេតុអ្វី។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដីមានព្រះភាគ (ដោយសព្វគ្រប់)។ ទើបព្រះអង្គត្រាស់សួរថា នៃភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះពិតមែនឬ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលតបវិញថា បពិត្រព្រះដីមានព្រះភាគ ហេតុនេះមិនពិត ទេ។

[២២៩] ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដីមានជោគ ទ្រង់តិះដៀលថា នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកទាំងអស់គ្នាធ្វើនេះ មិនសមគួរ មិនត្រូវ ទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជាបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើសោះ នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ គួរបើដៃ អ្នកឯងរាល់គ្នាហ៊ានពោលអ្នកឧត្តរិ មនុស្សធម្មទៅវិញទៅមកចំពោះពួកគ្រហស្ថ ព្រោះហេតុតែចង់ចំអែតផ្ទៃ នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ បើអ្នករាល់គ្នាយកកាបិតយ៉ាងមុត ដែលសំរាប់ ពន្លះសាច់គោ មករះពោះ (របស់ខ្លួន) វិញប្រសើរជាង ឯការពោលអ្នកឧត្តរិមនុស្សធម្មរបស់គ្នានឹងគ្នាចំពោះពួកគ្រហស្ថ ព្រោះហេតុតែចង់ចំអែត ផ្ទៃ ដែលអ្នកឯងទាំងអស់គ្នាពោលរួចទៅហើយ (នោះ) ពុំប្រសើរសោះឡើយ ហេតុអ្វីបានជាតថាគតពោលយ៉ាងនោះ ម្ចាស់មោឃបុរស ទាំងឡាយ ពីព្រោះបុគ្គលដែលរះពោះខ្លួនឯងនោះ ជាហេតុបានតែត្រឹមសេចក្តីស្លាប់ ឬលំបាកទៀបស្លាប់ប៉ុណ្ណោះ កាលបើរំលាងខន្ធគំពីមរណ កាលទៅ ក៏មិនទៅកើតជាតិវិញ ប្រេត អសុរកាយ នរក ព្រោះហេតុដែលរះពោះនោះឡើយ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ឯចំណែកខាងភិក្ខុ ដែលពោលអ្នកឧត្តរិមនុស្សធម្ម ជាហេតុ ជាទីតាំងនេះ កាលបើរំលាងខន្ធគំពីមរណកាលទៅហើយ ទៀងតែទៅកើតជាតិវិញ ប្រេត អសុរកាយ នរក មិនខានឡើយ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ការដែលពោលអ្នកឧត្តរិមនុស្សធម្មនេះ នឹងបាននាំមនុស្សដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យ ជ្រះថ្លា ឬមនុស្សដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេ។ បើ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់តិះដៀលពួកភិក្ខុទាំងនោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុ ទាំងឡាយមកជួបជុំហើយ ទើបទ្រង់សំដែងធម៌ថា តទៅថា

[២៣០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ មានភិក្ខុជាមហាចោរ៥ពួក។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាមហាចោរ៥ពួកនោះ ដូចម្តេចខ្លះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់មហាចោរខ្លះដែលមានក្នុងលោកនេះថា បើដល់វេលាណាអញ្ញបានបរិសុទ្ធទ្រវយ ឬ១ពាន់ចោមរោមជាគ្នា ហើយ នឹងលើកចូលទៅក្នុងស្រុកនិគមរាជធានី ហើយនឹងវាយសំពង ផ្តាច់ជីវិតពួកអ្នកស្រុកទាំងនោះ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃផ្តាច់ជីវិត ដុតរោលអ្នកស្រុកទាំងនោះ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃដុតរោល។ លុះដល់សម័យខាងក្រោយមក មហាចោរនោះ បានបរិសុទ្ធទ្រវយ ឬ១ពាន់ចោមរោមជាគ្នាហើយ ក៏លើកចូលទៅក្នុងស្រុកនិគមរាជធានី វាយសំពង ផ្តាច់ជីវិតអ្នកស្រុកទាំងនោះ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យ

ផ្តាច់ជីវិត ដុតរោលអ្នកស្រុកទាំងនោះដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យដុតរោល យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់ភិក្ខុបាបខ្លះ ដែលមានក្នុងសាសនានេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ (ត្រិះរិះ) ថាបើដល់កាលណាអញបានបរិសុទ្ធទ្រវ័យ ឬទ្រព្យចោមរោមជាគ្នាហើយ នឹងត្រេចទៅកាន់ ចារិក ក្នុងស្រុកនិគមរាជធានី ក៏នឹងបាននូវចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ឆយភេសជ្ជៈបរិក្ខារ ដែលពួកគ្រហស្ថក្តី ពួកបព្វជិតក្តី ធ្វើសក្ការ គោរពរាប់អានបូជាគោតក្រែង។ លុះដល់សម័យខាងក្រោយមក ភិក្ខុបាបនោះបានបរិសុទ្ធទ្រវ័យ ឬទ្រព្យចោមរោមជាគ្នាហើយ ក៏ត្រេចទៅកាន់ ចារិក ក្នុងស្រុកនិគមរាជធានី បានចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ឆយភេសជ្ជៈបរិក្ខារ ដែលពួកគ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី ធ្វើសក្ការគោរព រាប់អានបូជាគោតក្រែង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថា មហាចោរទី១ ដែលមានប្រាកដក្នុងលោក។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃមានត ទៅទៀត ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុបាបខ្លះរៀនសូត្រធម្មវិន័យដែលតថាគតបានសំដែងហើយ ដុតកំដៅខ្លួនឯងចោល⁴² ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថា មហាចោរទី២ ដែលមានប្រាកដក្នុងលោក។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃមានតទៅទៀត ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុបាបខ្លះ ពោលចោទភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តធម៌ប្រសើរដ៏ស្អាត ដែលកំពុងប្រព្រឹត្តធម៌ប្រសើរដ៏បរិសុទ្ធ ចោទដោយការប្រព្រឹត្តមិនប្រសើរ⁴³ រកមូលគ្មាន។⁴⁴ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថា មហាចោរទី៣ មានប្រាកដក្នុងលោក។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃមានតទៅទៀត ក្នុងសាសនានេះ មាន ភិក្ខុបាបខ្លះសង្គ្រោះផ្តាបផ្តួនគ្រហស្ថដោយគ្រឿងគុរុណ្ណរបស់សង្ឃ ឬគ្រឿងគុរុណ្ណបរិក្ខារ គ្រឿងគុរុណ្ណ គឺអ្វីខ្លះ គ្រឿងគុរុណ្ណនោះគឺ គុម្មុផ្កា និងដើមឈើ១ ទីដែលសំរាប់ដាំគុម្មុផ្កា និងដើមឈើ១ កុដិ១ ទីដែលសំរាប់សង់កុដិ១ ក្រែ១ តាំង១ ពូក១ ខ្នើយ១ ផ្ទាំងលោហៈ១ ស្លុកលោហៈ១ ក្អមលោហៈ១ ផ្លែងលោហៈ១⁴⁵ កាំបិត១ ពូថៅ១ ដឹង១ ចប១ ពន្លាក (ឬដែកកណ្តារ)១ រល្លិប្រវែងមួយលូកឡើងទៅ១ ឬស្សីប្រវែងធ្មាប់ឡើង ទៅ១ ស្មៅដំណេកទន្សាយ១ ស្មៅយាប្លង១ ស្មៅធម្មតា១ ដីស្អិត១ គ្រឿងធ្វើនឹងឈើ១ គ្រឿងធ្វើនឹងដី១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថា មហាចោរទី៤ មានប្រាកដក្នុងលោក។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាពោលអួតខត្តិវិមនុស្សធម៌ ដែលមិនមាន មិនប្រាកដក្នុងខ្លួន ភិក្ខុនេះ ជាមហាចោរទី៥ ជាចោរធំបំផុតក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈ និងព្រាហ្មណ៍ ទាំង មនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ហេតុអ្វីបានជាតថាគតពោលដូច្នោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពីព្រោះដុំបាយរបស់ជនអ្នកនៅក្នុងដែន គឺ ភិក្ខុនោះឯងលួចយកមកបរិភោគ។ (ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់ប្រាថ្នានឹងធ្វើសេចក្តីនោះឲ្យច្បាស់លាស់ឡើង ទើបត្រាស់សំដែងសេចក្តីជាគាថាត ទៅទៀតថា) ភិក្ខុណាមានខ្លួនតាំងនៅដោយអាការដទៃ គឺថាខ្លួនមានកាយសមាចារមិនបរិសុទ្ធជាដើម ហើយញ៉ាំងអ្នកដទៃឲ្យដឹងថាខ្លួនតាំងនៅ ដោយអាការដទៃ គឺថាខ្លួនមានកាយសមាចារជាដើមស្អាតវិញ ភិក្ខុនោះឯងហៅថា លួចភោជនគេមកបរិភោគ ដូចជាព្រានសត្វស្លាប់ លបលាក់ ខ្លួនប្របុគ្គលឈើ បម្រុងចាំបាញ់សត្វ។ ភិក្ខុដែលយកសម្ពត់កាសាវមកព័ន្ធព័ន្ធក តែប្រព្រឹត្តធម៌អាក្រក់ជាធម្មតា គ្មានសង្គម (តាមធម៌វិន័យ) ឡើយ ជាបុគ្គលលាមកក្រៃលែងសឹងមានច្រើន ភិក្ខុនោះទៀតតែទៅនរក ព្រោះអំពើដែលខ្លួនធ្វើអាក្រក់។ បរិភោគដុំដែកដែលកំពុងឆេះក្តៅ ឧបមាដូចជាអណ្តាតភ្លើងវិញ ប្រសើរជាង ឯភិក្ខុដែលទ្រុស្តសីល មិនសង្គម (តាមធម៌វិន័យ) នឹងបរិភោគនូវដុំអាមិសរបស់ជនអ្នកនៅក្នុងដែន (នោះ) ពុំប្រសើរសោះឡើយ។

[២៣១] គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលពួកភិក្ខុដែលនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងរក្កុមុទា ដោយអនេកបរិយាយ ហើយទ្រង់សំដែងនូវទោស នៃការដែលគេពិបាកចិញ្ចឹម ពិបាកថែទាំ។ បេ។ ទើបទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនដឹងចំពោះ ហើយពោលអួតខត្តិវិមនុស្សធម៌ ជាធម៌គួរឃើញដោយញាណដ៏ប្រសើរ បង្ក្រាមមកដាក់ក្នុងខ្លួនថា ខ្ញុំដឹងដូច្នោះ ខ្ញុំ ឃើញដូច្នោះ លុះដល់សម័យដទៃពីនោះមក ទោះមានគេសាកសួរក្តី ឥតមានគេសាកសួរក្តី ក៏ហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ (ទោះបី) មាន ប្រាថ្នាចង់ឲ្យបរិសុទ្ធ ហើយត្រឡប់ជានិយាយកែសំនួនយ៉ាងនេះវិញថា នែអារុសោ ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះទេ (ប៉ុន្តែ) ពោលថា ដឹង ខ្ញុំមិនឃើញយ៉ាង នេះទេ (ប៉ុន្តែ) ពោលថា ឃើញ ខ្ញុំពោលកុហកសោះទេ ភិក្ខុនេះឯងក៏នៅជាត្រូវអាបត្តិបារាជិក រកសំរាសគ្មាន។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិដល់ពួកភិក្ខុរួចជាស្រេចយ៉ាងនេះ។

[២៣២] វេលានោះឯង មានភិក្ខុច្រើនរូបមានសេចក្តីសំគាល់ថាឃើញ ក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនឃើញ សំគាល់ថាដល់ ក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥត បានដល់ សំគាល់ថាត្រាស់ដឹង ក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានត្រាស់ដឹង សំគាល់ថាធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ ក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ ហើយបានពោលអួតអរហត្តផលដោយសំគាល់ថាខ្លួនបានត្រាស់ដឹង។ លុះដល់សម័យដទៃមក ចិត្តរបស់ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ឱនទៅរករាគៈខ្លះ ចិត្តឱនទៅរកទោសៈខ្លះ ចិត្តឱនទៅរកមោហៈខ្លះ។ សេចក្តីសង្ស័យក៏កើតឡើងដល់ភិក្ខុទាំងនោះថា សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បានបញ្ញត្ត រួចជាស្រេចហើយ ម្តេចឡើយក៏យើងមកសំគាល់ថាឃើញក្នុងហេតុដែលយើងឥតបានឃើញ សំគាល់ថាដល់ក្នុងហេតុដែលយើងឥតបានដល់ សំគាល់ថាត្រាស់ដឹង ក្នុងហេតុដែលយើងឥតបានត្រាស់ដឹង សំគាល់ថាធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ ក្នុងហេតុដែលយើងឥតបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ ហើយ បានពោលអួតអរហត្តផល ដោយសំគាល់ថាខ្លួនយើងបានត្រាស់ដឹង (ដូច្នោះ) យើងប្រហែលជាត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេដឹង។ ភិក្ខុទាំងនោះបាន ប្រាប់សេចក្តីនេះ ដល់ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ។ ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ត ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសេចក្តីសំគាល់ថា ឃើញក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតឃើញ សំគាល់ថាបានដល់ក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥត បានដល់ សំគាល់ថាបានត្រាស់ដឹង ក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានត្រាស់ដឹង សំគាល់ថាធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ ក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានធ្វើឲ្យច្បាស់ លាស់ ហើយពោលអួតអរហត្តផល ដោយសេចក្តីសំគាល់ថា ខ្លួនបានត្រាស់ដឹង ក៏អំពើដែលពោលអួតនេះជាអញ្ចោហារិក (មិនហៅថាជាអង្គនៃ អាបត្តិឡើយ)។ ព្រោះនិទាននេះ ព្រោះដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ហើយទ្រង់សំដែងធម៌កថាក្នុងគ្រា នោះ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា

ភិក្ខុណាមួយ មិនដឹងច្បាស់ ហើយពោលអួតខត្តិវិមនុស្សធម៌ ជាធម៌មានញាណ (សេចក្តីដឹង) និងទស្សនៈ (កិរិយាឃើញ) ដ៏ប្រសើរ អាចកំចាត់នូវកិលេស គួរបង្ក្រាមមកដាក់ក្នុងខ្លួនដោយពាក្យថា ខ្ញុំដឹងដូច្នោះ ខ្ញុំឃើញដូច្នោះ លុះដល់សម័យដទៃ អំពីនោះមក ទោះមានគេសាកសួរក្តី ឥតមានគេសាកសួរក្តី ក៏ហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ (ទោះបី) មានប្រាថ្នាចង់ឲ្យ បរិសុទ្ធ ហើយត្រឡប់ជានិយាយកែសំនួនយ៉ាងនេះវិញថា នែអារុសោ ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះទេ (ប៉ុន្តែ) ពោលថាដឹង ខ្ញុំមិន ឃើញយ៉ាងនេះទេ (ប៉ុន្តែ) ពោលថាឃើញ ខ្ញុំពោលកុហកសោះទេ ភិក្ខុនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាជិក រកសំរាសគ្មាន រៀរលែង តែ សំគាល់ថាខ្លួនបានត្រាស់ដឹង។

[២៣៣] ត្រង់ពាក្យថា ណាមួយ សេចក្តីថា ណាក៏ដោយ។ បេ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុ។ បេ។ ភិក្ខុដែលបានឧបសម្បទាដោយញត្តិចតុត្តកម្មវាថា នេះ សំដៅឲ្យឈ្មោះថា ភិក្ខុ ក្នុងអត្ថនេះ។ ត្រង់ពាក្យថា មិនដឹងច្បាស់ សេចក្តីថា មិនដឹងមិនឃើញនូវកុសលធម៌ដែលមិនមាន មិនពិត មិនប្រាកដក្នុងខ្លួន (ហើយចូលចិត្តថា) កុសលធម៌ទាំងឡាយរបស់អញមាន។ ឈាន (គុណជាតិសំរាប់ដុតបង់នូវកិលេស)១ វិមោក្ខ (គុណធម៌ដែលផុតស្រឡះចាករាគៈជាដើម)១ សមាធិ (សភាពដែលដក់លំចិត្តស្មើមាំល្អក្នុងអារម្មណ៍)១ សមាបត្តិ (គុណជាតិដែលដល់ព្រម)១ ញាណទស្សនៈ (កិរិយាឃើញដោយបញ្ញា)១ មគ្គការនា (កិរិយាចំរើននូវមគ្គ)១ ផលសុច្ឆិកិរិយា (ដំណើរធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវផល)១ កិលេសប្បហាន (កិរិយាលះបង់កិលេស)១ វិនិរវណតា ចិត្តស្ស ចិត្តមាននិរវណធម៌ប្រាសហើយ១ សុញ្ញតាម អភិរតិ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់១ (ធម៌ទាំង១០នេះ) ហៅថា ឧត្តរិមនុស្សធម៌។ ត្រង់ពាក្យថា បង្កោនមកដាក់ក្នុងខ្លួន សេចក្តីថា បង្កោនកងកុសលធម៌ទាំងនោះមកដាក់ក្នុងចិត្ត ឬបង្កោនចិត្តទៅក្នុងកងកុសលធម៌ទាំងនោះ។ ត្រង់ពាក្យថា ញាណ បានដល់វិជ្ជា គឺសេចក្តីដឹងវិសេសយ៉ាង។ ត្រង់ពាក្យថា ទស្សនៈ សេចក្តីថា ធម្មជាតណា ហៅថា ញាណ ធម្មជាតនោះហៅថា ទស្សនៈ ធម្មជាតណាហៅថា ទស្សនៈ ធម្មជាតនោះហៅថា ញាណ។ ត្រង់ពាក្យថា ពោលអ្នកសេចក្តីថា ប្រាប់ដល់ស្រីក្តី ប្រុសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី។ ត្រង់ពាក្យថា ខ្ញុំដឹងដូច្នោះ ខ្ញុំឃើញដូច្នោះ សេចក្តីថា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ ខ្ញុំឃើញធម៌នេះ ម្យ៉ាងទៀត ធម៌នេះជារបស់ខ្ញុំ ៗក៏យល់ដាក់ច្បាស់ក្នុងធម៌នេះហើយ។

[២៣៤] ត្រង់ពាក្យថា លុះដល់សម័យដទៃពីនោះមក សេចក្តីថា កិរិយាពោលអ្នកក្នុងខណៈណា លុះដល់សម័យដែលកន្លងនូវខណៈ នូវស្របក់ នូវពេលមួយរំពេចនោះមក។ ត្រង់ពាក្យថា ទោះមានគេសាកសួរក្តី សេចក្តីថា វត្ថុណាដែលខ្លួនបានប្តេជ្ញាហើយ ក៏មានអ្នកឯទៀតគេសាកសួរចំពោះវត្ថុនោះថា ធម៌អ្វីខ្លះដែលលោកបានត្រាស់ដឹង ព្រោះហេតុដូចម្តេច បានជាលោកបានត្រាស់ដឹង លោកបានត្រាស់ដឹងពីអង្គាល់ លោកបានត្រាស់ដឹងក្នុងទីណា កិលេសណាខ្លះដែលលោកបានលះរួចហើយ លោកបានធម៌ដូចម្តេចខ្លះ។ ត្រង់ពាក្យថា ទោះឥតមានគេសាកសួរក្តី សេចក្តីថា ឥតមានអ្នកណាមួយសួរដណ្តឹងឡើយ។ ត្រង់ពាក្យថា ក៏ហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ សេចក្តីថា (ភិក្ខុ) មានសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ គឺសេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ ហើយពោលអ្នកឧត្តរិមនុស្សធម៌ដែលមិនពិត មិនប្រាកដ ក៏ហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។ ត្រង់ពាក្យថា មានប្រាថ្នាចង់ឲ្យបរិសុទ្ធ សេចក្តីថា (ភិក្ខុនោះ) ទោះមានប្រាថ្នាចង់ទៅជាគ្រហស្ថក្តី ចង់ទៅជាឧបាសកក្តី ចង់ទៅជាញាមវត្តក្តី ចង់ទៅជាសាមណេរក្តី។ ត្រង់ពាក្យថា ម្ចាស់អារុសោ ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះ ហើយពោលថាដឹង ខ្ញុំមិនបានឃើញយ៉ាងនេះ ហើយពោលថាបានឃើញ សេចក្តីថា ខ្ញុំមិនបានដឹងធម៌នេះទេ ខ្ញុំមិនបានឃើញធម៌នេះទេ ធម៌នេះ ខ្ញុំគ្មានទេ ខ្ញុំនឹងបានឃើញច្បាស់ក្នុងធម៌នេះក៏ទេ។ ត្រង់ពាក្យថា ខ្ញុំពោលកុហកសោះទេ សេចក្តីថា ខ្ញុំពោលសោះទេ ខ្ញុំពោលកុហកទេ ខ្ញុំពោលមិនពិតទេ ខ្ញុំពោលមិនប្រាកដទេ ខ្ញុំបានជាជ្រុលពោល មកពីហេតុមិនដឹងសោះទេ។ ត្រង់ពាក្យថា រៀបលែងតែសំគាល់ថាខ្លួនបានត្រាស់ដឹង សេចក្តីថា លើកលែងតែខ្លួនបានត្រាស់ដឹងមែន។

[២៣៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនេះក្តី ពោលប្រៀបធៀបនឹងភិក្ខុដែលមានក្នុងសិក្ខាបទមុន។ ត្រង់ពាក្យថា បារាជិក សេចក្តីថា ធម្មតាដើមត្នោតតែមានកក់បុតហើយ មិនអាចនឹងដុះឡើងទៀតបាន មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ភិក្ខុដែលមានប្រាថ្នាអាក្រក់ គឺសេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ ហើយពោលអ្នកឧត្តរិមនុស្សធម៌ ដែលមិនមាន មិនកើតក្នុងខ្លួន មិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាសក្យបុត្រ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង ព្រោះហេតុនោះ ទើបគេថាគេពោលថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ត្រង់ពាក្យថា រកសំរាសគ្មាន ដែលហៅថា សំរាសនោះ គឺសង្ឃកម្មជាមួយគ្នា បាតិមោក្ខទ្រុសជាមួយគ្នា សេចក្តីសិក្សាស្មើគ្នា នេះហៅថា សំរាស។ ភិក្ខុនោះគ្មានសំរាសដូច្នោះទេ ព្រោះហេតុនោះ បានជាគេថាគេពោលថា រកសំរាសគ្មាន។

[២៣៦] ដែលហៅថា ឧត្តរិមនុស្សធម៌ (នោះសំដៅយក) ឈាន១ វិមោក្ខ១ សមាធិ១ សមាបត្តិ១ ញាណទស្សនៈ១ មគ្គការនា១ ផលសុច្ឆិកិរិយា១ កិលេសប្បហាន១ វិនិរវណតា ចិត្តស្ស១ សុញ្ញតាម អភិរតិ១។ ត្រង់ពាក្យថា ឈាន បានខាងបឋមជ្ឈាន ទុតិយជ្ឈាន តតិយជ្ឈាន ចតុត្ថជ្ឈាន។ ត្រង់ពាក្យថា វិមោក្ខ (នោះ) បានខាងឯសុញ្ញតវិមោក្ខ អនិមិត្តវិមោក្ខ អប្បណិហិតវិមោក្ខ។ ត្រង់ពាក្យថា សមាធិ (នោះ) បានខាង ឯសុញ្ញតសមាធិ អនិមិត្តសមាធិ អប្បណិហិតសមាធិ។ ត្រង់ពាក្យថា សមាបត្តិ (នោះ) បានខាង សុញ្ញតសមាបត្តិ អនិមិត្តសមាបត្តិ អប្បណិហិតសមាបត្តិ។ ត្រង់ពាក្យថា ញាណ (នោះ) បានខាង ត្រៃវិជ្ជា។ ត្រង់ពាក្យថា មគ្គការនា (នោះ) បានខាង សតិប្បដ្ឋាន៤ សម្មប្បធាន៤ ឥន្ទិបាទ៤ ឥន្ទ្រិយ៥ ពល៥ ពោជ្ឈង្គ៧ មគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរ។ ត្រង់ពាក្យថា ផលសុច្ឆិកិរិយា (នោះ) បានខាង ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវសោតាបត្តិផល ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវសកទាតាមិផល ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវនូវអនាតាមិផល ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវអវហត្ថផល។ ត្រង់ពាក្យថា កិលេសប្បហាន (នោះ) បានខាង កិរិយាលះបង់រាគៈ លះបង់ទោសៈ លះបង់មោហៈ។ ត្រង់ពាក្យថា វិនិរវណតា ចិត្តស្ស (នោះ) បានខាង ការហាមឃាត់ចិត្តចាករាគៈ ហាមឃាត់ចិត្តចាកទោសៈ ហាមឃាត់ចិត្តចាកមោហៈ។ ត្រង់ពាក្យថា សុញ្ញតាម អភិរតិ (នោះ) បានខាង ឯសេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ដោយបឋមជ្ឈាន សេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះស្ងាត់ដោយទុតិយជ្ឈាន សេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះស្ងាត់ដោយតតិយជ្ឈាន សេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះស្ងាត់ដោយចតុត្ថជ្ឈាន។

[២៣៧] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈានហើយ ដោយអាការយ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈានហើយ ដោយអាការយ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហក១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈានហើយ ដោយអាការយ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈានហើយ ដោយអាការយ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈានហើយ ដោយអាការយ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈានហើយ ដោយអាការយ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក។

កុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈ ដូច្នេះវិញ ដោយអាការៈយ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាណិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ បេ។

ចក្ខុមានមូល១ នៃវត្ថុនិស្សារក ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសំដែងដោយសង្ខេប ចប់។

[២៧៤] ភិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈានផង កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់តតិយជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈានផង ដូច្នេះវិញ ដោយអាការៈយ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវ អាបត្តិបាណិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ បេ។ ភិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈានផង កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈ ដូច្នេះវិញ ដោយអាការៈយ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាណិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ បេ។

ខណ្ឌចក្ខុមានមូលពីរ នៃវត្ថុនិស្សារក។

[២៧៥] ភិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់ទុតិយជ្ឈានផង កាន់តតិយជ្ឈានផង កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយដឹង ខ្លួន បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ដូច្នេះវិញ ដោយអាការៈយ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាណិក បើ អ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ បេ។ ភិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់ទុតិយជ្ឈានផង កាន់តតិយជ្ឈានផង កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈ ដូច្នេះវិញ ដោយអាការៈយ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាណិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ បេ។ ភិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបាន ចូលហើយ កាន់ទុតិយជ្ឈានផង កាន់តតិយជ្ឈានផង កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន ដូច្នេះវិញ ដោយអាការៈយ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាណិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិ ចុល្ល័យ។ បេ។

ពន្ធចក្ខុមានមូលពីរ នៃវត្ថុនិស្សារក។

[២៧៦] ភិក្ខុចង់និយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈផង ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈផង កាលដែល និយាយ ក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន ដូច្នេះវិញ ដោយអាការៈយ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹង សេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាណិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ បេ។ ភិក្ខុចង់និយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះ ហើយចាកទោសៈផង ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈផង កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្ត របស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈ ដូច្នេះវិញ ដោយអាការៈយ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាណិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹង សេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ។ បេ។

ចក្ខុមានមូលពីរនៃវត្ថុនិស្សារក ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសំដែងដោយសង្ខេប ចប់។

[២៧៧] ចក្ខុមានមូលមួយៗ នៃបទទាំងឡាយដែលព្រះសង្ឃតិកាចារ្យបានដកល់ទុកហើយ បណ្ឌិតគប្បីសំដែងយ៉ាងណា ចក្ខុមានមូលក្តី មានមូល៤ក្តី មានមូល៥ក្តី មានមូល៦ក្តី មានមូល៧ក្តី មានមូល៨ក្តី មានមូល៩ក្តី មានមូល១០ក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនោះផងចុះ។ (ម្យ៉ាង ទៀត) ចក្ខុមានមូលមួយ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសំដែងហើយដោយពិស្តារយ៉ាងណា (ចក្ខុមានមូលបីជាដើម) បណ្ឌិតគប្បីសំដែងដោយពិស្តារយ៉ាងនោះ ផងចុះ។

ឥន្ទ សព្វមូលកំ

នេះចក្ខុមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ)

[២៧៨] ភិក្ខុនិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈានផង កាន់ទុតិយជ្ឈានផង កាន់តតិយជ្ឈានផង កាន់ចតុត្ថជ្ឈានផង កាន់ សុញ្ញតវិមោក្ខផង កាន់អនិមិត្តវិមោក្ខផង កាន់អប្បណិហិតវិមោក្ខផង កាន់សុញ្ញតសមាធិផង កាន់អនិមិត្តសមាធិផង កាន់អប្បណិហិតសមាធិ ផង កាន់សុញ្ញតសមាបត្តិផង កាន់អនិមិត្តសមាបត្តិផង កាន់អប្បណិហិតសមាបត្តិផង កាន់ត្រៃវិជ្ជាផង កាន់សតិប្បដ្ឋាន៤ផង កាន់សម្មប្បធាន៤ ផង កាន់តទ្ធិបាទ៤ផង កាន់តន្ត្រិយ៥ផង កាន់ពល៥ផង កាន់ពោជ្ឈង្គ៧ផង កាន់មគ្គមានអង្គ៨ដ៏ប្រសើរផង កាន់សោតាបត្តិផលផង កាន់ សកទាគាមិផលផង កាន់អនាគាមិផលផង កាន់អរហត្តផលផង ភកៈអាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយផង។ បេ។ ទោសៈអាត្មាបានកំចាត់ចេញ ហើយផង។ បេ។ ទាំងមេហៈអាត្មាក៏បានកំចាត់ចេញហើយ បានខ្ជាក់ចោលហើយ បាន (ធ្វើ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ បានបន្ទាត់ចេញហើយ បាន រលាស់ចោលហើយ បានគាស់រំលើងហើយ បានរើចោលហើយ ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈផង ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយ ចាកទោសៈផង កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈផង ដូច្នេះវិញ ដោយអាការៈយ៉ាង។ បេ។ ដោយអាការៈយ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក១ កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង និយាយកុហក១ និយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត១ បិទបាំង សេចក្តីពេញចិត្ត១ បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់១ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាណិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវត្រឹមតែ អាបត្តិចុល្ល័យ។ បេ។

ចក្ខុបេយ្យាល នៃវត្ថុនិស្សារក ចប់។

វត្តកាមរាវកថា ចប់។

[២៧៩] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណានៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ភិក្ខុនោះជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈាន បឋមជ្ឈាន ភិក្ខុអង្គនោះបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ដោយអាការៈយ៉ាង គឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហកៗ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហកៗ លុះនិយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយៗ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអបត្តិចុល្ល័យ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអបត្តិចុល្ល័យ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណានៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ភិក្ខុនោះជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈាន បឋមជ្ឈាន ភិក្ខុអង្គនោះបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ដោយអាការៈ-៥-៦-៧យ៉ាង គឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហកៗ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហកៗ លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយៗ បិទបាំងសេចក្តីឃើញៗ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្តៗ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្តៗ បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ៗ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអបត្តិចុល្ល័យ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអបត្តិចុល្ល័យ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណានៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន កាន់សុញ្ញតវិមោក្ខ កាន់អនិមិត្តវិមោក្ខ កាន់អប្បណិហិតវិមោក្ខ កាន់សុញ្ញតសមាធិ កាន់អនិមិត្តសមាធិ កាន់អប្បណិហិតសមាធិ កាន់សុញ្ញតសមាបត្តិ កាន់អនិមិត្តសមាបត្តិ កាន់អប្បណិហិតសមាបត្តិ កាន់ត្រៃវិជ្ជា កាន់សតិប្បដ្ឋាន៤ កាន់សម្មប្បធាន៤ កាន់តទ្ធិបាទ៤ កាន់តន្ត្រី៥ កាន់ពល៥ កាន់ពោជ្ឈង្គ៧ កាន់មគ្គមានអង្គ៨ដ៏ប្រសើរ កាន់សោតាបត្តិផល កាន់សកទាតាមិផល កាន់អនាតាមិផល កាន់អរហត្តផល ភិក្ខុនោះជាអ្នកបាន ជាអ្នកស្ងាត់ ក្នុងអរហត្តផល អរហត្តផល ភិក្ខុអង្គនោះបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ដោយអាការៈយ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអបត្តិចុល្ល័យ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអបត្តិចុល្ល័យ។ បេ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណានៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក ភាគភិក្ខុនោះបានកំចាត់ចេញហើយ។ បេ។ ទោសៈភិក្ខុនោះបានកំចាត់ចេញហើយ។ បេ។ ទាំងមេហៈភិក្ខុនោះបានកំចាត់ចេញហើយ បានខ្ជាក់ចោលហើយ បាន (ធ្វើ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ បានបន្សាត់ចេញហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់រំលើងហើយ បានរើចោលហើយ ដោយអាការៈយ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអបត្តិចុល្ល័យ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអបត្តិចុល្ល័យ។ បេ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណានៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះផុតស្រឡះហើយចាករាគៈ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះផុតស្រឡះហើយចាកមេហៈ ដោយអាការៈយ៉ាង គឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអបត្តិចុល្ល័យ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអបត្តិចុល្ល័យ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណានៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ភិក្ខុនោះជាអ្នកបាន ជាអ្នកស្ងាត់ ក្នុងចតុត្ថជ្ឈានក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ចតុត្ថជ្ឈាន ភិក្ខុអង្គនោះបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ដោយអាការៈ៧យ៉ាង គឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអបត្តិចុល្ល័យ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអបត្តិចុល្ល័យ។

[២៨០] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណាបានប្រើចីវររបស់អ្នក ភិក្ខុណាបានឆាន់បិណ្ឌបាតរបស់អ្នក ភិក្ខុណាបានប្រើប្រាស់ទីសេនាសនៈរបស់អ្នក ភិក្ខុណាបានបរិភោគភេសជ្ជៈបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺរបស់អ្នក វត្ថុរបស់អ្នកដែលភិក្ខុណាបាននៅហើយ ចីវររបស់អ្នកដែលភិក្ខុបានប្រើប្រាស់ហើយ បិណ្ឌបាតរបស់អ្នកដែលភិក្ខុណាបានឆាន់ហើយ ទីសេនាសនៈរបស់អ្នកដែលភិក្ខុណាបានប្រើប្រាស់ហើយ ភេសជ្ជៈបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺដែលភិក្ខុណាបានបរិភោគហើយ អ្នកអាស្រ័យនឹងភិក្ខុណា ហើយបានប្រគេនវត្ថុ បានប្រគេនចីវរ បានប្រគេនបិណ្ឌបាត បានប្រគេនទីសេនាសនៈ បានប្រគេនភេសជ្ជៈបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ភិក្ខុនោះជាអ្នកបាន ជាអ្នកស្ងាត់ ក្នុងចតុត្ថជ្ឈានក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ចតុត្ថជ្ឈាន ភិក្ខុអង្គនោះបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ដោយអាការៈយ៉ាង គឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអបត្តិចុល្ល័យ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអបត្តិចុល្ល័យ។

បេយ្យាលចិន្ទន១៥ ចប់។

បច្ច័យប្បដិសំយុត្តារកថា ចប់។

[២៨១] ភិក្ខុនិយាយស្មានថា ខ្លួនបានមគ្គផល១ ភិក្ខុនិយាយពីមគ្គផលដោយឥតមានប្រាថ្នានឹងពោលអ្នកកុហកៗ ភិក្ខុឆ្គួត១ ភិក្ខុមានចិត្តរវើរវាយ១ ភិក្ខុមានវេទនាគ្របសង្កត់១ ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ១ (ភិក្ខុប៉ុណ្ណោះ) ឥតមានអបត្តិឡើយ។

(វិនិតវត្តឧទ្ទានគាថា ចតុត្ថសិក្ខាបទំ)

CS vin.vbu.pr.04.01 | ភាគ ទី១

(វិនិតវត្តឧទ្ទានគាថា)

[២៨២] (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែដែលនឹងសំដែងតទៅ ដូចមានសេចក្តីខាងក្រោមនេះ)

រឿងអធិមានភិក្ខុ រឿងភិក្ខុនៅក្នុងព្រៃ រឿងភិក្ខុទៅបិណ្ឌបាត រឿងសន្ធិវិហារិកនៃឧបជ្ឈាយ័យ រឿងពួកភិក្ខុដកល់ឥរិយាបថ រឿងភិក្ខុ អ្នកថាលះសញ្ញាជនធម៌បាន រឿងភិក្ខុនៅក្នុងទីស្ងាត់ រឿងភិក្ខុនៅក្នុងវត្ត រឿងភិក្ខុដែលឧបាសកផ្គត់ផ្គង់ រឿងភិក្ខុនិយាយអ្នក អរហត្តផលថាគ្មានក្រ រឿងភិក្ខុព្យាយាម រឿងពួកភិក្ខុនិយាយថា អារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីស្តាយក្រោយ ទើបត្រូវ ខ្លាចមច្ចុ រឿងពួកភិក្ខុនិយាយថា ធម៌តែបុគ្គលប្រកបព្យាយាមត្រូវហើយ អាចឲ្យប្រោសប្រាណបាន រឿងភិក្ខុឃ្មបជាអ្នកអត់ធន់ វេទនា រឿងភិក្ខុឥរិយាបថដែលព្រាហ្មណ៍និមន្ត រឿងភិក្ខុព្យាបនិយាយអ្នកអរហត្តផល រឿងភិក្ខុឃាត់បង់នូវផ្ទះ រឿងភិក្ខុឃាត់បង់កាម ទាំងឡាយ រឿងភិក្ខុអ្នកត្រេកអរ រឿងភិក្ខុចៀសចេញទៅ រឿងជនពិឃាតគោឧបាសក ម្នាក់កើតជាអដ្ឋិសង្ខូលិកប្រេត ម្នាក់កើតជា មំសបេសីប្រេត រឿងព្រានសត្វស្លាបកើតជាមំសបិណ្ឌប្រេត រឿងអ្នកសម្លាប់សត្វចៀម កើតជានិច្ចវិប្រេត រឿងអ្នកសម្លាប់ជ្រូក កើតជាអសិលោមប្រេត រឿងព្រានម្រឹកកើតជាសត្តិលោមប្រេត រឿងពេជ្ឈយាតកើតជាឧសុលោមប្រេត រឿងនាយសារថីកើត ជាសុចិលោមប្រេត រឿងបុរសដែលនិយាយពាក្យញុះញង់កើតជាសុចកប្រេត⁴⁷⁾ រឿងអមាស្យកាត់ក្តីអ្នកស្រុករៀច កើតជាអណ្ណាភារិ ប្រេត⁴⁸⁾ រឿងអ្នកដែលធ្វើបរទារកម្ម កើតជាប្រេតលិចទៅក្នុងរណ្តៅលាមក រឿងព្រាហ្មណ៍កំណាចកើតជាប្រេតស៊ីតែលាមកជា ប្រក្រតី រឿងស្រីប្រព្រឹត្តកន្លងចិត្តប្តី កើតជានិច្ចវិប្រេត រឿងស្រីមេមត់ កើតជាមង្គលីប្រេត រឿងស្រីមកកើតជាឱកិលិនីប្រេត ព្រោះ ចាក់ស្រោចរង្វើកភ្លើងលើស្រីរួមប្តី រឿងអ្នកពិឃាតចោរ កើតជាប្រេតដាច់ក្បាល រឿងភិក្ខុ ភិក្ខុនី សិក្ខុមានា សាមណេរ សាមណេរី ដែលបួសក្នុងសាសនាព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះនាមកស្សប ប្រព្រឹត្តធ្វើតែបាបកម្មជាដរាប រឿងស្ទឹងតបោទា រឿងចំបាំងក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ រឿងដែលចុះឡើងនៃពួកដំរី រឿងសោភិតភិក្ខុជាអរហន្ត រលឹកជាតិបាន៥០០កល្យ។

(វិនិត្ត ចតុត្ថសិក្ខាបទ)

CS vin.vbu.pr.04.02 | ភាគ ទី១

(វិនិត្ត)

[២៨៣] សម័យនោះ ភិក្ខុមួយរូប ពោលអ្នកអរហត្តផល ដោយនឹកស្មានថាខ្លួនបានសម្រេចពិតហើយ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា សិក្ខាបទ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិជាស្រេចហើយ អញត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយដឹង។ ភិក្ខុនោះក៏ក្រាបទូលរឿងនុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក្នុងកាលនោះឯង។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (ដំណើរនិយាយអ្នកអរហត្តផល) ដោយនឹកស្មានថាខ្លួនបានសម្រេចពិត មិនត្រូវអាបត្តិទេ។

[២៨៤] គ្រានោះ មានភិក្ខុមួយរូបនៅក្នុងព្រៃដោយតាំងចិត្តថា កាលបើអញនៅក្នុងព្រៃយ៉ាងនេះ អ្នកផងគង់នឹងសរសើរអញ។ អ្នកផងក៏បាន សរសើរភិក្ខុនោះ (មែន)។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែអ្នកទាំងឡាយមិនត្រូវតាំងចិត្តនឹងនៅក្នុងព្រៃឲ្យគេសរសើរឡើយ ភិក្ខុណានៅ (ដោយតាំងចិត្តយ៉ាងនេះ) ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ សម័យ នោះ មានភិក្ខុមួយរូបដើរទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត ដោយតាំងចិត្តថា កាលបើអញដើរទៅបិណ្ឌបាតយ៉ាងនេះ អ្នកផងនឹងសរសើរអញ។ អ្នកផងក៏បាន សរសើរភិក្ខុនោះ (មែន)។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ប៉ុន្តែអ្នកទាំងឡាយមិនត្រូវតាំងចិត្តនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតឲ្យគេសរសើរឡើយ ភិក្ខុណាដើរទៅ (ដោយគិតយ៉ាងនោះ) ភិក្ខុនោះត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ។

[២៨៥] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបបានពោលពាក្យនឹងភិក្ខុមួយរូបថា ម្ចាស់អារុសោ ពួកភិក្ខុណាដែលជាសន្ធិវិហារិករបស់ឧបជ្ឈាយ័យនៃ យើង ភិក្ខុទាំងនោះសុទ្ធតែជាអរហន្តទាំងអស់។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ ក៏ក្រាបទូលរឿងនុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គត្រាស់ សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានប្រាថ្នានឹងអ្នកអង។ ព្រះអង្គ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិចុល្លច្នៃយ។ សម័យនោះ ភិក្ខុមួយរូបបានពោលពាក្យនឹងភិក្ខុមួយរូបថា ម្ចាស់ អារុសោ ពួកភិក្ខុណាដែលជាអន្តោសិកនៃឧបជ្ឈាយ័យរបស់យើង ភិក្ខុទាំងអស់នោះសុទ្ធតែជាអ្នកមានប្បិទ្ធិ មានអានុភាពច្រើន។ ភិក្ខុនោះក៏មាន សេចក្តីសង្ស័យ។ ទើបក្រាបទូលដំណើរនុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច។ ភិក្ខុនោះ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងនឹងពោលអ្នក។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹម អាបត្តិចុល្លច្នៃយ។

[២៨៦] សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបដើរចង្រ្កម ដោយតាំងចិត្តថា កាលបើអញចង្រ្កមយ៉ាងនេះ បណ្តាជននឹងសរសើរអញ។ បណ្តាជន ក៏បានសរសើរភិក្ខុនោះ (មែន)។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ទើបក្រាបទូលដំណើរនុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែអ្នកទាំងឡាយមិនត្រូវដើរចង្រ្កមដោយតាំងចិត្ត (នឹងឲ្យគេសរសើរដូច្នោះ)ឡើយ ភិក្ខុណា ដើរចង្រ្កម (ដោយគិតយ៉ាងនោះ) ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបឈរ ដោយតាំងចិត្ត។ បើ អង្គុយដោយតាំងចិត្ត។ បើ ដេកដោយតាំងចិត្តថា កាលបើអញប្រព្រឹត្តយ៉ាងនេះ អ្នកផងនឹងសរសើរអញ។ អ្នកផងក៏សរសើរភិក្ខុនោះ (មែន)។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី សង្ស័យ។ ទើបក្រាបទូលរឿងនុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែអ្នក ទាំងឡាយមិនត្រូវសម្រេចឥរិយាបថដេក ដោយតាំងចិត្ត (នឹងឲ្យគេសរសើរដូច្នោះ) ឡើយ ភិក្ខុណាសម្រេច (ឥរិយាបថយ៉ាងនោះ) ភិក្ខុនោះត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ។

[២៨៧] សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបពោលអ្នកឧត្តរិមនុស្សធម្មដល់ភិក្ខុមួយរូប។ ភិក្ខុដែលអ្នកនោះ បាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ សញ្ញាជនធម៌ទាំងឡាយ ខ្ញុំលះបង់អស់ហើយ។ ភិក្ខុអ្នកនោះ ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បានក្រាបទូលរឿងនុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ។

[២៨៨] សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបទៅនៅក្នុងទីស្ងាត់ ក៏ពោលអួតខត្តវិមនុស្សធម្ម។ មានភិក្ខុអ្នកបានបរិច្ចារិក្ខា គឺកិរិយាកំណត់ដឹងចិត្ត របស់អ្នកដទៃ លោកបានហាមប្រាមភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អារុសោ លោកកុំនិយាយអួតខត្តវិមនុស្សធម្មយ៉ាងនេះឡើយ (ព្រោះ) ខត្តវិមនុស្សធម្មនេះ មិនមានដល់ខ្លួនលោកទេ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ។ ទើបក្រាបទូលរៀងនុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិន ត្រូវអាប់ត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាប់ត្តិទុក្ខដ។ ក្នុងសម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបទៅនៅក្នុងទីស្ងាត់ ហើយពោលអួតខត្តវិមនុស្សធម្ម។ ទេវតាបាន ពោលឃាត់ហាមភិក្ខុនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកកុំពោលអួតខត្តវិមនុស្សធម្មយ៉ាងនេះ (ពីព្រោះ) ខត្តវិមនុស្សធម្មនេះ មិនទាន់មានដល់ខ្លួន លោកទេ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ។ ទើបក្រាបទូលរៀងនុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាប់ត្តិបារាជិក ទេ ត្រូវតែត្រឹមអាប់ត្តិទុក្ខដ។

[២៨៩] សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបបាននិយាយនឹងឧបាសកម្នាក់ថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ ភិក្ខុណាគង់នៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក ភិក្ខុនោះជាព្រះ អរហន្ត។ ឯភិក្ខុនោះតែងនៅក្នុងវត្តរបស់ឧបាសកនោះ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ ទើបក្រាបទូលរៀងនុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច? ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងនឹង ពោលអួត។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាប់ត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាប់ត្តិចុល្លថ្មយ។ គ្រានោះ មានភិក្ខុមួយរូបបានពោលពាក្យនេះ នឹងឧបាសកម្នាក់ថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ អ្នកបានទំនុកបំរុងភិក្ខុអង្គណាដោយចីរវ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងភេសជ្ជៈបរិក្ខារ ជាបច្ច័យដល់ មនុស្សមានជម្ងឺ ភិក្ខុអង្គនោះជាព្រះអរហន្ត។ ឯឧបាសកនោះក៏តែងទំនុកបំរុងភិក្ខុនោះដោយចីរវ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងភេសជ្ជៈបរិក្ខារ ជា បច្ច័យដល់មនុស្សមានជម្ងឺ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ។ ទើបក្រាបទូលរៀងនុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច? ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងនឹងពោលអួត។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ ភិក្ខុ មិនត្រូវអាប់ត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាប់ត្តិចុល្លថ្មយ។

[២៩០] សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុបានសម្រេចដល់ខត្តវិមនុស្សធម្ម ហើយឬ? ភិក្ខុនោះឆ្លើយតបថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ កិរិយាដែលនឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តផល មិនមែនក្រឡើយ។ ភិក្ខុនោះក៏មាន សេចក្តីសង្ស័យថា ភិក្ខុទាំងឡាយឯណា ដែលជាសារវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកទាំងអម្បាលនោះ ទើបគួរពោលយ៉ាងនេះ ក៏ខ្លួនអញមិន ទាន់បានជាសារវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនៅឡើយ អញប្រហែលត្រូវអាប់ត្តិបារាជិកហើយដឹង។ (លុះគិតដូច្នោះហើយ) ទើបក្រាបទូលរៀងនុំ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច? ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំ ព្រះអង្គមិនមានបំណងនឹងពោលអួតទេ។ ទើបព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអួត មិនត្រូវអាប់ត្តិទេ។ ក្នុងសម័យ នោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុមានខត្តវិមនុស្សធម្មដែរឬ? ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់អារុសោ ទាំងឡាយ ធម្មតា អ្នកមានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ រមែងញ៉ាំងព្រះធម៌ឲ្យប្រោសប្រាណបាន។ សេចក្តីសង្ស័យក៏កើតមានដល់ភិក្ខុនោះ។ បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងអួត មិនត្រូវអាប់ត្តិឡើយ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាន និយាយនឹងភិក្ខុនោះថា នែអារុសោ លោកកុំគប្បីខ្លាចឡើយ។ ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនខ្លាចសេចក្តីស្លាប់ទេ។ សេចក្តី សង្ស័យក៏កើតមានដល់ភិក្ខុនោះ។ បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងអួត មិនត្រូវអាប់ត្តិឡើយ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុ មួយរូបមានជម្ងឺ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អារុសោ លោកកុំខ្លាចឡើយ។ ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុណានៅមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ស្តាយក្រោយដោយពិតនៅឡើយ ភិក្ខុនោះទើបត្រូវខ្លាច។ សេចក្តីសង្ស័យក៏កើតមានដល់ភិក្ខុនោះ។ បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអួត មិនត្រូវអាប់ត្តិទេ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរ ភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុមានខត្តវិមនុស្សធម្មដែរឬ? ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ធម្មតា អ្នកដែលប្រកបដោយព្យាយាមត្រូវ ហើយ រមែងញ៉ាំងព្រះធម៌ឲ្យប្រោសប្រាណបាន។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានបំណង នឹងពោលអួត មិនត្រូវអាប់ត្តិឡើយ។ គ្រានោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុមានខត្តវិមនុស្សធម្ម ដែរឬ? ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ធម្មតាអ្នកមានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ រមែងញ៉ាំងព្រះធម៌ឲ្យប្រោសប្រាណបាន។ ភិក្ខុនោះមាន សេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអួត មិនត្រូវអាប់ត្តិទេ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូប មានជម្ងឺ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុមានខត្តវិមនុស្សធម្មដែរឬ? ភិក្ខុនោះឆ្លើយតបថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ធម្មតាអ្នក មានព្យាយាមប្រកបត្រូវហើយ រមែងញ៉ាំងព្រះធម៌ឲ្យប្រោសប្រាណបាន។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអួត មិនត្រូវអាប់ត្តិទេ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់ អារុសោ លោកល្មមអត់ធន់បានទេឬ លោកល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ? ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ បុគ្គលក្រៅការមិនអាចនឹង អត់ធន់បានឡើយ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអួត មិនត្រូវអាប់ត្តិ ទេ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អារុសោ លោកល្មមអត់ធន់បានទេឬ លោកល្មមឲ្យប្រព្រឹត្ត ទៅបានទេឬ? ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ បុគ្គលជាបុព្វជន មិនអាចនឹងអត់ធន់បានឡើយ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បេ។ បានក្រាបទូលរៀងនុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច? ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងនឹងពោលអួត។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាប់ត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាប់ត្តិចុល្លថ្មយ។

[២៩១] សម័យនោះ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់បាននិមន្តពួកភិក្ខុ ហើយបានទទួលពាក្យទូលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកជា អរហន្តទាំងឡាយនិមន្តចូលមក។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យថា យើងទាំងឡាយ មិនមែនជាព្រះអរហន្តទេ ប៉ុន្តែ ព្រាហ្មណ៍នេះនិយាយ លើកយើងទាំងឡាយដោយពាក្យថា ព្រះអរហន្ត យើងរាល់គ្នាត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលរៀងនុំចំពោះព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថាម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍ពោលដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនត្រូវអាប់ត្តិទេ។ សម័យនោះ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ និមន្តភិក្ខុទាំងឡាយហើយបានពោលពាក្យថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្តទាំងឡាយនិមន្តគង់។ បេ។ បពិត្រលោកដ៏ ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្តទាំងឡាយនិមន្តនាស់។ បេ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្តទាំងឡាយនិមន្តនាស់ ឲ្យឆ្អែត។ បេ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្តទាំងឡាយនិមន្តទៅចុះ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យថា យើងទាំង

ឡាយមិនមែនជាអរហន្តទេ ក៏ព្រាហ្មណ៍នេះនិយាយលើកយើងដោយពាក្យថា ព្រះអរហន្ត យើងគួរប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាប
ទូលរៀងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍ពោលដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនត្រូវអាប់ត្តិទេ។

[២៩២] សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបពោលអួតខត្តវិមនុស្សធម្មចំពោះភិក្ខុមួយរូប។ ភិក្ខុដែលពោលអួតនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថាម្ចាស់
អារុសោ អាសវធម៌ទាំងឡាយខ្ញុំបានលះបង់អស់ហើយ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ បើ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុអ្នកឯងត្រូវអាប់ត្តិ
បារាជិកហើយ។ គ្រានោះ មានភិក្ខុមួយរូប ពោលអួតខត្តវិមនុស្សធម្មចំពោះភិក្ខុមួយរូប។ ភិក្ខុដែលពោលអួតនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
អារុសោ ក៏ខត្តវិមនុស្សធម្មទាំងនេះ ខ្ញុំករណាមានសព្វគ្រប់។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាប់ត្តិបារាជិកហើយ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូប ពោលអួតខត្តវិមនុស្សធម្មចំពោះភិក្ខុមួយរូប។
ភិក្ខុដែលពោលអួតនោះបានពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ខ្ញុំឃើញចំពោះខ្លួនឯងក្នុងធម៌ទាំងនោះ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ ក៏
ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាប់ត្តិបារាជិកហើយ។

[២៩៣] សម័យនោះ ជនទាំងឡាយជាញាតិបាននិមន្តភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្យលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកនិមន្តមកនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ។ ភិក្ខុនោះ
ឆ្លើយតបថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយបុគ្គលដូចជាអាត្មា មិនគួរដើម្បីនឹងនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះទេ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ ទើបក្រាប
ទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្យព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គគ្មានបំណងនឹងពោលអួតទេ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលគ្មានបំណងនឹងពោលអួតមិនត្រូវអាប់ត្តិទេ។ សម័យនោះ
ជនទាំងឡាយជាញាតិបាននិមន្តភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្យលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកនិមន្តមកបរិភោគកាមទាំងឡាយចុះ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយតបថា
ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ឯកាមទាំងឡាយ អាត្មាយាត់រាំងវាបានហើយ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ។ ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្យព្រះដ៏មានព្រះភាគខ្ញុំព្រះអង្គមិន
មានបំណងនឹងពោលអួតទេ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុអ្នកដែលគ្មានបំណងនឹងអួត មិនត្រូវអាប់ត្តិទេ។ សម័យនោះ ជនទាំងឡាយជាញាតិ
បានសួរភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្យលោកដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់ត្រេកសប្បាយ ដែរឬទេ។ ភិក្ខុនោះនិយាយថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាត្មា
ត្រេកសប្បាយដែរ (តែត្រេក សប្បាយ) ដោយសេចក្តីសប្បាយដ៏ឧត្តម។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា ភិក្ខុទាំងឡាយណា មួយដែលជាសាវ័ក
របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ភិក្ខុទាំងនោះទើបគួរពោលពាក្យយ៉ាងនេះបាន ក៏ខ្លួនអញមិនមែនជាសាវ័ករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគទេ អញត្រូវអាប់ត្តិ
បារាជិកហើយដឹង។ ភិក្ខុនោះក៏ ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច។ ភិក្ខុ
នោះក៏ទូលតបថា បពិត្យព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គគ្មានបំណងនឹងពោលអួតទេ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុអ្នកដែលគ្មានបំណងនឹងពោល
អួត មិនត្រូវអាប់ត្តិទេ។

[២៩៤] សម័យនោះ មានភិក្ខុច្រើនរូបនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសមួយ បានធ្វើកតិកា (ណាត់គ្នា) ថា ភិក្ខុអង្គណានឹងចេញចាកអាវាសនេះជាមុន
គេ យើងទាំងឡាយនឹងដឹងថា ភិក្ខុអង្គនោះជាព្រះអរហន្ត។ មានភិក្ខុមួយរូបចេញចាកអាវាសនោះទៅមុនគេ ដោយគិតថា ភិក្ខុទាំងនោះចូរដឹងនូវ
អញថាជាព្រះអរហន្តចុះ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាប់ត្តិបារាជិកហើយដឹង។ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាប់ត្តិបារាជិកហើយ។

[២៩៥] គ្រានោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេទន្តរកលន្តកនិវាបស្ថាន។ សម័យនោះ ព្រះលក្ខណត្ថេរនឹងព្រះមហាមោគ្គល្លាន
ត្ថេរដ៏មានអាយុ គង់នៅលើភ្នំគិរិយ្យក្នុង។ គ្រានោះឯង ព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរដ៏មានអាយុ ស្លៀកស្បង់ទ្រង់បាត្រនិងចីវរចូលសំដៅទៅដល់ទីដែល
ព្រះលក្ខណត្ថេរគង់ ក្នុងវេលាបុព្វណ្ណសម័យ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះលក្ខណត្ថេរដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់អារុសោ
លក្ខណៈ មកយើងនឹងចូលទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះដើម្បីបិណ្ឌបាត។ ព្រះលក្ខណត្ថេរដ៏មានអាយុ ក៏ទទួលពាក្យព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរដ៏មានអាយុ
ថា ករណា អារុសោ។ គ្រាដែលព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរដ៏មានអាយុ កំពុងតែចុះអំពីភ្នំគិរិយ្យក្នុង(ដល់មក)ត្រង់កន្លែងមួយក៏បានធ្វើនូវញញឹម ឲ្យ
ប្រាកដ។ លំដាប់នោះ ព្រះលក្ខណត្ថេរដ៏មានអាយុ ក៏សួរព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់អារុសោមហាមោគ្គល្លានអ្វីជាហេតុ អ្វីជា
បច្ច័យ ចំពោះកិរិយាធ្វើនូវញញឹមប្រាកដ(នេះ)។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរឆ្លើយតបថា ម្ចាស់អារុសោលក្ខណៈ កាលនេះមិនមែនជាកាលគួរនឹង
ព្យាករប្រស្នានេះទេ លោកចូរសួរប្រស្នានេះនឹងខ្ញុំក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគចុះ។ លំដាប់នោះ ព្រះលក្ខណត្ថេរដ៏មានអាយុ និងព្រះមហា
មោគ្គល្លានត្ថេរដ៏មានអាយុ ក៏និមន្តទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ហើយត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាតក្នុងវេលាក្រោយភត្ត ទើបចូលទៅ គាល់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចហើយ ក៏អង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរ។ ព្រះលក្ខណត្ថេរដ៏មានអាយុ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏
សមគួរហើយ ក៏ពោលពាក្យនេះនឹង ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុថា ក្នុងថ្ងៃនេះ មហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ កាលដែលចុះអំពីភ្នំគិរិយ្យក្នុងបាន
ធ្វើនូវញញឹមឲ្យប្រាកដក្នុងកន្លែងមួយ ម្ចាស់អារុសោមោគ្គល្លាន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ចំពោះកិរិយាធ្វើនូវញញឹមឲ្យប្រាកដនោះ។ ព្រះមហា
មោគ្គល្លានត្ថេរឆ្លើយតបថា ម្ចាស់អារុសោ ក្នុងថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិរិយ្យក្នុង បានឃើញអដ្ឋិសង្ខុលិកប្រេត⁴⁹⁾ កំពុងតែអណ្តែតឯអាកាស
ពពួកគ្នា ពពួកខ្លែង ពពួករាត⁵⁰⁾ ដេញតាម ចោមឆាបចឹកចោះភើចជញ្ជោងអដ្ឋិសង្ខុលិកប្រេតនោះតាមចន្លោះនៃផ្ទាំងជំនីទាំង ឡាយ អដ្ឋិ
សង្ខុលិក ប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ ម្ចាស់អារុសោ ទើបខ្ញុំមានបរិវតក្តាថា យីអើហ្ន៎ (នេះហៅពេញ) ជាអស្ចារ្យ យីអើហ្ន៎ មិនធ្លាប់កើតមានសោះ
ឡើយ សត្វបែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះតើ យក្សបែបនេះនឹង ត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះ ប្រេតបែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះ កិរិយាត្រឡប់
បានរូបរាងបែបនេះ នឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះដែរតើ។ ភិក្ខុទាំងឡាយទើបពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ
ពោលអួតខត្តវិមនុស្សធម្ម។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុ មកហើយត្រាស់ប្រាប់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាវ័កទាំងឡាយមាន
ចក្ខុកើតពិតហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាវ័កទាំងឡាយមានញាណកើតពិតហើយ ព្រោះហេតុថា សាវ័កនឹងដឹង ឬនឹងឃើញ ប្រេតបែបនេះ
ឬថានឹងធ្វើប្រេតបែបនេះឲ្យជាបន្ទាល់ (របស់តថាគត) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនោះ តថាគតបានឃើញពីក្នុងកាលមុនរួចមកហើយ ប៉ុន្តែ
តថាគតមិនបានសំដែង ព្រោះថា បើតថាគត សំដែងទៅ ពពួកជនដទៃមិនជឿ (ពាក្យ) តថាគត ពពួកជនណាដែលមិនជឿតថាគត សេចក្តីដែល
មិនជឿនោះនឹងនាំឲ្យខានបានប្រយោជន៍ នាំឲ្យបានសេចក្តីទុក្ខអស់កាលយូរអង្វែងដល់ពពួកជនទាំងនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាល
ពីដើម) ជាអ្នកពិឃាតគោ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង ដោយកម្មវិបាកនោះ អ្នកពិឃាតគោនោះទៅឆេះនៅក្នុងនរកអស់ឆ្នាំដ៏ច្រើន គឺអស់រយពាន់

សែនឆ្នាំ ដើម្បីនេះ ដោយសេសសល់នៃកម្មវិបាកនោះ ក៏ត្រឡប់មកទទួលផលគឺ ត្រឡប់បានអត្ថភាព បែបនេះឯង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោលពាក្យពិត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអារម្មណ៍ទេ។ បើ ម្ចាស់អារុសោលក្ខណ៍ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញមំសបេសិប្រេត⁵¹ កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ពពួកគ្នាត ខ្លែង រអាត ដេញតាមចោមឆាបចឹកចោះជញ្ជាំងមំសបេសិប្រេតនោះឯង មំសបេសិប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយសត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកពិឃាតគោ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ បើ ម្ចាស់ អារុសោលក្ខណ៍ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុងបានឃើញមំសបិណ្ឌប្រេត⁵² កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ពពួកគ្នាត ខ្លែង រអាត ដេញ តាមចោម ឆាបចឹកចោះជញ្ជាំងមំសបិណ្ឌប្រេតនោះឯង មំសបិណ្ឌប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយសត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាព្រានសត្វស្លាប ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ បើ ម្ចាស់អារុសោ លក្ខណ៍ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញបុរសដែលកើតជា និច្ចចរិប្រេត⁵³ កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ពពួកគ្នាត ខ្លែង រអាត ដេញតាមចោមឆាបចឹកចោះជញ្ជាំងនិច្ចចរិប្រេតនោះឯង និច្ចចរិប្រេតនោះ ចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកសម្លាប់សត្វចៀម ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ បើ ម្ចាស់អារុសោ លក្ខណ៍ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញបុរសដែលកើតជាអសិលោមប្រេត⁵⁴ កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ដាវទាំងឡាយ របស់ប្រេតនោះអណ្តែតខ្ពស់ឡើងៗ ហើយធ្លាក់មកដោតជាប់ពូជីកាយនៃប្រេតនោះឯង អសិលោមប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកពិឃាតជ្រូកចិញ្ចឹមជីវិត ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ បើ ម្ចាស់អារុសោលក្ខណ៍ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះ អំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុងបានឃើញបុរសដែលកើតជាសត្វិលោមប្រេត⁵⁵ កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស លំពែងទាំងឡាយរបស់ប្រេតនោះអណ្តែតខ្ពស់ ឡើងៗ ហើយធ្លាក់មកដោតជាប់ពូជីកាយនៃប្រេតនោះឯង សត្វិលោមប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពី ដើម) ជាព្រានម្រឹត ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ បើ ម្ចាស់អារុសោលក្ខណ៍ ថ្ងៃនេះខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុងបានឃើញបុរសដែលកើតជា ឧសុលោមប្រេត⁵⁶ កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ព្រួញទាំងឡាយរបស់ប្រេតនោះអណ្តែតខ្ពស់ឡើងៗ ហើយធ្លាក់មកដោតជាប់ពូជីកាយនៃ ប្រេតនោះឯង ឧសុលោមប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាពេជ្ឈុយាត⁵⁷ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ នេះឯង។ បើ ម្ចាស់អារុសោលក្ខណ៍ ថ្ងៃនេះខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុងបានឃើញបុរសដែលកើតជាសុចិលោមប្រេត⁵⁸ កំពុងតែអណ្តែតទៅឯ អាកាស មូលទាំងឡាយរបស់ប្រេតនោះអណ្តែតខ្ពស់ឡើងៗ ហើយធ្លាក់មកដោតជាប់ពូជីកាយនៃប្រេតនោះឯង សុចិលោមប្រេតនោះចេះតែ ស្រែកថ្ងូរ។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជានាយសារីថី ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ បើ ម្ចាស់អារុសោលក្ខណ៍ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាល ដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុងបានឃើញបុរសដែលកើតជាសុចិលោមប្រេត⁵⁹ កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ដែកស្រួចទាំងឡាយរបស់ប្រេតនោះដោត ចូលទៅតាមក្បាល ហើយឆ្កាយចេញមកតាមមាត់ ដោតចូលទៅតាមមាត់ ហើយឆ្កាយចេញមកខាងទ្រូង ដោតចូលទៅតាមទ្រូង ហើយឆ្កាយ ចេញមកខាងពោះ ដោតចូលទៅតាមពោះ ហើយឆ្កាយចេញមកខាងភ្លៅ (ទាំងពីរ) ដោតចូលទៅតាមភ្លៅ (ទាំងពីរ) ហើយឆ្កាយចេញមកខាង ស្នង (ទាំងពីរ) ដោតចូលទៅតាមស្នង (ទាំងពីរ) ហើយឆ្កាយចេញមកខាងជើង (ទាំងពីរ) សុចិលោមប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកញុះញង់គេ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ បើ ម្ចាស់អារុសោលក្ខណ៍ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញបុរសដែលកើតជាភ្នំម្នាប្រេត⁶⁰ កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ប្រេតនោះកាល បើដើរលុះតែលើកអណ្តូងទាំងនោះលឺ ទើបដើរទៅ បាន កាលបើអង្គុយ ក៏ចេះតែអង្គុយសង្កត់លើអណ្តូងទាំងនោះឯង ពពួកគ្នាត ខ្លែង រអាត ដេញតាមចោមឆាប ចឹកចោះជញ្ជាំង កុម្មុណ្ណប្រេតនោះ ចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអមាត្យអ្នកវិនិច្ឆ័យក្តីនៃអ្នកស្រុកដោយអំពើវៀច ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ បើ ម្ចាស់អារុសោលក្ខណ៍ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុងបានឃើញបុរសដែលលិចចុះទាំង ក្បាលទៅក្នុងរណ្តៅលាមក។⁶¹ បើ ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកធ្វើបរទារកម្ម ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ បើ ម្ចាស់អារុសោលក្ខណ៍ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំ គិដ្ឋក្នុងបានឃើញបុរសដែលលិចចុះទាំង ក្បាលទៅក្នុងរណ្តៅលាមក។⁶² កំពុងតែ (ចាប់) លាមកដោយដៃទាំងពីរស៊ី។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាព្រាហ្មណ៍កំណាចក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង ព្រាហ្មណ៍នោះ កាលក្នុងសាសនាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមកស្សប បាននិមន្ត ភិក្ខុសង្ឃដោយ (ពាក្យថានិមន្តនាន់) ភត្តាហារ ក៏ចាក់លាមកពេញក្នុងស្លឹក រួចហើយប្រើគេឲ្យប្រាប់ភត្តកាលថា⁶³ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ទាំងឡាយ សូមលោកម្ចាស់និមន្តនាន់ (ចង្កាន់) ទាល់ឆ្នែតក្នុងទីនេះផង សូមនិមន្តយក (ចង្កាន់) អំពីទីនេះទៅផង ដោយកម្មវិបាកនោះ ព្រាហ្មណ៍ កំណាចនោះក៏ឆេះនៅក្នុងនរកអស់ឆ្នាំដ៏ច្រើន គឺអស់រយ ពាន់ សែនឆ្នាំដ៏ច្រើន ដោយសំណល់នៃកម្មវិបាកនោះឯង ក៏បានមកសោយនូវផលកម្ម ដែលត្រឡប់បាននូវអត្ថភាពបែបនេះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយមោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអារម្មណ៍ទេ។ បើ ម្ចាស់ អារុសោលក្ខណ៍ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុងបានឃើញស្រីដែលកើតជានិច្ចរិប្រេត⁶⁴ កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ពពួកគ្នាត ខ្លែង រអាត ដេញតាមចោមឆាប ចឹកចោះ ជញ្ជាំងនិច្ចរិប្រេតនោះឯង និច្ចរិប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីនុ៎ះ (កាលពី ដើម) ជាស្រីប្រព្រឹត្តកន្លងចិត្តប្តីក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ នេះឯង។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លាន មិនត្រូវអារម្មណ៍ទេ។ បើ ម្ចាស់អារុសោលក្ខណ៍ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុងបានឃើញស្រីដែលកើតជាមង្គុលីប្រេត⁶⁵ មានក្លិនស្អុយ កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ពពួកគ្នាត ខ្លែង រអាត ដេញតាមចោមឆាប ចឹកចោះ ជញ្ជាំងមង្គុលីប្រេតប្រេតនោះឯង មង្គុលីប្រេតនោះចេះតែ ស្រែកថ្ងូរ។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាស្រីមេមត់ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ បើ ម្ចាស់អារុសោលក្ខណ៍ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាល ដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុងបានឃើញស្រីដែលកើតជាឌីកិលីប្រេត⁶⁶ ឆេះរោលដោយរងើកភ្លើង មានរងើកភ្លើងធ្លាក់ស្រោចលើខ្លួន (ក្តៅអន្ទះសារ) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ឌីកិលីប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអគ្គមហេសីនៃសេចក្តីក្នុង ដែនកលិដ្ឋ ជាស្រីមានចិត្តប្រសា បានចាក់រងើកភ្លើងមួយអម្បែងលើស្រីជាសត្រូវ។ បើ ម្ចាស់អារុសោលក្ខណ៍ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំ គិដ្ឋក្នុង បានឃើញអសិសកពន្ធប្រេត⁶⁷ កំពុងតែ អណ្តែតទៅឯអាកាស ប្រេតនោះមានភ្នែក និងមុខនៅត្រង់ទ្រូង ពពួកគ្នាត ខ្លែង រអាត ដេញ តាមចោមឆាបចឹក ចោះជញ្ជាំងនូវអសិសកពន្ធប្រេតនោះឯង ប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជា អ្នកពិឃាតចោរឈ្មោះទារមិកក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង។ បើ ម្ចាស់អារុសោលក្ខណ៍ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញភិក្ខុ⁶⁸ កំពុងតែ អណ្តែតទៅឯអាកាស សង្សារិបរសភិក្ខុនោះក្តី មានភ្លើងឆេះភ្លឺសន្ទោសន្ទៅ បាត្រភ្លឺ ក៏មានភ្លើងឆេះភ្លឺ រត្តពន្ធចង្កេះភ្លឺក៏មានភ្លើងឆេះភ្លឺ សន្ទោសន្ទៅ រាងកាយរបស់ភិក្ខុនោះក្តី ក៏មានភ្លើងឆេះភ្លឺសន្ទោសន្ទៅ ភិក្ខុនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនុ៎ះ ជាភិក្ខុបាបក្នុង

សាសនានៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមកស្សប។ បេ។ ម្នាលអារុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិរិយា បានឃើញភិក្ខុនិ⁶⁹) បានឃើញ សាមណេរ⁷⁰) បានឃើញសាមណេរ⁷¹) កំពុងតែ អណ្តែតទៅរកអាភាស សង្ឃាធិបរសសាមណេរនោះក្តី មានភ្លើងឆេះភ្លើសន្ទោសន្ទៅ បាត្រក្តី ក៏ មានភ្លើងឆេះភ្លើសន្ទោសន្ទៅ វត្តពន្ធចង្កេះក្តី ក៏មានភ្លើងឆេះភ្លើសន្ទោសន្ទៅ រាងកាយក្តី ក៏មានភ្លើងឆេះភ្លើសន្ទោសន្ទៅ សាមណេរនោះចេះតែស្រែក ថ្ងូរ ម្នាលអារុសោលក្ខណៈ ខ្ញុំក៏មានបរិវត្តក្តី យីអើហ្ន៎ (នេះហៅពេញ) ជាអស្ចារ្យ យីអើហ្ន៎ មិនដែលកើតមានសោះឡើយ សត្វបែបនេះ នឹង ត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះទេតើ យក្សបែបនេះ នឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះ ប្រេតបែបនេះ នឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះ កិរិយាត្រឡប់បាននូវអត្តភាពបែប នេះ ក៏សឹងមានខ្លះដែរតើ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តះបង្គាប់ថា ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ពោលអ្នកឧត្តរិមនុស្សធម្ម។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយ ទើបត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥឡូវនេះសារកទាំងឡាយមានចក្ខុកើត ពិតហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយសារកទាំងឡាយមានញាណកើតពិតហើយ ព្រោះហេតុថាសារកនិងដឹង ឬឃើញសាមណេរីបែបនេះ ឬថានឹងធ្វើ នូវសាមណេរីបែបនេះឲ្យជាបន្ទាល់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាមណេរីនោះ តថាគតបានឃើញតាំងពីក្នុងកាលមុនរួចមកហើយដែរ តែតថាគតមិន បានសំដែងប្រាប់ ព្រោះថាបើតថាគតសម្តែងប្រាប់ទៅជនទាំងឡាយឯទៀតគេក៏មិនជឿ ពួកជនណាដែលមិនជឿពាក្យតថាគត សេចក្តីដែល មិនជឿនោះនឹងនាំឲ្យបាននូវកម្មមិនមែនជាប្រយោជន៍ នឹងនាំឲ្យបានសេចក្តីទុក្ខអស់កាលយូរអង្វែងដល់ជនទាំងនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាមណេរីនោះ ជាសាមណេរីបាបក្នុងសាសនាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមកស្សប ដោយកម្មវិបាកនោះ សាមណេរីនោះឆេះនៅក្នុងនរកអស់ឆ្នាំដ៏ច្រើន គឺថាអស់រយ-ពាន់-សែនឆ្នាំដ៏ច្រើន ដោយសំណល់នៃកម្មវិបាកនោះ ទើបបានមកសោយផលកម្មដែលត្រឡប់បាននូវអត្តភាពបែបនេះ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ។

[២៩៦] គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយនិយាយប្រាប់ថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ស្ទឹងតបោទានេះ ហូរមកអំពីអន្លង់ទឹកណា អន្លង់នោះមានទឹកថ្លា ទឹកត្រជាក់ ទឹកឆ្ងាញ់ ទឹកស្អាត មានកំពង់ដីល្អគួរជាទីរីករាយមានត្រី និងអណ្តើកដ៏ច្រើនមានទាំង ផ្កាល្អកប៉ុនៗកង់ (នៃរថ) រីកស្កុះស្កាយ តែថាស្ទឹងតបោទានេះ មានទឹកក្តៅហូរមក។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តះបង្គាប់ថា ហេតុ អ្វីព្រះមហាមោគ្គល្លានពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ស្ទឹងតបោទានេះហូរមកអំពីអន្លង់ទឹកណាអន្លង់នោះមានទឹកថ្លា ទឹកត្រជាក់ ទឹកឆ្ងាញ់ ទឹកស្អាត មានកំពង់ដីល្អគួរជាទីរីករាយ មានត្រី និងអណ្តើកដ៏ច្រើន មានទាំងផ្កាល្អកប៉ុនៗកង់ (នៃរថ) រីកស្កុះស្កាយ តែថាស្ទឹងតបោ ទានេះមានទឹកក្តៅហូរមក ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុពោលអ្នកឧត្តរិមនុស្សធម្ម (ទេតើ)។ ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្ទឹងតបោទានេះហូរមកអំពីអន្លង់ទឹកណា អន្លង់នោះមានទឹកថ្លា ទឹកត្រជាក់ ទឹកឆ្ងាញ់ ទឹកស្អាត មានកំពង់ដីល្អគួរជាទីរីករាយ មានត្រី និងអណ្តើកដ៏ច្រើន មានទាំងផ្កាល្អកប៉ុនៗកង់ (នៃរថ) រីកស្កុះស្កាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែ ស្ទឹងតបោទានេះមកតាមចន្លោះនៃមហានរកទាំងពីរ⁷²) ព្រោះហេតុនោះ បានជាស្ទឹងតបោទានេះមានទឹកក្តៅហូរមក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ។

[២៩៧] សម័យនោះព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមពិម្ពិសារជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ជាអធិបតីលើសេនាកំពុងតែសង្គ្រាមជាមួយនឹងពពួក ស្តេចលិច្ឆរី ក៏ទ្រង់បាក់ទ័ព (បរាជ័យ)។ លុះកាលជាខាងក្រោយមក ព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់ឲ្យកេណ្ឌប្រមូលពួកសេនា ហើយទ្រង់ផ្តាញពពួក ស្តេចលិច្ឆរីបានវិញ។ ស្តេចក៏ទ្រង់ឲ្យទូងវិជយភេរីទៅក្នុងទីសង្គ្រាមដោយប្រកាសសេចក្តីថា ពពួកស្តេចលិច្ឆរី ព្រះរាជាទ្រង់ឲ្យបាក់ទ័ព (បរាជ័យ) បានហើយ។ គ្រានោះព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុបានហៅពួកភិក្ខុមក ហើយប្រាប់ថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ព្រះបាទពិម្ពិសារទ្រង់ផ្តាញ ពួកស្តេចលិច្ឆរីបានហើយ ទើបទ្រង់ឲ្យទូងវិជយភេរីទៅក្នុងទីសង្គ្រាមដោយប្រកាសសេចក្តីថា ពពួកស្តេចលិច្ឆរី ព្រះរាជាទ្រង់ឲ្យបាក់ទ័ព (បរាជ័យ) បានហើយ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តះបង្គាប់ថា ហេតុអ្វីបានជាព្រះមហាមោគ្គល្លានពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាល អារុសោទាំងឡាយ ព្រះបាទពិម្ពិសារ ទ្រង់ផ្តាញពួកស្តេចលិច្ឆរីបានហើយ ក៏ទ្រង់ឲ្យទូងវិជយភេរីទៅក្នុងទីសង្គ្រាម ដោយប្រកាសសេចក្តីថា ពពួក ស្តេចលិច្ឆរី ព្រះរាជាទ្រង់ឲ្យបាក់ទ័ព (បរាជ័យ) បានហើយ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុពោលអ្នកឧត្តរិមនុស្សធម្ម (ទេតើ)។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះបាទពិម្ពិសារទ្រង់បាក់ទ័ព (បរាជ័យចាញ់) ពួកស្តេច លិច្ឆរីជាន់ដំបូង លុះកាលជាខាងក្រោយ ស្តេចទ្រង់ឲ្យកេណ្ឌប្រមូលពួកសេនាបាន ទើបផ្តាញពួកស្តេចលិច្ឆរីបានវិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ។

[២៩៨] គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ហើយប្រាប់ថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំបានចូលសមាធិ ឥតមានកំរើកប្រែប្រួល ទៀបឆ្នេរស្ទឹងឈ្មោះសប្បិនិកា បានឮសូរសម្រែកដំរីទាំងឡាយ ដែលកំពុងតែចុះឡើង ស្រែកបន្តិកោញនាទ។⁷³) ភិក្ខុ ទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តះបង្គាប់ថា ហេតុអ្វីបានជាព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ថ្ងៃ នេះ ខ្ញុំបានចូលសមាធិ ឥតមានកំរើកប្រែប្រួល ទៀបឆ្នេរស្ទឹងឈ្មោះសប្បិនិកា បានឮសូរសម្រែកដំរីទាំងឡាយ ដែលកំពុងចុះឡើង ស្រែកបន្តិ កោញនាទ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុពោលអ្នកឧត្តរិមនុស្សធម្ម (ទេតើ)។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមាធិនុះមាន ប៉ុន្តែសមាធិនោះមិនបរិសុទ្ធ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ។

[២៩៩] គ្រានោះព្រះសោភិតត្រូវដ៏មានអាយុហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយនិយាយប្រាប់ថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំពួកជាតិបានប្រមាណ ៥០០កល្យ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តះបង្គាប់ថា ហេតុអ្វី បានជាព្រះសោភិតត្រូវដ៏មានអាយុ ពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោ ទាំងឡាយ ខ្ញុំពួកជាតិបានប្រមាណ៥០០កល្យ ព្រះសោភិតត្រូវដ៏មានអាយុពោលអ្នកឧត្តរិមនុស្សធម្ម (ទេតើ)។ ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយសោភិតភិក្ខុពួកជាតិបានមែន តែថាពួកបានត្រឹមតែជាតិ១ប៉ុណ្ណោះ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ សោភិតភិក្ខុពោលនូវពាក្យពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សោភិតភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិទេ។

[៣០០] បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិឈ្មោះបារាជិកទាំង៤ ដែលខ្ញុំបានសំដែងហើយនេះ បណ្តាអាបត្តិទាំង៤នេះ ភិក្ខុណាត្រូវ អាបត្តិណាមួយហើយ ក៏មិនបាននូវកិរិយានៅរូបរួមជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយឡើយ ភិក្ខុនោះជាបារាជិក រកសំរាសគ្មាន កាលពីមុនយ៉ាង ណាមិញ ខាងក្រោយក៏ដូច្នោះដែរ។⁷⁴ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ក្នុងអាបត្តិបារាជិកទាំង៤នោះ លោកទាំងឡាយជា អ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរគំរប់ពីរដងទៀត លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរគំរប់៣ដងទៀត លោក ទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយក្នុងបារាជិកទាំង៤នេះ ព្រោះហេតុដូច្នោះ បានជាស្ងៀម។ ខ្ញុំព្រះករុណាដឹងថា លោកទាំងឡាយបរិសុទ្ធហើយ ដោយហេតុដែលស្ងៀមយ៉ាងនេះ។

បារាជិកកណ្ត ចប់។

ចំនួនសិក្ខាបទរបស់បារាជិកកណ្តនោះ

បារាជិកសិក្ខាបទទាំង៤ គឺ សេពមេចុន១ លួចទ្រព្យគេ១ សម្លាប់មនុស្ស១ ពោលអ្នកឧត្តរិមនុស្សធម្ម១ ហៅថាឆេជ្ជវត្ថុ (វត្ថុដាច់ចាកភិក្ខុភាវៈ) មិន ត្រូវសង្ស័យឡើយ។

មាតិកា

I-XI is missing here. Remove text and picture when transcription is given

តេរសកណ្ត	លេខ ទំព័រ
វេរញ្ចកណ្ត	១
សំដែងអំពីវេរញ្ចកណ្តពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ	៣
សំដែងអំពីសេចក្តីប្រៀបធៀបដោយកូនមាន់	១១
សំដែងអំពីត្រៃវិជ្ជា	១៣
សំដែងអំពីស្រុកវេរញ្ចកណ្ត	១៩
សំដែងអំពីព្រហ្មចរិយធម៌មិនស្ថិតនៅយូរ	២៣
ពាក្យពោលប្រារព្ធនូវសេចក្តីបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ	២៧
សំដែងអំពីពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ផ្ទះវេរញ្ចកណ្ត	៣១
បារាជិកកណ្ត សិក្ខាបទទី ១	៣៥
និទានសុទិទ្ធិភិក្ខុ	៣៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	៥៩
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ១ និទានមេស្វា	៦៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ២ និទានវដ្តិបុត្តភិក្ខុ	៧១
ចំណែកសិក្ខាបទ	៧៣
លក្ខណៈមិនពោលលាសិក្ខា	៧៥
លក្ខណៈពោលលាសិក្ខា	៨៣
លក្ខណៈមិនពោលលាសិក្ខា	៨៧
របៀបសំដែងអំពីអង្គជាត និងទ្វារមគ្គឥតស្រោមទ្រនាប់	៩១
របៀបសំដែងអំពីអង្គជាត និងទ្វារមគ្គមានស្រោមទ្រនាប់	១០៧
វិនិតវត្ថុ រឿងភិក្ខុមិនបានពោលលាសិក្ខា ជាដើម	១១៣
បារាជិកកណ្តសិក្ខាបទទី ២	១៣៥
និទានធនិយភិក្ខុ	១៣៥

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	១៤៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់	១៤៧
ចំណែកសិក្ខាបទ	១៥១
និយាយអំពីទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងផែនដី	១៥៥
និយាយអំពីប្រយោគបង្គាប់	១៧៣
អាការនៃអវហារ	១៧៥
វិនិច្ឆ័យ រឿងភិក្ខុត្រេចទៅបិណ្ណបាត ជាដើម	១៨៥
បារាជិកកណ្តុសិក្ខាបទទី ៣	២២២
និទានក្នុងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	២២២
និយាយអំពីអាណាបានស្សតិសមាធិ	២២៩
និទានក្នុងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់	២៣៣
ចំណែកសិក្ខាបទ	២៣៩
និយាយអំពីប្រយោគបង្គាប់	២៤៣
និយាយអំពីពណ៌នាសេចក្តីស្លាប់	២៤៧
និយាយអំពីដំណើរសម្លាប់ដោយរូប ជាដើម	២៥១
និយាយអំពីដំណើរបង្គាប់ឲ្យស្លាប់ ជាដើម	២៥៥
វិនិច្ឆ័យ រឿងភិក្ខុពណ៌នាសេចក្តីស្លាប់ ជាដើម	២៥៧
បារាជិកកណ្តុសិក្ខាបទទី ៤	២៨៥
រឿងភិក្ខុពោលអួតខត្តវិមនុស្សធម្ម	២៨៧
រឿងពួកភិក្ខុនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងវត្តមុទា	២៨៩
និយាយអំពីមហាចោរ ៥ពួក	២៩៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	២៩៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់	២៩៧
ចំណែកសិក្ខាបទ	២៩៩
និយាយអំពីខត្តវិមនុស្សធម្ម មានឈាន ជាដើម	៣០៣
និយាយអំពីសុទ្ធិកជ្ឈាន	៣១១
និយាយអំពីមគ្គ ជាដើម	៣១៣
និយាយអំពីខណ្ឌចក្ក	៣១៩
និយាយអំពីពន្ធចក្ក	៣២៥
និយាយអំពីបេយ្យាល ១៥	៣៣៩
វិនិច្ឆ័យ និយាយអំពីសេចក្តីតាំងចិត្ត ជាដើម	៣៤៧
វិនិច្ឆ័យ និទានអដ្ឋិសង្ខលិកប្រេត ជាដើម	៣៦១

[ប្រធានបទនៅក្នុងវេទិកាពិភាក្សា \[http://forum.sangham.net/index.php/topic,8903.html\]](http://forum.sangham.net/index.php/topic,8903.html)

1)
ក្នុងអដ្ឋកថា ព្រាហ្មណ៍នេះ ឈ្មោះខទរយៈ ដែលហៅថា វេរញ្ចៈ គឺហៅតាមនាមស្រុកវេរញ្ចា ជាស្រុករបស់គាត់នៅ

2)

កំណើតសត្វតិរច្ឆាន

3)

ប្រេតវិស័យ

4)

អសុរកាយដែលមានមហិទ្ធិប្រដាប់ចរាហូអសុរិន្ទជាដើម

5)

លោកដែលគ្មានសេចក្តីចំរើនមានប្រការច្រើន មានអរចិនរកជាដើម

6)

សង្គ្រោះយកគតិរបស់មនុស្សចូលផង

7)

ចំពោះយកគតិនៃទេវតាតែម្យ៉ាង

8)

ទទួលនិមន្តដោយស្ងៀម

9)

សម័យជាចំណែកខាងដើមនៃថ្ងៃ គឺពេលព្រឹកព្រលឹម

10)

ពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ចំពោះគ្រងត្រៃសិក្ខា គឺ សីល សមាធិ បញ្ញា។

11)

ប្រែចេញ ពីបាលីថា កិលាសុនោ សព្វនេះប្រែថាខ្លួន ប៉ុន្តែក្នុងទីនេះ បើប្រែថាខ្លួន នឹងទៅជាឆ្កងសេចក្តី មិនសមតាមន័យក្នុងអដ្ឋកថា ៗប្រាប់សេចក្តីថា ព្រះពុទ្ធគ្មានសេចក្តីខ្លួនទេ។

12)

ភិក្ខុទាំង៥០០រូប ដែលមកនៅចាំវស្សាជាមួយនឹងព្រះអង្គ ជិតក្រុងវេរញ្ញានោះឯង។

13)

សំដៅភិក្ខុដែលកំពុងបង្ហាញក្តី សាកសួរក្តី រៀនក្តី ទន្ទេញក្តី ពណ៌នាក្តី នូវបាឡីសូត្រលាសិក្ខា គឺសូត្របាឡីសីក។

14)

សំដៅភិក្ខុដែលមិនបញ្ចេញរចនាទេវតាដទៃ

15)

គឺភិក្ខុញ៉ាំងអង្គជាតិរបស់ខ្លួនឲ្យចូលទៅតាមទ្វារមគ្គទាំង៣ ទ្វារមគ្គណាមួយ។

16)

គឺបញ្ចូលអង្គជាតិទៅតាមទ្វារមគ្គ ហើយបន្ថយអង្គជាតិចេញតាមមុខដំបៅដែលមានជុំវិញទ្វារមគ្គនោះ។

17)

គឺបញ្ចូលអង្គជាតិទៅតាមមុខដំបៅ ហើយបន្ថយចេញតាមទ្វារមគ្គវិញ។

18)

គឺបញ្ចូលអង្គជាតិទៅតាមមុខដំបៅមួយ ហើយបន្ថយចេញតាមមុខដំបៅផ្សេងវិញ។

19)

គឺទ្រង់អនុញ្ញាត មិនបាច់ឲ្យសូមឧបជ្ឈាយ័ និងឧបសម្បទាជាថ្មីទៀត វស្សាក៏មិនបាច់ឲ្យរាប់ជាថ្មី ត្រូវរាប់តាំងពីឧបសម្បទាជាភិក្ខុនោះមកដដែល។

20)

សុសាន គឺព្រៃសម្រាប់ចោលខ្មោច ជាពាក្យសំស្ក្រឹតឲ្យអានថា ស្មៈសានៈ ដែលអានក្លាយមកថា សំសាន។ ពាក្យបាលីថា សុសាន។

21)

ទីនេះ ច្រើនប្រែថា នាយស្ងៀន តែតាមន័យក្នុងអដ្ឋកថា ប្រែថា អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំងឈើរបស់ស្តេច (នាយឃ្លាំងឈើ)។

22)

ក្នុងអដ្ឋកថាថា ស្តុកសម្រាប់ជ្រលក់ក្តី បាច់ឬស្សីក្តី ក្បួនក្តី ឲ្យឈ្មោះថា នាវា ដែលប្រែជា ទូកក្នុងទីនេះ

23)

អដ្ឋកថា ថា បណ្តាកិរិយាបង្ខិតទាំងឡាយ មានបង្ខិតគោលជាដើម នោះមានអធិប្បាយថា ធម្មតាផែនដីជារបស់កាត់ថ្លៃមិនបាន ព្រោះហេតុដូច្នោះ បើសណ្ឋានដីនោះ គេបោះគោលតែមួយស្រេច ភិក្ខុបង្ខិតគោលឲ្យចូលទៅក្នុងដីគេ សូម្បីប៉ុន្តែចម្រៀកសក់ ទោះបីម្ចាស់គេឃើញក្តី មិនឃើញក្តី ត្រូវបារាជិក បើសណ្ឋានដីនោះ គេបោះគោលពីរ ភិក្ខុបង្ខិតគោលទី១ ត្រូវមូល្មម្ភ ទី២ ត្រូវបារាជិក បើសណ្ឋានដីនោះ គេបោះគោលបី ភិក្ខុបង្ខិតគោលទី១ ត្រូវទុក្ខដ ទី២ ត្រូវមូល្មម្ភ ទី៣ ត្រូវបារាជិក។

24)

របស់ដែលសល់អំពីសត្វស៊ី

25)

ទឹកដោះគោដែលគេចំរាញ់ឲ្យទៅជាខ្លាញ់បែបយ៉ាងវាវ។

26)

បានដល់របស់ដែលគេនាំទៅ ដោយអរយរមានក្បាលជាដើម គឺទ្រនួល ឬអម្រែក។

27)

ប្រែថា ឆ្កែព្រៃក៏បាន

28)

មាត្រាវាល់ក្នុងដែនមគធៈ ៤នាទ្ធិជា ១អាឡកៈ។

29)

ទម្ងន់២០ជំនឿង

30)

គ្រឿងវាល់ ៤អាឡកៈ ត្រូវជា១ទោណៈ។

31)

សាលា គឺផ្ទះមានកំពូល។ តាមអដ្ឋកថា ថា ក្នុងព្រៃមហាននោះ គេសាងវត្ត សង់សាលា ធ្វើគន្ធកុដិ សម្រាប់ជាទីប្រថាប់នៃព្រះបរមសាស្តា។

32)

គឺព្រៃធំមួយក្បែរកបិលរស្មុបុរី ជិតជាប់គ្នាមិនមានដាច់នឹងព្រៃហេមពាន្តទៅទល់នឹងមហាសមុទ្រ(ឥណ្ឌា)។

33)

ឈ្មោះក្រុងរបស់ដែនរដ្ឋ ពីដើមមកជាទីក្រុងធំមួយ មានកំពែងព័ទ្ធជុំវិញដល់៣ជាន់។ (សេចក្តីនេះមាននិយាយពិស្តារក្នុងគម្ពីរបរមត្ថដោតិកា អដ្ឋកថាខុទ្ទកនិកាយ)។

34)

តាមន័យក្នុងអដ្ឋកថា ថា សមណកុត្តក ប្រែថា អ្នកទ្រង់នូវភេទប្រហែលនឹងសមណៈ។ ក្នុងដីកា ថា អ្នកធ្វើកិច្ចការបម្រើសមណៈ។ មានសេចក្តី ពន្យល់ក្នុងអដ្ឋកថា ថា គាត់កោរសក់ឡៅ ឲ្យមានសល់បន្តិចទុកជាជុក គាត់ស្លៀកសម្បត្តិជ្រលក់អម្បត់មួយ បង់កម្មយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយសារ អាហារដែលសេសសល់អំពីភិក្ខុសង្ឃ។ ឯពាក្យថា មិតលណ្ឌិក គឺជាឈ្មោះរបស់គាត់។

35)

សាលាជាទីបម្រើ គឺសាលាសម្រាប់ប្រើប្រាស់ដោយកិច្ចផ្សេងៗ មានឆាន់ចង្កាន់ជាដើម។

36)

ក្នុងអដ្ឋកថា ពន្យល់សេចក្តីថា ភិក្ខុជាអាចារ្យប្រើភិក្ខុឈ្មោះពុទ្ធកិច្ចឲ្យទៅប្រាប់ភិក្ខុឈ្មោះ ធម្មកិច្ចឲ្យប្រាប់ភិក្ខុឈ្មោះសង្ឃកិច្ច ឲ្យទៅសម្លាប់ មនុស្សឈ្មោះនេះ។ ត្រង់ពាក្យថា ឈ្មោះនេះ គឺមនុស្សនោះឈ្មោះអ្វី ក៏ចេញឈ្មោះនោះឯង។

37)

ភិក្ខុអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល គឺភិក្ខុដែលជិតជិតស្និទ្ធស្នាលនឹងត្រកូល។

38)

ធ្វើបាបឲ្យពិបាក។

39)

បុរសអ្នកធ្វើការស៊ីឈ្នួល។

40)

ក្នុងអដ្ឋកថា ពន្យល់ថា ព្រះអង្គត្រាស់សួរដោយសំដៅសេចក្តីដូច្នោះថា យន្ត គឺសរីររបស់អ្នកទាំងអស់គ្នា ដែលមានចក្រ៤ មានទ្វារ៩នេះ អ្នករាល់ គ្នាអាចធន់ទ្រាំថែរក្សា មិនមានទុក្ខលំបាកណាស់ទេឬ។

41)

យន្ត គឺសរីរនេះ អ្នករាល់គ្នាអាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានគ្រប់កិច្ចទាំងពួងមិនមានអន្តរាយ ទើសទាស់អ្វីទេឬ។

42)

ក្នុងអដ្ឋកថា អធិប្បាយថា ភិក្ខុដែលចេះប្រៀបធៀបបាលី និងអដ្ឋកថា ក្នុងកណ្តាលបរិសទ្យ ហើយប្រសប់ធ្វើសំឡេងទេសនាផ្លូវព្រះសូត្រឲ្យយ៉ាង ពិរោះ កាលបើចប់ធម៌ហើយ មានគេសួរថា លោកម្ចាស់រៀនពីលោកគ្រូអាចារ្យណាមក ភិក្ខុនោះក៏លាក់មិនប្រាប់នាមគ្រូអាចារ្យ ឆ្លើយថា អាត្មា គ្មានគ្រូអាចារ្យណាអាចនឹងបង្រៀនបានទេ រៀនចេះដឹងតែខ្លួនឯង យ៉ាងនេះហៅថា ដុតកំដៅខ្លួនឯងចោល។

43)

អដ្ឋកថា អធិប្បាយថា ចោទដល់ទីមេចុនធម្ម។

44)

ចោទដោយមិនបានឃើញនឹងភ្នែក មិនបានឮនឹងត្រចៀក ឬមិនបានរៀនក្នុងចិត្ត។

45)

ពាក្យថា លោហៈ ជាពាក្យសំរាប់ហៅពួកគ្រឿងដែក ស្ពាន់ ទង់ដែងជាដើម។

46)

ត្រង់ឈានទាំង៣ គឺទុតិយជ្ឈាន១ តតិយជ្ឈាន១ ចតុត្ថជ្ឈាន១ នេះ ក្នុងឈានមួយៗ ត្រូវប្រែជា៥លើកៗ ដូចជាបឋមជ្ឈានដែរ គឺទុតិយជ្ឈាន ប្រកបដោយអាការៈ៣យ៉ាង ទុតិយជ្ឈានប្រកបដោយអាការៈ៤យ៉ាង ទុតិយជ្ឈានប្រកបដោយអាការៈ៥យ៉ាង ទុតិយជ្ឈានប្រកបដោយអាការៈ៦យ៉ាង ទុតិយជ្ឈានប្រកបដោយអាការៈ៧យ៉ាង។ តតិយជ្ឈាន ប្រកបដោយអាការៈ៣យ៉ាង ៤យ៉ាង ៥យ៉ាង ៦យ៉ាង ៧យ៉ាង។ ចតុត្ថជ្ឈានប្រកបដោយ អាការៈ៣យ៉ាង ៤យ៉ាង ៥យ៉ាង ៦យ៉ាង ៧យ៉ាង។

47)

គឺសូចិលោមប្រេតទីពីរ ដែលមានសំដែងទៅខាងមុខ។

48)

គឺកុម្មណ្ណប្រេត ដែលមានសំដែងទៅខាងមុខនោះឯង។

49)

ប្រេតឥតមានសាច់ឈាមឡើយ មានតែរាងឆ្អឹង

50)

បានពិនិត្យ មើលក្នុងគម្ពីរទាំងពួងមានអភិធានប្បទីបិកាជាដើម ឃើញថា កង្ក ប្រែថា ខ្លែង កុលល ប្រែថា អាត ឬ ប្រមង់។ ត្រង់កង្កាបិ ក្នុង ទីនេះ ឱ.ម.ជា កាកាបិ(ក្អែក)។ សត្វទាំង៣ពួកនេះមិនមែនសត្វធម្មតាមែនទែនទេ គឺសត្វដែលកើតអំពីបាបកម្មរបស់ប្រេតនុ៎ះឯង

51)

ប្រេតមានរាងកាយដូចជាចម្រៀកសាច់

52)

ប្រេតមានរាងកាយដូចជាដុំសាច់

53)

ប្រេតមានរាងកាយរងាលឥតស្បែក

54)

ប្រេតមានជារដោតជាប់នឹងរាងកាយដូចជាមោម

55)

ប្រេតមាន លំពែងដោតជាប់នឹងរាងកាយដូចជាមោម

56)

ប្រេតមានព្រួញដោតជាប់នឹងរាងកាយដូចជាមោម

57)

ជាពេជ្ជយាតបាញ់មនុស្សទោសដោយព្រួញ។

58)

ប្រេតមានមូលដោតជាប់នឹងរាងកាយដូចជាមោម

59)

ប្រេតមានដែកស្រួចចាក់ខ្មាស់ច្រូងច្រាងនារាងកាយដូចជាមោម

60)

ប្រេតមានអណ្ណៈ (ពងល្វា) ប៉ុនក្នុងយ៉ាងធំ។

61) , 62)

ហៅគូថខាទិប្រេត

63)

ពេលដែលចាត់ចែងចង្កាន់ស្រេចហើយ ត្រូវនិមន្តឆាន់

64)

ប្រេតមានរាងកាយរងាលឥតស្បែក

65)

ប្រេតមានរាងកាយអាក្រក់គួរខ្ពើមខ្ពើម

66)

ប្រេតមានរាងកាយស្រោចដោយរងើកភ្លើង

67)

ប្រេតឥតក្បាល មានរូបសណ្ឋានដូចសាកអសុភដាច់ក្បាល

68)

ហៅភិក្ខុប្រេត គឺប្រេតមានភេទដូចជាភិក្ខុ

69)

ហៅសិក្ខុមានាប្រេត

70)

ហៅសាមណេរប្រេត

71)

ហៅសាមណេរីប្រេត

72)

អដ្ឋកថា ពន្យល់សេចក្តីថា មានមហាបេតលោក គឺលោកជាស្ថានលំនៅដ៏ធំសម្រាប់ពួកប្រេត នៅចំក្រុងរាជគ្រឹះ ស្ទឹងតបោទានេះមកតាមចន្លោះ
នៃមហាលោហកុម្មិនរកទាំងពីរត្រង់មកលើមហាបេតលោក នោះ ព្រោះហេតុដូច្នោះ បានជាមានទឹកក្តៅហូរមក

73)

ដាក់ប្រមោយក្នុងមាត់ ជញ្ជូចឮសូរដូចជាសម្រែកក្រៀល។

74)

អដ្ឋកថា ពន្យល់សេចក្តីថា កាលដែលបុគ្គលនោះនៅជាគ្រហស្ថ ឬនៅជាសាមណេរ មិនអាចប្តូររូបសង្ស័យកម្មជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយបាន
យ៉ាងណា លុះដល់ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ក៏ដូច្នោះដែរ។